

Udkast
til
forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)¹

Afsnit I
Formål, anvendelsesområde m.v.

Kapitel 1

Formål

§ 1. Lovens formål er at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og at bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer og ved tilladelse til projekter med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling ved at sikre, at der gennemføres en miljøvurdering af planer og programmer samt miljøvurdering af projekter, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Stk. 2. Ved udarbejdelse af en miljøvurdering skal der tages hensyn til planers, programmers og projekters sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, flora, fauna, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser samt arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker og ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer.

Kapitel 2

Anvendelsesområde

§ 2. Denne lov gælder for:

- 1) planer og programmer samt ændringer deri, jf. dog § 3,

¹ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet, EF-Tidende 2001, nr. L 26, s. 30, og bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet), EU-Tidende 2012, nr. L 26, s. 1, Berigtigelse til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, EU-Tidende 2015, nr. 174, s. 44, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, EU-Tidende 2014, nr. 124, s. 1.

- a) som enten fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter eller medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger, og
 - b) som udarbejdes eller vedtages af en myndighed, udarbejdes med henblik på Folketingets vedtagelse af planer og programmer via en lovgivningsprocedure samt udarbejdes i henhold til love, administrative bestemmelser eller som grundlag for en myndigheds opgavevaretagelse,
- 2) projekter optaget på bilag 1, bilag 1 a, bilag 2 og bilag 2 a, jf. dog § 4, og
 - 3) høringer af offentligheden og berørte myndigheder over planer, programmer samt ændringer deri og projekter under udarbejdelse i en anden stat, der kan få væsentlig indvirkning på miljøet i Danmark.

Stk. 2. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at planer og programmer samt ændringer deri efter stk. 1, nr. 1, litra a, som i medfør af lovgivningen tilvejebringes af selskaber m.v. (juridiske personer), skal være omfattet af loven.

§ 3. Loven finder ikke anvendelse på følgende planer og programmer:

- 1) Planer og programmer, som alene tjener et nationalt forsvarsformål eller et civilt beredskabsformål, og
- 2) Finansielle- og budgetmæssige planer og programmer.

§ 4. Loven finder ikke anvendelse på projekter eller dele af projekter, der alene tjener et forsvarsformål eller for projekter, der alene tjener et civilt beredskabsformål, hvis Forsvarsministeriet vurderer, at en sådan anvendelse ville skade disse formål.

Stk. 2. Lovens bestemmelser om offentlig høring, jf. § 35, finder ikke anvendelse på projekter, der vedtages ved anlægslove.

Stk. 3. Loven finder ikke anvendelse på projekter eller dele af projekter, som i anden lovgivning udtrykkeligt er undtaget fra herfra.

Stk. 4. Vedkommende minister kan efter forhandling med miljø- og fødevareministeren fastsætte regler, der fraviger lovens bestemmelser for projekter på havområdet.

Samordnede/koordinerede fælles procedurer

§ 5. En miljøvurdering, der gennemføres efter reglerne i afsnit II om miljøvurdering af planer og programmer træder ikke i stedet for den vurdering, der skal foretages efter afsnit III om miljøvurdering af konkrete projekter eller tilsvarende bestemmelser om vurdering af visse offentlige og private projekters virkning på miljøet (VVM) i medfør af anden lovgivning.

§ 6. Miljø- og fødevareministeren fastsætter regler om fælles og samordnede procedurer for miljøvurdering af projekter, for hvilke der både gælder krav om at gennemføre en vurdering af indvirkningen på miljøet efter denne lov og krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger efter bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter eller tilsvarende krav efter anden lovgivning.

Stk. 2. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om fælles og samordnede procedurer for miljøvurderinger efter henholdsvis afsnit II og afsnit III samt for miljøvurderinger, hvor der hidrører krav om vurdering både fra denne lov og fra anden lovgivning, end den omfattet af stk. 1, som gennemfører EU-lovgivning.

Kapitel 3

Definitioner

§ 7. I denne lov forstås ved:

1) Offentligheden:

- a. En eller flere fysiske eller juridiske personer (selskaber m.v.), som direkte eller indirekte berøres eller forventes berørt af planen, programmet eller projektet, og
- b. foreninger og organisationer, der har beskyttelsen af landskab, kulturarv, natur eller miljøinteresser som formål, hvis
 - i) foreningen eller organisationen har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og
 - ii) foreningen eller organisationen repræsenterer mindst 100 medlemmer.

2) Berørt myndighed: En myndighed, som på grund af dens specifikke miljøansvar eller lokale og regionale kompetencer kan forventes at blive berørt af planens, programmets eller projektets indvirkning på miljøet, jf. § 31.

3) Miljøvurdering af planer og programmer samt ændringer deri: En proces, der består af udarbejdelse af en miljørapport, gennemførelse af høringer, hensyntagen til miljørapporten og til resultaterne af høringerne ved beslutningstagning samt underretning om afgørelsen i overensstemmelse med denne lov.

4) Miljørapport: Den del af dokumentationen vedrørende planer eller programmer samt ændringer deri, som indeholder de oplysninger, der fremgår af § 12, og bilag 4.

5) Miljøvurdering af konkrete projekter: En proces, der består af:

- a) bygherrens udfærdigelse og fremlæggelse af en miljøkonsekvensrapport,
- b) myndighedens gennemførelse af høringer af offentligheden og berørte myndigheder og andre af projektet berørte stater i henhold til § 35 og § 38,
- c) myndighedens undersøgelse af de i miljøkonsekvensrapporten fremlagte oplysninger og eventuelle supplerende oplysninger, som bygherren om nødvendigt har fremlagt i overensstemmelse med § 24, samt af eventuelle relevante oplysninger modtaget via høringer i henhold til § 35 og § 38,
- d) myndighedens afgørelse om et projekts væsentlige indvirkninger på miljøet under hensyntagen til resultaterne af den i litra c omhandlede undersøgelse og myndighedens egen supplerende undersøgelse, og
- e) afgørelse om tilladelse efter § 25, samt afgørelse om tilladelse efter anden lovgivning som erstatter en tilladelse efter § 25, jf. § 15, stk. 2.

- 6) Projekt:
- a) Gennemførelse af anlægsarbejder eller andre installationer eller arbejder, herunder nedrivning.
 - b) Andre indgreb i det naturlige miljø eller i landskaber, herunder sådanne, der tager sigte på udnyttelse af ressourcer i undergrunden.

7) Bygherre: Den fysiske eller juridiske person, der ansøger om en afgørelse efter § 21 eller en tilladelse efter § 25 til et privat projekt samt den offentlige myndighed, som tager initiativ til et projekt.

8) Tilladelse: afgørelse om tilladelse efter § 25 samt afgørelse om tilladelse som efter anden lovgivning erstatter tilladelse efter § 25, der giver bygherren ret til at gennemføre projektet.

II afsnit

Miljøvurdering m.v. af planer og programmer

Kapitel 4

Myndighedens kompetence

§ 8. Den myndighed, der udarbejder eller vedtager planer og programmer samt ændringer deri, skal enten gennemføre en miljøvurdering efter § 9, stk. 1, af sådanne eller en vurdering efter § 9, stk. 2, af, om sådanne kan få eller kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Stk. 2. Miljøvurderingen efter § 9, stk. 1, eller vurderingen efter § 9, stk. 2, skal gennemføres under udarbejdelsen og inden vedtagelsen af eller indledningen af lovgivningsproceduren for planen eller programmet samt ændringer deri.

§ 9. Myndigheden skal gennemføre en miljøvurdering af planer og programmer samt ændringer deri,

- 1) som udarbejdes inden for landbrug, skovbrug, fiskeri, energi, industri, transport, affaldshåndtering, vandforvaltning, telekommunikation, turisme, fysisk planlægning og arealanvendelse, og som fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til de projekter, der er optaget på bilag 1, bilag 1 a, bilag 2 og bilag 2 a,
- 2) hvis disse medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger, eller
- 3) hvis myndigheden efter stk. 2 har vurderet, at disse kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Stk. 2. Myndigheden skal gennemføre en vurdering af, om planer og programmer samt ændringer deri kan få væsentlig indvirkning på miljøet, når disse:

- 1) er omfattet af stk. 1, nr. 1 eller 2, og fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt plan eller angiver mindre ændringer i sådanne planer eller programmer, eller
- 2) i øvrigt fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser og kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Screeningsafgørelsen

§ 10. Myndigheden træffer afgørelse om, hvorvidt planer og programmer samt ændringer deri efter § 9, stk. 2, er omfattet af kravet om miljøvurdering. Ved afgørelsen skal myndigheden inddrage de relevante kriterier i bilag 3 samt resultaterne af høringerne i stk. 2.

Stk. 2. Afgørelsen træffes efter høring af de berørte myndigheder efter § 32.

Stk. 3. Begrundelsen for afgørelsen skal angive hovedårsagerne til den trufne afgørelse.

Stk. 4. Afgørelsen skal offentliggøres i henhold til § 33.

Scoping

§ 11. Myndigheden skal forud for udarbejdelsen miljørapporten for planer og programmer samt ændringer deri omfattet af § 9, stk. 1, tage stilling til, hvor omfattende og detaljerede oplysninger, der skal indgå i miljørapporten. De berørte myndigheder skal høres forud for dette efter § 32.

Kapitel 5

Miljørapport, overvågningsprogram og sammenfattende redegørelse

§ 12. Når myndigheden skal gennemføre en miljøvurdering i henhold til § 9, stk. 1, skal myndigheden udarbejde en miljørapport, der på grundlag af de oplysninger, der er nævnt i bilag 4, fastlægger, beskriver og

evaluerer den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet af planens eller programmets samt ændringer deri gennemførelse og rimelige alternativer under hensyn til planens eller programmets mål og geografiske anvendelsesområde.

Stk. 2. Miljörapporten skal indeholde de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med hensyntagen til den aktuelle viden og gængse vurderingsmetoder samt til, hvor detaljeret planen eller programmet er, hvad den indeholder, og på hvilket trin i et beslutningsforløb planen eller programmet befinder sig, og hvorvidt bestemte forhold vurderes bedre på et andet trin i det pågældende forløb, således at dobbeltvurderinger undgås.

Stk. 3. Oplysninger om planens eller programmets indvirkning på miljøet, der er indhentet på andet trin af beslutningsforløbet eller som følge af anden lovgivning, kan benyttes med henblik på at give de oplysninger, der er nævnt i bilag 4.

§ 13. Ved den endelige godkendelse eller vedtagelse af planen eller programmet samt ændringer deri skal myndigheden tage hensyn til miljörapporten, som er udarbejdet efter § 12, herunder også til eventuelle miljøpåvirkninger, som ikke i øvrigt varetages efter den miljølovgivning, i henhold til hvilken planen eller programmet samt ændringer deri tilvejebringes, og til resultaterne af en eventuel nabostatshøring, udtalelser fra andre myndigheder og offentligheden efter § 32 og § 38.

Stk. 2. Myndigheden skal udarbejde en sammenfattende redegørelse for,

- 1) hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet, og hvordan miljörapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning,
- 2) hvorfor den vedtagne plan er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der også har været behandlet, og
- 3) hvorledes myndigheden vil overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planen eller programmet.

§ 14. Myndigheden skal overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planens eller programmets gennemførelse samt ændringer heri for i hvert fald at kunne identificere uforudsete negative virkninger på et tidligt trin og for at være i stand til at træffe enhver hensigtsmæssig afhjælpende foranstaltning.

Stk. 2. Med henblik på at opfylde kravene efter stk. 1 kan eksisterende overvågningsordninger anvendes, i det omfang det er hensigtsmæssigt.

Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte nærmere regler om overvågningens gennemførelse, om indholdet i overvågningen og om, at overvågningen i visse tilfælde skal udøves af andre myndigheder, samt om indberetning til ministeren af resultaterne af overvågningen.

Afsnit III

Miljøvurdering m.v. af konkrete projekter

Kapitel 6

§ 15. Følgende projekter, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet må ikke påbegyndes, før myndigheden, jf. § 17, skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet, jf. § 25, jf. dog stk. 2:

- 1) projekter opført på bilag 1 og bilag 1 a, som en bygherre har indgivet ansøgning om, og
- 2) projekter opført på bilag 2 og bilag 2 a, hvorom der er truffet afgørelse efter § 21 om krav om miljøvurdering.

Stk. 2. Tilladelser som i henhold til regler fastsat med hjemmel i stk. 3 helt eller delvis skal erstatte tilladelser efter denne lovs § 25 skal meddeles på baggrund af en miljøvurdering efter reglerne i denne lov eller regler fastsat med hjemmel i § 4, stk. 4.

Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at en afgørelse om tilladelse efter § 25 helt eller delvis kan erstattes af en tilladelse, som udstedes med hjemmel i anden lov for projektyper omfattet af stk. 2.

§ 16. Et projekt opført på bilag 2 og bilag 2 a må ikke påbegyndes, før myndigheden, jf. § 17, skriftligt har meddelt bygherren, at projektet ikke antages at kunne påvirke miljøet væsentligt, jf. § 21.

Myndighedens kompetence

§ 17. Kommunalbestyrelsen er myndighed for behandling af projekter på bilag 1 og 2 på land og for behandling af bygherrens ansøgninger efter § 18 og dertil knyttede afgørelser efter § 21 og § 25, jf. dog stk. 2, og stk. 4-6.

Stk. 2. Regionsrådet er myndighed for behandling af projekter på bilag 1 og 2 og for behandling af bygherrens ansøgninger og dertil knyttede afgørelser efter § 21 og § 25, hvis dele eller hele projektet er omfattet af råstoflovens § 7, jf. dog stk. 5.

Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren er myndighed for behandling af projekter på bilag 1 og bilag 2 på havområdet og for behandling af bygherrens ansøgninger efter § 18 og dertil knyttede afgørelser efter § 21 og § 25. Dog er kommunalbestyrelsen myndighed for behandling af projekter vedrørende havbrug, hvor det samlede anlæg er beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten.

Stk. 4. Energi-, forsynings- og klimaministeren er myndighed for behandling af projekter på bilag 1a og bilag 2 a på havområdet.

Stk. 5. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at ministeren overtager kommunalbestyrelsens eller regionsrådets opgaver angående behandling af bygherrens ansøgninger og dertil knyttede afgørelser efter § 21 og § 25 for visse projektyper samt den dertil knyttede tilsynskompetence. Samtidig kan miljø- og fødevareministeren fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen og regionsrådet skal videresende sådanne ansøgninger til Miljø- og Fødevareministeriet. Dette gælder også, såfremt ansøgningerne er indgivet ved anvendelse af digital selvbetjening.

Stk. 6. Miljø- og fødevareministeren kan i særlige tilfælde beslutte at overtage kommunalbestyrelsers og regionsråds beføjelser i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning.

Kapitel 7

Krav til bygherren

Ansøgning

§ 18. Bygherren skal før etablering, udvidelse eller ændring af projekter opført på bilag 1, bilag 1 a, bilag 2 og bilag 2 a indgive sin skriftlige ansøgning om projektet til den myndighed, der skal behandle ansøgningen, jf. § 17.

Stk. 2. Efter anmodning fra vedkommende ressortminister henholdsvis kommunalbestyrelsen eller regionsrådet skal myndigheder, private virksomheder samt koncessionerede og tilsvarende virksomheder give de oplysninger og foretage de undersøgelser, der er nødvendige for, at myndigheden kan træffe afgørelse efter § 21 og § 25, jf. dog § 19, § 20 og § 24, stk. 1.

§ 19. Bygherrens skriftlige ansøgning om en afgørelse efter § 21, skal indeholde

- 1) oplysninger om projektets karakteristika, placering, og arten af og kendetegn ved projektets potentielle indvirkning på miljøet, jf. bilag 5, og
- 2) tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger af indvirkninger på miljøet, der er foretaget i medfør af anden EU-lovgivning, der er relevante for det konkrete projekt.

Stk. 2. Bygherren kan også fremlægge en beskrivelse af særkender ved projektet eller af de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå eller forebygge, hvad der ellers kunne have været væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.

Miljøkonsekvensrapport

§ 20. Bygherren udfærdiger og fremlægger en miljøkonsekvensrapport for et projekt omfattet af § 15. De data og oplysninger, som bygherren efter bilag 7 i denne lov fremlægger i miljøkonsekvensrapporten, skal være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet.

Stk. 2. Miljøkonsekvensrapporten, som bygherren fremlægger, skal mindst omfatte følgende:

- 3) en beskrivelse af projektet med oplysninger om projektets placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
- 4) en beskrivelse af projektets forventede væsentlige indvirkninger på miljøet,
- 5) en beskrivelse af projektets særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
- 6) en beskrivelse af de rimelige alternativer, som bygherren har undersøgt, og som er relevante for projektet og dets særlige karakteristika, og en angivelse af hovedårsagerne til den valgte løsning under hensyntagen til projektets indvirkninger på miljøet,
- 7) et ikke-teknisk resumé af de i nr. 1-4 omhandlede oplysninger, og
- 8) alle yderligere oplysninger omhandlet i bilag 7, som er relevant for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for et bestemt projekt eller en bestemt projekttype og for det miljø, der kan forventes at blive berørt.

Stk. 3. Har myndigheden afgivet en udtalelse efter § 23, stk. 1, skal miljøkonsekvensrapporten være baseret på denne udtalelse. Ved udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten skal der tages hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger foretaget i henhold til EU-lovgivning eller dansk lovgivning.

Stk. 4. De oplysninger, som bygherren skal give for det ansøgte projekt i miljøkonsekvensrapporten, jf. også bilag 7, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere projektets væsentlige direkte og indirekte virkninger på følgende faktorer:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) den biologiske mangfoldighed med særlig vægt på arter og naturtyper, der er beskyttet i henhold til direktiv 92/43/EØF og direktiv 2009/147/EF,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet, og
- 5) samspillet mellem faktorerne 1)-4).

Stk. 5. Virkningerne nævnt i stk. 4 på de deri fastsatte faktorer omfatter de forventede virkninger af projektets sårbarhed over for risici for større ulykker eller katastrofer, der er relevante for det pågældende projekt.

Stk. 6. Det er bygherrens ansvar, at den miljøkonsekvensrapport, som bygherren indleverer til myndigheden, med henblik på at opfylde kravene i stk. 2 for det konkrete projekt er udarbejdet af kvalificerede og kompetente eksperter.

Stk. 7. Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte bestemmelser om miljøkonsekvensrapportens form og indhold og om, at indleveringen af miljøkonsekvensrapporten skal ske ved anvendelse af digital selvbetjening.

Kapitel 8

Screeningsafgørelsen

§ 21. Myndigheden, jf. § 17, træffer på grundlag af bygherrens ansøgning, jf. § 19, afgørelse om, hvorvidt et projekt omfattet af bilag 2 og bilag 2 a er omfattet af krav om tilladelse efter § 25. Afgørelsen træffes efter høring af de berørte myndigheder, jf. § 35, stk. 1, nr. 1. Ved vurderingen skal myndigheden tage hensyn til kriterierne i bilag 6. Afgørelsen skal også inddrage resultaterne af foreløbig kontrol eller vurderinger af indvirkningen på miljøet, der er foretaget i medfør af anden EU-lovgivning, når det er relevant for det konkrete projekt.

Stk. 2. Afgørelsen skal begrundes med hovedårsagerne til afgørelsen og henvisning til de i bilag 6 opførte relevante kriterier. Begrundelsen for en afgørelse om, at et projekt ikke er omfattet af krav om miljøvurdering, skal endvidere anføre særkender ved projektet eller anføre, hvilke foranstaltninger der påtænkes truffet for at undgå eller forebygge, hvad der ellers kunne have været væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, hvis bygherren har fremlagt en beskrivelse efter § 19, stk. 2.

§ 22. Myndigheden skal træffe sin afgørelse hurtigst muligt og inden for en tidsfrist på højst 90 dage fra den dag, hvor bygherren har fremlagt alle de i § 19 krævede oplysninger. I særlige tilfælde, f.eks. på grund af projektets art, kompleksitet, placering eller dimensioner, kan myndigheden forlænge fristen for at træffe afgørelse. I så fald skal myndigheden underrette bygherren skriftligt om årsagerne til forlængelsen og om, hvornår der forventes en afgørelse.

Kapitel 9

Scoping

§ 23. For projekter omfattet af § 15, jf. dog stk. 4, skal myndigheden forud for bygherrens udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport afgive en udtalelse om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som bygherren skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten. Udtalelsen skal navnlig tage hensyn til bygherrens oplysninger om projektets særlige karakteristika, herunder dets placering og tekniske kapacitet, og dets forventede indvirkning på miljøet. Udtalelsen skal endvidere tage behørigt hensyn til resultaterne af de høringer, der er foretaget, jf. § 35, stk. 1, nr. 2.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om indholdet af udtalelsen efter stk. 1 samt om sagsbehandlingen i scopingfasen.

Stk. 3. Såfremt myndigheden finder det ubetænkeligt i forhold til det konkrete projekt, kan myndigheden efter aftale med bygherren undlade at afgive en udtalelse efter stk. 1.

Stk. 4. For projekter på havområdet, jf. § 17, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, afgiver myndigheden kun udtalelse efter reglerne i stk. 1, såfremt bygherren anmoder herom.

Kapitel 10

Afgørelse om tilladelse til projekter omfattet af krav om miljøvurdering (VVM-pligtige projekter)

Oplysningsgrundlaget for myndighedens afgørelse om tilladelse

§ 24. Efter modtagelsen af miljøkonsekvensrapporten fra bygherren, gennemgår myndigheden rapporten med inddragelse af den fornødne ekspertise, med henblik på at sikre, at den opfylder kravene i § 20. Myndighed kan om nødvendigt indhente yderligere oplysninger fra bygherren til opfyldelse af kravene i bilag 7.

Stk. 2. Myndigheden skal efter gennemgang af miljøkonsekvensrapporten sende den i høring hos berørte myndigheder og offentligheden i overensstemmelse med § 35, stk. 1, nr. 3, og § 38.

§ 25. Efter høringen skal myndigheden træffe afgørelse, om det ansøgte projekt kan tillades. Afgørelsen træffes på grundlag af bygherrens ansøgning, miljøkonsekvensrapporten, eventuelle supplerende oplysninger, resultatet af de høringer, der er foretaget, samt miljø- og fødevarerministerens samtykke efter § 38, såfremt projektet kan få væsentlig indvirkning på miljøet i en anden stat. Myndigheden skal sikre, at miljøkonsekvensrapporten og eventuelle supplerende oplysninger fortsat er tidssvarende i forhold til miljøvurderingen af det konkrete projekt.

Stk. 2. Myndigheden træffer afgørelse om tilladelse inden for en rimelig tidsfrist. Såfremt myndighedens afgørelse forsinkes, meddeles dette bygherren samt begrundelsen herfor.

§ 26. Træffer myndigheden afgørelse om at tillade det ansøgte projekt, skal afgørelsen indeholde alle de miljømæssige betingelser, der er knyttet til afgørelsen, en beskrivelse af alle projektets særkender og de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt modvirke væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, samt eventuelle overvågningsforanstaltninger.

Stk. 2. Træffer myndigheden afgørelse om at nægte tilladelse til det ansøgte projekt, skal myndigheden angive hovedårsagerne herfor i afgørelsen.

Stk. 3. Myndigheden kan stille vilkår for tilladelser, jf. stk. 1, med henblik på opfyldelse af lovens formål og inden for dens anvendelsesområde.

Stk. 4. Myndigheden kan, efter at myndigheden har truffet afgørelse om at tillade et ansøgt projekt, jf. § 25, tage tilladelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele forbud og påbud, herunder tilbagekalde en tilladelse eller fastsætte særlige vilkår i en eksisterende tilladelse, såfremt

- 1) der fremkommer nye oplysninger om projektets væsentlige skadelige indvirkning på miljøet,
- 2) projektets væsentlige skadelige indvirkning ikke kunne forudses ved myndighedens meddelelse af tilladelsen, eller
- 3) projektets væsentlige skadelige indvirkning i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund for denne ved myndighedens meddelelse af tilladelsen.

§ 27. Hvis projektet har væsentlige og skadelige indvirkninger på miljøet, skal myndigheden i tilladelsen stille vilkår, jf. § 26, stk. 3, for bygherrens overvågning heraf.

Stk. 2. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte nærmere regler om overvågningens gennemførelse, om indholdet i overvågningen og om, at overvågningen i visse tilfælde skal udøves af andre end bygherren, samt om indberetning til ministeren af resultaterne af overvågningen.

§ 28. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at myndigheden ikke må meddele tilladelse til at påbegynde et projekt, før der er tilvejebragt det nødvendige plangrundlag for projektet efter planloven.

Kapitel 11

Bemyndigelser til at fastsætte krav til ansøgningerne og myndighedernes behandling heraf

§ 29. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at indgivelse af ansøgninger efter § 19, miljøkonsekvensrapport efter § 20 og efterfølgende kommunikation om disse skal ske ved anvendelse af digital selvbetjening eller indgives digitalt.

Stk. 2. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, hvilke oplysninger bygherre skal afgive ved ansøgning efter § 19 samt at indgivelse af ansøgninger skal ske på et særligt skema.

Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, hvilke oplysninger bygherre skal indgive ved indlevering af miljøkonsekvensrapporten til myndigheden og i hvilken form oplysningerne skal indgives.

Stk. 4. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at bygherre skal modtage afgørelse efter § 21 og § 25 ved anvendelse af en digital selvbetjeningsløsning.

§ 30. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om myndighedens behandling af ansøgninger efter § 19 og om, at sådanne ansøgninger skal afgøres samtidig med visse ansøgninger efter lov om miljøbeskyttelse.

Afsnit IV

Udpegning af berørt myndighed, høring og offentliggørelse m.v.

Kapitel 12

Udpegning af berørte myndigheder

§ 31. Den myndighed, der som en del af udarbejdelsen eller vedtagelsen af en plan eller et program samt ændringer heri foretager en miljøvurdering efter reglerne i afsnit II, eller er rette myndighed for at foretage en miljøvurdering af bygherrens ansøgning og træffe afgørelse efter reglerne i afsnit III, skal udpege de myndigheder, der kan forventes at blive berørt af planen, programmet samt ændringer deri eller det konkrete projekt.

Stk. 2. Miljø- og fødevareministeriet er altid berørt myndighed, såfremt den myndighed, der foretager miljøvurderingen efter reglerne i afsnit II eller er rette myndighed for at foretage miljøvurderingen og træffe afgørelse efter i afsnit III, er et ministerium eller anden statslig myndighed.

Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, hvilke myndigheder der er berørte myndigheder.

Kapitel 13

Høring af offentligheden og myndigheder i forbindelse med miljøvurdering efter afsnit II

§ 32. Den myndighed, der som en del af udarbejdelsen eller vedtagelsen af en plan eller et program samt ændringer heri foretager en miljøvurdering efter reglerne i afsnit II skal:

- 1) Høre berørte myndigheder, før der træffes afgørelse efter § 10, stk. 1 (screening).
- 2) Høre berørte myndigheder, inden der tages stilling til, hvor omfattende og detaljerede oplysninger, der skal indgå i miljørapporten (scoping).
- 3) Høre offentligheden og berørte myndigheder over udkast til plan eller program samt ledsagende miljørapport.

Stk. 2. Myndigheden fastsætter en passende frist for berørte myndigheders fremsættelse af bemærkninger efter stk. 1, nr. 3.

Stk. 3. Hvis der i medfør af anden lovgivning er fastsat regler om offentlighedens inddragelse i forbindelse med udarbejdelse af planen eller programmet samt ændringer heri, herunder om tidsfrister for indsigelser m.v. mod plan- eller programforslaget, offentlig bekendtgørelse og offentlig tilgængelighed af plan- eller programforslag, finder disse regler anvendelse på såvel plan- eller programforslaget som den ledsagende miljørapport.

Offentliggørelse af afgørelser m.v. efter afsnit II

§ 33. Myndighedens afgørelse efter § 10, stk. 1, om, at der ikke vil blive gennemført en miljøvurdering af en plan eller et program, skal offentliggøres med begrundelse snarest muligt og før den endelige godkendelse eller vedtagelse af planen eller programmet. Offentliggørelsen skal indeholde oplysning om, i hvilket omfang afgørelsen kan påklages og fristen herfor.

§ 34. Myndigheden offentliggør den endelige godkendelse eller vedtagelse af plan eller program.

Stk. 2. Myndigheden sender herefter planen eller programmet samt den sammenfattende redegørelse efter § 13, stk. 2, til berørte myndigheder.

Stk. 3. Planen eller programmet og den sammenfattende redegørelse efter § 13, stk. 2, skal være offentligt tilgængelige.

Stk. 4. Når der har været gennemført en høring af nabostater efter § 38, skal myndigheden sende den vedtagne plan eller det vedtagne program vedlagt den sammenfattende redegørelse til miljø- og fødevarerministeren, som sikrer, at disse sendes til berørte nabostater.

Kapitel 14

Høring af offentligheden og myndigheder i forbindelse med miljøvurdering efter afsnit III

§ 35. Den myndighed, der foretager en miljøvurdering af bygherrens ansøgning og træffer afgørelse efter reglerne i afsnit III, skal:

- 1) Høre berørte myndigheder, før der træffes en afgørelse efter § 21.
- 2) Høre berørte myndigheders og offentlighedens ideer og forslag til projektet i forbindelse med fastlæggelsen af miljøkonsekvensrapportens indhold (scoping), og før myndigheden afgiver en udtalelse efter § 23.
- 3) Give de berørte myndigheder og offentligheden mulighed for at afgive udtalelse til miljøkonsekvensrapporten, som bygherren har fremlagt, herunder ansøgningen om tilladelse, før der træffes en afgørelse om tilladelse efter § 25.

Stk. 2. Med henblik på høringen efter stk. 1, nr. 2, offentliggør myndigheden en kort beskrivelse af hovedtrækkene i det påtænkte projekt samt følgende oplysninger:

- 1) Angivelse af, hvortil kommentarer eller spørgsmål kan rettes samt nærmere oplysninger om fristerne for fremsendelse af bemærkninger eller spørgsmål.
- 2) Karakteren af eventuelle afgørelser eller udkast til afgørelse, hvis et sådant foreligger, samt efter hvilken lov afgørelsen skal træffes.
- 3) Hvorvidt de miljøoplysninger, der er indhentet af bygherren eller den kompetente myndighed til brug for sagens behandling, er til rådighed for offentligheden.

4) Hvor og hvordan de relevante oplysninger stilles til rådighed.

5) Hvilke foranstaltninger der er truffet med henblik på offentlighedens deltagelse i VVM-proceduren.

Stk. 3. Med henblik på høringen efter stk. 1, nr. 3, offentliggør myndigheden de i stk. 2 nævnte oplysninger med miljøkonsekvensrapporten, ansøgningen samt eventuelle supplerende oplysninger, jf. § 24.

Stk. 4. Myndigheden kan fastsætte passende tidsfrister for høringer af de berørte myndigheder, jf. stk. 1, nr. 1-3. For høring af offentligheden, jf. stk. 1, nr. 3, er høringsfristen mindst 30 dage. Tidsfristerne skal give de berørte myndigheder og offentligheden mulighed for at forberede sig og opnå reel deltagelse i de nævnte procedurer.

Stk. 5. Myndigheden fastsætter en frist for indkaldelse af ideer og forslag, jf. stk. 1, nr. 2, på højst 14 dage. Såfremt myndigheden og bygherren er enige herom, kan fristen forlænges.

Offentliggørelse af afgørelser m.v. efter afsnit III

§ 36. Myndigheden skal offentliggøre sin afgørelse efter § 21.

§ 37. Når der er truffet afgørelse om at give eller nægte tilladelse efter § 25 til et projekt omfattet af § 17 informerer myndigheden straks offentligheden og de berørte myndigheder og sikrer, at følgende oplysninger er tilgængelige for offentligheden og de berørte myndigheder:

1) indholdet af afgørelsen og de betingelser, der eventuelt er knyttet hertil,

2) de vigtigste begrundelser og overvejelser, der ligger til grund for afgørelsen, herunder oplysninger om proceduren for offentlig deltagelse,

3) resuméet af resultaterne af de høringer, der er foretaget,

4) de oplysninger, der er indsamlet i henhold til § 20, § 24, stk. 1, 2. pkt., § 24, stk. 2, jf. § 35 og § 38.

5) hvorledes resultaterne og oplysningerne, jf. nr. 3 og 4, er indarbejdet eller på anden måde taget i betragtning, navnlig eventuelle kommentarer fra berørte medlemsstater.

Stk. 2. Den eller de kompetente myndigheder underretter alle medlemsstater, der er blevet hørt, jf. § 38, og fremsender de i stk. 1 nævnte oplysninger.

Kapitel 15

Grænseoverskridende indvirkninger på miljøet

§ 38. Hvis en plan eller et program eller et projekt kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet i en anden stat, skal myndigheden snarest muligt underrette miljø- og fødevareministeren med henblik på

gennemførelse af høring efter reglerne i stk. 3 eller 4. Myndigheden må ikke godkende eller vedtage planen eller programmet endeligt eller træffe afgørelse om VVM-tilladelse, før ministeren giver samtykke hertil. Hvis planen eller programmet skal vedtages ved lov, må lovgivningsproceduren ikke indledes, før det endelige resultat af høringen i henhold til stk. 3 foreligger.

Stk. 2. Hvis miljø- og fødevarerministeren får en henvendelse fra en anden stats myndighed om, at denne finder, at der i Danmark er igangsat udarbejdelse af en plan eller et program eller anmeldt et projekt, hvis gennemførelse kan få væsentlig indvirkning på miljøet i denne anden stat, skal miljø- og fødevarerministeren foranledige, at der gennemføres høring efter reglerne i stk. 3 eller 4. Den danske myndighed må ikke godkende eller vedtage planen eller programmet endeligt, eller træffe afgørelse om VVM-tilladelse, før ministeren giver samtykke hertil.

Stk. 3. For høring over udkast til en plan eller et program skal ministeren fremsende de i § 32, stk. 1, nr. 3, nævnte oplysninger, oplysninger om dens eller dets mulige grænseoverskridende virkninger på miljøet, herunder på sundheden, og oplysninger om beslutningsproceduren, herunder angivelse af en rimelig tidsfrist for oversendelse af bemærkninger.

Stk. 4. For høring over udkast til miljøkonsekvensrapporten til et anmeldt konkret projekt, fremsender myndigheden de i § 35, stk. 3, nævnte oplysninger, oplysninger om dens eller dets mulige grænseoverskridende virkninger på miljøet, herunder på sundheden, og oplysninger om beslutningsproceduren, herunder angivelse af en tidsramme for oversendelse af bemærkninger.

Stk. 5. Hvis miljø- og fødevarerministeren fra en anden stat modtager oplysninger om, at et udkast til en plan eller et program under udarbejdelse i denne anden stat eller et ansøgt konkret projekt kan få væsentlig indvirkning på miljøet i Danmark, skal ministeren foranledige afholdt fornødne høringer i Danmark over det fremsendte materiale, jf. § 32, nr. 3, eller § 35, nr. 3.

Afsnit V

Administrative bestemmelser

Kapitel 16

Administrative bestemmelser

Bortfald af screeningsafgørelser og tilladelser

§ 39. En afgørelse efter § 21 og en tilladelse efter § 25 bortfalder, hvis afgørelsen eller tilladelsen ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

Forebyggelse af interessekonflikter

§ 40. En myndighed, der udarbejder planer eller programmer omfattet af denne lov, må ikke udføre opgaver som berørt myndighed i forhold til disse planer og programmer, medmindre der er sikret en funktionel opdeling af kompetencerne inden for myndigheden.

Stk. 2. En myndighed, der er bygherre for et projekt omfattet af denne lov, må ikke behandle ansøgningen om projektet og træffe afgørelse herom, medmindre der er sikret en funktionel opdeling af kompetencerne inden for myndigheden.

Register

§ 41. Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte bestemmelser om fremgangsmåden ved gennemførelsen af høringer. Ministeren kan fastsætte regler om, at underretninger, informationer og høringer skal ske digitalt og ved indberetning i en særlig form til en elektronisk portal eller et register.

Stk. 2. Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte regler om, at den kompetente myndighed skal indberette visse nærmere angivne oplysninger om planer og programmer og om projekter omfattet af § 2 til et landsdækkende digitalt register, herunder regler om, at indberetningen skal ske digitalt og om andre tekniske krav m.v. til indberetningen.

Gebyr

§ 42. Miljø- og fødevarerministeren kan efter forhandling med vedkommende ressortministre fastsætte regler om gebyrer til dækning af myndighedens omkostninger ved administration og tilsyn efter loven for så vidt angår projekter.

Delegation m.v.

§ 43. Miljø- og fødevarerministeren kan bemyndige en under ministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder at afgørelserne ikke skal kunne påklages.

Stk. 3. Miljø- og fødevarerministeren kan endvidere fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed efter forhandling med vedkommende minister bliver bemyndiget til at udøve efter stk. 1.

Internationale overenskomster, EU-retsakter samt ændring af bilag

§ 44. Regeringen kan indgå overenskomster med fremmede stater om fælles foranstaltninger til opfyldelse af lovens formål.

Stk. 2. Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte regler til opfyldelse af overenskomster, der indgås i henhold til stk. 1.

Stk. 3. Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte regler med henblik på opfyldelse og anvendelse af Den Europæiske Unions retsakter om forhold, som er omfattet af denne lov.

Stk. 4. Den i henhold til § 17 kompetente minister kan fastsætte regler om ændringer af bilag 1, bilag 1 a, bilag 2 og bilag 2 a.

Stk. 5. Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte regler om ændringer af lovens bilag til opfyldelse af Den Europæiske Unions retsakter.

Kapitel 17

Tilsyn

§ 45. Den i henhold til § 17 kompetente myndighed fører tilsyn med overholdelsen af denne lov og de regler, der er fastsat med hjemmel i loven.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen eller regionsrådet er tilsynsmyndighed for miljø- og fødevarerministerens afgørelser efter § 21 og § 25, når ministeren har overtaget disses kompetence i en konkret sag efter § 17, stk. 6.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal foretage indberetning til regionsrådet eller den tilsynsførende minister, når kommunalbestyrelsen får kendskab til et ulovligt forhold i tilfælde, hvor regionsrådet eller ministeren er tilsynsmyndighed. Samme forpligtelse påhviler regionsrådet i forhold til kommunalbestyrelsen og de tilsynsførende ministre.

Stk. 4. Tilsynsmyndigheden påser, at påbud og forbud efter denne lov og regler udstedt med hjemmel i loven efterkommes, og at vilkår fastsat i tilladelser overholdes.

Stk. 5. Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning.

Stk. 6. Miljø- og fødevareministeren kan bestemme, at tilsynet udøves af en anden myndighed.

§ 46. Tilsynsmyndighedens personale og personer med bemyndigelse fra tilsynsmyndigheden har uden retskendelse adgang til enhver ejendom i tilsynsøjemed, jf. § 45, og efter forudgående underretning til ejeren eller brugeren for at foretage tekniske forarbejder til forberedelse af beslutninger efter denne lov.

Stk. 2. Legitimation skal forevises efter anmodning.

Stk. 3. Politiet yder nødvendig bistand til at opnå den i stk. 1 nævnte adgang.

§ 47. Miljøministeren kan fastsætte regler om muligheden for at anvende digital kommunikation inden for lovens område og om de nærmere vilkår herfor.

Kapitel 18

Klage og søgsmål

Planer og programmer

§ 48. Myndighedens afgørelse efter § 10, stk. 1, om, at myndigheden ikke skal gennemføre en miljøvurdering af planer og programmer eller ændringer deri omfattet af § 9, stk. 2, kan påklages efter reglerne fastsat i den lovgivning, som planen eller programmet udarbejdes i henhold til.

Stk. 2. Myndighedens afgørelse i forbindelse med gennemførelse af en miljøvurdering efter § 9, stk. 1, kan påklages efter reglerne fastsat i den lovgivning, som planen eller programmet udarbejdes i henhold til.

Stk. 3. Hvis planen eller programmet eller ændringer deri ikke er udarbejdet i henhold til lov, eller den pågældende lov ikke giver mulighed for klage, kan myndighedens afgørelse efter § 10, stk. 1, om, at myndigheden ikke skal gennemføre en miljøvurdering af planer og programmer eller ændringer deri omfattet af § 9, stk. 2, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål.

Stk. 4. Hvis planen eller programmet eller ændringer deri ikke er udarbejdet i henhold til lov, eller den pågældende lov ikke giver mulighed for klage, kan myndighedens gennemførelse af en miljøvurdering efter § 9, stk. 1, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 3 og 4 gælder ikke for planer og programmer, der vedtages af Folketinget ved en lovgivningsprocedure.

Projekter

§ 49. Følgende afgørelser kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet, jf. dog stk. 2:

- 1) Afgørelser efter § 21 for så vidt angår retlige spørgsmål.
- 2) Afgørelser efter § 25.
- 3) Afgørelser efter § 45.

Stk. 2. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at klager over afgørelser, der er omfattet af stk. 1, i visse tilfælde skal behandles af Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

Stk. 3. Afgørelser i henhold til anden lovgivning, som i henhold til regler udstedet med hjemmel i § 15, stk. 3 erstatte afgørelser om tilladelse efter § 25 kan påklages efter reglerne i den lovgivning, som afgørelsen meddeles i henhold til.

Klageberettigelse

§ 50. Klageberettiget efter § 48, stk. 3 og 4, og § 49, stk. 1, er miljø- og fødevareministeren og i øvrigt enhver med retlig interesse i sagens udfald.

Stk. 2. Klageberettiget efter § 48, stk. 3 og 4, og § 49, stk. 1, er endvidere landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Stk. 3. Vedkommende minister kan fastsætte særlige regler om klageberettigelse i sager vedrørende projekter på havområdet.

Klagefrist

§ 51. Klage efter § 48, stk. 3 og 4, og § 49, stk. 1, skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter offentliggørelsen af screeningsafgørelsen efter § 10, den vedtagne plan eller det vedtagne program, screeningsafgørelsen efter § 21 eller afgørelsen efter § 25, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Stk. 3. Klage efter § 48, stk. 4, kan tidligst indgives, når planen eller programmet er endelig vedtaget.

Indgivelse af klage m.v.

§ 52. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 18 b, stk. 2-4, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet. Endvidere skal efterfølgende kommunikation om klagesagen ske ved anvendelse af digital selvbetjening. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 2. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 3. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.

Stk. 4. Myndighedens videresendelse af klage til og efterfølgende kommunikation om klagesagen med Natur- og Miljøklagenævnet skal ske ved anvendelse af digital selvbetjening. Det samme gælder sager, hvor klage ikke er indgivet ved anvendelse af digital selvbetjening, men hvor Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse om, at klagen ikke afvises.

Stk. 5. Indgives en klage ikke ved anvendelse af digital selvbetjening, skal myndigheden snarest videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. I sådanne tilfælde finder stk. 1, 4. og 5. pkt., og stk. 2 ikke anvendelse.

Stk. 6. Hvis en afgørelse påklages, skal den myndighed, der har truffet afgørelsen sikre, at adressaten for afgørelsen straks underrettes om klagen.

Opsættende virkning

§ 53. Ved rettidig klage efter § 49, stk. 1, kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at en afgørelse efter § 21 eller en afgørelse om tilladelse efter § 25 ikke må udnyttes, og at et påbud ikke skal efterkommes. Er et bygge- eller anlægsarbejde iværksat, kan Natur- og Miljøklagenævnet påbyde dette standset.

Søgsmål

§ 54. Søgsmål til prøvelse af afgørelser om forhold, der er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt adressaten. Er afgørelsen offentliggjort, regnes søgsmålsfristen fra offentliggørelsen.

Stk. 2. Ved søgsmål om forhold vedrørende miljøet, der er omfattet af denne lov, skal retten påse, at omkostningerne ved sagen ikke er uoverkommeligt høje for de berørte parter.

Kapitel 20

Lovliggørelse og straf

§ 55. Det påhviler den til enhver tid værende ejer af en ejendom at berigtige et ulovligt forhold. Består forholdet i en ulovlig brug af ejendommen, påhviler pligten tillige brugeren.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden kan på ejerens bekostning lade et påbud om at berigtige et ulovligt forhold tinglyse på ejendommen. Når forholdet er berigtiget, skal vedkommende myndighed lade påbuddet aflyse fra tingbogen.

Stk. 3. Når et ved dom meddelt påbud om at berigtige et ulovligt forhold ikke efterkommes inden den i dommen fastsatte frist og inddrivelse af tvangsbøder ikke kan antages at føre til, at påbuddet efterkommes, kan myndigheden foretage det nødvendige til forholdets berigtigelse på ejerens bekostning.

§ 56. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) undlader at indgive skriftlig ansøgning om afgørelse efter § 21 eller tilladelse efter § 25, jf. 18, stk. 1.
- 2) i strid med § 15, stk. 1, eller § 15, stk. 2, påbegynder et ansøgt projekt, før myndigheden har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet,
- 3) i strid med § 16 påbegynder et ansøgt projekt, før myndigheden skriftligt har meddelt bygherren, at projektet ikke antages at kunne påvirke miljøet væsentligt,
- 4) tilsidesætter vilkår for en tilladelse efter loven eller regler udstedt i medfør af loven
- 5) undlader at efterkomme et påbud eller forbud, der er udstedt i henhold til loven eller regler udstedt med hjemmel i loven, herunder påbud om at berigtige et ulovligt forhold.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 21

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser m.v.

§ 57. Loven træder i kraft den 16. maj 2017.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse ved behandling af klager over afgørelser efter lov om miljøvurdering af planer og programmer truffet før lovens ikrafttræden. For sådanne klager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 3. Loven finder ikke anvendelse for planer og programmer, der er under tilvejebringelse efter lov om miljøvurdering af planer og programmer før lovens ikrafttræden. For sådanne planer og programmer finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 4. Loven finder ikke anvendelse ved Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klager over afgørelser efter lov om planlægning eller regler udstedt i medfør heraf truffet før lovens ikrafttræden. For sådanne klager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 5. Loven finder ikke anvendelse for skriftlige anmeldelser af projekter omfattet af §§ 11 g-11 i lov om planlægning og regler udstedt i medfør heraf indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne anmeldelser finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 6. Loven finder ikke anvendelse ved Energiklagenævnets behandling af klager over afgørelser efter lov om anvendelse af Danmarks undergrund, lov om kontinentalsoklen og lov om fremme af vedvarende energi eller regler udstedt i medfør heraf truffet før lovens ikrafttræden. For sådanne klager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 7. Loven finder ikke anvendelse for ansøgning om projekter omfattet af lov om anvendelse af Danmarks undergrund, lov om kontinentalsoklen og lov om fremme af vedvarende energi eller regler udstedt i medfør heraf indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne ansøgninger finder de hidtil gældende regler anvendelse.

§ 58. Lov om miljøvurdering af planer og programmer, jf. lovbekendtgørelse nr. 939 af 3. juli 2013 ophæves.

§ 59. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bilag 1

Projekter omfattet af § 15, stk. 1, nr. 1

1. Råolieraffinaderier (undtagen virksomheder, der udelukkende fremstiller smøremidler på grundlag af råolie) samt anlæg til forgasning og fortætning af mindst 500 tons kul eller bituminøs skifer om dagen.
2.
 - a) Konventionelle kraftværker og andre fyringsanlæg med en termisk ydelse på mindst 120 MW samt
 - b) Kernekraftværker og andre kernereaktorer, herunder demontering og nedlukning af sådanne kernekraftværker eller reaktorer (bortset fra forskningsanlæg til fremstilling og forarbejdning af spaltelige og fertile stoffer, hvis maksimumskapacitet ikke overstiger 1 kW vedvarende termisk ydelse).
3.
 - a) Anlæg til oparbejdning af nukleart brændsel.
 - b) Anlæg, der er bestemt:
 - til fremstilling eller berigelse af nukleart brændsel
 - til oparbejdning af bestrålet nukleart brændsel eller højradioaktivt affald.
 - til endelig bortskaffelse af bestrålet nukleart brændsel.
 - udelukkende til endelig bortskaffelse af radioaktivt affald.
 - udelukkende til deponering (planlagt til at vare mere end 10 år) af bestrålet nukleart brændsel eller radioaktivt affald på et andet sted end produktionsstedet.
4. – Jern- og stålværker til fremstilling af råjern og råstål.
 - Anlæg til udvinding af non-ferro råmetaller af malme, koncentrater eller sekundære råstoffer ved hjælp af metalprocesser, kemiske eller elektrolytiske processer.
5. Anlæg til udvinding af asbest såvel som til behandling og forarbejdning af asbest og af produkter, der indeholder asbest: for så vidt angår produkter i asbestcement med en årlig produktion på over 20.000 tons færdige produkter; for så vidt angår friktionspakninger, med en årlig produktion på 50 tons færdige produkter, samt for så vidt angår forbrug heraf på over 200 tons.
6. Integrerede kemiske anlæg, dvs. anlæg til fremstilling i industriel målestok af stoffer ved kemisk omdannelse, som ligger side om side og funktionelt hører sammen, og som er
 - a) til fremstilling af organiske grundkemikalier
 - b) til fremstilling af uorganiske grundkemikalier
 - c) til fremstilling af fosfat-, kvælstof- eller kaliumholdig kunstgødning (også blandingsgødning)
 - d) til fremstilling af basisplantebeskyttelsesmidler og biocider
 - e) til fremstilling af farmaceutiske basisprodukter ved hjælp af kemisk eller biologisk proces
 - f) til fremstilling af sprængstoffer.
7. a) Nyanlæg af jernbaner til fjerntrafik samt lufthavne²⁾ med start- og landingsbane på mindst 2.100m.

- b) Flyvepladser, hvis støjkonsekvensområder medfører væsentlige støjgener i områder, der er bebygget, udlagt til boligformål eller anden støjfølsom anvendelse.
- c) Anlæg af motorveje og motortrafikveje.³⁾
- d) Anlæg af nye veje med mindst fire kørespor eller udretning og/eller udvidelse af eksisterende vej med højst to kørespor med henblik på anlæg af mindst fire kørespor, hvis en sådan ny vej eller et således udrettet og/eller udvidet vejafsnit har en længde på mindst 2 km.
- e) Overordnede veje med en påtænkt linjeføring gennem naturområder.⁴⁾
8. a) Indre vandveje og havne ved indre vandveje, der ikke udgør en del af søterritoriet, og som kan anløbes af fartøjer over 1350 tons.
- b) - Større landanlæg til havneformål i forbindelse med havne, der kan besejles og anløbes af skibe på over 1350 tons.
- på Søterritoriet: Søhandelshavne, anløbsbroer til lastning og losning, der er forbundet med havneanlæg til lands og til vands (bortset fra færgebroer), og som kan anløbes af fartøjer på over 1.350 tons. (Transport- og Bygningsministeriet)
9. Anlæg til bortskaffelse af farligt affald ved forbrænding, kemisk behandling (som defineret i bilag 1 til Europa Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald⁵⁾, afsnit D9) eller deponering i jorden som defineret i artikel 3, nr. 2, i det nævnte direktiv.⁶⁾
10. Anlæg til bortskaffelse af ikke-farligt affald ved forbrænding eller kemisk behandling (som defineret i bilag 1 til direktiv 2008/798/EF afsnit D9) med en kapacitet på over 100 tons/dag.
11. Arbejder i forbindelse med indvinding af grundvand eller kunstig tilførsel af grundvand, hvor den indvundne eller tilførte mængde vand udgør mindst 10 mio. m³/år.
12. a) Anlæg til overførsel af vandressourcer mellem flodbækkener, når formålet er at forebygge eventuel vandmangel, og når den overførte vandmængde overstiger 100 mio. m³/år.
- b) I alle andre tilfælde anlæg til overførsel af vandressourcer mellem flodbækkener, når den gennemsnitlige vandmængde i det bækken, hvorfra vandet overføres, over flere år overstiger 2000 mio. m³/år, og den overførte vandmængde overstiger 5 % af denne mængde.
- Overførsel af drikkevand via rørledninger er ikke omfattet.
13. Anlæg til behandling af spildevand med en kapacitet på over 150.000 personækvivalenter (som defineret i direktiv 91/271/EØF,⁷⁾ artikel 2, nr. 6).
14. Kommerciel udvinding af råolie eller naturgas, der ikke er omfattet af bilag 1 a eller 2 a.
15. Dæmninger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand, når den nye eller supplerende opstuede eller oplagrede vandmængde overstiger 10 mio. m³, eller hvor vandarealet øges med 300ha eller mere.
16. a) Rørledninger med en diameter på over 800 mm og en længde på over 40 km med eventuelle tilknyttede pumpestationer

- til transport af gas, olie eller kemikalier og
 - til transport af kuldioxidstrømme (CO₂) med henblik på geologisk lagring,
 - b) Rørledninger på mere end 1 km til transport af giftige, miljøfarlige eller brandfarlige væsker udenfor den pågældende virksomheds eget område.
 - c) Transmissionsledninger længere end 2 km længde for naturgas og linjestationer i forbindelse med transmissionsledninger, dog undtaget ledninger med en diameter op til 12" med tryk på 25 bar og derunder.
17. Anlæg² til intensiv fjerkræavl og svineavl med mere end
- a) 85.000 pladser til slagtekyllinger
 - b) 60.000 pladser til høner
 - c) 3.000 pladser til slagtesvin (over 30 kg)
 - d) 900 pladser til søer
18. Industrianlæg til
- a) fremstilling af papirmasse af træ eller andre fibermaterialer
 - b) fremstilling af papir og pap med en produktionskapacitet på mere end 200 tons/dag.
19. Råstofindvinding fra åbne brud, hvor minestedets areal er over 25 hektar, eller tørvegravning på et areal over 150 hektar.
20. Råstofindvinding fra åbne brud med en samlet indvindingsperiode på mere end 10 år med undtagelse af indvinding indenfor de i en endeligt vedtaget kommuneplan eller råstofplan⁹⁾ udpegede graveområder.
21. Stærkstrømsluftledninger på mindst 2 km bygget til spændinger over 100 kV.
22. Anlæg til oplagring af olieprodukter samt petrokemiske eller kemiske produkter med en kapacitet på 200.000 tons eller derover.
23. Lagringslokalitet som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009 om geologisk lagring af kuldioxid.⁹⁾
24. Anlæg til opsamling af CO₂-strømme fra anlæg omfattet af dette bilag, med henblik på geologisk lagring i medfør af direktiv 2009/31/EF, eller hvor den samlede opsamling af CO₂ årligt ligger på 1,5 megatons eller derover.
25. Sporveje, bybaner, høj- og undergrundsbaner eller lignende baner af særlig bygningstype, der udelukkende eller overvejende tjener til personbefordring.
26. Anlæg af synlige rørledninger med en ydre diameter på mere end 100 cm over større afstande end 500 m.
27. Virksomheder og anlæg, som er anmeldelsespligtige efter § 5 i Miljøministeriets bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer.¹⁰⁾

² [Anlæg omfattet af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug alene omfattet af denne lovs bestemmelser om miljøvurdering af planer og programmer]

28. Sammenlægning/jordomlægning af landbrugsejendomme, hvori der indgår mere end 75 ejendomme, og som indebærer væsentlige ændringer i det fysiske miljø.
29. Projekter vedrørende inddragning af uopdyrket land eller delvise naturområder til intensiv landbrugsdrift på mere end 300ha.
30. Afvandings- og kunstvandingsprojekter, der omfatter mere end 300 ha.
31. Nyplantning af skov på mere end 30 ha. i områder, hvor skovrejsning i henhold til den gældende kommuneplan er uønsket.
32. Rydning af fredskov, der er ældre end 20 år og større end 30 ha i de i kommuneplanen planlagte skovrejsningsområder, og hvor der ikke sker tilplantning af mindst et tilsvarende areal, medmindre den ryddede skov af den statslige skovmyndighed er erklæret for værende uden væsentlig skovdyrkningsmæssig, biologisk, landskabelig eller rekreativ værdi.
33. Saltvandsbaseret fiskeopdræt, hvor det samlede anlægsprojekt er placeret indenfor en afstand af 1 sømil fra kysten - dog undtagen opdræt indenfor de i en endeligt vedtaget kommuneplan eller vandplan¹ udlagte områder til fiskeopdræt.
34. Vandforsyningsboringer med en årsproduktion på 10 mio. m³ eller mere.
- 35.
- a) Cementfabrikker med en produktionskapacitet på mere end 500 ton/dag.
 - b) Molerværker med en produktionskapacitet på mere end 4 m³/dag.
36. Kalkværker med en årsproduktion på mere end 200.000 m³.
37. Detailhandelscentre, der på grund af størrelsen har regional betydning.
38. Feriebyer og hotelkomplekser med et etageareal på mere end 50.000m².
39. Vindmøller over 80 m totalhøjde eller grupper af vindmøller med flere end 3 møller.
40. Anlæg med direkte henblik på frakturering udelukkende i forbindelse med efterforskning eller udvinding af skifergas.
41. Råstofindvinding på havet i internationale naturbeskyttelsesområder (EF-fuglebeskyttelsesområder, EF-habitatområder og Ramsarområder).
42. Råstofindvinding på havet på mere end 1 mio. m³ pr. år eller på mere end 5 mio m³ i alt.
43. Enhver ændring eller udvidelse af projekter, der er opført i dette bilag, såfremt en sådan ændring eller udvidelse i sig selv opfylder de eventuelle tærskelværdier, der er fastsat i dette bilag.

²¹ Jf. definitionen for lufthavne i Chicago-overenskomsten af 1944 om oprettelse af Organisationen for international civil Luftfart (bilag 14).

²² Ved motortrafikveje forstås veje, der svarer til definitionen i ECE-aftalen af 15. november 1975 om internationale hovedtrafikårer.

²³ Ved naturområder forstås områder, der er udlagt med henblik på at opnå en væsentlig beskyttelse af skove, flora og fauna, landskaber, kulturværdier samt de økologiske forbindelser og områder af særlig friluftsmæssig interesse.

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver.

²⁵ Rådets direktiv 75/442/EØF af 15. juli 1975 om affald. Direktivet er senest ændret ved direktiv 91/156/EØF af 18. marts 1991.

²⁶ Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991 om rensning af byspildevand.

⁸¹ Regionplanens udpegning af graveområder gælder indtil vedtagelsen af råstofplaner i henhold til lov om råstoffer § 5a, stk. 2.

⁸² Direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009 om geologisk lagring af kulddioxid og om ændring af Rådets direktiv 85/337/EØF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF, 2001/80/EF, 2004/35/EF, 2006/12/EF, 2008/1/EF og forordning (EF) nr. 1013/2006.

⁸³ Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1666 af 14. december 2006 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer.

Bilag 1 a

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet Projekter omfattet af § 15, stk. 1, nr. 1

- 1) Indvinding af mere end 500 tons råolie pr. dag eller mere end 500.000 m³ naturgas pr. dag i kommercielt øjemed.
- 2) Etablering af rørledninger med en diameter på over 800 mm og en længde på over 40 km
 - a) til transport af gas, olie eller kemikalier eller
 - b) til transport af kuldioxidstrømme (CO₂-strømme) med henblik på geologisk lagring, herunder tilknyttede pumpestationer eller tilsvarende.
- 3) Anlæg til oplagring af olieprodukter samt petrokemiske eller kemiske produkter med en kapacitet på 200.000 tons eller derover.
- 4) Lagringslokaliteter som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009 om geologisk lagring af kuldioxid.
- 5) Enhver ændring eller udvidelse af projekter nævnt i nr. 1-4, såfremt en sådan ændring eller udvidelse i sig selv opfylder de tærskelværdier, der er fastsat.

Projekter omfattet af § 16

1. Landbrug, skovbrug og akvakultur.

- a) Projekter vedrørende sammenlægninger.
- b) Projekter vedrørende inddragning af uopdyrket land eller delvise naturområder til intensiv landbrugsvirksomhed.
- c) Vandforvaltningsprojekter inden for landbruget, herunder vandings- og dræningsprojekter.
- d) Nyplantning og rydning af skov med henblik på omlægning til anden arealudnyttelse.
- e) Anlæg³ til intensiv husdyravl (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1)
- f) Intensivt fiskeopdræt (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1) .

2. Udvindingsindustrien.

- a) Råstofindvinding fra åbne brud samt tørvegravning, (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- b) Minedrift i underjordiske brud
- c) Råstofindvinding på havet (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1)
- d) Dybdeboringer (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1), navnlig:
 - geotermiske boringer
 - boringer til deponering af nukleart affald
 - vandforsyningsboringer
 - boringer til undersøgelse af jordbundens fasthed er ikke omfattet.
- e) Overfladeanlæg til udvinding af stenkul, råolie, naturgas og malme samt bituminøs skifer.

3. Energiindustrien.

- a) Industrianlæg til fremstilling af elektricitet, damp og varmt vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- b) Industrianlæg til transport af gas, damp og varmt vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- c) transport af elektricitet gennem luftledninger, jordkabler dimensioneret til spændinger over 100 kV, samt tilhørende stationsanlæg dog undtaget elkabler på søterritoriet (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- d) Oplagring af naturgas over jorden.
- e) Oplagring af brændselsgas i underjordiske beholdere.
- f) Oplagring af fossilt brændsel over jorden.
- g) Industriel brikettering af sten- og brunkul.
- h) Anlæg til oparbejdning og deponering af radioaktivt affald (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

³ Anlæg omfattet af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug alene omfattet af denne lovs bestemmelser om miljøvurdering af planer og programmer

- i) Anlæg til fremstilling af hydroelektrisk energi.
- j) Anlæg til udnyttelse af vindkraft til energiproduktion (vindmøller) (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- k) Anlæg til opsamling af CO₂-strømme fra anlæg med henblik på geologisk lagring i medfør af direktiv 2009/31/EF

4. Produktion og forarbejdning af metaller.

- a) Anlæg til produktion af støbejern eller stål (første eller anden smeltning) med dertil hørende strengstøbning.
- b) Anlæg til videreforarbejdning af jernmetaller ved hjælp af
 - varmvalsning
 - smedning med hamre
 - anbringelse af beskyttelseslag af smeltet metal.
- c) Smelteanlæg for jernmetaller.
- d) Anlæg til smeltning, inkl. legering af non-ferro-metaller, undtagen ædelmetaller, herunder genindvindingsprodukter, (f. eks. forædling, støbning).
- e) Anlæg til overfladebehandling af metaller og plastmaterialer ved elektrolytisk eller kemisk proces.
- f) Fremstilling og samling af motorkøretøjer samt fremstilling af motorer til sådanne.
- g) Skibsværfter.
- h) Anlæg til fremstilling og reparation af luftfartøjer.
- i) Fremstilling af jernbanemateriel.
- j) Eksplosionsformgivning (dybtrykning).
- k) Anlæg til kalcinering og udfritning af malm.

5. Mineralindustrien.

- a) Koksværker (tørdestillation af kul).
- b) Anlæg til cementfremstilling (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- c) Anlæg til udvinding af asbest og fremstilling af produkter af asbest (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- d) Anlæg til fremstilling af glas, inklusive glasfibre.
- e) Anlæg til smeltning af mineralske stoffer, inklusive fremstilling af mineraluldsfibre.
- f) Asfaltværker
- g) Molerværker
- h) Fremstilling af keramiske produkter ved brænding, navnlig tagsten, mursten, ildfaste sten, fliser, stentøj eller porcelæn.

6. Kemisk industri (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

- a) Behandling af mellemprodukter og fremstilling af kemiske produkter.
- b) Fremstilling af pesticider og farmaceutiske produkter, maling og lak samt elastomerer og peroxider.

c) Anlæg til oplagring af olie samt petrokemiske og kemiske produkter.

7. Levnedsmiddelindustrien.

a) Bearbejdning af vegetabiliske og animalske fedtstoffer.

b) Konservering af animalske og vegetabiliske produkter.

c) Fremstilling af mejeriprodukter.

d) Brygning og maltning.

e) Sukkervareindustrier.

f) Slagterier.

g) Fremstilling af stivelse og stivelsesprodukter.

h) Fiskemels- og fiskeoliefabrikker.

i) Sukkerfabrikker.

8. Tekstil-, læder-, træ- og papirindustri.

a) Industrianlæg til produktion af papir og pap (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

b) Anlæg til forbehandling (vask, blegning, mercerisering) eller farvning af fibre eller tekstilstoffer.

c) Anlæg til garvning af huder og skind.

d) Anlæg til fremstilling og bearbejdning af cellulose.

9. Gummiindustri.

Fremstilling og behandling af produkter på grundlag af elastomerer.

10. Risikoanlæg

Virksomheder og anlæg, som er anmeldelsespligtige efter § 4 i Miljøministeriets bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer.¹²⁾

11. Infrastrukturprojekter.

a) Anlægsarbejder i byzone, herunder opførelse af butikscentre og parkeringspladser (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

b) Anlæg af jernbaner og anlæg til kombineret transport og af intermodale terminaler.

c) Anlæg af flyvepladser.

d) Anlæg af veje (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

e) Bygning af havne og havneanlæg, herunder fiskerihavne (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

f) Anlæg af vandveje (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1), kanalbygning og regulering af vandløb.

g) Dæmninger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

h) Svævebaner eller lignende baner af særlig bygningstype, der udelukkende eller overvejende tjener til personbefordring (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

i) Anlæg af olie- og gasledninger samt rørledninger til transport af CO₂-strømme med henblik på geologisk lagring (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

j) Anlæg af vandledninger over større afstande.

k) Kystanlæg til modvirkning af erosion og maritime vandbygningskonstruktioner, der kan ændre kystlinjerne, som f. eks. skråningsbeskyttelser, strandhøfder og diger, dæmninger, moler, bølgebrydere og andre konstruktioner til beskyttelse mod havet, bortset fra vedligeholdelse og genopførelse af sådanne anlæg.

l) Uddybning og opfyldning på søterritoriet

m) Arbejder i forbindelse med indvinding af grundvand og kunstig tilførsel af grundvand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

n) Anlæg til overførsel af vandressourcer mellem flodbækkener (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

12. Andre projekter.

a) Permanente væddeløbs- samt prøvekørselsbaner for motorkøretøjer.

b) Anlæg til bortskaffelse af affald (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

c) Rensningsanlæg (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

d) Områder til oplagring af slam fra rensningsanlæg.

e) Skrotoplagring, herunder oplagring af biler til ophugning.

f) Prøveanlæg for motorer, turbiner eller reaktorer.

g) Anlæg til fremstilling af kemofibre.

h) Anlæg til indsamling eller destruering af sprængfarlige stoffer.

i) Destruktionsanstalter.

13. Turisme og fritid.

a) Skiløjper, skilifter, tovbaner og hermed forbundet anlægsarbejde.

b) Lystbådehavne.

c) Feriebyer og hotelkomplekser uden for byområder og hermed forbundet anlægsarbejde (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

d) Permanente campingpladser.

e) Forlystelsesparker, o.l.

14. Ændringer eller udvidelser af projekter i bilag 1 eller 2, som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet (ændring eller udvidelse som ikke er omfattet af bilag 1).

15. Projekter i bilag I, som udelukkende eller hovedsagelig tjener til udvikling og afprøvning af nye metoder eller produkter, og som ikke anvendes mere end to år.

⁴⁴ Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1666 af 14. december 2006 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet -

Projekter omfattet af § 16

Projekter om efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore

- 1) Anlæg af olie- og gasledninger, som ikke er omfattet af bilag 1a.
- 2) Anlæg af rørledninger til transport af CO₂-strømme med henblik på geologisk lagring, når projektet ikke er omfattet af bilag 1a.
- 3) Dybdeboringer, herunder boringer vedrørende efterforskning og indvinding af kulbrinter og geotermiske boringer. Boringer til undersøgelse af jordbundens fasthed er dog ikke omfattet.
- 4) Indvinding af olie og gas, der ikke er omfattet af bilag 1a.
- 5) Industrianlæg til fremstilling af elektricitet, damp og varmt vand.
- 6) Ændringer eller udvidelser af projekter, som er omfattet af bilag 1a og nr. 1-5, og som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, dog kun ændringer eller udvidelser, som ikke er omfattet af bilag 1a.
- 7) Demontering af anlæg omfattet af bilag 1a og nr. 1-5, når demonteringen kan være til skade for miljøet.

Projekter om etablering af elproduktionsanlæg på havet

- 8) Projekter om etablering af elproduktionsanlæg, der udnytter vand og vind, jf. § 25, stk. 1, i lov om fremme af vedvarende energi.
- 9) Ændringer eller udvidelser af projekter nævnt i nr. 1, som allerede er godkendt, udført eller ved at blive udført, når de kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.

(Miljøvurderingsdirektivets bilag II)

Kriterier for bestemmelse af den sandsynlige betydning af den indvirkning på miljøet, der er omhandlet i § 10

- 1) Planernes og programmernes karakteristika, idet der navnlig tages hensyn til:
 - i hvilket omfang planen eller programmet kan danne grundlag for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller ved tildeling af midler,
 - i hvilket omfang planen har indflydelse på andre planer eller programmer, herunder også planer og programmer, som indgår i et hierarki,
 - planens eller programmets relevans for integreringen af miljøhensyn, specielt med henblik på at fremme bæredygtig udvikling,
 - miljøproblemer af relevans for planen eller programmet
 - planens eller programmets relevans for gennemførelsen af anden miljølovgivning (f.eks. planer og programmer i forbindelse med affaldshåndtering eller vandbeskyttelse).

 - 2) Kendetegn ved indvirkningen og det område, som kan blive berørt, idet der navnlig tages hensyn til:
 - indvirkningens sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversibilitet
 - indvirkningens kumulative karakter
 - indvirkningens grænseoverskridende karakter
 - faren for menneskers sundhed og miljøet (f.eks. på grund af ulykker)
 - indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning (det geografiske område og størrelsen af den befolkning, som kan blive berørt)
 - værdien og sårbarheden af det område, som kan blive berørt, som følge af:
 - særlige karakteristiske naturtræk eller kulturarv
 - overskridelse af miljøkvalitetsnormer eller -grænseværdier
 - intensiv arealudnyttelse
 - indvirkningen på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan.
-

(Miljøvurderingsdirektivets bilag I)

Oplysninger omhandlet i § 12

De oplysninger, der i henhold til § 12, stk. 1, skal gives, er, med forbehold af § 12, stk. 2 og 3, følgende:

- a) en skitsering af planens eller programmets indhold, hovedformål og forbindelser med andre relevante planer og programmer
- b) de relevante aspekter af den nuværende miljøstatus og dens sandsynlige udvikling, hvis planen eller programmet ikke gennemføres
- c) miljøforholdene i områder, der kan blive væsentligt berørt
- d) ethvert eksisterende miljøproblem, som er relevant for planen eller programmet, herunder navnlig problemer på områder af særlig betydning for miljøet som f.eks. de områder, der er udpeget efter direktiv 79/409/EØF og 92/43/EØF
- e) de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på internationalt plan, fællesskabsplan eller medlemsstatsplan, og som er relevante for planen eller programmet, og hvordan der under udarbejdelsen af den/det er taget hensyn til disse mål og andre miljøhensyn
- f) den sandsynlige væsentlige indvirkning⁴ på miljøet, herunder på spørgsmål som den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, fauna, flora, jordbund, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser samt arkitektonisk og arkæologisk arv, landskab og det indbyrdes forhold mellem ovenstående faktorer
- g) planlagte foranstaltninger for at undgå, begrænse og så vidt muligt opveje enhver eventuel væsentlig negativ indvirkning på miljøet af planens eller programmets gennemførelse
- h) en kort skitsering af grunden til at vælge de alternativer, der har været behandlet, og en beskrivelse af, hvorledes vurderingen er gennemført, herunder eventuelle vanskeligheder (som f.eks. tekniske mangler eller mangel på knowhow), der er opstået under indsamlingen af de krævede oplysninger
- i) en beskrivelse af de påtænkte foranstaltninger vedrørende overvågning i overensstemmelse med § 14.
- j) et ikke-teknisk resumé af de oplysninger, der blev givet under ovennævnte punkter.

⁴ Denne indvirkning bør omfatte sekundære, kumulative, synergistiske, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende og midlertidige, positive og negative virkninger.

(VVM-direktivets bilag II.A (ændringsdirektivet))

OPLYSNINGER SOM OMHANDLET I § 19, stk. 1 nr. 1 (OPLYSNINGER FRA BYGHERREN OM DE I BILAG 2 OG BILAG 2A OPFØRTE PROJEKTER)

1. En beskrivelse af projektet, herunder navnlig:
 - a) en beskrivelse af hele projektets fysiske karakteristika, og, hvor det er relevant, nedrivningsarbejder
 - b) en beskrivelse af projektets placering, navnlig med hensyn til den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der kan forventes at blive berørt af projektet.

2. En beskrivelse af de miljøaspekter, der kan forventes at blive berørt i væsentlig grad af projektet.

3. En beskrivelse af alle de væsentlige virkninger, for så vidt oplysninger om sådanne virkninger foreligger, som projektet kan forventes at få på miljøet som følge af:
 - a) de forventede reststoffer og emissioner og den forventede affaldsproduktion, hvor dette er relevant
 - b) brugen af naturressourcer, særlig jordarealer, jordbund, vand og biodiversitet.

4. Der skal, hvor det er relevant, tages hensyn til kriterierne i bilag 6 ved indsamlingen af oplysninger i overensstemmelse med punkt 1-3.

(VVM-direktivets bilag III (ændringsdirektivet))

UDVÆLGELSESKRITERIER OMHANDLET I § 21

(KRITERIER TIL BESTEMMELSE AF, HVORVIDT PROJEKTER OPFØRT I BILAG 2-2c SKAL UNDERKASTES EN MILJØKONSEKVENSVURDERING)

1. Projekters Karakteristika

Projekters karakteristika skal især ansues i forhold til:

- a) hele projektets dimensioner og udformning
- b) kumulation med andre eksisterende og/eller godkendte projekter
- c) brugen af naturressourcer, særlig jordarealer, jordbund, vand og biodiversitet
- d) affaldsproduktion
- e) forurening og gener
- f) risikoen for større ulykker og/eller katastrofer, som er relevante for det pågældende projekt, herunder sådanne som forårsages af klimaændringer, i overensstemmelse med videnskabelig viden
- g) risikoen for menneskers sundhed (f.eks. som følge af vand- eller luftforurening).

2. Projekters Placering

Den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der kan forventes at blive berørt af projekter, skal tages i betragtning, navnlig:

- a) den eksisterende og godkendte arealanvendelse
- b) naturressourcernes (herunder jordbund, jordarealer, vand og biodiversitet) relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dettes undergrund
- c) det naturlige miljøes bæreevne med særlig opmærksomhed på følgende områder:
 - i) vådområder, områder langs bredder, flodmundinger
 - ii) kystområder og havmiljøet
 - iii) bjerg- og skovområder
 - iv) naturreservater og -parker
 - v) områder, der er registreret eller fredet ved national lovgivning; Natura 2000-områder udpeget af medlemsstater i henhold til direktiv 92/43/EØF og direktiv 2009/147/EF
 - vi) områder, hvor det ikke er lykkedes — eller med hensyn til hvilke det menes, at det ikke er lykkedes — at opfylde de miljøkvalitetsnormer, der er fastsat i EU-lovgivningen, og som er relevante for projektet
 - vii) tætbefolkede områder
 - viii) landskaber og lokaliteter af historisk, kulturel eller arkæologisk betydning.

3. Arten af og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

Projektets forventede væsentlige virkninger på miljøet skal ses i relation til de kriterier, der er anført under punkt 1 og 2 i dette bilag, og under hensyn til projektets indvirkning på de i § 20, stk. 2, nævnte faktorer, idet der skal tages hensyn til:

- a) indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning (f.eks. geografisk område og antallet af personer, der forventes berørt)
- b) indvirkningens art
- c) indvirkningens grænseoverskridende karakter
- d) indvirkningens intensitet og kompleksitet
- e) indvirkningens sandsynlighed
- f) indvirkningens forventede indtræden, varighed, hyppighed og reversibilitet
- g) kumulationen af projektets indvirkninger med indvirkningerne af andre eksisterende og/eller godkendte projekter
- h) muligheden for reelt at begrænse indvirkningerne.

(VVM-direktivets bilag IV (ændringsdirektivet))

OPLYSNINGER SOM OMHANDLET I § 20, STK. 1 (OPLYSNINGER TIL MILJØKONSEKVENSVURDERINGSRAPPORTEN)

1. Beskrivelse af projektet, herunder navnlig:

- a) en beskrivelse af projektets placering
- b) en beskrivelse af hele projektets fysiske karakteristika, herunder, hvor det er relevant, fornødne nedrivningsarbejder, og arealanvendelsesbehovet i anlægs- og driftsfaserne
- c) en beskrivelse af de væsentligste karakteristika ved projektets driftsfase (navnlig en eventuel produktionsproces), f.eks. energibehov og energiforbrug, typen og mængden af de anvendte materialer og naturressourcer (herunder vand, jordarealer, jordbund og biodiversitet)
- d) et skøn efter type og mængde over forventede reststoffer og emissioner (såsom vand-, luft-, jordbunds- og undergrundsforurening, støj, vibrationer, lys, varme, stråling) og mængder og typer af affald produceret i anlægs- og driftsfaserne.

2. En beskrivelse af de rimelige alternativer (f.eks. vedrørende projektets udformning, teknologi, placering, dimensioner og størrelsesorden), som bygherren har undersøgt, og som er relevante for det fremlagte projekt og dets særlige karakteristika, og angivelse af hovedårsagerne til det truffe valg, herunder en sammenligning af miljøpåvirkningerne.

3. En beskrivelse af de relevante aspekter af den aktuelle miljøstatus (referencescenarie) og en kort beskrivelse af dens sandsynlige udvikling, hvis projektet ikke gennemføres, for så vidt naturlige ændringer i forhold til referencescenariet kan vurderes ved hjælp af en rimelig indsats på grundlag af tilgængeligheden af miljøoplysninger og videnskabelig viden.

4. En beskrivelse af de i § 20, stk. 1, nævnte faktorer, der kan forventes at blive berørt i væsentlig grad af projektet: befolkningen, menneskers sundhed, biodiversiteten (f.eks. fauna og flora), jordarealer (f.eks. inddragelse af arealer), jordbund (f.eks. organisk stof, erosion, komprimering og arealbefæstelse), vand (f.eks. hydromorfologiske forandringer, kvantitet og kvalitet), luft, klima (f.eks. drivhusgasemissioner, virkninger, der er relevante for tilpasning), materielle goder, kulturarven, herunder den arkitektoniske og arkæologiske aspekter, og landskab.

5. En beskrivelse af projektets forventede væsentlige virkninger på miljøet som følge af bl.a.:

a) anlæggelsen og tilstedeværelsen af projektet, herunder, hvor det er relevant, nedrivningsarbejder

b) brugen af naturressourcer, navnlig jordarealer, jordbund, vand og biodiversitet, så vidt muligt under hensyntagen til en bæredygtig adgang til disse ressourcer

c) emissionen af forurenende stoffer, støj, vibrationer, lys, varme og stråling, opståelsen af gener og bortskaffelsen og genvindingen af affald

d) faren for menneskers sundhed, kulturarven og miljøet (f.eks. på grund af ulykker eller katastrofer)

e) kumulationen af projektets virkninger med andre eksisterende og/eller godkendte projekter, idet der tages hensyn til eventuelle eksisterende miljøproblemer i forbindelse med områder af særlig miljømæssig betydning, som kan forventes at blive berørt, eller anvendelsen af naturressourcer

f) projektets indvirkning på klimaet (f.eks. arten og omfanget af drivhusgasemissioner) og projektets sårbarhed over for klimaændringer

g) de anvendte teknologier og stoffer. Beskrivelsen af de forventede væsentlige virkninger på de i artikel 3, stk. 1, angivne faktorer bør omfatte projektets direkte virkninger og i givet fald dets indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger. I beskrivelsen bør der tages hensyn til de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på EU- eller medlemsstatsplan, og som er relevante for projektet.

6. En beskrivelse af, hvilke metoder eller beviser der er anvendt til identificeringen og forudberegningen af de væsentlige virkninger på miljøet, herunder oplysninger vedrørende eventuelle vanskeligheder (f.eks. tekniske mangler eller manglende viden) i forbindelse med indsamlingen af de krævede oplysninger og vedrørende de vigtigste usikkerheder.

7. En beskrivelse af de påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge, begrænse eller om muligt neutralisere identificerede væsentlige skadelige virkninger på miljøet og, om relevant, af eventuelle foreslåede overvågningsordninger (f.eks. udarbejdelse af en analyse efter projektets afslutning). Denne beskrivelse bør redegøre for, i hvilken grad de væsentlige skadelige virkninger på miljøet undgås, forebygges, begrænses eller neutraliseres, og bør dække både anlægs- og driftsfasen.

8. En beskrivelse af projektets forventede skadelige virkninger på miljøet som følge af projektets sårbarhed over for større ulykker og/eller katastrofer, som er relevante for det pågældende projekt. Relevante foreliggende oplysninger indhentet via risikovurderinger foretaget i henhold til EU-lovgivning såsom Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/18/EU (*) eller Rådets direktiv 2009/71/Euratom (**) eller relevante

vurderinger foretaget i henhold til national lovgivning kan bruges til dette formål, forudsat at kravene i nærværende direktiv opfyldes. Beskrivelsen bør, hvor det er relevant, omfatte de påtænkte foranstaltninger til forebyggelse eller afbødning af sådanne begivenheders væsentlige skadelige virkninger på miljøet og oplysninger om beredskabet med henblik på og den foreslåede håndtering af sådanne nødsituationer.

9. Et ikke-teknisk resumé af de på grundlag af punkt 1-8 fremlagte oplysninger.

10. En referenceliste med oplysninger om kilderne til de i rapporten indeholdte beskrivelser og vurderinger.

(*)Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/18/EU af 4. juli 2012 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer og om ændring og efterfølgende ophævelse af Rådets direktiv 96/82/EF (EUT L 197 af 24.7.2012, s. 1).

(**)Rådets direktiv 2009/71/Euratom af 25. juni 2009 om EF-rammebestemmelser for nukleare anlægs nukleare sikkerhed (EUT L 172 af 2.7.2009, s. 18).« 25.4.2014 L 124/18 Den Europæiske Unions Tidende
DA

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indholdsfortegnelse

1. Indholdsfortegnelse	43
2. Indledning.....	45
2.1. Lovforslaget hovedindhold.....	46
2.2. Gældende implementering af miljøvurderingsdirektivet og VVM-direktivet.....	48
3. Lovforslagets hovedpunkter.....	50
3.1. Formål, anvendelsesområde.....	51
3.1.1. Planer og programmer.....	51
3.1.3. Samordnede/koordinerede fælles procedurer - One stop shop.....	57
3.1.4. Definitioner	59
3.2. Miljøvurdering af planer og programmer	60
3.3. Miljøvurdering af konkrete projekter.....	66
3.4. Inddragelse af offentligheden og berørte myndigheder.....	76
3.5. Sektorspecifikke regler på Miljø- og Fødevarerministeriets område.....	79
3.5.1. Råstofloven - projekter på havet	79
3.5.2. Havmiljøloven – intensivt fiskeopdræt/saltvandsbaseret	81
3.5.3. Lov om kystbeskyttelse og statens højhedsret	88
3.6. Sektorspecifikke regler om miljøvurdering på Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets område	91
3.6.1. Projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet.....	93
3.6.2. Projekter om efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore	93
3.7. VVM-kompetence på Transport- og Bygningsministeriets område.....	94
3.7.1. Statslige jernbaneanlæg og dertil knyttede projekter	96
3.7.2. Statslige vejanlæg og dertil knyttede projekter.....	97
3.7.3. Havneområdet.....	97
3.8. Administrative bestemmelser, tilsyn, klage og søgsmål, lovliggørelse og straf m.v.	98
3.8.1. Myndighedens inhabilitet	98
3.8.2. Klage, søgsmål, lovliggørelse og straf.....	100
3.9. Lovforslagets bilag.....	102
4. Forholdet til anden lovgivning	103
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.....	103

<i>6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet</i>	105
<i>7. Administrative konsekvenser for borgere</i>	108
<i>8. Miljømæssige konsekvenser</i>	108
<i>9. Forholdet til EU-retten</i>	108
<i>10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.</i>	112
<i>11. Sammenfattende skema</i>	112

2. Indledning

Med dette lovforslag foreslås en ny samlet lov om miljøvurdering af både planer og programmer og konkrete projekter, som giver en samlet og forenklet fremstilling af de regler, der gælder for miljøvurderinger på forskellige stadier. Lovforslaget indebærer, at de to centrale EU-proceduredirektiver inden for den miljøretlige regulering – miljøvurderingsdirektivet og VVM-direktivet om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet – implementeres samlet.

Fordelene ved at indføre én samlet lov om miljøvurdering er navnlig, at de to processer for miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) har en række lighedspunkter, og i mange tilfælde vil der skulle gennemføres miljøvurderinger på begge stadier frem mod realiseringen af et konkret projekt.

Derfor vil en sammenskrivning give et bedre overblik over det samlede sæt af procedureregler, der gælder for miljøvurderinger, herunder miljøvurderingernes indhold og om offentlighedens inddragelse, til gavn for bygherrer og offentligheden. Lovforslaget vil derudover sikre, at der sker en fuld central implementering af direktiverne med en ensartet anvendelse på henholdsvis land og på havet med de undtagelser, der følger af lovforslaget og de få projekttyper, som i henhold til anden sektorlovgivning undtages fra lovens regler om miljøvurdering af konkrete projekter.

Anledningen til at lovforslaget fremsættes er en række ændringer af VVM-direktivet ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014, som skal være gennemført i dansk ret senest den 16. maj 2017.

Ændringerne af VVM-direktivet i 2014 vedrører især følgende forhold:

- For en række projekttyper beror det på myndighedernes konkrete vurdering (den såkaldte screening), om de skal gennemgå en fuld miljøvurdering. Screeningsafgørelserne skal træffes hurtigst muligt og indenfor en periode på 90 dage efter, at bygherren har fremlagt de oplysninger, som er nødvendige for, at afgørelsen kan træffes. I dag gælder der ingen frister.
- Der indføres en såkaldt "one stop shop", som knæsetter princippet om, at en bygherre kun skal henvende sig til én myndighed, når et konkret projekt både kræver en VVM-vurdering og en vurdering i henhold til andre EU-direktiver som f.eks. EU-habitatdirektivet.
- Det tydeliggøres, at det er bygherren, der har ansvaret for at udarbejde en VVM-redegørelse. I Danmark er det efter de gældende regler formelt myndighederne, der forestår VVM-redegørelsen, men i praksis er det i vid udstrækning bygherren, der har udarbejdet redegørelsen. Endvidere skal bygherren som noget nyt lade VVM-redegørelsen udarbejde af kompetente eksperter. Samtidig skal

VVM-myndigheden sikrer, at den har eller kan rekvirere den fornødne ekspertise til at vurdere VVM-redegørelsen.

- Hvis et projekt antages at have væsentlige skadelige virkninger på miljøet, kan VVM-tilladelsen til projektet som noget nyt indeholde vilkår om overvågning. I den forbindelse kan de EU-retlige og nationale overvågningsordninger anvendes, således at der ikke sker dobbeltovervågning.

Implementeringen af det ændrede VVM-direktiv har i 2014 været drøftet i en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for KL, DI, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Dansk Skovforening, Dansk Ornitologisk Forening, professor Lone Kørnøv, AUC, Miljøstyrelsen samt Naturstyrelsen (formandskab og sekretariat). Resultaterne af arbejdsgruppens overvejelser er taget i betragtning ved udformningen af lovforslaget.

Udgangspunktet for lovforslaget er i øvrigt at videreføre implementeringen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet og af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med de ændringer, der følger af ændringerne af VVM-direktivet i 2014, og med de tilpasninger, der følger af den nye lovgivningsmæssige ramme.

Det generelle udgangspunkt for lovforslaget er endvidere, at EU-reglerne i de to direktiver implementeres så direktivnært som muligt for at sikre, at der ikke bliver tale om overimplementering, bortset fra nogle ganske få elementer, hvor det vurderes at være mest hensigtsmæssigt at gå lidt videre end direktiverne kræver, jf. afsnit 9 i dette lovforslags almindelige bemærkninger.

Bilagene 1 og 2 til lovforslaget over VVM-pligtige og screeningspligtige projekttyper viderefører de tilsvarende bilag i den gældende implementering af VVM-direktivet. Bilag 1 indeholder projekttyper, som efter direktivet er opført på bilag 2. (Ved den offentlige høring over lovforslaget opfordres høringsparterne til at komme med evt. ønsker om ændring af bilagene, såfremt der er ønske om, at projekttyper på bilagene skal ændres, eventuelt med henblik på, at de svarer til VVM-direktivets projekttype. Bemærkningerne på dette punkt uddybes derfor efter høringen er gennemført.)

2.1. Lovforslaget hovedindhold

Med lovforslaget indføres en tværgående generel lov, som indeholder reglerne om miljøvurdering af planer og programmer og om miljøvurdering af konkrete projekter både på land og på havet. Det nye samlede regelsæt gælder generelt for miljøvurdering af planer og programmer ligesom den gældende miljøvurderingslov og vil som udgangspunkt gælde både for miljøvurdering af konkrete

projekter på land, som i dag er omfattet af planlovens VVM-regler, og også for forhold og sektorer, som i dag er reguleret i sektorlovgivningen, f.eks. råstofindvinding på havet og havbrug, havvindmøller og forskellige anlægsarbejder indenfor Transport- og Bygningsministeriets område, medmindre området udtrykkeligt er undtaget fra de nye regler. Det gælder for lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvor VVM-reglerne i dag er implementeret som en integreret del af denne lov. Endvidere er det Transport- og Bygningsministeriets hensigt i sektorreguleringen at implementere en VVM-procedure for en række projekter, både for de projekter, der vedtages ved anlægslov og de projekter, hvor der meddeles en administrativ VVM-tilladelse. Der henvises til bemærkningernes afsnit 3.7.

Der er samtidig med dette lovforslag fremsat forslag til de nødvendige konsekvensændringer i anden lovgivning, jf. dog bemærkningerne til afsnit 3.7 vedrørende konsekvensændringer på Transport- og Bygningsministeriets område.

Lovforslaget indeholder endvidere hjemmel til, at der for andre sektorer ved bekendtgørelse kan fastsættes særlige regler, hvor det vurderes mest hensigtsmæssigt på grund af den pågældende sektors behov for at opretholde eller indføre andre ordninger, der helt eller delvist fraviger den tværgående generelle lov.

Lovforslaget indeholder to hovedafsnit om miljøvurdering af henholdsvis planer og programmer og konkrete projekter, som omhandler de forskellige stadier i processen for etablering/ændring/udvidelse af de projekttyper, der er omfattet af lovens bilag. Reglerne i de to hovedafsnit retter sig derfor også mod forskellige aktører, idet planer og programmer udarbejdes og vurderes af myndigheder, mens konkrete projekter ansøges og beskrives af offentlige og private bygherrer og vurderes af myndighederne.

Et meget væsentligt formål med EU-direktiverne, der ligger til grund for lovforslaget, er også offentlighedens og andre myndigheders inddragelse i miljøvurderingerne. Lovforslagets tredje hovedafsnit omhandler derfor regler om høring af offentligheden og myndigheder undervejs i miljøvurderingsprocesserne. Disse offentlighedsregler omfatter også de særlige processer, der skal gennemføres, hvis en plan eller et program eller et projekt forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet i en anden stat. Med de sidstnævnte regler er også Danmarks forpligtelser efter ESPOO-konventionen om grænseoverskridende aktiviteter indarbejdet i lovforslaget.

2.2. Gældende implementering af miljøvurderingsdirektivet og VVM-direktivet

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet (EF-Tidende 2001 nr. L 197, side 30) er gennemført ved en generel regulering i miljøvurderingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 939 af 3. juli 2013 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og bekendtgørelse nr. 1102 af 20. november 2009 om berørte myndigheder og om offentliggørelse efter lov om miljøvurdering af planer og programmer¹.

Direktivet blev oprindeligt gennemført ved lov nr. 316 af 5. maj 2004 om miljøvurdering af planer og programmer. Direktivet er ikke ændret siden, men Danmark modtog i 2008 en åbningsskrivelse fra EU-Kommissionen om mangler i den danske implementering af direktivet. På den baggrund blev loven ændret på en række punkter i 2009 (lov nr. 250 af 31. marts 2009). De væsentligste ændringer var, at lovens formål blev specificeret, direktivets definitioner af planer og programmer m.v. blev indført i loven, ligesom klagerreglerne blev udvidet for at imødekomme Århuskonventionen.

VVM-direktivet (Vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet) blev første gang en del af EU-lovgivningen ved Rådets direktiv 85/337/EF af 27. juni 1985, jf. EFT 1985, L nr. 175/40, s. 7. I årenes løb er VVM-direktivet undergået følgende direktivændringer:

- 1997, jf. direktiv 97/11/EF af 3. marts 1997 (EFT L 73 af 14. marts 1997 s. 5ff),
- 2003, jf. direktiv 2003/35/EF af 26. maj 2003 (EUT L 156 af 25. juni 2003 s. 17ff), og
- 2009, jf. direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009 (EUT L 140 af 5. juni 2009, s. 114ff).

Som optakt til den seneste ændring af VVM-direktivet sammenskrev (kodificerede) EU-Kommissionen det oprindelige direktiv fra 1985 og de øvrige ændringsdirektiver til ét direktiv: Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (kodifikation) (EUT L 26 af 28. januar 2012, s. 1) .

VVM-direktivet er senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (EUT L 124 af 25. april 2014, s. 1).

Direktivet er i dag for anlæg på land generelt implementeret i planloven, som også regulerer miljøvurdering af landbaserede projekter som f.eks. veje, som i øvrigt er reguleret af regler, som er andre ressortministeriers ansvar.

Derudover er direktivet på Miljø- og Fødevareministeriets, Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets og Transport- og Bygningsministeriets ressortområder implementeret på sektorniveau. Direktivet er gennemført ved:

Miljø- og Fødevareministeriet

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
 - Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)
- Lov om miljøbeskyttelse
 - Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)
- Lov om beskyttelse af havmiljøet
 - Bekendtgørelse om vurdering af virkninger på miljøet (VVM) af havbrug beliggende længere end 1 sømil fra kysten
- Lov om råstoffer
 - Bekendtgørelse om miljømæssig vurdering af råstofindvinding på havbunden (VVM)
- Lov om planlægning
 - Bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning
- Lov om kystbeskyttelse
 - Bekendtgørelse om miljømæssig vurdering af visse anlæg og foranstaltninger på søterritoriet (VVM bekendtgørelse for søterritoriet)

Energi- Forsynings- og Klimaministeriet

- Lov om fremme af vedvarende energi
 - Bekendtgørelse om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet
- Lov om anvendelse af Danmarks undergrund
 - Bekendtgørelse om VVM, konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore,
 - Bekendtgørelse om geologisk lagring af CO₂ m.v.
 - Bekendtgørelse om andres brug af anlæg til indvinding, behandling og transport m.v. af kulbrinter (tredjepartsadgang) (Tredjepartsadgangsbekendtgørelsen)

- Lov om kontinentalsoklen
 - Bekendtgørelse om VVM, konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore

Transport- og Bygningsministeriet

- Lov om havne
 - Bekendtgørelse om miljømæssig vurdering af visse anlæg og foranstaltninger på søterritoriet (VVM bekendtgørelse for søterritoriet)
- Lov om elektrificering af jernbaner
- Lov om en Cityring (metro cityring-loven)

3. Lovforslagets hovedpunkter

Lovforslagets opbygning

Lovforslagets opbygning afspejler, at der er tale om et lovforslag, som gennemfører EU-regelsæt, der hver især regulerer forskellige stadier i processen for miljøvurderinger, og på den anden side har en række lighedspunkter, herunder f.eks. krav om inddragelse af offentligheden og berørte myndigheder.

Afsnit I indeholder regler om lovens formål, anvendelsesområde og definitioner. Der henvises til bemærkningernes afsnit 3.1.

Afsnit II indeholder regler, som udelukkende retter sig mod myndighedernes miljøvurdering af planer og programmer, herunder afgørelsen om, hvorvidt der skal gennemføres en miljøvurdering, krav til miljørapporten, vedtagelse af planen eller programmet og overvågning. Der henvises til bemærkningernes afsnit 3.2.

Afsnit III indeholder regler som er rettet mod miljøkonsekvensvurdering af konkrete projekter, herunder bestemmelser som pålægger bygherren ansøgningspligt og krav om screeningsafgørelse eller VVM-tilladelse, myndighedskompetence, krav til bygherrens ansøgning og miljøkonsekvensrapport, screeningsafgørelsen, scoping og VVM-tilladelsen. Der henvises til bemærkningernes 3.3.

Afsnit IV indeholder regler om udpegning af berørte myndigheder, om information og høring af berørte myndigheder og offentligheden som led i miljøvurderingen af planer og programmer efter afsnit II og som led i miljøkonsekvensvurderingen af konkrete projekter efter afsnit III, herunder særlige regler om grænseoverskridende høringer. Der henvises til bemærkningernes afsnit 3.4.

Afsnit V indeholder generelle krav til offentliggørelse, digitalisering m.v., administrative bestemmelser, regler om tilsyn m.v., klage og søgsmål, straf, ikrafttræden og overgangsbestemmelser og territorial gyldighed. Der henvises til bemærkningernes afsnit 3.8.

Lovens bilag. Loven indeholder samlet set 7 hovedbilag. Lovens bilag er centrale for afgrænsningen af lovens anvendelsesområde både for så vidt angår planer og programmer og konkrete projekter. Derfor er bilagene med projekttypene placeret som henholdsvis bilag 1 og 2. Disse to bilag indeholder derudover en række underbilag med projekttyper opdelt efter ressortministerium. De øvrige bilag for henholdsvis miljøvurdering af planer og programmer og miljøvurdering af konkrete projekter følger lovforslagets opbygning. Der henvises til bemærkningerne til afsnit 3.9.

3.1. Formål, anvendelsesområde

3.1.1. Planer og programmer

Miljøvurderingsdirektivet

Formål

Direktivets overordnede formål er at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og at bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer for at fremme en bæredygtig udvikling

Det fremgår af direktivets 5. betragtning, at ”Vedtagelse af miljøvurderingsprocedurer i forbindelse med udarbejdelse af planer og programmer vil gavne erhvervslivet, idet det får en mere ensartet ramme at arbejde inden for, når de relevante miljøoplysninger inddrages i beslutningsprocessen. Medtagelse af en bredere række faktorer i beslutningsprocessen vil bidrage til mere bæredygtige og effektive løsninger.”

Dette skal ske ved at gennemføre en miljøvurdering af bestemte planer og programmer, der kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Anvendelsesområde

I direktivet forstås ved ”planer og programmer”: planer og programmer, herunder sådanne der medfinansieres af Det Europæiske Fællesskab, samt ændringer deri

- som udarbejdes og/eller vedtages af en national, regional eller lokal myndighed, eller som udarbejdes af en myndighed med henblik på vedtagelse via en lovgivningsprocedure, og

- som kræves ifølge love og administrative bestemmelser.

Den danske udgave af direktivet indeholder i den forbindelse alene ordet »administrative bestemmelser«, hvilket normalt vil blive opfattet som i henhold til lovgivningen (love, bekendtgørelser eller cirkulærer). Imidlertid anvender den engelske udgave ordet »administrative provisions«, hvilket også omfatter administrative pålæg fra ministre, eller politiske råd eller udvalg som f.eks. en kommunal masterplan eller en masterplan for kommunens havnearealer.

Undtagelser

Følgende planer og programmer er ikke omfattet af direktivet:

- Planer og programmer, der alene tjener et nationalt forsvarsformål og civilt beredskabsformål.
- Finansielle og budgetmæssige planer og programmer.
- Samfinansierede planer og programmer, som er omfattet af de respektive løbende programmer i henhold til forordning (nr. 1260/99) om strukturfonde eller i henhold til forordning (nr. 1257/99) om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget. Denne undtagelse er ikke længere relevant.

Miljøvurderingsloven

I overensstemmelse med direktivets formålsbestemmelse fremgår det af lov om miljøvurdering af planer og programmer, jf. lovbekendtgørelse nr. 939 af 3. juli 2013 om miljøvurdering af planer og programmer, at formålet med miljøvurderingen af planer og programmer er at sikre et højt beskyttelsesniveau og at bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer for at fremme bæredygtig udvikling gennem at sikre, at der gennemføres miljøvurderinger af planer og programmer, der kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Loven bygger på et bredt miljøbegreb, der svarer til det, der benyttes i lov om planlægning og VVM-systemet. Miljøbegrebet omfatter således forhold som den biologiske mangefold, befolkningen, menneskers sundhed, fauna, flora, jordbund, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser samt arkitektonisk og arkæologisk arv.

Loven er udformet således, at det brede miljøbegreb finder anvendelse, uanset om den lovgivning, hvorefter planen eller programmet udarbejdes, rummer et snævrere eller intet miljøbegreb.

Loven pålægger myndigheder, der udarbejder planer og programmer, at gennemføre en vurdering af de miljømæssige konsekvenser af planen eller programmet, inden denne/dette godkendes eller vedtages endeligt. Loven omfatter planer og programmer, som tilvejebringes af en offentlig myndighed. Miljø- og fødevarerministeren har hjemmel til at bestemme, at også planer og programmer, der i medfør af

lovgivningen tilvejebringes af selskaber m.v. (juridiske personer), skal være omfattet af loven, når disse udfører myndighedsfunktioner.

Planer og programmer defineres i loven som: Dokumenter, der fastlægger rammer for fremtidige anlæg eller arealanvendelser, når disse

- a) udarbejdes eller vedtages af en statslig, regional eller kommunal myndighed eller udarbejdes af en myndighed med henblik på Folketingets vedtagelse af planer og programmer via en lovgivningsprocedure og
- b) udarbejdes i henhold til love, administrative bestemmelser eller som grundlag for en myndigheds opgavevaretagelse.

Planer og programmer er ikke yderligere defineret hverken i direktivet eller i miljøvurderingsloven. Af bemærkningerne til miljøvurderingsloven fremgår følgende: Ordene er ikke synonyme, men dækker begge en bred vifte af dokumenttyper, som til dels er overlappende - som eksempler kan nævnes region-, kommune-, og lokalplaner, handlingsplaner, indsatsplaner, udbygningsplaner, regionalprogrammer, strategier, bindende retningslinjer osv. Det er således indholdets karakter af en plan eller program, der typisk fastlægger rammer for fremtidig anlægstilladelser til projekter, og ikke benævnelsen af dokumentet, der er afgørende for, om det er omfattet af lovens bestemmelser.

3.1.2. Konkrete projekter

VVM-direktivet

VVM-direktivets overordnede formål, jf. artikel 2, stk. 1, er at sikre, at projekter optaget på direktivets bilag 1 og 2, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, undergives et krav om tilladelse og en vurdering af disse indvirkninger, inden der gives tilladelse (VVM-pligt). I denne proces inddrages offentligheden og berørte myndigheder, således at VVM-myndigheden kan træffe afgørelse om VVM-tilladelse på et oplyst grundlag.

For projektyper, der er optaget på bilag 1 i VVM-direktivet, er det obligatorisk at gennemføre en sådan VVM-proces.

For projektyper, der er optaget på bilag 2 i VVM-direktivet, skal der foretages en konkret vurdering – screening – af det af bygherren anmeldte projekt med henblik på at fastslå, om projektet kan forventes at få væsentlige miljømæssige indvirkninger. Såfremt det af bygherren anmeldte projekt ikke kan forventes at få væsentlige miljømæssige indvirkninger, træffer VVM-myndigheden afgørelse om, at der ikke er VVM-pligt. Såfremt VVM-myndigheden finder, at projektet kan forventes at få væsentlige miljømæssige konsekvenser,

er projektet VVM-pligtigt, og det skal undergå samme VVM-proces som projekttyper, der er optaget på bilag 1.

Lov om planlægning og VVM-bekendtgørelsen og andre sektorlove

De gældende regler om miljøvurdering af konkrete projekter er for så vidt angår projekter på land omfattet af planlovens regler om miljøvurdering og dermed af planlovens formål. Planlovens overordnede formål er at sikre, at den sammenfattende planlægning forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen og medvirker til at værne landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Loven tilsigter særligt,

- 1) at der ud fra en planmæssig og samfundsøkonomisk helhedsvurdering sker en hensigtsmæssig udvikling i hele landet og i de enkelte regioner og kommuner,
- 2) at der skabes og bevares værdifulde bebyggelser, bymiljøer og landskaber,
- 3) at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource,
- 4) at forurening af luft, vand og jord samt støjulemper forebygges, og
- 5) at offentligheden i videst muligt omfang inddrages i planlægningsarbejdet.

De nærmere regler om VVM-reglernes anvendelsesområde er fastsat i VVM-bekendtgørelsen.

Anlæg opført på bekendtgørelsens bilag 1 (VVM-pligt) er underlagt VVM-proceduren i § 2 og §§ 4-7.

Anlæg opført på bekendtgørelsens bilag 2 er underlagt proceduren i §§ 2-7.

Undtaget fra bekendtgørelsens regler er anlæg, der vedtages i enkeltheder ved særlig lov samt anlæg, der tager sigte på det nationale forsvar, hvis Forsvarsministeriet skønner, at anvendelsen af VVM-reglerne i relation til det konkrete anlæg vil kunne skade nationens sikkerhed.

De gældende VVM-regler i anden sektorlovgivning er nærmere beskrevet i afsnit 3.5-3.7.

Den foreslåede ordning

Formål

Lovforslagets overordnede formål er at gennemføre Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet) som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv

2014/52/EU af 16. april 2014. Lovforslagets formål foreslås således at være at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og at bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelse og vedtagelsen af planer og programmer samt før etableringen af konkrete projekter ved sikring af, at der gennemføres en miljøvurdering af bestemte planer og programmer samt konkrete projekter, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Lovforslaget bygger på et bredt miljøbegreb. Ved udarbejdelse af en miljøvurdering af planer og programmer og ændringer deri samt i miljøvurderingen af konkrete projekter skal der tages hensyn til planers, programmers og projekters sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, flora, fauna, jordbund, jordarealer, havområdet, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser samt arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker og ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer.

Anvendelsesområde

Det foreslås, at loven skal gælde for planer og programmer samt ændringer deri,

- c) som enten fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter eller medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger, og
- d) som udarbejdes eller vedtages af en myndighed, udarbejdes med henblik på Folketingets vedtagelse af planer og programmer via en lovgivningsprocedure samt udarbejdes i henhold til love, administrative bestemmelser eller som grundlag for en myndigheds opgavevaretagelse.

Det foreslås, at miljø- og fødevareministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at planer og programmer samt ændringer deri, som i medfør af lovgivningen tilvejebringes af selskaber m.v. (juridiske personer), også skal være omfattet af loven.

Lovforslaget foreslås endvidere at skulle finde anvendelse på konkrete projekter optaget på lovforslagets bilag 1, bilag 1 a, bilag 2, og bilag 2 a..

Endelig foreslås lovforslaget at skulle finde anvendelse på høringer af offentligheden og berørte myndigheder over planer, programmer samt ændringer deri og projekter under udarbejdelse i en anden stat, der kan få væsentlig indvirkning på miljøet i Danmark.

Det foreslås dog, at loven ikke skal finde anvendelse på:

- Planer og programmer, som alene tjener et nationalt forsvarsformål eller et civilt beredskabsformål.

- Finansielle- og budgetmæssige planer og programmer.
- Projekter eller dele af projekter, der alene tjener et forsvarsformål eller for projekter, der alene tjener et civilt beredskabsformål, hvis Forsvarsministeriet vurderer, at en sådan anvendelse ville skade disse formål.
- Lovens bestemmelser om offentlig høring, jf. § 35, finder ikke anvendelse på projekter, der vedtages ved anlægslove.

Det foreslås endvidere, at det i anden lovgivning kan fastsættes, at lovens regler om miljøvurdering af konkrete projekter ikke skal gælde for nærmere angivne projekttyper. Som eksempel kan nævnes lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. det samtidig fremsatte konsekvensændringslovforslag til ændring af bl.a. lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015.

Da lovforslaget erstatter den gældende regulering i lov om miljøvurdering af planer og programmer, jf. lovbekendtgørelse nr. 939 af 3. juli 2013 om miljøvurdering af planer og programmer, forstås denne lov ophævet.

Som nævnt i indledningen tilsigtes det med lovforslaget at samle de regler om miljøvurdering af konkrete projekter (VVM-regler), som i dag findes i en række forskellige sektorlove og tilhørende bekendtgørelser. Lovforslaget omhandler således i kraft af henvisningen til projekttyper i bilag 1 og 2 en række sektorer, der i dag er reguleret i forskellige love og bekendtgørelser.

For så vidt angår konkrete projekter på havområdet (søterritoriet, kontinentalsoklen og den eksklusive økonomiske zone), herunder f.eks. råstofindvinding, foreslås således, at de gældende ordninger i sektorlovgivningen erstattes af de nye regler i dette lovforslag.

Forslag til de nødvendige konsekvensændringer og ophævelser af gældende bestemmelser om miljøvurdering (VVM) i de berørte love er fremsat i særskilt forslag til lov om ændring af lov om planlægning, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om beskyttelse af havmiljøet, lov om råstoffer, lov om anvendelse af Danmarks undergrund, lov om kontinentalsoklen, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love, som også indeholder forslag om ophævelse af den gældende implementering af VVM-direktivet i lov om planlægning (planloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013.

Lovforslaget indeholder forslag om, at vedkommende minister bemyndiges til efter forhandling med miljø- og fødevareministeren at fastsætte særlige regler om VVM-proceduren, som fraviger lovens udgangspunkt, for projekter på havområdet, som hidtil har været reguleret af sektorlovgivningen.

Lovforslaget indeholder også hjemmel for vedkommende minister til ved bekendtgørelse at ændre de bilag til loven, som nærmere afgrænser, hvilke projektyper der er omfattet af lovens krav om screening, miljøvurdering samt efterfølgende tilladelse, i det omfang dette ikke er fastsat i VVM-direktivet, således at eventuelle ændringer kan implementeres mere smidigt.

Det foreslås således, at miljø- og fødevareministeren ved bekendtgørelse kan ændre bilag 1 og 2, og at energi-, forsynings- og klimaministeren ved bekendtgørelse kan ændre bilag 1 a og 2 a på havområdet. Dette er én videreførelse af den mulighed, som de relevante ministre har efter gældende ret og under overholdelse af EU's lovgivning. For så vidt angår miljø- og fødevareministerens kompetence er bestemmelsen en videreførelse af planlovens § 11 h, stk. 1, hvorefter ministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke projekter der er omfattet af reglerne om VVM i § 11 g. Bestemmelsen angår ikke planer og programmer.

Endvidere foreslås, at miljø- og fødevareministeren bemyndiges til at ændre alle lovens bilag til opfyldelse af EU-direktiver.

3.1.3. Samordnede/koordinerede fælles procedurer - One stop shop

Gældende ret

Miljøvurderingsdirektivet

Det fremgår af direktivet, at miljøvurderinger gennemført efter reglerne om miljøvurdering af planer og programmer ikke berører eventuelle krav efter VVM-direktivet eller andre krav efter fællesskabsretten. Det er dog muligt at fastsætte koordinerede eller fælles procedurer for bl.a. at undgå dobbeltvurdering.

I miljøvurderingsdirektivets artikel 11 åbnes mulighed for, at miljøvurderingen kan samkøres med vurderinger efter andre direktiver, hvor der er overlap mellem disse andre vurderinger og miljøvurderingen af den konkrete plan eller program. Efter direktivet kan der fastsættes koordinerede eller fælles procedurer.

VVM-direktivet

Med det ændrede VVM-direktiv bliver det obligatorisk at organisere en 'one stop shop', når et konkret projekt giver anledning til at gennemføre vurderinger vedrørende miljøspørgsmål efter VVM-direktivet, direktiv 2009/147/EF (fugle) og/eller direktiv 92/43/EØF (habitat). Ved 'one stop shop' forstås, at bygherren

kun behøver at henvende sig til én myndighed for at ansøge om en tilladelse. Afhængig af den konkrete udformning af ordningen kan der være tale om at samkøre forskellige tilladelses-, dispensations- eller godkendelsesordninger. Selve organiseringen af 'one stop shop' sker ved at fastlægge samordnede og/eller fælles procedurer, der opfylder kravene i disse direktiver, hvor dette er relevant.

I tilfælde, hvor forpligtelsen til at gennemføre vurderinger vedrørende miljøspørgsmål hidrører fra både VVM-direktivet og anden EU-lovgivning, såsom Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF (vandramme), direktiv 2001/42/EF (SMV), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF (affald), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU (IE) og direktiv 2012/18/EU (Seveso III), kan der fastlægges samordnede og/eller fælles procedurer, der opfylder kravene i den relevante EU-lovgivning.

EU-Kommissionen vil udarbejde retningslinjer for fastlæggelsen af eventuelle samordnede eller fælles procedurer for projekter, der er underkastet vurderinger i henhold til både VVM-direktivet og direktiv 92/43/EØF (fugle), 2000/60/EF (vandramme), 2009/147/EF (habitat) eller 2010/75/EU (IE), men disse retningslinjer foreligger endnu ikke.

Efter VVM-direktivet er der mulighed for, at der udpeges mere end én myndighed som ansvarlig for at udføre de med den valgte procedure forbundne opgaver.

Miljøvurderingsloven og planloven

I forhold til miljøvurderingen af den kommunale planlægning efter planloven har det siden 2005 været muligt at samkøre høringsprocesser og vurderinger efter miljøvurderingsloven og VVM-reglerne i planloven, når kommunalbestyrelsen skulle udarbejde planlægning og vurdering for et konkret projekt. Det har især haft betydning for de kommuneplantillæg, som det frem til 1. januar 2013 var obligatorisk for kommunalbestyrelsen at udarbejde for VVM-pligtige projekter. Dette processuelle overlap mellem miljøvurderingen af planlægningen og miljøvurderingen af konkrete projekter svarer til den koordinerende procedure, der omtales i miljøvurderingsdirektivets artikel 11, stk. 2.

Den foreslåede ordning

I overensstemmelse med miljøvurderingsdirektivet følger det af lovforslaget, at en miljøvurdering, der gennemføres efter reglerne i afsnit II om miljøvurdering af planer og programmer, ikke træder i stedet for den vurdering, der skal foretages efter afsnit III om miljøvurdering af konkrete projekter eller tilsvarende bestemmelser om vurdering af visse offentlige og private projekters virkning på miljøet (VVM) i medfør af anden lovgivning.

Det foreslås, at miljø- og fødevareministeren skal fastsætte regler om samordnede og eller fælles procedurer ('one stop shop') for projekter, hvor kravet om miljøkonsekvensvurdering hidrører både fra denne lov og fra bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter samt habitatvurderinger påkrævet efter anden lovgivning.

Det foreslås endvidere, at miljø- og fødevareministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om fælles procedurer og om samordnede procedurer for miljøvurdering af planer og programmer efter lovforslagets afsnit II og miljøvurdering af projekter efter lovforslagets afsnit III. Endvidere foreslås indsat bemyndigelser til miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om fælles procedurer for gennemførelse af miljøvurdering af indvirkning på miljøet af planer og programmer og konkrete projekter for at undgå dobbeltarbejde ved overlappende eller sideordnede fællesskabsforpligtelser efter forskellige EU-regler. Der henvises til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 6.

3.1.4. Definitioner

Både miljøvurderingsdirektivet og VVM-direktivet indeholder en række definitioner, jf. miljøvurderingsdirektivets artikel 2, som definerer "planer og programmer", "miljøvurdering", "miljørapport" og "offentligheden" og VVM-direktivets artikel 1, stk. 2, som definerer "projekt", "bygherre", "tilladelse", "offentlighed", "den berørte offentlighed", "kompetente myndighed(er)", og "miljøkonsekvensvurdering".

Miljøvurderingsdirektivets definitioner er i dag gennemført i miljøvurderingslovens § 1, stk. 3, som i overensstemmelse med direktivet indeholder definitioner af, hvad der forstås ved planer og programmer, miljøvurdering, miljørapport, offentlighed og berørt myndighed.

VVM-direktivets definitioner er gennemført i planlovgivningen og sektorlovgivningen.

VVM-bekendtgørelsens regler om anlæg, som er opført på bilag 1 eller 2, omfatter gennemførelse af anlægsarbejder eller andre installationer eller arbejder samt andre indgreb i det naturlige miljø eller i landskaber, herunder sådanne der tager sigte på udnyttelse af ressourcer i undergrunden.

Bekendtgørelsens regler om bygherre omfatter den person eller selskab (juridisk person), der ansøger om godkendelse eller tilladelse til et privat anlæg samt den offentlige myndighed, som tager initiativ til et anlæg.

Bekendtgørelsens regler om den kompetente myndighed omfatter kommunalbestyrelsen samt Naturstyrelsen, Miljøstyrelsen og Regionsrådet for anmeldelser omfattet af §§ 9-11 og § 13. Hvis anmeldelsen er omfattet af § 9, § 10, stk. 2, eller § 11, stk. 1, videresender kommunalbestyrelsen umiddelbart anmeldelsen til Naturstyrelsen. Hvis anmeldelsen er omfattet af § 10, stk. 1, videresender kommunalbestyrelsen umiddelbart anmeldelsen til Miljøstyrelsen.

Den foreslåede ordning

Den foreslåede formulering af definitionerne følger direktivernes definitioner, men er i høj grad også en nødvendig konsekvens af den udskillelse af regelsættet fra planloven, som blev påbegyndt med lov nr. 1630 af 26. december 2013 om ændring af lov om planlægning, hvorefter den tidligere obligatoriske indarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten i et kommuneplantillæg blev gjort frivilligt. Eksempelvis foreslås ”VVM-redegørelse” således erstattet af ”miljøkonsekvensrapport”. Endvidere anvendes i overensstemmelse med VVM-direktivets terminologi ordet ”projekt” i stedet for ”anlæg”, som anvendes i den danske gennemførelse i planlovgivningen.

Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til § 7.

3.2. Miljøvurdering af planer og programmer

Gældende ret

Direktivet fastlægger, at der skal gennemføres en miljøvurdering for planer og programmer, der fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser for projekter, der er omfattet af VVM-direktivets (direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet) bilag I og II inden for landbrug, skovbrug, fiskeri, energi, industri, transport, affaldshåndtering, vandforvaltning, telekommunikation, turisme, fysisk planlægning og arealanvendelse. Kravet om miljøvurdering gælder tillige planer og programmer, hvor der kræves en vurdering i henhold til Habitatdirektivets (direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter) artikel 6 eller 7.

Screening

Den ansvarlige planlæggende myndighed kan på grundlag af en høring af de relevante myndigheder beslutte ikke at gennemføre en miljøvurdering af en plan eller et program, hvis det vurderes, at planen eller programmet ikke vil kunne forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet, og der alene er tale om planer og programmer, der fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt niveau eller angiver mindre ændringer i de pågældende planer og programmer.

Andre planer og programmer, der fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser, er også omfattet af direktivets krav om miljøvurdering, hvis planen eller programmet vil kunne få væsentlig indvirkning på miljøet. Den planlæggende myndighed afgør på grundlag af nærmere fastsatte kriterier og en høring af de relevante myndigheder, om planen eller programmet vil kunne forventes at påvirke miljøet væsentligt og dermed være omfattet af kravet om miljøvurdering.

Offentliggørelse af screeningsafgørelsen

Hvis den planlæggende myndighed beslutter, at en plan eller program ikke er omfattet af bestemmelserne om miljøvurdering, skal den offentliggøre beslutningen samt begrundelserne for beslutningen.

Miljøvurderingen

Miljøvurderingen af en plan eller et program skal gennemføres, før den planlæggende myndigheds endelige godkendelse eller vedtagelse af planen eller programmet, idet den planlæggende myndighed skal tage hensyn til resultatet af miljøvurderingen.

Miljørapporten

Den planlæggende myndighed skal som led i miljøvurderingen udarbejde en miljørapport. Miljørapporten kan enten være en selvstændig rapport eller del af redegørelsen for planforslaget.

Miljørapporten skal fastlægge, beskrive og vurdere den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet af planens eller programmets gennemførelse samt rimelige alternativer under hensyn til planen og programmets mål og geografiske anvendelsesområde. Miljørapporten skal tillige indeholde de oplysninger, der er nævnt i direktivets bilag I:

- a) En skitsering af planens eller programmets indhold, hovedformål og forbindelser med andre relevante planer og programmer.
- b) De relevante aspekter af den nuværende miljøstatus og dens sandsynlige udvikling, hvis planen eller programmet ikke gennemføres.
- c) Miljøforholdene i områder, der kan blive væsentligt berørt.
- d) Ethvert eksisterende miljøproblem, som er relevant for planen eller programmet, herunder navnlig problemer på områder af særlig betydning for miljøet som f.eks. de områder, der er udpeget efter Rådets direktiv 79/409/EØF om beskyttelse af vilde fugle (EF-fuglebeskyttelsesområder) og Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (EF-habitatområder).

- e) De miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på internationalt plan, fællesskabsplan eller nationalt, og som er relevante for planen eller programmet, og hvordan der under udarbejdelsen af planen eller programmet er taget hensyn til disse mål og andre miljøhensyn.
- f) Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder på spørgsmål som den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, fauna, flora, jordbund, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, kulturarv, herunder arkitektonisk og arkæologisk arv, landskab og det indbyrdes forhold mellem ovenstående faktorer.
- g) Planlagte foranstaltninger for at undgå, begrænse og så vidt muligt opveje enhver eventuel væsentlig negativ indvirkning på miljøet af planens eller programmets gennemførelse.
- h) En kort skitsering af grunden til at vælge de alternativer, der har været behandlet, og en beskrivelse af, hvorledes vurderingen er gennemført, herunder eventuelle vanskeligheder (som f.eks. tekniske mangler eller mangel på knowhow), der er opstået under indsamlingen af de krævede oplysninger.
- i) En beskrivelse af de påtænkte foranstaltninger vedrørende overvågning.
- j) Et ikke-teknisk resumé af de oplysninger, der blev givet under ovennævnte punkter.

Omfanget og detaljeringsniveauet af miljørapporten må først fastlægges efter høring af de relevante myndigheder, jf. afsnit 3.4.

Ifølge direktivet skal miljørapportens omfang i øvrigt afspejle, hvad der med rimelighed kan forlanges under hensyntagen til den aktuelle viden, de gængse vurderingsmetoder, planens detaljeringsniveau og indhold, samt på hvilket trin i beslutningsforløbet planen befinder sig, og om hvorvidt bestemte forhold vurderes bedre på et senere trin i det pågældende forløb, således at dobbeltvurderinger undgås.

Miljørapporten skal, jf. ovennævnte pkt. i), indeholde et overvågningsprogram med henblik på at kunne følge de miljømæssige virkninger af planens eller programmets gennemførelse og dermed muliggøre en tidlig indgriben, hvis planen fører til uforudsete negative virkninger.

Forslaget til plan eller program samt den pågældende miljørapport skal stilles til rådighed for berørte myndigheder og offentligheden, som skal have lejlighed til inden for en passende frist at udtale sig, inden planen eller programmet vedtages endeligt, jf. afsnit 3.4.

Hvis gennemførelsen af en plan eller et program kan påvirke miljøet væsentligt i en anden medlemsstat, skal udkast til planen eller programmet samt den pågældende miljørapport ifølge direktivet sendes til den berørte medlemsstat. Hvis den berørte medlemsstat ønsker at blive hørt, vil denne skulle sikre inddragelsen af

relevante myndigheder samt offentligheden. En sådan høring af en berørt nabostat vil skulle gennemføres, inden planen eller programmet vedtages eller godkendes endeligt, jf. afsnit 3.4.

Sammenfattende redegørelse

I forbindelse med den endelige udformning og vedtagelse af planen eller programmet skal der tages hensyn til miljøvurderingen, herunder resultatet af høringer og offentlighedens kommentarer.

Overvågning

Miljøvurderingsdirektivet forpligter i artikel 10 til at overvåge planers og programmets væsentlige indvirkning på miljøet. Overvågning er et vigtigt element i direktivet, da den gør det muligt at sammenligne resultaterne af miljøvurderingen med de miljøvirkninger, som faktisk forekommer. Direktivet foreskriver ikke, hvorledes væsentlige miljøvirkninger skal overvåges; f.eks. hvilke organer der er ansvarlige for overvågning, tidspunktet og hyppigheden af overvågningen, eller hvilke metoder der skal anvendes. Overvågningen skal omfatte de væsentlige miljøvirkninger. Disse inkluderer i princippet alle former for virkninger, herunder positive, negative, forudsete og uforudsete.

Gældende regler i lov om miljøvurdering af planer og programmer

Lov om miljøvurdering af planer og programmer indeholder regler om vurdering af bestemte planers og programmets indvirkning på miljøet. Reglerne indeholder en gennemførelse af miljøvurderingsdirektivets krav.

Den foreslåede ordning

Lovforslagets bestemmelser om miljøvurdering af planer og programmer er en videreførelse (reimplementering) af den gældende implementering af miljøvurderingsdirektivet (direktiv 2001) i lov om miljøvurdering af planer og programmer.

Så vidt muligt anvendes samme sprogbrug som i direktivet. Dog foreslås at ensrette sprogbrugen i de tilfælde, hvor der i reglerne om miljøvurdering af planer og programmer og reglerne om miljøvurdering af konkrete projekter anvendes forskellige udtryk, uden at dette dækker over indholdsmæssige forskelle.

Af hensyn til forståelsen og overskueligheden i det nye samlede lovforslag er nogle af bestemmelserne og bilagene til loven organiseret og/eller formuleret lidt anderledes end i direktivet og i miljøvurderingsloven, men det indebærer ikke, at der fastsættes krav, som går videre, end direktivet foreskriver.

I den gældende lov er der fastsat en 8 ugers frist for høring af offentligheden over udkast til planer m.v. med tilhørende miljørapport. Fristen på de 8 uger følger ikke af direktivet, idet direktivet alene fastlægger, at der skal fastsættes en passende frist herfor. Det foreslås, at bestemmelsen ændres, således at der sker en tekstmær implementering af direktivets krav. Det vil herefter være op til den pågældende myndighed at fastlægge, hvad der er en passende frist i de enkelte tilfælde. Der henvises til bemærkningernes afsnit 3.4 og de specielle bemærkninger til § 32.

Herudover foreslås der indsat en ny bestemmelse om forebyggelse af interessekonflikter hos de berørte myndigheder. Der findes ikke en udtrykkelig bestemmelse i SMV-direktivet herom, men EU-Domstolen har behandlet emnet i dommen af 20. oktober 2011 i sagen C-474/10, *Department of the Environment for Northern Ireland mod Seaport Ltd m.fl.* (Seaport-dommen), jf. afsnit 3.8 og de specielle bemærkninger til § 40.

Myndighedens kompetence

Det foreslås, at den myndighed, der udarbejder eller vedtager planer og programmer samt ændringer deri, enten skal gennemføre en miljøvurdering af sådanne eller en vurdering af, om sådanne kan få eller kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet (screening). Både miljøvurderingen og screeningen skal gennemføres under udarbejdelsen og inden vedtagelsen af eller indledningen af lovgivningsproceduren for planen eller programmet samt ændringer deri.

Omfattede planer og programmer

Det foreslås, at myndigheden som udgangspunkt altid skal gennemføre en miljøvurdering af planer og programmer samt ændringer deri, som udarbejdes inden for landbrug, skovbrug, fiskeri, energi, industri, transport, affaldshåndtering, vandforvaltning, telekommunikation, turisme, fysisk planlægning og arealanvendelse, og som fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til de projekter, der er optaget på bilag 1, bilag 1 a, bilag 2, og bilag 2 a, samt af planer og programmer, som medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger. Endvidere skal gennemføres en miljøvurdering af andre planer og programmer, som fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser, hvis de kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Screening

Hvis de nævnte planer fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt plan eller angiver mindre ændringer i eksisterende planer eller programmer, skal der dog kun gennemføres en miljøvurdering, hvis myndigheden har vurderet, at disse kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Endvidere foreslås, at der skal gennemføres en miljøvurdering af andre planer og programmer, som fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser og kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Myndigheden skal gennemføre en vurdering (screening) af, om de nævnte planer og programmer samt ændringer deri kan få væsentlig indvirkning på miljøet. Afgørelsen træffes efter høring af de berørte myndigheder og forudsætter miljø- og fødevareministerens samtykke, såfremt planen eller programmet samt ændringer deri kan få væsentlig indvirkning på miljøet i en anden stat.

Det foreslås endvidere, at myndigheden ved afgørelsen skal inddrage de relevante kriterier i det foreslåede bilag 3, og at begrundelsen for afgørelsen skal angive hovedårsagerne til den trufne afgørelse.

Scoping

Det foreslås, at myndigheden forud for udarbejdelsen af miljørapporten for planer og programmer samt ændringer deri, som er omfattet af krav om miljøvurdering, skal tage stilling til, hvor omfattende og detaljerede oplysninger, der skal indgå i miljørapporten. De berørte myndigheder skal høres forud for dette. Der henvises til bemærkningernes afsnit 3.4 og de specielle bemærkninger til § 32.

Miljørapport

Det foreslås, at en myndighed, der skal gennemføre en miljøvurdering af en plan eller et program, skal udarbejde en miljørapport. Miljørapporten skal på grundlag af de oplysninger, der er nævnt i det foreslåede bilag 4 til loven, fastlægge, beskrive og evaluere den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet af planens eller programmets gennemførelse samt af ændringer deri og rimelige alternativer under hensyn til planens eller programmets mål og geografiske anvendelsesområde. Om kravene til miljørapporten foreslås endvidere, at rapporten skal indeholde de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med hensyntagen til den aktuelle viden og gængse vurderingsmetoder samt til, hvor detaljeret planen eller programmet er, hvad den indeholder, og på hvilket trin i et beslutningsforløb planen eller programmet befinder sig, og hvorvidt bestemte forhold vurderes bedre på et andet trin i det pågældende forløb, således at dobbeltvurderinger undgås. I den forbindelse præciseres i lovforlaget, at oplysninger om planens eller programmets indvirkning på miljøet, der er indhentet på andet trin af beslutningsforløbet eller som følge af anden lovgivning, kan benyttes med henblik på at give de oplysninger, der er nævnt i bilag 4.

Det følger endvidere af lovforslaget, at myndigheden ved den endelige godkendelse eller vedtagelse af planen eller programmet samt ændringer deri skal tage hensyn til miljørapporten, herunder også til eventuelle miljøpåvirkninger, som ikke i øvrigt varetages efter den miljølovgivning, i henhold til hvilken planen eller programmet samt ændringer deri tilvejebringes, og til resultaterne af en eventuel nabostatshøring, udtalelser fra andre myndigheder og offentligheden.

Sammenfattende redegørelse

Efter lovforslaget skal myndigheden udarbejde en sammenfattende redegørelse for

- hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet, og hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning,
- hvorfor den vedtagne plan er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der også har været behandlet, og
- hvorledes myndigheden vil overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planen eller programmet.

Overvågningsprogram

Det foreslås, at myndigheden skal overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planens eller programmets gennemførelse samt ændringer heri for i hvert fald at kunne identificere uforudsete negative virkninger på et tidligt trin og for at være i stand til at træffe enhver hensigtsmæssig afhjælpende foranstaltning. Eksisterende overvågningsordninger kan anvendes, i det omfang det er hensigtsmæssigt. Det foreslås endvidere, at miljø- og fødevarerministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om overvågningens gennemførelse, om indholdet i overvågningen og om, at overvågningen i visse tilfælde skal udøves af andre myndigheder, samt om indberetning til ministeren af resultaterne af overvågningen.

3.3. Miljøvurdering af konkrete projekter

Gældende ret

VVM-direktivets overordnede formål, jf. artikel 2, stk. 1, er at sikre, at projekter optaget på direktivets bilag 1 og 2, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, undergives et krav om tilladelse og en vurdering af indvirkningerne på miljøet, inden der gives tilladelse (VVM-pligt). I denne proces inddrages offentligheden og berørte myndigheder, således at VVM-myndigheden kan træffe afgørelse om VVM-tilladelse på et oplyst grundlag.

For projekttyper, der er optaget på bilag 1 i VVM-direktivet, er det obligatorisk at gennemføre en sådan VVM-proces.

For projekttyper, der er påtaget på bilag 2 i VVM-direktivet, skal der foretages en konkret vurdering – screening, jf. nedenfor – af det af bygherren anmeldte projekt med henblik på at fastslå, om projektet kan forventes at få væsentlige miljømæssige indvirkninger. Såfremt VVM-myndigheden finder, at det er tilfældet er projektet VVM-pligtigt, og det skal undergå samme VVM-proces som projekttyper, der er optaget på bilag 1, jf. nedenfor.

VVM-direktivet (screening) (Artikel 4)

Med direktiv 2014/52/EU tydeliggøres kravene til screeningproceduren ved, at kriterierne i direktivets bilag III til bestemmelse af, hvorvidt projekter opført på direktivets bilag 2 skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering uddybes og opdateres i forhold til miljøbegrebet generelt, og ved at det fastsættes, hvad screeningafgørelser skal indeholde, og hvordan de skal begrundes, jf. ændringerne af artikel 4.

Ændringerne skal bl.a. sikre, at der kun foretages miljøkonsekvensvurdering af projekter, der kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, så man undgår en unødvendig byrde i forbindelse med mindre projekter. Samtidig indføres der et nyt bilag II.A. med de mindsteoplysninger, som bygherren skal give i sin ansøgning til brug foren screening. Endelig indføres der en tidsfrist for myndigheden til at træffe screeningsafgørelsen på op til 90 dage. Kun i særlige konkrete tilfælde vil myndigheden kunne overskride tidsfristen. Tidsfristen regnes fra det tidspunkt, hvor sagen er tilstrækkelig oplyst.

Såfremt det anmeldte projekt ikke kan forventes at få væsentlige miljømæssige indvirkninger, træffer VVM-myndigheden afgørelse om, at projektet ikke er VVM-pligtigt.

VVM-proceduren (Artikel 5)

I modsætning til screeningsproceduren har VVM-proceduren fra det første VVM-direktiv, jf. direktiv 85/337/EF, været reguleret i direktivet. Ses der bort fra omtalen af de særskilte emner, som behandles nedenfor, ændres der ikke grundlæggende på VVM-processen med ændringerne i 2014 af VVM-direktivet.

Med det ændrede VVM-direktiv er der imidlertid foretaget nogle *opdateringer/præciseringer*:

- Det fremgår nu direkte, at det er bygherren, der skal udfærdige og fremlægge en miljøkonsekvensrapport, og ikke kun, at bygherren skal afgive oplysninger i overensstemmelse med bilag IV.
- Beskrivelsen af de oplysninger m.v., som bygherren skal inddrage i miljøkonsekvensrapporten, er opdateret og strømlinet i forhold til den EU-miljøretlige lovgivning, som er vedtaget og trådt i kraft i den mellemliggende periode. Det betyder, at der optræder begreber i det ændrede VVM-direktiv, som i dag fremgår af f.eks. miljøvurderingsdirektivet, eller som skyldes en opdatering af direktivet i forhold til EU-Domstolens praksis, se således tilføjelsen af begrebet 'fornødne nedrivningsarbejder' i bilag IV, punkt 1 (b). Samlet set betyder det, at beskrivelsen af de oplysninger, som indgår i miljøkonsekvensrapporten for et konkret projekt, på en passende måde skal påvise, beskrive og vurdere et projekts direkte og indirekte indvirkninger på følgende faktorer: a) befolkning og menneskers sundhed, b) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på arter og naturtyper, der er beskyttet i henhold til direktiv 92/43/EØF og direktiv 2009/147/EF, c) jordarealer, jordbund, vand,

luft og klima, d) materielle goder, kulturarv og landskabet, e) samspillet mellem faktorerne i a)-d), jf. VVM-direktivets artikel 3, stk. 1.

VVM-proceduren i hovedtræk

Såfremt der kræves en miljøkonsekvensvurdering, skal bygherren udfærdige og fremlægge en miljøkonsekvensrapport, som mindst skal omfatte

- a) en beskrivelse af projektet med oplysninger om projektets placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
 - b) en beskrivelse af projektets forventede væsentlige indvirkninger på miljøet,
 - c) en beskrivelse af projektets særkender og/eller af de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
 - d) en beskrivelse af de rimelige alternativer, som bygherren har undersøgt, og som er relevante for projektet og dets særlige karakteristika, og en angivelse af hovedårsagerne til den valgte løsning under hensyntagen til projektets indvirkninger på miljøet,
 - e) et ikke-teknisk resumé af de i litra a)-d) omhandlede oplysninger,
- og
- f) alle yderligere oplysninger omhandlet i bilag IV, som er relevante for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for et bestemt projekt eller en bestemt projekttype og for det miljø, der kan forventes at blive berørt.

VVM-direktivet – Scoping (afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten)

EU-Kommissionens gennemgang af VVM-direktivets implementering i medlemsstaterne for perioden 1991-1996 viste, at flere medlemsstater havde etableret frivillige og enkelte også obligatoriske scoping-ordninger. EU-Kommissionen understøttede udviklingen af scoping-redskabet, og til brug for dette blev der udarbejdet en tjekliste samt en vejledning herom i 2001. Med ændringen af VVM-direktivet ved direktiv 97/11EF (L 73/5) indgik scoping som stk. 2 i artikel 5. Bestemmelsen har indgået uændret i VVM-direktivet indtil direktivændringen i 2014. Udgangspunktet i VVM-direktivet er fortsat frivillig scoping, og kun når bygherren ønsker det.

En mulighed for nationalt at fastsætte regler om obligatorisk scoping fremgår nu direkte af direktivets tekst. Anmoder bygherren herom, skal den kompetente myndighed afgive en udtalelse om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som bygherren skal fremlægge i miljøkonsekvensvurderingsrapporten

Den kompetente myndighed hører berørte myndigheder, før den afgiver sin udtalelse. Medlemsstaterne kan også kræve, at de kompetente myndigheder afgiver en udtalelse som omhandlet i første afsnit, uanset om bygherren anmoder derom.

Det fremgår af direktiv (2014), at berørte myndigheder skal høres forud for afgrænsningen af miljøkonsekvensrapporten, jf. artikel 5, stk. 2, 2. pkt.

Såfremt der afgives en sådan udtalelse, skal miljøkonsekvensvurderingsrapporten være baseret på denne udtalelse og indeholde de oplysninger, der med rimelighed kan kræves, for at der kan nås frem til en begrundet konklusion om projektets væsentlige indvirkninger på miljøet, idet der tages hensyn til gældende viden og vurderingsmetoder. For at undgå dobbeltarbejde skal bygherren ved udarbejdelsen af miljøkonsekvensvurderingsrapporten tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger foretaget i henhold til EU-lovgivning eller national lovgivning.

VVM-direktivet - Bygherrens kompetente eksperter og VVM-myndighedens ekspertise

VVM-direktivet har ikke tidligere indeholdt bestemmelser om eksperter, men spørgsmålet har været drøftet i forskellige sammenhænge. I EU-Kommissionens rapport fra 2009, jf. KOM (2009) 378, påpeges behovet for brug af eksperter til at sikre kvaliteten af VVM-redegørelsen. Der er nu i direktiv 2014 krav om, at bygherrens miljøkonsekvensrapport skal udarbejdes af 'kompetente eksperter', og at VVM-myndigheden har eller har adgang til den tilstrækkelige ekspertise, jf. artikel 5, stk. 3.

Det indholdsmæssige niveau for eksperternes viden adresseres overordnet i præambelens betragtning 33, idet eksperter, der forestår udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporter, bør være kvalificerede og kompetente. Med henblik på de kompetente myndigheders undersøgelse af et projekt er der brug for tilstrækkelig ekspertise på det for projektet relevante område for at sikre, at de oplysninger, som bygherren fremlægger, er fuldstændige og af høj kvalitet.

Medlemsstaterne sørger om nødvendigt for, at myndigheder, som måtte være i besiddelse af relevante oplysninger, jf. navnlig artikel 3, stiller disse til rådighed for bygherren.

VVM-direktivet – VVM-tilladelsen (artikel 8 a)

Efter VVM-direktivets artikel 2 skal medlemsstaterne sikre, at projekter, der på grund af deres art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, undergives et krav om tilladelse og en vurdering af deres indvirkninger på miljøet, inden der gives tilladelse.

Med det ændrede VVM-direktiv er det krav, at myndighederne forpligtes til at begrunde deres afgørelser, jf. artikel 8 a, stk. 1 og 2.

Det fremgår af det ændrede VVM-direktivs artikel 8 a, stk. 1, at afgørelsen skal indeholde 'den begrundede konklusion', dvs. det der i dette lovforslags § 7, nr. 5, litra d), kaldes 'afgørelsen', samt alle de miljømæssige betingelser, der er knyttet til afgørelsen, en beskrivelse af alle projektets særkender og de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt modvirke væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, samt hvis det er relevant eventuelle overvågningsforanstaltninger.

VVM-direktivet – Overvågning

Ændringen af VVM-direktivet tager udgangspunkt i miljøvurderingsdirektivets formuleringer, men afviger på følgende punkter fra miljøvurderingsdirektivet:

For det første omfatter kravet om overvågning kun de projekter, der har væsentlige og skadelige indvirkninger på miljøet. For det andet angår overvågningen de foranstaltninger, der træffes for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet. For det tredje omtales ikke de former for virkninger (positive, negative, forudsete og uforudsete), som overvågningen kan omfatte. For det fjerde forudsættes det, at det er bygherre, der foretager overvågningen, og endelig for det femte giver VVM-direktivet mulighed for, at eksisterende overvågnings- og monitoringsordninger, nationale som EU-retlige, kan anvendes med henblik på at undgå dobbeltovervågning.

Miljøvurderingsdirektivet forpligter i dag i artikel 10 til at overvåge planers og programmets væsentlige indvirkning på miljøet. Direktivet foreskriver ikke, hvorledes væsentlige miljøvirkninger skal overvåges; f.eks. hvilke organer der er ansvarlige for overvågning, tidspunktet og hyppigheden af overvågningen, eller hvilke metoder der skal anvendes. Overvågningen skal omfatte de væsentlige miljøvirkninger. Disse inkluderer i princippet alle former for virkninger, herunder positive, negative, forudsete og uforudsete.

Regler og vurdering af virkningerne på miljøet (VVM) i planlovens §§ 11 g-11 i og VVM-bekendtgørelsen
Efter lov om planlægning må enkeltanlæg, der må antages at påvirke miljøet væsentligt, ikke påbegyndes, før der er udarbejdet en redegørelse for anlæggets miljømæssige konsekvenser (VVM-pligt).

Kommunalbestyrelsen skal for sådanne anlæg forud for igangsættelsen af arbejdet med redegørelsen for anlæggets forventede væsentlige indvirkninger på miljøet offentliggøre en kort beskrivelse af hovedtrækkene

af det påtænkte anlæg og de relevante oplysninger for offentlighedens deltagelse i VVM-processen samt indkalde ideer og forslag til brug for fastlæggelsen af redegørelsens indhold. Når redegørelsen foreligger, skal kommunalbestyrelsen offentliggøre denne med henblik på høring af berørte myndigheder og offentligheden. Offentliggørelse kan ske udelukkende digitalt. Kommunalbestyrelsen fastsætter en frist for høringen af redegørelsen på mindst 8 uger.

De øvrige regler til gennemførelse af direktivet er fastsat i VVM-bekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1184 af 6. november 2014 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) udstedt i medfør af planloven).

Bekendtgørelsen indeholder regler om anmeldelsespligt og krav til anlæggets påbegyndelse, Afgørelse om VVM-pligt/ikke VVM-pligt, Fastlæggelse af VVM-redegørelsens indhold (scoping) VVM-redegørelsen, Høring af offentligheden over VVM-redegørelsen, Offentliggørelse af afgørelser om og tilladelser til VVM-pligtige anlæg samt om kommunernes, Naturstyrelsens, Miljøstyrelsens og Regionsrådets opgaver og beføjelser.

For projekter omfattet af VVM-direktivet, som ikke er reguleret af planlovgivningen, gælder særlige regler i sektorlovgivningen, som er nærmere beskrevet i afsnit 3.5-3.7.

(Screening)

For et projekt opført på VVM-bekendtgørelsens bilag 2 er det ikke obligatorisk at udarbejde en miljøkonsekvensrapport. Men det af bygherren anmeldte projekt underkastes en procedure med henblik på at vurdere, om det konkrete projekt kan forventes at få væsentlige miljømæssige indvirkninger. Denne vurdering og afgørelse kaldes en screening. Hvis screeningen viser, at det anmeldte projekt kan forventes at have væsentlige miljømæssige indvirkninger, er det anmeldte projekt VVM-pligtigt, og der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport.

(VVM-proceduren)

For landbaserede projekter, som følger VVM-bekendtgørelsen, er ordningen i dag, at bygherren ansøger om en VVM-tilladelse, hvis enten projektet er optaget på bilag 1 (obligatorisk VVM-pligt), eller projektet er optaget bilag 2. Hvis VVM-myndigheden på grundlag af bygherrens ansøgning har vurderet, at et ansøge projekt på bilag 2 kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet er det omfattet af VVM-proceduren i lighed med projekter på bilag 1.

(Scoping og miljøkonsekvensrapport/VVM-redegørelse)

Efter VVM-bekendtgørelsen foretager VVM-myndigheden på grundlag af bygherrens ansøgning en høring af offentligheden en scoping, som tager sigte på en afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold. Formelt er det VVM-myndigheden, der udarbejder miljøkonsekvensrapporten, men reelt er det som oftest bygherren, der leverer de analyser, undersøgelser og oplysninger, som rapporten skal indeholde. De oplysninger m.v., som indgår i miljøkonsekvensrapporten for et konkret projekt, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere et projekts direkte og indirekte indvirkninger på følgende faktorer: a) mennesker, fauna og flora, b) jordbund, vand, luft, klima og landskab, c) materielle goder og kulturarv, d) samspillet mellem faktorerne i a)-c), jf. artikel 3, stk. 1. Når rapporten er udarbejdet, sender VVM-myndigheden rapporten i høring hos berørte myndigheder og offentligheden. Høringsperioden er minimum 8 uger. På grundlag af høringen træffer VVM-myndigheden efterfølgende afgørelse, om projektet kan tillades. I bekræftende fald udstedes en VVM-tilladelse.

For projekter på søterritoriet kan der gælde andre ordninger, såsom at det er bygherren, der udarbejder miljøkonsekvensrapporten, ligesom scoping ikke er obligatorisk. Der henvises til afsnit 3.5-3.7.

Endelig gælder det på nogle områder, at den tilladelse, der meddeles helt eller delvist, erstatter VVM-tilladelsen som f.eks. råstoff tilladelser efter råstofloven, tilladelser efter vandforsyningsloven, etableringstilladelser efter VE-loven og miljøgodkendelser efter miljøbeskyttelsesloven.

I Danmark har scoping tidligere været udformet som indkaldelse af idéer og forslag (idéfasen) efter planlovens § 23 c, idet miljøkonsekvensrapporten skulle indgå i et kommuneplantillæg. Ved lov nr. 1630 af 26. december 2013 blev udarbejdelsen af det obligatoriske kommuneplantillæg til miljøkonsekvensrapporten ophævet, således at rapporten kunne udarbejdes som et selvstændigt dokument. Ved ændringen af VVM-bekendtgørelsen i den forbindelse, jf. bekendtgørelse nr. 1654 af 27. december 2013, blev idéfasen videreført som obligatorisk scopingfase, hvor ikke alene berørte myndigheder men også offentligheden høres.

Baggrunden for den obligatoriske scopingfase er, at den gør det muligt at inddrage berørte myndigheders og især offentlighedens synspunkter tidligt i VVM-processen.

Bygherrens kompetente eksperter og VVM-myndighedens ekspertise

Udgangspunktet for implementeringen af VVM-direktivet i dansk ret er, at der ikke stilles krav om brug af rådgivere, ligesom der heller ikke stilles krav til rådgivernes kompetence. Der stilles heller ikke indholdsmæssige krav til myndighedernes saglige kompetence på det område, som de efter ressortfordelingen skal varetage. På planlovens område skal dette ses i sammenhæng med, at det er VVM-myndigheden, der har ansvaret for at udarbejde miljøkonsekvensrapporten, mens bygherren bidrager med

relevant materiale, analyser, beskrivelser m.v. Denne ordning er historisk betinget, idet miljøkonsekvensrapporten oprindeligt indgik som redegørelsen i et kommuneplantillæg.

På Energistyrelsens område er der to ordninger, hvor den ene medfører, at Energinet.dk udarbejder miljøkonsekvensrapporten på foranledning af Energistyrelsen som VVM-myndighed, og hvor ordningen for udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten svarer til ordningen efter planloven. Den anden er den såkaldte 'åben dør'-ordning, hvor det er bygherre (store som små), der udarbejder miljøkonsekvensrapporten.

Derudover kan etableringen af projekter, hvor bygherren/projektet er omfattet af krav om udbud af rådgivningsydelsen medføre, at der efter anden lovgivning stilles krav til rådgivernes ekspertise på de respektive områder. Som eksempler herpå kan nævnes projekter inden for Vejdirektoratets og Banedanmarks område.

Overvågning

Overvågning sker i dag såvel på det generelle niveau (analyser, optælling m.v.) som på det konkrete plan/program/projekt-niveau (miljøvurderingens overvågningsprogram i miljørapporten og navnlig som en del af den konkrete miljøgodkendelse).

Den foreslåede ordning

Screening

Det nye bilag II.A. til VVM-direktivet om minimumskravene til indholdet af bygherrens ansøgning om et konkret projekt foreslås implementeret, således at minimumskravene fremgår af lovforslagets § 19 og bilag 5 til lovforslaget. Herudover foreslås det at give vedkommende minister mulighed for efter forhandling med miljø- og fødevareministeren at fastsætte yderligere krav til bygherrens ansøgning, såfremt det anses for nødvendigt for administrationen af det pågældende ressortområde.

Det foreslås at videreføre den eksisterende ordning fra VVM-bekendtgørelsen, hvorefter direktivets bilag III om kriterier for myndighedernes vurdering af screeningspligtige projekter indgår i den generelle implementering af VVM-direktivet som bilag 6 til dette lovforslag.

VVM-proceduren

Lovforslaget indeholder alene en implementering af de opdateringer og konsekvensændringer, som direktivændringen har medført.

Scoping

Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at scoping er et hensigtsmæssigt instrument med henblik på at prioritere væsentlige fra uvæsentlige undersøgelser. Endvidere indebærer scopingfasen, at offentlighedens muligheder for at påvirke og sætte sig ind i VVM-redegørelsen forbedres.

Miljø- og Fødevarerministeriet finder, at scopingfasen bør opretholdes som obligatorisk, men således at der efter aftale med bygherren er mulighed for, at scopingfasen kan undlades, hvis det findes ubetænkeligt i forbindelse med bygherrens udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten.

For projekter på havområdet er scoping ikke obligatorisk i dag. Det foreslås, at en frivillig ordning videreføres for projekter på havområdet, således at myndighederne kan foretage en scoping, hvis bygherren anmoder om det.

Bygherrens kompetente eksperter og VVM-myndighedens ekspertise

Miljø- og Fødevarerministeriet finder, at de eksisterende rammebetingelser (markedsbetingelser for rådgivning samt eventuel efterprøvelse af miljøkonsekvensrapporten og myndighedens miljøvurdering ved Natur- og Miljøklagenævnet) for eksperternes rådgivningsydelse og myndighedernes erfaringsopbygning generelt set imødekommer de forventninger, som direktivet (2014) afspejler.

På denne baggrund foreslås det, at der for bygherrens vedkommende fastsættes en bestemmelse, der fastslår, at det er bygherrens ansvar, at de anvendte rådgivere til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten for det konkrete projekt er kvalificerede og kompetente eksperter, der besidder den relevante uddannelse og den tilstrækkelige erfaring. For VVM-myndigheden foreslås at overlade det til den kompetente myndighed at sikre, at den har, eller efter behov har adgang til, tilstrækkelig ekspertise til at undersøge miljøkonsekvensrapporten, som bygherren fremlægger.

VVM-tilladelsen

Efter lovforslagets § 25 skal myndigheden efter høringen træffe afgørelse, om det ansøgte projekt kan tillades. Afgørelsen træffes på grundlag af bygherrens ansøgning, miljøkonsekvensrapporten, eventuelle supplerende oplysninger, resultatet af de høringer, der er foretaget, samt miljø- og fødevarerministerens samtykke, såfremt projektet kan få væsentlig indvirkning på miljøet i en anden stat. Myndigheden skal sikre, at miljøkonsekvensrapporten og eventuelle supplerende oplysninger fortsat er tidssvarende i forhold til miljøvurderingen af det konkrete projekt.

Afgørelsen skal indeholde 'den begrundede konklusion', dvs. det, der i dette lovforslags § 7, nr. 5, litra d), kaldes 'afgørelsen', samt alle de miljømæssige betingelser, der er knyttet til afgørelsen, en beskrivelse af alle

projektets særkender og de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt modvirke væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, samt eventuelle overvågningsforanstaltninger. Baggrunden for at kræve begrundelse for en afgørelse, der principielt kan give bygherren fuldt ud medhold (begunstigende afgørelser), er, at forvaltningen skal vise, at der i afgørelsen er taget hensyn til resultaterne af de gennemførte høringer og indsamlede oplysninger. Herved sikres åbenhed og ansvarlighed i forvaltningen, jf. betragtning 34 i det ændrede VVM-direktiv. Træffer myndigheden afgørelse om at nægte tilladelse til det ansøgte projekt, skal myndigheden angive hovedårsagerne herfor i afgørelsen.

Det foreslås, at myndigheden kan stille vilkår for tilladelser, med henblik på opfyldelse af lovens formål og inden for dens anvendelsesområde. Forslaget skal ses som en direkte konsekvens af at samle reguleringen af VVM-direktivet i én lov, da der vil være projekter, hvor myndighederne får brug for at kunne fastsætte vilkår i tilladelser meddelt efter dette lovforslags § 25. Myndigheder har efter almindelig forvaltningsret mulighed for at stille vilkår i en VVM-tilladelse, forudsat at vilkårene er proportionale med projektets art, placering og dimensioner samt omfanget af dets indvirkning på miljøet. Der er således ikke tilsigtet ændringer i forhold til forvaltningsretten almindelige regler.

Det foreslås endvidere, at myndigheden kan tage tilladelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele forbud og påbud, i de tilfælde, hvor forudsætningerne for at meddele tilladelsen med de eksisterende vilkår er svigtet. I alvorlige tilfælde kan myndigheden tilbagekalde en tilladelse eller fastsætte særlige vilkår, fortsat inden for lovens anvendelsesområde til opfyldelse af lovens forhold, i en eksisterende tilladelse.

Den direkte anledning til forslaget er det ændrede VVM-direktivs artikel 8 a, stk. 4, hvorefter myndigheden kan kræve foranstaltninger gennemført for projekter, der har en væsentlig og skadelig indvirkning på miljøet, med henblik på at imødegå sådanne indvirkninger på miljøet, samt at det overvåges, at de pågældende foranstaltninger har den ønskede virkning.

Overvågning

Lovforslaget indeholder krav om overvågning af projekter, der har væsentlige og skadelige indvirkninger på miljøet. Indholdet af overvågningsordninger vil i sagens natur afhænge af det konkrete projekt.

Det foreslås således, at myndigheden i tilladelsen skal stille vilkår om bygherrens overvågning, hvis projektet har væsentlige og skadelige indvirkninger på miljøet, jf. ovenfor og lovforslagets § 27. Det foreslås endvidere, at miljø- og fødevareministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om overvågningens

gennemførelse, om indholdet i overvågningen og om, at overvågningen i visse tilfælde skal udøves af andre end bygherren, samt om indberetning til ministeren af resultaterne af overvågningen

Kræves der andre tilladelser til projektets anlæg, drift og eventuelle nedrivning, jf. § 17 i dette lovforslag, kan vilkår om overvågning fastsættes i sådanne tilladelser, såfremt der er hjemmel til dette i medfør af den lovgivning, som tilladelsen eller tilladelserne udstedes på grundlag af. Dette gælder også andre vilkår, som myndigheden vurderer som nødvendige at stille til det konkrete projekt.

Lovforslaget indeholder bestemmelser om tilsyn og håndhævelse af vilkårene. For så vidt angår projekter omfattet af tilladelser eller godkendelser, der erstatter VVM-tilladelsen (jf. bemærkningerne til § 15, stk. 3), vil håndhævelsen af vilkårene skulle ske efter denne lovgivning. Særlige regler i sektorlovgivningen om mulighederne for tilbagekaldelse af sådanne tilladelser vil også fortsat finde anvendelse.

3.4. Inddragelse af offentligheden og berørte myndigheder

Gældende ret

Miljøvurderingsdirektivet og VVM-direktivet

Både miljøvurderingsdirektivet og VVM-direktivet (artikel 6) indeholder bestemmelser om inddragelse af offentligheden og berørte myndigheder i miljøvurdering af planer og programmer og miljøvurderingen af konkrete projekter, herunder regler om høringer i forbindelse med miljøpåvirkninger på tværs af landegrænser. Direktivernes krav til information af offentligheden er udformet således, at de giver medlemsstaterne mulighed for at tilrettelægge deres procedurer nationalt og samtidig opfylde informationskravene til offentligheden.

Efter miljøvurderingsdirektivet og VVM-direktivet skal berørte myndigheder høres i forbindelse med screeningsafgørelsen og over hvor omfattende oplysninger, der skal indgå i miljørapporten henholdsvis i miljøkonsekvensrapporten. Endvidere skal berørte myndigheder og offentligheden høres over udkast til plan eller program med tilhørende miljørapport henholdsvis over miljøkonsekvensrapporten for VVM-pligtige projekter.

Miljøvurderingsdirektivet fastlægger alene, at der skal være ”en passende frist” til at udtale sig. Det ændrede VVM-direktiv fastsætter en minimumstidsfrist for høring af offentligheden over miljøkonsekvensrapporten for det konkrete projekt på 30 dage.

Reglerne om høring af offentligheden i de to direktiver opfylder Århuskonventionen, der har til formål at sikre offentlighedens deltagelse i forbindelse med vedtagelsen af planer og konkrete afgørelser m.v. på plan- og miljøområdet.

Lov om miljøvurdering af planer og programmer

For den offentlige høring af plan- eller programforslaget og miljørapporten fastlægger direktivet alene, at der skal være ”en passende frist” til at udtale sig. Loven indeholder idag en minimumsfrist på 8 uger, dog således, at der ikke sker ændringer i de høringsfrister, der allerede findes i anden lovgivning. Loven indeholder også regler for behandlingen af planer og programmer, der kan indebære grænseoverskridende miljøpåvirkninger, samt regler om overvågningen af planens eller programmets gennemførelse.

Miljøvurderingsloven indeholder i dag krav om at berørte myndigheder skal høres over en screeningsafgørelse efter § 4, stk. 2, jf. § 3, stk. 2, men indeholder ikke en frist for høringen. Heller ikke for høringen af berørte myndigheder over, hvor omfattende og detaljerede oplysninger, der skal indgå i en miljørapport (scoping), jf. § 7, stk. 4, er der fastsat en frist for myndighedernes kommentarer. Fristen for høringen af offentligheden over plan- eller programforslaget og miljørapportens indhold er fastsat til minimum 8 uger.

I bekendtgørelse nr. 1102 af 20. november 2009 om berørte myndigheder og om offentliggørelse efter lov om miljøvurdering af planer og programmer er fastsat nærmere regler om, hvilke myndigheder der skal høres som berørte myndigheder og om offentliggørelse efter lov om miljøvurdering af planer og programmer.

Hvis der i medfør af anden lovgivning er fastsat regler om offentlighedens inddragelse i forbindelse med udarbejdelse af planen eller programmet, herunder om tidsfrister for indsigelser m.v. mod plan- eller programforslaget, offentlig bekendtgørelse og offentlig tilgængelighed af plan- eller programforslag, finder disse regler dog anvendelse på såvel plan- eller programforslaget som den ledsagende miljørapport. Myndighedens afgørelser offentliggøres, jf. § 4, stk. 4, og § 10, stk. 1.

VVM-bekendtgørelsen

De gældende regler i VVM-bekendtgørelsen forudsætter, at berørte myndigheder inddrages i høringen over screeningsafgørelser. Der er ingen frist i bekendtgørelsen. Offentligheden inddrages sammen med berørte myndigheder ved afgrænsningen af, hvad en miljøkonsekvensrapport skal indeholde (scoping). Her er der heller ikke fastsat nogen frist i bekendtgørelsen, men da der er tale om en videreførelse af ideer og forslag efter planlovens § 23 c, er praksis herfor videreført, dvs. ca. 14 dage. Såvel offentligheden som berørte

myndigheder høres over miljøkonsekvensrapporten, og høringsfristen i VVM-bekendtgørelsen er i § 6 fastsat til mindst 8 uger. Myndighedens afgørelser offentliggøres, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2, og § 7, stk. 1.

Endvidere gælder for visse projektyper særlige regler om miljøvurdering af konkrete projekter, som også indeholder regler om høring af berørte myndigheder og offentligheden. Der henvises til bemærkningernes afsnit 3.5-3.7.

Den foreslåede ordning

Det foreslås, at eksisterende procedureregler og administrative bestemmelser vedrørende miljøvurdering af planer og programmer sammenskrives med regler med samme indhold, som vedrører vurderingen af konkrete projekter. Som eksempel kan nævnes regler om grænseoverskridende høringer. På tilsvarende måde foreslås regler, som bemyndiger miljø- og fødevareministeren til at fastsætte nærmere regler, som vedrører både miljøvurdering af planer og programmer og miljøvurdering af konkrete projekter – eksempelvis om inddragelse af offentligheden eller anvendelse af digital kommunikation.

Lovforslagets afsnit IV indeholder forslag til bestemmelser om høring af offentligheden og myndigheder og offentliggørelse af afgørelser i forbindelse med miljøvurdering af planer og programmer og miljøvurdering af konkrete projekter.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at en korrekt gennemførelse af miljøvurderingsdirektivet forudsætter, at der fastsættes regler, som forpligter den myndighed, som udarbejder en plan eller et program, som er omfattet af lovforslaget til at høre offentligheden over forslaget til plan eller program og den ledsagende miljørapport og til at fastsætte en frist for fremsættelse af bemærkninger hertil, herunder også regler om grænseoverskridende høringer. Endvidere skal det sikres, at fristen er rimelig og passende, hvilket indebærer, at fristen skal fastsættes under hensyntagen til planens eller programmets karakter.

For miljøvurdering af planer og programmer foreslås, at myndigheden skal fastsætte en passende frist for høringen af offentligheden og berørte myndigheder over miljøvurderingen af planen/programmet. Samtidig foreslås, at hvis der i medfør af anden lovgivning er fastsat regler om offentlighedens inddragelse i forbindelse med udarbejdelse af planen eller programmet, herunder om tidsfrister for indsigelser m.v. mod plan- eller programforslaget, offentlig bekendtgørelse og offentlig tilgængelighed af plan- eller programforslag, finder disse regler anvendelse på såvel plan- eller programforslaget som den ledsagende miljørapport. Hvis der eksempelvis er tale om et udkast til en plan, som efter råstofloven skal i minimum 8

ugers høring, og som er omfattet af krav om miljøvurdering, vil denne frist også gælde for høringen over den ledsagende miljørapport.

For så vidt angår gennemførelsen af VVM-direktivet er der også behov for at fastsætte regler, som forpligter myndighederne til at høre og informere offentligheden i overensstemmelse med direktivets krav.

Særligt vedrørende krav om høring af offentligheden bemærkes dog, at lovforslaget indeholder forslag, som ikke er krav efter direktivet om, at den kompetente myndighed skal give berørte myndigheder og offentligheden mulighed for indenfor en frist af op til 14 dage at komme med ideer og forslag til projektet, før den kompetente myndighed afgiver sin udtalelse, om hvor omfattende og detaljerede de oplysninger, som bygherre skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten, skal være. Der henvises til bemærkningerne vedrørende scoping i afsnit 3.3.

For så vidt angår miljøvurdering af konkrete projekter foreslås i overensstemmelse med det ændrede VVM-direktiv, at der fastsættes en minimumstidsfrist for høring over miljøkonsekvensrapporten for det konkrete projekt på 30 dage.

Der sker således som udgangspunkt en forkortelse af minimumsfristerne i forhold til de gældende minimumshøringsperioder på 8 uger i miljøvurderingsloven og VVM-bekendtgørelsen.

Det bemærkes, at de foreslåede regler om inddragelse af berørte myndigheder og offentligheden i miljøvurderingen af konkrete projekter foreslås at erstatte gældende særlige regler om miljøvurdering for visse projekttyper. Der henvises til bemærkningerne til afsnit 3.5-3.7.

3.5. Sektorspecifikke regler på Miljø- og Fødevareministeriets område

3.5.1. Råstofloven - projekter på havet

Gældende ret

Det fremgår af råstoflovens § 23, stk. 1, at tilladelse til at indvinde råstoffer på søterritoriet og kontinentalsoklen, hvor indvindingen må antages at kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet, kun kan meddeles på baggrund af en vurdering af de miljømæssige konsekvenser, hvor offentligheden myndigheder og organisationer har haft lejlighed til at udtale sig.

Der er fastsat nærmere regler om VVM-proceduren og om, hvilke indvindinger der er omfattet af VVM-pligt i bekendtgørelse nr. 1422 af 12. december 2011 om miljømæssig vurdering af råstofindvinding på

havbunden (VVM). Reglerne er under revision og vil blive integreret i tilladelsesordningen for indvinding af råstoffer på havet, hvorefter al indvinding kræver tilladelse efter råstofloven.

I VVM-direktivet er al udvinding af mineraler ved sandsugning fra havbunden omfattet af bilag II.

I den nuværende danske implementering er visse indvindinger omfattet af obligatorisk VVM, medens andre indvindinger skal screenes.

Efter bekendtgørelsen er det ansøger, der skal udarbejde VVM-redegørelsen. Der er fastsat regler om offentlighedsfase med høring på minimum 8 uger og om offentliggørelse af afgørelsen.

Der er hjemmel i råstoflovens § 40 til at fastsætte regler om gebyrer til hel eller delvis dækning af myndighedernes omkostninger ved administration og tilsyn efter loven, men der er ikke fastsat sådanne regler.

Afgørelser i VVM-sager om råstofindvinding på havet kan påklages efter reglerne i råstoflovens §§ 26-26 b. Ifølge § 26, stk. 2, kan afgørelserne for så vidt angår vilkår til beskyttelse af kulturarv, natur og miljø påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet. De klageberettigede fremgår af § 26 a, stk. 1 og 2. Klageberettiget er adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende og lokale foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, Dansk Industri, Danmarks Rederiforening, Danske Råstoffer, Danmarks Fiskeriforening og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Indvinding uden tilladelse efter råstofloven og overtrædelse af vilkår i tilladelser kan straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder fængsel i indtil 2 år, jf. råstoflovens § 44.

Den foreslåede ordning

Det foreslås, at projekter, som i dag er omfattet af råstoflovgivningens regler om miljøvurdering (VVM) fremover reguleres af reglerne i dette lovforslag. Det indebærer bl.a. nye regler om frist for afgørelse i screeningssager og nye krav til VVM-redegørelsen og nye kriterier for VVM-screeningen. Der henvises til bemærkningernes afsnit 3.3.

Det bemærkes, at miljø- og fødevarerministeren i øvrigt efter lovforslagets § 4, stk. 4, foreslås bemyndiget til at fastsætte særlige regler, der fraviger lovens bestemmelser. Det er hensigten, at fastsætte særlige regler,

som tilpasser lovforslagets ordning til efterforsknings- og tilladelsesordningen for råstofindvinding på havet. Der henvises til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 4, stk. 4.

Det er hensigten, at miljø- og fødevarerministeren med hjemmel i den foreslåede § 15, stk. 3, vil fastsætte regler om, at en tilladelse efter lovforslagets § 25 (VVM-tilladelse) erstattes af en tilladelse efter råstoflovens § 20. Det vil indebære, at det bliver råstoflovens klageregler, der kommer til at gælde for klager over en sådan tilladelse. For så vidt angår klager over screeningsafgørelser vil disse som udgangspunkt være omfattet af de foreslåede bestemmelser i lovforslagets §§ 49-53 om klage. Miljø- og fødevarerministeren vil kunne fastsætte særlige regler om klageberettigelse med hjemmel i lovforslagets § 50, stk. 3.

3.5.2. Havmiljøloven – intensivt fiskeopdræt/saltvandsbaseret

Gældende ret

Der er på nuværende tidspunkt 20 havbrug i de danske farvande. De 7 af disse ligger længere end 1 sømil fra kysten. Havbrug er i dag omfattet af reglerne om miljøgodkendelse af forurenende virksomhed i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, må en forurenende virksomhed ikke anlægges eller påbegyndes, før der er meddelt godkendelse heraf. Forurenende virksomhed må heller ikke udvides eller ændres på en måde, som indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt.

Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 40 træffes afgørelser efter kapitel 5 af kommunalbestyrelsen eller af miljøministeren. Ministeren har bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler herom. Med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 40 har miljøministeren fastsat regler i bekendtgørelse nr. 669 af 18. juni 2014 om godkendelse af listevirksomhed om, hvilke listevirksomheder, der i dag godkendes af henholdsvis miljøministeren og kommunalbestyrelserne. Havbrug er en aktivitet, der er omfattet af listepunkterne I 203 og I 205 på bilag 2 i bekendtgørelsen, og godkendelseskompetencen er henlagt til hhv. kommunalbestyrelsen og Miljøstyrelsen.

Havbrug beliggende helt eller delvist længere end 1 sømil fra kysten er for så vidt angår VVM i dag omfattet af lov om beskyttelse af havmiljøet (havmiljøloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 963 af 3. juli 2013, som ændret ved lov nr. 1499 af 23. december 2014, og af bekendtgørelse nr. 382 af 25. april 2012 om vurdering af virkningerne på miljøet (VVM) af havbrug beliggende længere end 1 sømil fra kysten. Det er staten ved Miljøstyrelsen, som meddeler miljøgodkendelser af disse havbrug efter kapitel 5 i lov om miljøbeskyttelse (miljøbeskyttelsesloven) og foretager VVM screening og træffer afgørelse om ikke-VVM-pligt eller VVM-tilladelse i henhold til havmiljøloven.

Havbrug beliggende indenfor en afstand af 1 sømil fra kysten er omfattet af de generelle regler om VVM i planloven og i VVM-bekendtgørelsen. Kommunalbestyrelsen meddeler miljøgodkendelser af disse havbrug efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven og træffer afgørelse om VVM tilladelser i henhold til planloven. Havbrug placeret indenfor en afstand af 1 sømil fra kysten er opført på VVM-bekendtgørelsens bilag 1, under punkt 32 om saltvandsbaseret fiskeopdræt, og er dermed omfattet af VVM pligt.

Baggrunden for opdelingen af havbrug beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten og havbrug beliggende helt eller delvist længere end 1 sømil fra kysten og af kompetencen imellem staten og kommunerne er en afgørelse fra Naturklagenævnet (nu Natur- og Miljøklagenævnet) af 28. november 2008 i en havbrugssag. Nævnet hjemviste sagen til fornyet behandling med henvisning til, at kommuner ikke efter planlovgivningen har kompetence til at foretage VVM-vurdering af havbrug, der ligger længere end 1 sømil fra kysten. Dermed var VVM-direktivet ikke implementeret for disse havbrug. Det var ellers på daværende tidspunkt forståelsen, at alle havbrug var omfattet af planlovgivningen og VVM bekendtgørelsen.

Med lov nr. 423 af 10. maj 2011 blev VVM-kompetencen for havbrug beliggende helt eller delvist længere end en 1 sømil fra kysten placeret hos staten, og der blev skabt mulighed for, at godkendelseskompetencen efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 for sådanne havbrug kunne flyttes fra kommunalbestyrelsen til staten. Den mulighed blev udnyttet, så havbrug beliggende helt eller delvis længere end 1 sømil fra kysten i dag står som listepunkt I 205 på bilag 2 i godkendelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 669 af 18. juni 2014 om godkendelse af listevirksomhed) med et (S) bag listepunktsbeskrivelsen, som betyder, at kompetencen ligger hos staten. Derved blev kompetencen til at miljøgodkende sådanne havbrug efter miljøbeskyttelsesloven og kompetencen til at foretage VVM-vurdering for sådanne havbrug efter havmiljøloven samlet hos staten.

Havmiljøloven havde allerede et bredt miljøbegreb, som omfatter menneskers sundhed, rekreative værdier, natur- og kulturværdier i havet og på havbunden. Det var Miljøministeriets vurdering, at VVM-direktivets miljøbegreb var i overensstemmelse med havmiljølovens, hvorfor det ikke var nødvendigt at ændre på lovens formål. Derimod var det nødvendigt at ændre havmiljølovens anvendelsesområde, således at det klart kom til at fremgå af loven, at havbrug beliggende helt eller delvis længere end 1 sømil fra kysten er omfattet. VVM-reglerne om havbrug blev i øvrigt primært gennemført ved bemyndigelsesbestemmelser i overensstemmelse med havmiljølovens øvrige systematik, og er således udmøntet i nævnte bekendtgørelse nr. 382 af 25. april 2012 om vurdering af virkningerne på miljøet (VVM) af havbrug beliggende længere end 1 sømil fra kysten.

VVM-reglerne for havbrug beliggende helt eller delvist længere end 1 sømil fra kysten blev fastsat som en ”spejling” af de generelle regler om VVM i VVM-bekendtgørelsen. Der er siden opstået forskelle i

regelsættene om VVM for havbrug indenfor en sømil fra kysten og havbrug helt eller delvist beliggende længere end en sømil fra kysten.

VVM-reglerne efter planloven indebærer, at der for havbrug, beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten, altid skal udarbejdes en VVM-redegørelse og gennemføres en VVM-procedure, dvs. en obligatorisk VVM-pligt. VVM-direktivet foreskriver imidlertid alene en screeningspligt og indeholder kun krav om en egentlig VVM-vurdering og gennemførelse af en VVM-procedure, hvis det konkrete havbrugsprojekt må antages at kunne påvirke miljøet væsentligt. Med indførelse af VVM-regler for havbrug beliggende helt eller delvist længere end 1 sømil fra kysten efter havmiljøloven blev bestemmelserne derfor udformet således, at det ved en screening af den konkrete sag afgøres, om det påtænkte havbrug, eller en ændring af et eksisterende havbrug, vil være VVM-pligtigt.

Med indførelsen af VVM-regler for havbrug i havmiljøloven var det ikke hensigten at ændre på det hidtidige materielle indhold af reglerne om miljøgodkendelse af havbrug. Det var således hensigten, at havbrug beliggende helt eller delvist længere end 1 sømil fra kysten skulle underlægges samme miljøbeskyttelsesniveau som havbrug, der ligger tættere på kysten. Havbrug omfattet af havmiljøloven er derfor også fortsat omfattet af miljøbeskyttelseslovens regler for så vidt angår miljøgodkendelsen.

Med hensyn til klageadgang efter planlovens regler og regler udstedt med hjemmel i planloven, dvs. i forhold til havbrug beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten, er det i dag miljø- og fødevarerministeren og enhver med retlig interesse i sagens udfald, som er klageberettigede. Klageberettigede er endvidere landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden arealanvendelse, når deres vedtægter eller love dokumenterer deres formål og de repræsenterer mindst 100 medlemmer. Natur- og Miljøklagenævnet er klageinstans.

Efter planlovens regler og regler udstedt i medfør af planloven, dvs. i forhold til havbrug beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten, kan der klages over, at VVM-pligtige anlæg får en tilladelse til at påbegynde anlægget efter en vurdering af anlæggets virkning på miljøet (VVM-procedure). Disse afgørelser meddeles af kommunalbestyrelsen. For VVM-tilladelser (dvs. afgørelser om at VVM-pligtige anlæg får en tilladelse til at påbegynde anlægget efter en vurdering af anlæggets virkning på miljøet, selve VVM-proceduren) gælder, at disse kan prøves både i forhold til det retlige og det skønsmæssige spørgsmål. Klager over afgørelser af andre forhold, som er omfattet af planloven og regler udstedt i medfør af loven, kan alene prøves for så vidt angår retlige spørgsmål.

Efter reglerne i havmiljøloven, dvs. i forhold til havbrug der helt eller delvist er beliggende længere end 1 sømil fra kysten, er det kommunalbestyrelsen og enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald, som er klageberettigede. Endvidere er Sundhedsstyrelsen, Forbrugerrådet og en række navngivne foreninger og organisationer klageberettigede. Derudover er landsdækkende foreninger og organisationer, der enten efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål eller varetagelse af væsentlige rekreative interesser som formål, og som har anmodet om underretning om afgørelserne, hvis afgørelsen vedrører disse interesser, klageberettigede. Også lokale foreninger og organisationer, der varetager væsentlige rekreative interesser, og som har anmodet om underretning om afgørelserne, når en afgørelse berører sådanne interesser, er klageberettigede. Efter havmiljøloven er Natur- og Miljøklagenævnet klageinstans.

Efter reglerne i havmiljøloven eller regler fastsat i medfør af havmiljøloven, dvs. i forhold til havbrug der helt eller delvist er beliggende længere end 1 sømil fra kysten, kan der klages over afgørelser om ikke-VVM-pligt af havbrug (screeningen) eller over en afgørelse om tilladelse, efter at VVM-proceduren er udført. Der kan ligeledes klages over afgørelser truffet efter regler, som er fastsat med hjemmel i havmiljølovens bestemmelser om VVM for havbrug (§ 24 a, stk. 2-5). Klageadgangen gælder både i forhold til retlige og skønsmæssige spørgsmål, men Natur- og Miljøklagenævnet kan som i andre sager vælge kun at behandle det eller de emner, som der er klaget over.

Kredsen af klageberettigede efter planloven er således lidt smallere end efter havmiljøloven, hvilket betyder, at f.eks. landsdækkende foreninger, hvis formål er at varetage væsentlige rekreative interesser, er klageberettigede i forhold til sager om havbrug helt eller delvist beliggende længere end 1 sømil fra kysten, under forudsætning af at en afgørelse berører disses interesser, men ikke i forhold til havbrug beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten. Det samme gælder for rækken af navngivne organisationer som Danske havne, Danmarks Rederiforening, Danmarks fiskeriforening, Foreningen af lystbådehavne i Danmark m.fl. Denne forskel i kredsen af de klageberettigede skyldes dog bl.a. de forskellige regelgrundlags øvrige anvendelsesområde.

Efter planlovgivningen kan bl.a. en miljøgodkendelse erstatte en VVM-tilladelse, hvis de forhold, som miljøgodkendelsen regulerer, fuldt ud dækker de forhold, som VVM-tilladelsen dækker.

Hvis VVM-tilladelsen for et havbrug beliggende nærmere end 1 sømil for kysten regulerer forhold, som falder udenfor miljøgodkendelsen, fordi miljøbegrebet i planloven er bredere end miljøbegrebet i miljøbeskyttelsesloven, og der derfor gives en VVM-tilladelse for den del, som miljøgodkendelsen ikke

dækker, vil der være fuld prøvelse af både miljøgodkendelsen og VVM-tilladelsen efter henholdsvis miljøbeskyttelsesloven og planloven.

Klageberettiget efter miljøbeskyttelsesloven er adressaten for afgørelsen, og enhver som har en individuel, væsentlig interesse i sagen. Endvidere kan kommunalbestyrelsen og Sundhedsstyrelsen klage over afgørelser efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven. Danmarks Fiskeriforening kan klage over afgørelser efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven for så vidt angår spørgsmål om forurening af vandløb, søer og havet.

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark kan klage over afgørelser efter kapitel 5, for så vidt angår spørgsmål om forurening af vandløb og søer. Endvidere kan landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har natur og miljø som hovedformål, klage over afgørelser efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven. Det samme gælder landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse. Lokale foreninger og organisationer, som varetager natur- og miljøbeskyttelse eller væsentlige rekreative interesser, kan bede om underretning, når afgørelser berører sådanne interesser og bliver dermed klageberettigede. Natur- og Miljøklagenævnet er klagemyndighed.

Adgangen til at klage over afgørelser om tilladelser efter fuld VVM-procedure for havbrug, beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten, og for havbrug, beliggende helt eller delvist længere end 1 sømil fra kysten, er derfor ens med fuld prøvelse efter begge regelsæt. Men efter planloven, dvs. for havbrug beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten, er klager over andre forhold begrænset til retlig prøvelse. Dette er planlovens almindelige ordning. En tilsvarende begrænsning findes ikke i havmiljøloven og dermed ikke i forhold til havbrug beliggende helt eller delvist længere end 1 sømil fra kysten. Der gælder således fuld prøvelse også af screeningsafgørelsen for disse havbrug.

I sager om VVM efter planlovgivningen, er det det læge nævn i Natur- og Miljøklagenævnet som fortrinsvis behandler klagerne, hvorimod sager om VVM efter havmiljøloven, behandles af det sagkyndige nævn. Formanden for Natur- og Miljøklagenævnet kan dog vælge at bede sagkyndige medlemmer af nævnet deltage i behandlingen af VVM sager efter planloven. Klager over miljøgodkendelser efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven bliver behandlet i det sagkyndige nævn.

Straffebestemmelserne efter havmiljøloven og planloven er stort set ens i forhold til bødestraf. Ifølge VVM-bekendtgørelsen (med hjemmel i planloven) og ifølge bekendtgørelse om vurderinger af virkninger på miljøet (VVM) af havbrug beliggende længere end 1 sømil fra kysten (med hjemmel i havmiljøloven) kan et havbrug straffes med bøde, hvis det undlader at indgive en skriftlig anmeldelse til henholdsvis

kommunalbestyrelsen eller staten, eller hvis havbruget påbegynder et havbrugsprojekt/anlæg, inden der er givet en tilladelse efter en VVM-procedure eller er truffet afgørelse om VVM-pligt.

Havmiljøloven, dvs. i forhold til havbrug beliggende helt eller delvist længere end 1 sømil fra kysten, indeholder dog tillige strafhjemmel i form af fængsel. Straffen kan således stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er sket miljøskade eller fremkaldt fare for det eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Denne forskel i straffebestemmelserne skyldes alene de forskellige regelgrundlags øvrige anvendelsesområde, idet VVM direktivet er implementeret i to eksisterende love, som har et forskelligt strafniveau.

I de tilfælde, hvor en miljøgodkendelse erstatter en VVM tilladelse, og en virksomhed påbegynder sin virksomhed, inden den har modtaget en miljøgodkendelse, kan virksomheden straffes med bøde, og straffen kan stige til fængsel i op til to år under visse betingelser i henhold til miljøbeskyttelseslovens straffebestemmelser.

Den foreslåede ordning

Det foreslås, at VVM-reglerne vedrørende havbrug beliggende helt eller delvist længere end 1 sømil fra kysten, flyttes fra at høre under havmiljølovens anvendelsesområde til at høre under anvendelsesområdet efter den med dette lovforslag foreslåede miljøvurderingslov. Hermed samles VVM-reglerne for alle havbrug i det samme regelsæt. Der vil således skulle ske ophævelse af VVM-reglerne om havbrug beliggende helt eller delvist længere end 1 sømil fra kysten i havmiljøloven. Disse konsekvensændringer foreslås i det samtidigt fremsatte lovforslag om konsekvensændringer af nærværende lovforslag.

VVM-direktivet foreskriver en screeningspligt for havbrug (intensivt fisker opdræt) og indeholder kun krav om en egentlig VVM-vurdering og gennemførelse af en VVM-procedure, hvis det konkrete havbrugsprojekt må antages at kunne påvirke miljøet væsentligt.

Det foreslås således, at havbrug beliggende helt eller delvist længere end 1 sømil fra kysten forbliver screeningspligtige, dvs. at de indgår på bilag 2 i den fremadrettede VVM-regulering. Herved foreslås, at den nuværende retstilstand med en direktivnær implementering, dvs. screeningspligt for sådanne havbrug, videreføres.

Bekendtgørelsen om vurdering af virkninger på miljøet (VVM) af havbrug beliggende længere end en sømil fra kysten vil således også blive ophævet i forbindelse med, at reglerne heri erstattes af den fremadrettede VVM-regulering.

Myndighedskompetencen til at træffe miljøgodkendelser efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 og foretage miljøkonsekvensvurderinger (VVM) foreslås at forblive delt imellem stat og kommune som hidtil.

Myndighedskompetencen for havbrug, hvor det samlede anlæg er beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten, foreslås således fortsat at ligge hos kommunalbestyrelsen. Og myndighedskompetencen for havbrug beliggende helt eller delvist længere end 1 sømil fra kysten foreslås fortsat at skulle ligge hos staten. Begge instanser vil fremover skulle følge samme regelsæt og praksis. For bygherren forventes det at betyde en større retssikkerhed, at havbrugsprojekter behandles efter ens regler i forhold til miljøgodkendelse og VVM, uanset hvilken instans er myndighed på projektet.

I forhold til klageadgang foreslås det således, at alle havbrug bliver underlagt klagebestemmelserne i lovforslaget.

I forhold til havbrug, beliggende helt eller delvist længere end 1 sømil fra kysten betyder dette, at hvor screeningsafgørelser efter havmiljøloven kunne påklages til Natur- og Miljøklagenævnet for så vidt angår såvel det retlige og det skønmæssige forhold (fuld prøvelse af alle aspekter), vil screeningsafgørelser efter den nye miljøvurderingslov alene kunne prøves for så vidt angår det retlige, dvs. eventuelle sagsbehandlingsfejl eller andre processuelle fejl, men ikke det materielle indhold.

I de tilfælde, hvor en VVM-konsekvensvurdering munder ud i en VVM-tilladelse, og denne bliver erstattet af en miljøgodkendelse, vil klager reglerne desuden følge miljøbeskyttelseslovens klagerregler som beskrevet ovenfor under afsnittet om gældende ret. Der vil fortsat være fuld prøvelse af afgørelsen. De klageberettigede i forbindelse med en screeningsafgørelse efter miljøvurderingsloven er de samme, som var klageberettigede efter planloven, som beskrevet ovenfor, men de klageberettigede i forhold til en miljøgodkendelse efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven vil være en bredere kreds, som er næsten lig med de klageberettigede efter havmiljøloven.

Fremadrettet vil alle havbrug desuden være underlagt de samme straffebestemmelser. Der henvises nærmere til [afsnit 3.8](#) og de specielle bemærkninger [til lovforslagets § 56](#).

Det betyder, at havbrug kan straffes for manglende anmeldelse eller for påbegyndelse af et anmeldt anlæg, før myndigheden har givet tilladelse. Efter de foreslåede regler om straf i lovforslaget, er der tale om bødestraf, hvorimod der i de tilfælde, hvor en miljøgodkendelse efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven erstatter en VVM-tilladelse, kan fastsættes bødestraf, som kan stige til fængsel i to år under visse betingelser.

3.5.3. Lov om kystbeskyttelse og statens højhedsret

Gældende ret

For så vidt angår projekter på søterritoriet, herunder projekter som kræver tilladelse i henhold til kystbeskyttelsesloven, gælder særlige regler om miljøvurdering i bekendtgørelse nr. 579 af 29. maj 2013 om miljømæssig vurdering af visse anlæg og foranstaltninger på søterritoriet. Reglerne omfatter i princippet alle aktiviteter på søterritoriet, der ikke er omfattet af anden lovgivning.

Bekendtgørelsen vedrører følgende anlæg, som kræver tilladelse fra miljø- og fødevareministeren (ved Kystdirektoratet) eller transport- og bygningsministeren:

- Udførelse af kystbeskyttelsesforanstaltninger og andre faste anlæg, jf. § 16, stk. 1, nr. 1, i lov om kystbeskyttelse.
- Gravearbejde, borearbejde, pumpning, sugning eller andre former for terrænændring, jf. § 16, stk. 1, nr. 2, i lov om kystbeskyttelse.
- Inddæmning eller opfyldning, jf. § 16 a, stk. 1, nr. 1, i lov om kystbeskyttelse.
- Anlæg eller anbringelse af faste eller forankrede indretninger eller genstande, jf. § 16 a, stk. 1, nr. 2, i lov om kystbeskyttelse.
- Anbringelse af fartøjer, der agtes anvendt til andet end sejlads, jf. § 16 a, stk. 1, nr. 3, i lov om kystbeskyttelse.
- Uddybning eller gravning, jf. § 16 a, stk. 1, nr. 4, i lov om kystbeskyttelse.
- Etablering af faste indretninger på søterritoriet i øvrigt, som ikke er omfattet af anden lovgivning.

Det fremgår af opsamlingsbestemmelsen, at Miljø- og Fødevareministeren (ved Kystdirektoratet) også er VVM-myndighed ved etablering af anlæg på søterritoriet, der ikke kræver tilladelse fra anden lovgivning. Dvs. at Kystdirektoratet er myndighed på søterritoriet, såfremt der ikke er en egentlig sektorlov, som regulerer området, eller området ikke er reguleret af en anden myndighed.

Bekendtgørelsen omfatter også følgende anlæg som kræver tilladelse fra Transport- og Bygningsministeren.

- Anlæg og udvidelse af havne, jf. § 2, stk. 1 og 2, i lov om havne.
- Udvidelse af København Havn, jf. § 24, stk. 2, i lov om Metroselskabet I/S og Udviklingselskabet By & Havn I/S.
- Uddybning og opfyldning samt etablering af faste anlæg indenfor København Havns søområde, jf. § 24, stk. 3, i lov om Metroselskabet I/S og Udviklingselskabet By & Havn I/S.

Reglerne finder ikke anvendelse på anlæg og foranstaltninger, der vedtages i enkeltheder ved særlig lov, og finder heller ikke anvendelse på projekter, der tager sigte på det nationale forsvar, hvis Forsvarsministeriet skønner, at anvendelse af bekendtgørelsen vil skade dette sigte.

Der skal udarbejdes en VVM-redegørelse inden der gives tilladelse til følgende projekter (bekg. § 2 om VVM-pligtige projekter):

- Søhandelshavne, anløbsbroer til lastning og losning, der er forbundet med havneanlæg til lands og til vands (bortset fra færgebroer), og som kan anløbes af fartøjer på over 1.350 tons (Transport- og Bygningsministeriets ressort)
- Rørledninger med en diameter over 800 mm og en længde over 40 km til transport af gas, olie, kemikalier eller kuldioxidstrømme (CO₂) med henblik på geologisk lagring.
- Enhver ændring eller udvidelse af projekterne oplistet i nr. 1 og 2, såfremt ændringen eller udvidelsen i sig selv, eller i kumulation med et tidligere projekt, opfylder de fastsatte tærskelværdier.

For en række nærmere angivne projekter skal der endvidere udarbejdes en VVM-redegørelse, inden der gives tilladelse til følgende projekter, hvis projektet forventes at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet (Bekg. § 3 om screeningspligtige projekter).

- Bygning af veje, havne og havneanlæg, herunder fiskerihavne, som ikke er omfattet af obligatorisk VVM-pligt.
- Anlæg af vandveje, kanalbygning og regulering af vandløb.
- Anlæg af olie- og gasledninger samt rørledninger til transport af CO₂-strømme med henblik på geologisk lagring, som ikke er omfattet af § 2, nr. 2.
- Anlæg af vandledninger over større afstande.
- Kystanlæg til modvirkning af erosion og maritime vandbygningskonstruktioner, der kan ændre kystlinjerne, som f.eks. diger, dæmninger, moler, bølgebrydere og andre konstruktioner til beskyttelse mod havet, bortset fra vedligeholdelse og genopførelse af anlæggene.

- Lystbådehavne.
- Ændringer eller udvidelser af projekter oplistet i § 2 eller i nr. 1-6, som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når det kan være til væsentlig skade for miljøet. Tærskelværdierne i § 2, nr. 3, finder ikke anvendelse i dette tilfælde.
- Projekter oplistet i § 2, som udelukkende eller hovedsagligt tjener til udvikling og afprøvning af nye metoder eller produkter, som ikke anvendes i mere end to år.
- Uddybning og opfyldning.
- Øvrige projekter, hvor projektet grundet dets art, dimension eller placering er af en sådan karakter, at det ikke kan udelukkes, at projektet kan forventes at have væsentlig indvirkning på miljøet.

Miljø- og Fødevarerministeriet ved Kystdirektoratet træffer om, hvorvidt der skal udarbejdes en VVM-redegørelse (screening). Det er en konkret vurdering i hver enkelt sag, hvorvidt der træffes afgørelse om, at der skal udarbejdes en VVM-redegørelse. Kystdirektoratet har hidtil kun i få sager truffet afgørelse om VVM-pligt. Kystdirektoratet administrerer således en bred vifte af forskellige anlæg og aktiviteter på søterritoriet.

Det bemærkes dog, at transport- og bygningsministeren er VVM-myndighed for så vidt angår projekter omfattet af lov om havne og – for så vidt angår retsgrundlaget for Københavns Havn - lov om Metroselskabet I/S og Udviklingselskabet By & Havn I/S, jf. bemærkningernes afsnit 3.7.3.

Den foreslåede ordning

Det foreslås, at projekter omfattet af reglerne om miljøvurdering (VVM) i bekendtgørelse nr. 579 af 29. maj 2013 om miljømæssig vurdering af visse anlæg og foranstaltninger på søterritoriet fremover reguleres af reglerne i dette lovforslag og optages på de foreslåede bilag 1 og bilag 2 til loven. Det indebærer bl.a. nye regler om frist for afgørelse i screeningssager og nye krav til VVM-redegørelsen og nye kriterier for VVM-screeningen. Der henvises til bemærkningernes afsnit 3.3.

Vedrørende projekter omfattet af Transport- og Bygningsministerens kompetence henvises dog til bemærkningernes afsnit 3.7.3.

Miljø- og fødevarerministeren vil med hjemmel i den foreslåede § 4, stk. 4. kunne fastsætte særlige regler for miljøvurdering af sager vedrørende sådanne projekter omfattet af kystbeskyttelsesloven og vedrørende etablering af anlæg på søterritoriet, der ikke kræver tilladelse fra anden lovgivning, herunder kystbeskyttelsesloven. Der henvises til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 4, stk. 4.

Det følger af lovforslagets § 17, stk. 3, at miljø-og føde ministeren er VVM-myndighed for sådanne projekter på havområdet.

3.6. Sektorspecifikke regler om miljøvurdering på Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets område

Gældende ret

Regler for miljøvurdering er gennemført i en række love på Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets område. Det drejer sig om lov om fremme af vedvarende energi (i det følgende benævnt VE-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 122 af 6. februar 2015, som ændret ved lov nr. 744 af 1. juni 2015, lov om anvendelse af Danmarks undergrund (undergrundsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 960 af 13. september 2011 som senest ændret ved lov nr. 535 af 29. april 2015 og lov om kontinentalsoklen (kontinentalsokkelloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1101 af 18. november 2005 som senest ændret ved lov nr. 1400 af 27. december 2008.

VE-loven

Det fremgår af VE-lovens § 26, stk. 1, at tilladelser efter VE-loven § 25 til etablering af elproduktionsanlæg på havet (havvindmøller og bølgekraftanlæg), ændring eller udvidelse af anlæg, som allerede er godkendt, udført eller ved at blive udført, og som må antages at påvirke miljøet i væsentlig grad, kun kan meddeles på baggrund af en vurdering af de miljømæssige konsekvenser, og efter at offentligheden og de berørte myndigheder og organisationer har haft lejlighed til at udtale sig herom. Energi-, forsynings- og klimaministerens opgaver i henhold til VE-loven er delegeret til Energistyrelsen i henhold til § 4, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 436 af 11. maj 2012 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser.

Med hjemmel i VE-loven er der fastsat nærmere regler vedrørende miljøvurdering i bekendtgørelse nr. 68 af 26. januar 2012 om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet, herunder bl.a. regler om afgrænsning af anlæg, hvilke oplysninger og undersøgelser der er nødvendige for, at en vurdering af de miljømæssige konsekvenser kan foretages samt regler om underretning og høring af offentligheden. Der henvises til afsnit 3.6.1.

Ifølge VE-loven giver Energistyrelsen tilladelser til etablering af havvindmølleparker ad to spor: indkaldelse af ansøgninger efter udbud eller efter modtagelse af ansøgning (såkaldt ”åben-dør”-proceduren). Begge tilladelsesordninger er underlagt de samme regler om undersøgelser af natur- og miljømæssige forhold samt høringer. Ved ”åben-dør” sender projektudvikleren en uopfordret ansøgning om tilladelse til forundersøgelser på en selvvalgt placering. Ved etablering efter udbud agerer Energistyrelsen bygherre,

indtil der fundet en vinder af udbuddet. Det er Energinet. dk, der udarbejder VVM-redegørelsen efter pålæg fra Energistyrelsen.

VVM-processen fører ift. begge tilladelsesordninger til en etableringstilladelse, som gives på baggrund af en godkendt VVM-redegørelse.

Undergrundsloven

Det fremgår af undergrundslovens § 28 a, stk. 1, at tilladelser og godkendelser efter loven vedrørende projekter på havområdet, der må antages at påvirke miljøet i væsentlig grad, kun kan meddeles på baggrund af en vurdering af de miljømæssige konsekvenser, og efter at den berørte offentlighed og de berørte myndigheder og organisationer har haft lejlighed til at udtale sig. I forbindelse med ansøgninger og vurderinger omfattet af bestemmelsen skal ansøgeren meddele alle oplysninger, som er nødvendige for behandlingen af ansøgningen eller vurderingen. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan i den forbindelse til brug for behandlingen pålægge ansøgeren at indsende oplysninger om eller foretage undersøgelser af nærmere bestemte forhold.

Kontinentalsokkelloven

Det fremgår af kontinentalsokkellovens § 4 a, at tilladelse til at nedlægge rørledninger, som er omfattet af loven, der må antages at påvirke miljøet i væsentlig grad, kun kan meddeles på baggrund af en vurdering af de miljømæssige konsekvenser, og efter at offentligheden og de berørte myndigheder og organisationer har haft lejlighed til at udtale sig herom.

VVM bekendtgørelsen

Der er fastsat nærmere regler om hvilke projekter, der er omfattet af undergrundslovens § 28 a, stk. 1, og kontinentalsokkellovens § 4 a, indhold og omfang af vurderinger, ansøgning om og meddelelse af tilladelser og godkendelser for de omfattede projekter, hvilke mindsteoplysninger og undersøgelser, der er nødvendige for, at en vurdering af de miljømæssige konsekvenser kan foretages, samt underretning og høring af den berørte offentlighed og de berørte myndigheder og organisationer vedrørende vurderingerne, vilkår ved meddelelse af tilladelse, kompensationsforanstaltninger vedrørende naturbeskyttelse samt om påbud i bekendtgørelse nr. 632 af 11. juni 2012 om VVM, konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore. Der henvises til afsnit 3.6.2.

Den foreslåede ordning

Det foreslås, at reglerne vedrørende VVM flyttes fra at høre under de respektive love på Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets område til at høre under anvendelsesområdet efter den med dette lovforslag foreslåede miljøvurderingslov. Ændringerne i de respektive love indgår i konsekvensændringslovforslaget, der fremsættes samtidig med dette lovforslag. De to bekendtgørelser vedrørende VVM på Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets område ændres efterfølgende. Der er ikke med lovforslaget tilsigtet en ændring af myndighedskompetencen, og Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet (Energistyrelsen) vil således stadig, efter lovens ikrafttræden, administrere reglerne vedrørende VVM for så vidt angår ovennævnte lovområder.

3.6.1. Projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet

Gældende ret

Ifølge bekendtgørelse nr. 68 af 26. januar 2012 om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet skal der skal foreligge en VVM-redegørelse, inden der gives tilladelse til følgende projekter, når de må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet:

- 1) Projekter om etablering af elproduktionsanlæg, der udnytter vand og vind, jf. § 25, stk. 1, i lov om fremme af vedvarende energi.
- 2) Ændringer eller udvidelser af projekter nævnt i nr. 1, som allerede er godkendt, udført eller ved at blive udført, når de kan være til skade for miljøet.

Energistyrelsen træffer afgørelse om, der kræves en VVM-vurdering, før en tilladelse efter VE-loven § 25, stk. 1, (etableringstilladelse) kan meddeles.

Den foreslåede ordning

Med den foreslåede ordning videreføres kompetencefordelingen efter de hidtil gældende regler, således at det fortsat er Energistyrelsen, som varetager myndighedsopgaverne vedrørende VVM, for så vidt angår projekter om etablering af elproduktionsanlæg på havet.

3.6.2. Projekter om efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore

Gældende ret

Med hjemmel i undergrundsloven, kontinentalsokkelloven og statens højhedsret over søterritoriet er der fastsat nærmere regler vedrørende bl.a. miljøvurdering (VVM) i bekendtgørelse nr. 632 af 11. juni 2012 om VVM, konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter

ved efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore. Reglerne finder anvendelse for nedenstående projekter på havområdet:

- 1) Projekter om efterforskning, indvinding og transport af kulbrinter og geotermisk energi omfattet af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (undergrundsloven).
- 2) Andre projekter omfattet af undergrundsloven, herunder projekter om anvendelse af undergrunden til lagring eller andre formål end indvinding.
- 3) Projekter på kontinentalsoklen om udforskning af havbundens eller dennes undergrunds mineralske og andre ikke-levende forekomster, når udforskningen ikke foretages med henblik på udnyttelse, jf. § 2, stk. 1, 1. pkt., i lov om kontinentalsoklen (kontinentalsokkeloven).
- 4) Projekter på kontinentalsoklen om etablering af rørledninger til transport af kulbrinter, jf. kontinentalsokkelovens § 4, stk. 1.
- 5) Projekter på søterritoriet om etablering af rørledninger til transport af kulbrinter indvundet uden for dansk område, jf. bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg til transport af kulbrinter på søterritoriet og på kontinentalsoklen.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet (Energistyrelsen) varetager myndighedsopgaverne vedrørende VVM for så vidt angår ovennævnte projekter på havområdet. Det er således Energistyrelsen, som f.eks. afgør, hvorvidt der kræves en VVM-vurdering, før en tilladelse eller godkendelse til et konkret projekt kan meddeles.

Den foreslåede ordning

Med den foreslåede ordning videreføres som udgangspunkt kompetencefordelingen efter de hidtil gældende regler mellem myndighederne. Det er således fortsat Energistyrelsen, som skal varetage myndighedsopgaverne vedrørende VVM for så vidt angår ovennævnte projekter på havområdet.

3.7. VVM-kompetence på Transport- og Bygningsministeriets område

Transport- og Bygningsministeriet gennemfører på en række områder VVM-procedurer med henblik på gennemførelse af anlægsprojekter. I praksis gennemføres større transportinfrastrukturprojekter ved anlægslov, hvilket betyder, at Vejdirektoratet og Banedanmark gennemfører en VVM-procedure frem til anlægslovens vedtagelse.

Det gældende VVM-direktiv undtager efter sin ordlyd projekter, der vedtages ved anlægslov, fra VVM-direktivets bestemmelser om gennemførelse af en VVM-procedure, inden der gives tilladelse til projektet i det omfang, at målene med direktivet nås gennem lovgivningsprocessen. I praksis har direktivets undtagelse

for projekter, der vedtages ved anlægslov, betyder, at selv om projekterne formelt har været undtaget den danske implementering, så har projekterne stadig været underlagt de samme materielle krav, som følger af VVM-direktivet med henblik på at sikre, at direktivets mål nås gennem lovgivningsprocessen. I forbindelse med ændringen af VVM-direktivet blev denne undtagelse ophævet, således at disse projekter nu også formelt er omfattet af direktivets bestemmelser.

Transport- og Bygningsministeriet finder det hensigtsmæssigt at bevare den nuværende ordning, hvorefter større transportinfrastrukturprojekter – i særlig grad statslige vej- og jernbaneanlæg – vedtages ved anlægslov af Folketinget. Som følge af ændringen af VVM-direktivet betyder dette, at der fremover skal være implementeret en VVM-procedure for anlægslovsprojekter, herunder at VVM-proceduren i disse tilfælde varetages af Transport- og Bygningsministeriets styrelser, samt at der ikke skal meddeles administrativ VVM-tilladelse, når Folketinget vedtager projektet ved anlægslov. Som konsekvens heraf skal Banedanmark og Vejdirektoratet udpeges til kompetente VVM-myndigheder i dansk ret.

Som følge af at Vejdirektoratet og Banedanmark formelt udpeges til kompetente myndigheder, vurderer Transport- og Bygningsministeriet det hensigtsmæssigt, at der ikke fremover skal sondres mellem den kompetente VVM-myndighed, alt efter om en VVM-tilladelse meddeles ved anlægslov eller følger den sædvanlige administrative procedure.

Det er således Transport- og Bygningsministeriets hensigt at implementere en VVM-procedure både for de projekter, der vedtages ved anlægslov, og de projekter, der ikke vedtages ved anlægslov, dvs. hvor der meddeles administrativ VVM-tilladelse. Implementeringen vil i første række omfatte de områder, som i praksis har størst relevans for Transport- og Bygningsministeriets anlægsprojekter, dvs. statslige vejanlæg og statslige jernbaneanlæg og dertil knyttede projekter, hvor Vejdirektoratet, hhv. Banedanmark varetager bygherrerollen for staten. Begrundelsen herfor er, at VVM-procedurernes indflydelse på ministeriets kerneprojekter er så betydningsfuld, at det findes hensigtsmæssigt med en samlet sektorregulering heraf. Derved samles reguleringen for anlægsprojekter, herunder regler om forundersøgelser, ekspropriationer, fremrykket ekspropriation, byggelinjer og nu også VVM-procedurene, i den relevante sektorlovgivning, dvs. i jernbaneloven og lov om offentlige veje.

Det bemærkes, at Banedanmarks og Vejdirektoratets rolle som VVM-kompetente myndigheder kan delegeres til et dertil oprettet statsligt selskab, som f.eks. Femern A/S, i de projekter, som skal vedtages ved anlægslov.

Endvidere vil den VVM-kompetence, som Transport- og Bygningsministeriet v/ Trafik- og Byggestyrelsen allerede i dag varetager på havneområdet efter gældende regler blive opretholdt, dog således at bekendtgørelsen herom opdateres i overensstemmelse med det nye VVM-direktiv.

VVM-proceduren for anlæg på lufthavns- og bygningsområdet, som også hører under Transport- og Bygningsministeriets ressort, vil ligesom i dag skulle miljøundersøges efter de regler, der implementeres med denne lov.

Transport- og Bygningsministeriets implementering vedrører alene VVM-direktivet. Det betyder, at eventuel pligt til at gennemføre en SMV-procedure vil skulle følge de almindelige regler herom.

Endelig skal det bemærkes, at Transport- og Bygningsministeriet i det lovforslag, som implementerer VVM-direktivet i jernbaneloven og vejloven, vil sikre, at der gennemføres fornødne konsekvensændringer i ministeriets øvrige lovgivning. Dette vil f.eks. kunne blive relevant for de love på ministeriets område, hvor der henvises til planlovens bestemmelser, der vil blive ophævet pr. 16. maj 2017 som følge af denne lovs ikrafttræden.

3.7.1. Statslige jernbaneanlæg og dertil knyttede projekter

Hensigten om at implementere VVM-direktivet i jernbaneloven vil betyde, at Transport- og Bygningsministeriet fremover varetager VVM-kompetencen på det statslige jernbaneområde. Dette gælder tillige, når jernbaneanlægget er placeret på en bro eller i en tunnel.

Det følger af gældende praksis og regler, at nyanlæg, udvidelser m.v. af større jernbaneprojekter vedtages ved anlægslov, og Banedanmark eller et statsligt selskab varetager VVM-proceduren frem til anlægslovens vedtagelse i Folketinget. Lovforslagets vedtagelse træder i stedet for en administrativ VVM-tilladelse. Mindre jernbaneprojekter, som ikke kan berettige en selvstændig anlægslov, igangsættes på baggrund af en administrativ VVM-tilladelse, som meddeles af Naturstyrelsen i henhold til planlovens bestemmelser.

Med Transport- og Bygningsministeriets implementering vil der efter hensigten blive indarbejdet et nyt kapitel i jernbaneloven, jf. lov nr. 686 af 27. maj 2015, der implementerer dels en VVM-procedure for de statslige jernbaneprojekter, der skal vedtages ved anlægslov, og dels en VVM-procedure for de statslige jernbaneprojekter, der ikke skal vedtages ved anlægslov, og hvor der skal meddeles administrativ VVM-tilladelse. For de projekter, der vedtages ved anlægslov, udpeges Banedanmark, som nævnt ovenfor, som kompetent VVM-myndighed og varetager således VVM-proceduren frem til anlægslovens vedtagelse. For de af Banedanmarks projekter, der følger det administrative spor, vil Trafik- og Byggestyrelsen være VVM-myndighed og meddele VVM-tilladelse.

I forhold til det statslige jernbanenet bemærkes det, at S-banenettet også er omfattet af begrebet, idet S-baneinfrastrukturen ejes af staten ved Banedanmark. I jernbanelovens § 3, nr. 3, er bybaner defineret som letbaner, metro og S-baner. Letbaner og metro vil imidlertid ikke være omfattet af den tilsigtede

implementering i jernbaneloven og vil således skulle miljøundersøges efter bestemmelserne i denne lov. Endvidere vil Transport- og Bygningsministeriets VVM-kompetence heller ikke omfatte privatbaneområdet.

For så vidt angår begrebet ”dertil knyttede projekter” bemærkes det, at der er tale om projekter, som har nær tilknytning til selve jernbaneanlægget og/eller anlæggets etablering eller i øvrigt er en forudsætning for anlæggets etablering, drift og vedligeholdelse, f.eks. dræn- og afvandingsanlæg m.v.

3.7.2. Statslige vejanlæg og dertil knyttede projekter

Hensigten om at implementere VVM-direktivet i lov om offentlige veje vil betyde, at Transport- og Bygningsministeriet fremover varetager VVM-kompetencen for statslige vejanlæg. Dette gælder tillige, når vejanlægget er placeret på en bro eller i en tunnel.

Det følger af gældende praksis og regler, at nyanlæg, udvidelser m.v. af større vejprojekter vedtages ved anlægslov, og Vejdirektoratet eller et statsligt selskab varetager VVM-proceduren frem til anlægslovens vedtagelse i Folketinget. Lovforslagets vedtagelse træder i stedet for en administrativ VVM-tilladelse. Mindre vejprojekter, som ikke kan berettige en selvstændig anlægslov, igangsættes på baggrund af en administrativ VVM-tilladelse, som meddeles af Naturstyrelsen i henhold til planlovens bestemmelser. Det kommunale vejnet anlægges og drives af kommunerne. VVM-procedurer- og -tilladelser følger planlovens bestemmelser.

Med Transport- og Bygningsministeriets implementering vil der efter hensigten blive indarbejdet et nyt kapitel i lov om offentlige veje, jf. lov nr. 1520 af 27. december 2014, som implementerer dels en VVM-procedure for de statslige vejprojekter, der skal vedtages ved anlægslov, og dels en VVM-procedure for de statslige vejprojekter, der ikke skal vedtages ved anlægslov, og hvor der skal meddeles administrativ VVM-tilladelse. For de projekter, der vedtages ved anlægslov, udpeges Vejdirektoratet, som nævnt ovenfor, som kompetent VVM-myndighed og varetager således VVM-proceduren frem til anlægslovens vedtagelse. For de af Vejdirektoratets projekter, der følger det administrative spor, vil Trafik- og Byggestyrelsen være VVM-myndighed og meddele VVM-tilladelse.

For så vidt angår begrebet ”dertil knyttede projekter” bemærkes det, at der er tale om projekter, som har nær tilknytning til selve vejanlægget og/eller anlæggets etablering eller i øvrigt er en forudsætning for anlæggets etablering, drift og vedligeholdelse, f.eks. dræn- og afvandingsanlæg m.v.

3.7.3. Havneområdet

For så vidt angår havneområdet, er det allerede efter gældende regler Trafik- og Byggestyrelsen under Transport- og Bygningsministeriet, der har VVM-kompetencen, jf. bekendtgørelse nr. 579 af 29. maj 2013 om miljømæssig vurdering af visse anlæg og foranstaltninger på søterritoriet. Det er ikke hensigten at ændre ved dette med den nye implementering af VVM-direktivet på Transport- og Bygningsministeriets område. Det betyder, at Trafik- og Byggestyrelsen skal varetage den samme VVM-kompetence, som styrelsen varetager i dag i medfør af havneloven og – for så vidt angår retsgrundlaget for Københavns Havn – lov om metroselskabet I/S og udviklingselskabet By & Havn I/S. VVM-kompetencen vil således ligesom i dag gælde for havneprojekter på søterritoriet, der er afgrænset inden for en havns dækkende værker, hvormed menes den del af havnen, som ikke er landbaseret. Det er ligesom i dag hensigten at implementere det ændrede VVM-direktiv på havneområdet ved bekendtgørelse.

3.8. Administrative bestemmelser, tilsyn, klage og søgsmål, lovliggørelse og straf m.v.

Lovforslagets afsnit V indeholder forslag til regler om administrative bestemmelser, herunder om bemyndigelser til miljø- og fødevareministeren til at fastsætte nærmere regler om offentliggørelse, høring og digital kommunikation, bortfald af screeningsafgørelser og tilladelser, forebyggelse af interessekonflikter, indberetning til register, gebyr, delegation samt bemyndigelser vedrørende internationale overenskomster, EU-retsakter samt ændring af lovens bilag, regler om tilsyn, klage og søgsmål, lovliggørelse og straf, ikrafttræden og overgangsbestemmelser. Der henvises til nedenstående afsnit 3.8.1 vedrørende myndighedens inhabilitet og afsnit 3.8.2 vedrørende klage, søgsmål, lovliggørelse og straf samt til de specielle bemærkninger til §§ 39-47.

3.8.1. Myndighedens inhabilitet

Bestemmelsen vedrører for det første, på SMV-reglernes område, forholdet mellem den myndighed, der udarbejder en plan eller et program, og den myndighed, der på grund af sit særlige ansvarsområde og sagkundskab vil blive berørt af planen eller programmet, og i denne egenskab skal høres (den berørte myndighed). I de tilfælde, hvor disse to roller er placeret hos samme myndighed, foreligger der en interessekonflikt.

Bestemmelsen vedrører for det andet, på VVM-reglernes område, forholdet mellem bygherren og den godkendende myndighed. I de tilfælde, hvor samme myndighed er både bygherre og godkendende myndighed, foreligger der ligeledes en interessekonflikt.

Gældende ret

VVM-direktivet

Det følger af artikel 9 a, stk. 1, i det ændrede VVM-direktiv, at medlemsstaterne skal sikre, at den eller de kompetente myndigheder udfører de opgaver, der følger af direktivet, på objektiv vis og ikke befinder sig i en situation, der giver anledning til en interessekonflikt. Det følger videre af artikel 9 a, stk. 2, at såfremt den kompetente myndighed også er bygherren, skal medlemsstaterne i det mindste, som led i deres strukturering af administrative kompetencer, sørge for en passende adskillelse mellem uforenelige funktioner i forbindelse med varetagelsen af opgaverne, der følger af direktivet. Af betragtning nr. 25 i direktiv 2014/52/EU fremgår i tilknytning til artikel 9 a, at interessekonflikter kan forebygges bl.a. gennem en ”funktionel adskillelse” mellem den kompetente myndighed og bygherren.

Miljøvurderingsdirektivet

Der findes ikke en tilsvarende bestemmelse i SMV-direktivet, men EU-Domstolen har behandlet emnet i dommen af 20. oktober 2011 i sagen C-474/10, *Department of the Environment for Northern Ireland mod Seaport Ltd m.fl.* (Seaport-dommen). I henhold til SMV-direktivets art. 6, stk. 3, skal medlemsstaterne udpege de myndigheder, som på grund af deres specifikke miljøansvar kan blive berørt af indvirkningen på miljøet af planen eller programmet, og som derfor skal høres (den berørte myndighed). Spørgsmålet for EU-Domstolen i Seaport-dommen var, om der i tilfælde, hvor den planlæggende og berørte myndighed var den samme, og hvor der ikke var andre myndigheder med tilsvarende miljøkompetencer i den pågældende medlemsstat, skulle udpeges en ny, uafhængig ”berørt myndighed”, som kunne høres. Domstolen slog fast, at der under disse omstændigheder ikke kan kræves oprettelse eller udpegning af en anden myndighed med henblik på at foretage de i artikel 6 beskrevne høringer, men at der skal foretages en funktionel opdeling inden for den pågældende myndighed, således at en intern administrativ enhed besidder reel selvstændighed og kan opfylde de opgaver, der er tillagt høringsmyndigheder efter direktivet, navnlig at give en objektiv vurdering af den pågældende plan eller program.

National ret

På samme måde som en sagsbehandler kan komme i en sådan interessekonflikt i en konkret sag, at der foreligger inhabilitet efter forvaltningslovens kapitel 2, er det fast antaget i praksis, at også myndigheder som

sådan kan befinde sig i en situation, hvor myndigheden er inhabil. Forvaltningsloven indeholder ikke regler, der håndterer sådanne interessekonflikter, men efter den praksis, som er udviklet hos Folketingets Ombudsmand og statsforvaltningerne, antages det, at forvaltningslovens kapitel 2 om personlig, speciel inhabilitet finder anvendelse med de modifikationer, som er nødvendige for at vurdere en myndigheds inhabilitet. Til dette generelle regelsæt forefindes der rundt om i sektorlovgivningen særskilte regler, som tager sigte på at håndtere tilfælde, hvor der opstår spørgsmål med hensyn til myndighedsinhabilitet og håndteringen heraf. Miljøvurderingsloven og planlovgivningens VVM-regler indeholder ikke i dag særlige regler, der har til formål at forebygge interessekonflikter hos de berørte myndigheder.

Den foreslåede ordning

Det foreslås i overensstemmelse med Seaport-dommen, at en myndighed, der udarbejder planer eller programmer omfattet af loven, ikke må udføre opgaver som berørt myndighed i forhold til sådanne planer eller programmer, medmindre der er sikret en funktionel opdeling af kompetencerne inden for myndigheden.

I overensstemmelse med VVM-direktivets artikel 9 a, stk. 2, foreslås endvidere, at en myndighed, der er byggherre for et projekt omfattet af loven, ikke må behandle ansøgningen om projektet og træffe afgørelse herom, medmindre der er sikret en funktionel opdeling af kompetencerne inden for myndigheden.

Det vil således være den pågældende myndigheds ansvar at sikre, at der ikke foreligger en interessekonflikt. I den forbindelse gælder også de almindelige forvaltningsretlige regler og praksis om henskydning af kompetence og beslutning om substitution.

3.8.2. Klage, søgsmål, lovliggørelse og straf

Gældende ret

Miljøvurderingsdirektivet indeholder ikke bestemmelser om klage og straf.

VVM-direktivet (2011) indeholder bestemmelser, hvorefter medlemsstaterne skal sikre adgang til klage og domstolsprøvelse, ligesom det påhviler medlemsstaterne at fastsætte regler om sanktioner for overtrædelse af de nationale bestemmelser, der vedtages til gennemførelse af direktivet. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

Miljøvurderingsloven

Endelig indeholder loven regler om klageadgang over afgørelser vedrørende miljøvurdering af planer og programmer. Udgangspunktet er, at sådanne afgørelser kan påklages efter reglerne i den lovgivning, som planen eller programmet udarbejdes i henhold til. Hvor der i henhold til lovgivningen ikke består en klageadgang, samt for de planer og programmer der ikke tilvejebringes på grundlag af lovgivningen, indeholder loven en adgang til at få prøvet retlige spørgsmål af Natur- og Miljøklagenævnet, idet klageadgangen dog ikke omfatter planer og programmer, der vedtages af Folketinget ved en lovgivningsprocedure.

Den foreslåede ordning

Det foreslås, at den gældende adgang til at klage over myndighedernes afgørelser efter reglerne om miljøvurdering af planer og programmer videreføres uændret i den nye lov. Udgangspunktet vil fortsat være, at planer og programmer kan påklages efter klagereglerne i den lovgivning, som planen eller projektet er udarbejdet i henhold til. Hvis en plan eller et program ikke udarbejdes i henhold til lov, eller der efter den pågældende lov ikke er klageadgang, kan der efter forslaget klages til Natur- og Miljøklagenævnet over myndighedens gennemførelse af miljøvurderingen samt over myndighedens beslutning om, at myndigheden ikke skal gennemføre en miljøvurdering.

For så vidt angår adgangen til at klage over myndighedernes afgørelser efter reglerne om miljøvurdering af konkrete projekter foreslås, at de gældende regler om klage i lov om planlægning og VVM-bekendtgørelsen videreføres for så vidt angår konkrete projekter på land. Det foreslås således, at der vil være adgang til at påklage screeningsafgørelser til Natur- og Miljøklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål. Der vil endvidere efter lovforslaget være adgang til at påklage en tilladelse efter lovforslagets § 25 til Natur- og Miljøklagenævnet til fuld prøvelse. Det foreslås, som noget nyt, at klageadgangen også skal omfatte afgørelser, som træffes af ministeren i sager, som ministeren har besluttet at overtage fra kommunalbestyrelsen eller regionsrådet i medfør af lovforslagets § 17, stk. 6 (call-in). For så vidt angår afgørelser i henhold til anden lovgivning, som erstatter en tilladelse efter § 25, foreslås dog, at sådanne afgørelser skal kunne påklages efter reglerne i den lovgivning, som tilladelsen meddeles i henhold til.

De foreslåede regler om indgivelse af klage, herunder om anvendelse af digital selvbetjening, og afgrænsningen af klageberettigede svarer til gældende regler og praksis på miljøvurderingslovens og planlovens område.

Det foreslås, at vedkommende minister bemyndiges til at fastsætte særlige regler om klageberettigelse i sager vedrørende projekter på havet. Forslaget skal ses i sammenhæng med, at de foreslåede regler skal kunne

finde anvendelse på projekttyper, som i dag er reguleret af VVM-regler i anden sektorlovgivning, hvor der gælder andre klageregler. For en nærmere beskrivelse heraf henvises til afsnit 3.5-3.7.

Lovforslaget indeholder mulighed for bødestraf for manglende overholdelse af reglerne om indgivelse af ansøgninger om screeningsafgørelse eller tilladelse, påbegyndelse af et projekt uden tilladelse, manglende efterkommens at forbud eller påbud. De foreslåedes straffebestemmelser svarer til de gældende straffebestemmelser i VVM-bekendtgørelsen.

En række projekttyper vil også være omfattet af sektorlovgivning. Lovforslaget ændrer ikke på, at overtrædelser af sektorlovgivningen straffes i henhold til sektorlovgivningens straffebestemmelser. Dette gælder også i situationer, hvor en tilladelse efter sektorlovgivningen erstatter en tilladelse efter den foreslåede § 25. Eksempelvis vil en overtrædelse af reglerne om miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven i visse tilfælde kunne straffes med fængsel, også selvom miljøgodkendelsen erstatter en tilladelse efter lovforslagets § 25. Dette er en videreførelse af gældende ret.

3.9. Lovforslagets bilag

Bilagene foreslås at have følgende indhold:

Bilag 1 Projekter omhandlet i § 15 (indeholder den nationale implementering af dele af VVM-direktivets bilag I) med underbilag Bilag 1 a,

Bilag 2 – Projekter omhandlet i §§ 15 og 16 (indeholder den nationale implementering af dele af VVM-direktivets bilag II) med underbilag 2 a,

Bilag 3 Screening: Kriterier for bestemmelse af den sandsynlige betydning af den indvirkning på miljøet, der er omhandlet i § 10 (svarer til miljøvurderingsdirektivets bilag II)

Bilag 4 Oplysninger omhandlet i § 12 om miljørapportens indhold vedrørende planer og programmer. (miljøvurderingsdirektivets bilag I)

Bilag 5 Oplysninger som omhandlet i § 19, stk. 1 (oplysninger fra bygherren om de i bilag ii opførte projekter) (svarer til VVM-direktivets bilag II.A)

Bilag 6 Udvalgelseskriterier omhandlet i §§ 21 (kriterier til bestemmelse af, hvorvidt projekter opført i bilag ii skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering) (svarer til VVM-direktivets bilag III)

Bilag 7 Oplysninger som omhandlet i § 20, stk. 1 (oplysninger til miljøkonsekvensvurderingsrapporten) (svarer til VVM-direktivets bilag IV)

Generelt implementerer bilagene de tilsvarende bilag i de to direktiver. Særligt med hensyn til opregningen af projekttyper på bilag 1 og 2 tager de ligeledes udgangspunkt i VVM-direktivets bilag, men der er i den

gældende nationale implementering tilføjet projekttyper på begge bilag, som ikke er en følge af direktivet. I lovkastet er udformningen af bilag 1 og 2 videreført uændret.

I forbindelse med høringen over lovkastet vil høringssparterne imidlertid blive opfordret til at fremkomme med eventuelle ønsker om ændring af bilagene, således at de ikke går videre end direktivets bilag. Eventuelle ønsker herom vil indgå i overvejelserne om den endelige udformning af bilag 1 og 2.

4. Forholdet til anden lovgivning

En række af de projekttyper, som er omfattet af lovforslaget regler om miljøkonsekvensvurdering er omfattet af krav om tilladelser m.v. i anden lovgivning. Miljø- og fødevareministeren er bemyndiget til at fastsætte regler om, at visse tilladelser helt eller delvis kan erstatte tilladelser efter lovforslagets § 25 (VVM-tilladelse). Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 15, stk. 3.

Herudover kan der være tale om, at projektet kræver andre tilladelser i henhold til anden lovgivning, herunder f.eks. landzonetilladelser, byggetilladelser, dispensationer fra naturbeskyttelsesloven m.v.

Endvidere kan en række projekter kun gennemføres på baggrund af en planlægning efter planloven. Det ændres der ikke på med dette lovforslag. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at tilladelse efter denne lov til at påbegynde et projekt ikke må meddeles, før der er tilvejebragt det nødvendige plangrundlag. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 28.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Staten

For så vidt angår lovforslagets VVM-del, vil de økonomiske og administrative konsekvenser for staten afhænge af, i hvilken rolle staten optræder i en VVM-proces, dvs. som bygherre eller som VVM-myndighed. I det omfang at staten er VVM-myndighed for et projekt, som efter VVM-reglerne skal screenes, kan kravet om 90 dages sagsbehandlingsfrist, når sagen er tilstrækkelig oplyst, eventuelt medføre mindre merudgifter, uden at disse dog kan specificeres nærmere.

Hvor staten er VVM-myndighed, vil overførslen af ansvaret for udarbejdelse af VVM-redegørelsen til bygherren kunne medføre en besparelse - afhængig af omfanget og indholdet af de nuværende ordninger.

Den forventede besparelse vil således afhænge af, i hvor høj grad bygherren inden for de respektive ressortområder allerede i dag selv bidrager til VVM-redegørelsen.

Med lovforslaget videreføres obligatorisk scoping for projekter på land som udgangspunkt, mens scoping som hidtil er en frivillig ordning for projekter på havområdet. Selv om lovforslaget lægger op til strømlining af processer i forbindelse med scoping og 'one stop shop', vil størrelsen af den mindre merudgift, der forventes i disse sammenhænge være afhængig af, hvor omfattende scopingfasen og eventuelle koordineringer (one stop shop) udformes og gennemføres af de respektive myndigheder.

Det forhold, at lovforslaget forudsætter en vis omlægning af myndighedernes varetagelse af rollerne som henholdsvis bygherre og VVM-myndighed, og at det vil være op til de enkelte ressortmyndigheder at indføre en ordning, der lever op til direktivets krav, er det ikke muligt at kvantificere de administrative og økonomiske omkostninger herved, da det afhænger af den konkrete løsning inden for de respektive ressortområder.

Regionerne

For miljøvurdering af planer og programmer er der ingen ændringer i forhold til regionernes udarbejdelse af råstofplaner. I forlængelse af regionernes overtagelse af kommunernes VVM-kompetence i råstofsager på land pr. 1. juli 2014 er det opgjort, at der var 113 råstofsager, hvoraf de 105 skulle screenes, og der var 10 egentlige VVM-redegørelser. Ændringen af VVM-direktivet må forventes at få økonomiske og administrative konsekvenser for regionernes tilrettelæggelse af sagsbehandlingen i forbindelse med råstofprojekter i lighed med kommunerne. Det skønnes at give regionerne en besparelse på ca. 1 årsværk årligt.

Kommunerne

Da screeningsprocessen ikke er ændret, vurderes sagsbehandlingsfristen på 90 dage ikke at få betydning for kommunernes behandling af screeningspligtige sager. Miljøbegrebet er efter VVM-direktivet opdateret med henblik på at omfatte de nyere formuleringer samt at indarbejde de forpligtelser, som fremgår af EU's miljølovgivning i øvrigt. Det medfører, at emner som biodiversitet, menneskers sundhed, jordarealer, klima og katastroferisici, jf. lovforslagets bilag 4, som er enslydende med VVM-direktivets bilag III, skal indgå i screeningsafgørelsen.

For planlovsområdet vurderes det forhold, at det ikke længere vil være kommunerne, der skal udarbejde VVM-redegørelsen men bygherren, at medføre en besparelse for kommunerne.

Lovforslaget lægger op til, at kommunerne skal udarbejde scopingdokument til brug for bygherres VVM-pligtige projekt, hvilket betyder, at der foretages en mere præcis dialog med bygherren om indholdet af VVM-redegørelsen i lighed med den gældende ordning. Denne besparelse er indregnet i det, som kommunen sparer ved ikke at skulle lave VVM-redegørelsen. Det er den samme besparelse, der ligger til grund for, at bygherre kun forventes at få en minimal udgiftsstigning ved at få ansvaret for redegørelsens udarbejdelse.

Udarbejdelsen af en afsluttende sammenfattende redegørelse samt den koordinerende 'one stop shop' – i det omfang den finder anvendelse – medfører en mindre meropgave for kommunerne.

Samlet vurderes forslaget at medføre en årlig besparelse for kommunerne på 1 – 2 årsværk.

Økonomisk/administrative konsekvenser for Natur- og Miljøklagenævnet:

Natur- og Miljøklagenævnet har afgivet høringssvar til direktivforslaget den 21. februar 2013. I dette høringssvar bemærker nævnet, at de øgede krav til screeninger og VVM-redegørelser principielt set kan medføre en 'mersagsbehandling', fordi der i princippet vil være mere at påse. Nævnet finder det imidlertid ikke muligt at kvantificere en sådan 'mersagsbehandling'. Nævnet finder ikke, at direktivændringen vil give anledning til øget klagefrekvens, der uden for husdyrssager i dag ligger på ca. 10 pct.

For så vidt angår scopingafgørelsen vil besvarelsen af spørgsmålet om øget klagefrekvens afhænge af den fremtidige implementering. Hvis scopingafgørelsen alene rettes mod bygherren og ikke offentliggøres, forventes der ikke stigning i antallet af sager.

For så vidt angår klager vedrørende miljøvurderinger af planer og programmer kan det herudover ikke udelukkes, at det forhold, at der ikke længere er fastsat en 8 ugers frist for høring af offentligheden men i stedet indført en bestemmelse om, at myndighederne skal fastsætte en passende frist kan føre til, at nævnet i begrænset omfang får merudgifter til at behandle klager som følge af, at høringsfristens længde kan blive et selvstændigt klagetema.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

a. Erhvervsøkonomiske konsekvenser:

Da lovforslaget ikke indfører nye eller ændrede skatter og afgifter, vurderes lovforslaget ikke at få økonomiske konsekvenser på dette punkt.

b. Erhvervsadministrative konsekvenser:

Omstillingskonsekvenser: Reglerne om miljøvurdering af planer og programmet omhandler processen for myndighedernes udarbejdelse af planer og programmer. Disse regler vurderes derfor ikke at få økonomiske og administrative konsekvenser.

Med hensyn til implementeringen af det ændrede VVM-direktiv (om miljøvurdering af projekter) kan direktivets krav om bygherres udarbejdelse af VVM-redegørelsen og om anvendelsen af kompetente eksperter til udarbejdelsen af VVM-redegørelsen medføre øgede administrative udgifter for erhvervslivet, idet prisen for, eller omfanget af konsulenttydelserne må forventes at stige. Det afhænger imidlertid af, om bygherrerne vælger eksisterende ordninger til opfyldelsen heraf, eller om der satses på en markedsbaseret løsning, hvor eksterne konsulenter tilkøbes til de konkrete projekter. Eksisterende løsninger kan være in-house rådgivning, brug af faste konsulenter tilknyttet et ressortområde som fx vindmøller, eller det kan være et ressortområde, hvor projekterne er af en størrelsesorden, som kræver udbud af rådgivningsydelsen.

Bygherren bidrager allerede i dag i vidt omfang til VVM-myndighedens udarbejdelse af VVM-redegørelsen. Det skyldes, at myndigheden ofte beder bygherren om at fremskaffe yderligere oplysninger, hvilket bygherre har en egeninteresse i at efterkomme. Det betyder, at når bygherrens omkostninger ved udarbejdelsen af VVM-redegørelsen indregnes med de omkostninger, som erhvervslivet allerede i dag bærer efter gældende regler, hvor bygherren pålægges at fremskaffe oplysninger og foretage beregninger til brug for VVM-undersøgelsen, vil der økonomisk set ikke være den store forskel som følge af at VVM-redegørelsen fremover skal udarbejdes af bygherren.

Besluttet det at gennemføre obligatorisk scoping for det pågældende område, vil det give bygherren bedre tidsmæssig rådighed over processen, der jo foretages på grundlag af scoping dokumentet. Myndighedens udarbejdelse af scoping dokumentet vil betyde en mere præcis dialog med bygherren om indholdet af VVM-redegørelsen og dermed grundlæggende spare tid og ressourcer for såvel bygherren som myndigheden. Tidsbesparelsen for myndigheden skal ses i lyset af, at myndighedens vurdering af VVM-redegørelsen vil blive mere fokuseret.

Hertil kommer den økonomiske fordel bygherren opnår ved selv at styre udarbejdelsen af VVM-redegørelsen tidsmæssigt. I de tilfælde, hvor one stop shop'en finder anvendelse, kan der hertil lægges den økonomiske fordel for bygherren ved kun at skulle henvende sig ét sted i de tilfælde, hvor bygherre i dag skal forholde sig til flere myndigheder.

På screeningsområdet for projekter, der er optaget på bilag 2, indeholder det ændrede VVM-direktiv en tidsfrist for myndighedens VVM-screening på maksimalt 90 dage fra det tidspunkt, hvor sagen er

tilstrækkelig oplyst. Her vil erhvervslivet som udgangspunkt også kunne høste administrative gevinster, men omfanget heraf kan ikke estimeres generelt, da der er tale om forskellige ressortområder. Det generelle indtryk er dog, at de respektive VVM-myndigheder allerede i dag gennemfører selve screeningsprocessen inden 90 dage.

Samlet set må forslaget derfor forventes at give erhvervslivet (bygherre) nogle administrative lettelser i forhold til gældende regler.

Det bemærkes, at Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER) har modtaget forslaget i præhøring med en kortere frist end de 6 uger, som fremgår af 'Vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger'. Det har derfor ikke været muligt for TER inden for tidsfristen at vurdere lovforslagets administrative konsekvenser, herunder om der skal foretages en AMVAB-måling af forslaget.

Erhvervsstyrelsens officielle vurdering af forslagets administrative konsekvenser vil indgå i styrelsens officielle høringsvar, der afgives i forbindelse med den offentlige høring.

a. Øvrige efterlevelseskonsekvenser

Lovforslaget indeholder ikke øvrige direkte reguleringsmæssige krav til virksomhederne, hvorfor det vurderes, at der ikke vil være øvrige efterlevelseskonsekvenser.

b. Adfærdsvirkninger

Lovforslaget vurderes ikke at have større adfærdsvirkninger for virksomheder, der skal udarbejde VVM, idet virksomhederne i praksis i dag allerede udarbejder materiale til hele VVM-redegørelsen.

c. Afledte effekter på samfundsniveau

Lovforslaget forventes ikke at medføre ændring i antallet af VVM-redegørelser og vurderes således ikke at have afledte effekter på samfundsniveau.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Lovforslaget, der gennemfører en implementering af kravene i de to direktiver, vil indebære administrative ændringer inden for dansk lovgivning og afledte retsfor skrifter på Miljø- og Fødevareministeriets, Transport- og Bygningsministeriets og Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets ressortområder som f.eks. lov om planlægning og VVM-bekendtgørelsen, bekendtgørelse om råstofindvinding på havet og bekendtgørelse om havbrug.

Overordnet vurderes forslaget at ville have en positiv samfundsøkonomisk gevinst som følge af faste sagsbehandlingstider og administrative lettelser. Erhvervslivets mulighed for en hurtigere produktionsudvidelse forventes at have en positiv effekt på væksten gennem øget beskæftigelse.

I forhold til 'one stop shop' vil størrelsen af de administrative og økonomiske gevinster for bygherren herved afhænge af den model, som myndighederne anvender.

7. Administrative konsekvenser for borgere

Såvel miljøvurderingsdirektivet som VVM-direktivet har som udgangspunkt til formål at sikre, at borgerne og interesseorganisationerne har mulighed for at blive bekendt med et projektønske på et tidligt tidspunkt og i den sammenhæng påvirke projektets udformning. Det er primært Aarhuskonventionen, som regulerer dette, og denne konventions relevante bestemmelser for konkrete projekter er allerede indarbejdet i de to direktiver og derfor implementeret i dansk ret. Derfor forventes ikke ændringer i forhold til borgernes indflydelse på konkrete projekters udformning, herunder gennem høring og klagemuligheder.

8. Miljømæssige konsekvenser

Det vurderes, at lovforslaget vil have positiv påvirkning af miljøbeskyttelsesniveauet, da forslaget opdaterer centrale emner som biodiversitet, menneskers sundhed, jordarealer og klimatilpasning i vurderingen af projektets miljømæssige konsekvenser.

Forslaget vil i øvrigt indebære en mere ensartet vurdering af projekter, der må antages at kunne påvirke miljøet væsentligt.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget samler de regler, som implementerer miljøvurderingsdirektivet og VVM-direktivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF om miljøvurdering af planer og programmer, og dele af VVM-direktivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, herefter citeret som direktiv (2011)) og gennemfører 2014 ændringerne af VVM-direktivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet).

Enkelte bestemmelser er foreslået gennemført på en sådan måde, at de i visse situationer vil kunne være udtryk for overimplementering. Det drejer sig om bestemmelser om obligatorisk scoping af miljøkonsekvensrapporter for visse konkrete projekter efter høring af offentligheden, visse af projekttyper er optaget på bilag 1, som i direktivet er optaget på bilag 2 og bestemmelser om mulighed for digitalisering af ansøgningsskemaer m.v., jf. nedenfor.

Lovforslaget gennemfører alene dele af VVM-direktiverne, idet visse projekttyper ikke reguleres af loven. For så vidt angår projekttyper omfattet af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lovbekendtgørelser nr. 1486 af 4. december 2009 gennemføres VVM-direktiverne således i denne lov og regler udstedt med hjemmel heri. Øvrige lovområder vil ligeledes kunne undtages fra lovens regler om miljøvurdering af konkrete projekter, jf. lovforslagets § 4, stk. 3.

Miljøvurderingsdirektivet er vedtaget efter proceduren i EF-traktatens artikel 251. Derved er derfor mulighed for, at de enkelte lande kan fastsætte videregående bestemmelser. Udgangspunktet for den hidtidige implementering i den gældende lov om miljøvurdering af planer og programmer har været tekstnær implementering af direktivets krav. Med dette lovforslag er ligeledes tilstræbt en implementering af de minimumskrav, som direktivet fastsætter. Implementeringen af reglerne om miljøvurdering af planer og programmer i lov om miljøvurdering af planer og programmer videreføres således stort set uændret.

Det bemærkes, at direktivets henvisning til VVM-direktivets bilag I og II og miljøvurderingslovens bilag 1 og 2, er erstattet af en henvisning til lovens bilag 1 og 2, som indeholder den nationale implementering af VVM-direktivets bilag I og II, jf. nedenfor.

Under hensyn til, at det ikke er afgørende for, hvilke planer og programmer der er omfattet af lovens krav om miljøvurdering, om der er tale om et projekt på bilag I eller II, er det Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at denne foreslåede ændring ikke indebærer realitetsændringer, og at der derfor ikke er tale om en overimplementering af miljøvurderingsdirektivet. Forslaget er begrundet i administrative hensyn, idet det er vurderingen, at det vil være en lettelse for myndighederne kun at skulle forholde sig til et bilag i de situationer, hvor en plan eller et program vedrører konkrete projekter omfattet af lovforslagets bilag 1, 1 a, 2 eller 2a .

Miljøvurderingslovens gældende frist på mindst 8 uger for offentlighedens og myndigheders fremsættelse af bemærkninger til udkast til planer og programmer og den ledsagende miljørapport følger ikke af direktivet og forslås erstattet af direktivets krav om en ”passende frist”. Det vil herefter være op til myndighederne at tage stilling til, hvad der er en passende frist i de enkelte tilfælde.

VVM-direktiverne er vedtaget efter proceduren i TEUF artikel 192, stk. 1, og indeholder minimumskrav til procedurerne for tilladelse til offentlige og private projekter, som kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Lovforslagets bestemmelser er som udgangspunkt udtryk for en videreførelse af indholdet af de gældende regler, som gennemfører VVM-direktivet.

Udgangspunktet for den hidtidige implementering af VVM-direktivet for så vidt angår VVM af konkrete projekter har været tekstnær implementering af direktivets krav. Udgangspunktet for implementeringen af ændringerne af VVM-direktivet er ligeledes en tekstnær tilgang med nogle få undtagelser.

VVM-direktivet indeholder i bilag 1 en opregning af de projekttyper, der umiddelbart er VVM-pligtige, og i bilag 2 en opregning af de projekttyper der efter en konkret vurdering (screening) kan være VVM-pligtige. I den gældende danske implementering af direktivet er nogle projekttyper, der efter direktivet kun er optaget på bilag 2 som screeningspligtige, i den danske implementering i 1990'erne optaget på bilag 1 som obligatorisk VVM-pligtige. Det har hidtil ikke været muligt at opklare den konkrete begrundelse for disse fravigelser, men baggrunden herfor er antagelig, at der er tale om projekter, som i en screeningsproces normalt vil blive vurderet til at være VVM-pligtige. Obligatorisk VVM-pligt vil i disse tilfælde reelt være proces- og tidsbesparende og dermed til gavn for de berørte erhvervsvirksomheder og myndigheder. Det er derfor vurderingen, at dette ikke i større omfang har medført øgede byrder for bygherrerne.

Miljø- og Fødevarerministeriet vil i forbindelse med høringen over lovforslaget opfordre høringsparterne til at tilkendegive, hvis man for visse brancher ønsker en mere direktivnær implementering. På den baggrund vil Miljø- og Fødevarerministeriet tage stilling til behovet for ændring af bilagene i retning af endnu større overensstemmelse med direktivets bilag.

Direktivet giver medlemsstaterne en vis valgfrihed med hensyn til den konkrete tilrettelæggelse af miljøkonsekvensvurderingen. Bl.a. er det frivilligt for medlemsstaterne, om de vil kræve, at myndighederne afgiver en udtalelse om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som bygherren skal fremlægge i miljøkonsekvensvurderingsrapporten, uanset om bygherren anmoder herom. Herudover er det som noget nyt udtrykkeligt fastsat i direktivet, at medlemsstaterne kan indføre obligatoriske ordninger herom, således at myndighederne forpligtes til at afgrænse indholdet af rapporten (scoping), uanset om bygherren anmoder om det.

Efter lovforslaget er udgangspunktet som i de gældende regler i planlovgivningen, at der er krav om obligatorisk scoping, idet erfaringen er, at det gør VVM-processen mere strømlinet for bygherrer m.fl. Som noget nyt foreslås imidlertid, at scopingfasen kan udelades, hvis myndigheden finder det ubetænkeligt, og bygherren er indforstået hermed. For projekter på havområdet foreslås, at myndigheden kun skal afgive en udtalelse efter reglerne i stk. 1, såfremt bygherren anmoder herom.

Efter direktivets artikel 5, stk. 2, skal myndigheden høre berørte myndigheder, før den afgiver sin udtalelse om scoping. Det foreslås, at den kompetente myndighed skal give både berørte myndigheder og offentligheden mulighed for inden for en frist på op til 14 dage at komme med ideer og forslag til projektet, før myndigheden afgiver sin udtalelse. Lovforslaget indebærer således, at de gældende regler i planlovgivningen, hvorefter også offentlighedens mulighed for at deltage i scopingfasen opretholdes – dog således at det samtidig foreslås, at høringsfristen ikke kan være længere end 14 dage. De gældende regler indeholder ikke bestemmelser om høringsfristen.

Under hensyn til, at de gældende regler om scoping i planlovgivningen og de foreslåede regler, herunder om offentlighedens inddragelse, afspejler principperne i planlovgivningen, og ikke udelukkende har til formål at opfylde VVM-direktivet, indebærer de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 35 om høring af offentligheden formelt en overimplementering af direktivet, som foreslås videreført af de ovenfor nævnte grunde.

Det ændrede VVM-direktiv indeholder også en præcisering af direktivets artikel 6 vedrørende høring af berørte myndigheder og inddragelse af offentligheden herunder en ny bestemmelse om, at tidsrammerne for høring af den berørte offentlighed om miljøkonsekvensrapporten ikke må være kortere end 30 dage.

Lovforslagets § 35 indeholder en tekstnær gennemførelse af disse bestemmelser, som indebærer, at det gældende krav i VVM-bekendtgørelsen om 8 ugers høring over VVM-redegørelsen, erstattes af en regel om, hvilke hensyn myndighederne skal lægge vægt på ved fastsættelsen af høringsfrister, samt en særlig regel om, at tidsfristen for høring over miljøkonsekvensrapporten skal fastsættes til mindst 30 dage.

Forholdet til Århuskonventionen og Espoo-konventionen

Med miljøvurderingsdirektivet og VVM-direktivet gennemfører EU dele af Århuskonventionen (konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet, Århus, Danmark, 25. juni 1998) og Espoo-konventionen (konventionen af 25. februar 1991 om vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænserne - BKI nr 71 af

04/11/1999), hvorfor lovforslaget, som har til formål at gennemføre de nævnte direktiver, dermed på tilsvarende måde tjener til at videreføre de nationale regler, som gennemfører disse konventioner.

Lovforslaget lever op til kravene i Århuskonventionen og Espoo-konventionen.

I lyset af EU-domstolens dom af 13. februar 2014 i sag C-530/11, Kommissionen mod Storbritannien, indeholder forslaget i § 54, stk. 2, en bestemmelse om, at retten ved søgsmål om forhold vedrørende miljøet, der er omfattet af loven, skal påse, at omkostningerne ved sagen ikke er uoverkommeligt høje for den pågældende. Forpligtelsen påhviler samtlige retsinstanser.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

...

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angives omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angives omfang)
Økonomiske konsekvenser for Stat: Regioner: Kommuner:	Staten, regionerne og kommunerne vil ikke længere skulle udarbejde VVM-redegørelsen. Omfanget af mindre udgifterne hertil afhænger af, hvor meget bygherren i dag leverer til VVM-redegørelsen. VVM-myndigheden skal fortsat gennemføre høringer af offentligheden. Ved en obligatorisk scoping vil myndighedens vurdering af behandlingen af de opdaterede emner, som VVM-redegørelsen også skal omfatte, kunne medføre mindre udgifter til behandlingen heraf. Jo mere gennemarbejdet en scoping, jo mere præcise VVM-redegørelser.	Udgangspunktet for kommunerne er, at scoping vil være obligatorisk. Såfremt andre ressortmyndigheder vælger at implementere direktivet med frivillig scoping vil myndighedens vurdering af behandlingen af de opdaterede emner, som VVM-redegørelsen også skal omfatte, kunne medføre merudgifter til behandlingen heraf. Etableringen af en 'one stop shop' kan medføre en mindre merudgift til koordineringen af de nødvendige vurderinger. Faste sagsbehandlingsfrister i den forbindelse kan eventuelt indebære merudgifter. Hvor myndigheden er bygherre, vil kravet om anvendelse af kompetente eksperter kunne føre til en mindre merudgift i det omfang, at myndigheden ikke allerede i dag anvender eksperter til udarbejdelse af VVM-redegørelsen.

<p>Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet (OBS: Erfaring i MST-Virksomheder er, at jo mindre kvalificeret VVM-rådgiver bygherre anvender, jo mere ressourcetung bliver VVM-sagsforløbet for både bygherre og VVM-myndighed. Det samme gælder, hvis myndigheden er uklar og bygherre skifter meget mening i processen)</p>	<p>I det omfang, at myndigheden skal foretage en afgrænsning af VVM-redegørelsens omfang (scoping) vurderes det, at det vil føre til mindreudgifter for bygherren at udarbejde VVM-redegørelsen. Kravet til bygherren om at udarbejde VVM-redegørelsen vurderes samlet set til at føre til mindreudgifter for erhvervslivet, idet bygherren i dag i vidt omfang bidrager til udarbejdelsen af VVM-redegørelsen, og bygherren vil med de nye regler få bedre rådighed over processen for udarbejdelsen og dermed spare tid og ressourcer hertil.</p>	<p>Kravet om anvendelse af eksperter til at udarbejde VVM-redegørelsen kan føre til merudgifter i det omfang, de ikke anvendes allerede eller der anvendes in-house løsninger.</p>
<p>Administrative konsekvenser for borgerne</p>	<p>De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne er uændrede.</p>	<p>De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne er uændrede. Dog giver VVM-direktivet nu mulighed for at fastsætte en høringsperiode på minimum 30 dage, hvilket tidligere på planlovens område har været 8 uger. Minimumsperioden i direktivet er hentet i Aarhus Konventionen.</p>
<p>Miljømæssige konsekvenser</p>	<p>Forslaget vil have en positiv påvirkning af miljøbeskyttelsesniveauet, da forslaget opdaterer centrale emner som biodiversitet, menneskers sundhed, risiko, jordarealer og klimatilpasning i vurderingen af projektets miljømæssige konsekvenser</p>	
<p>Samfundsøkonomiske konsekvenser</p>	<p>Overordnet vurderes forslaget at ville have en positiv samfundsøkonomisk gevinst – som følge af faste sagsbehandlingstider og administrative lettelser. Erhvervslivets mulighed for en hurtigere produktionsudvidelse forventes at have en positiv</p>	<p>I forhold til 'one stop shop' kan det ikke udelukkes, at anvendelsen af denne koordineringsfunktion, hvor der er krav herom, kan have utilsigtede konsekvenser for sagsbehandlingen, som helt eller delvist opvejer gevinsterne ved ordningen for bygherren.</p>

	effekt på væksten gennem øget beskæftigelse.	
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget genimplementerer miljøvurderingsdirektivet (Rådets direktiv 2001/42/EF om miljøvurdering af planer og programmer), (gen)implementerer dele af VVM-direktivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet), herunder 2014 ændringerne af VVM-direktivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet).	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Kapitel 1

Til § 1

Formålet med lovforslaget er at gennemføre Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet) som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 for at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og at bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelse og vedtagelsen af planer og programmer samt før etableringen af konkrete projekter ved sikring af, at der gennemføres en miljøvurdering af bestemte planer og programmer samt konkrete projekter, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Den foreslåede bestemmelse erstatter miljøvurderingslovens § 1. Dog er bestemmelsen udvidet således, at det afspejles, at lovforslaget gennemfører såvel miljøvurderingsdirektivet som VVM-direktivet.

Bestemmelsen er således udvidet til også at sikre miljøvurdering af konkrete projekter, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet og at sådanne projekter undergives krav om tilladelse.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* søges det brede miljøbegreb, der anvendes ved miljøvurderinger omfattet af dette lovforslag, indkredset og eksemplificeret ved hjælp af de begreber, der anvendes i såvel miljøvurderingsdirektivet som VVM-direktivet. Som eksempler herpå kan nævnes flora, fauna, vand, luft, materielle goder og kulturarv. Begreberne står navnlig i miljøvurderingsdirektivets bilag 1, som beskriver indholdet af miljørapporten og dermed de miljømæssige indvirkninger, som planen eller programmet skal vurderes i forhold til. For VVM-direktivets vedkommende fremgår de angivne begreber særligt af artikel 3 og bilag IV, der beskriver indholdet af miljøkonsekvensrapporten.

Et af formålene med ændringen af VVM-direktivet har været, 'at forbedre principperne for miljøkonsekvensvurdering af projekter og tilpasse direktiv 85/337/EØF til den politiske, retlige og politiske baggrund, der har gennemgået en betydelig udvikling', jf. betragtning 2, hvorfor det er nødvendigt at 'øge sammenhængen og samspillet med andre EU-retsakter og -politikker og med medlemsstaternes strategier og politikker på områder, der er underlagt national kompetence', jf. betragtning 3. Dette indebærer en opdatering af miljøbegrebet, således at begreberne er strømlinet og ensrettet i forhold til det første VVM-direktiv i 1989. Som eksempler på sådanne opdateringer kan nævnes 'mennesker', der erstattes af 'befolkningen og menneskers sundhed', 'jordbund' erstatter 'jordarealer, jordbund', og 'klima' nævnes direkte. Det fremgår af relevante betragtninger til direktivændringen, at ændringerne følger et

opdateringsbehov såvel i forhold til eksisterende EU-lovgivning som EU-politikker og konventioner, som EU har tilsluttet sig og som dermed er blevet en del af EU-retten.

Kapitel 2

Til § 2

Den foreslåede bestemmelse er en fastsættelse af lovens anvendelsesområde, der overordnet kan beskrives som miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter.

Som hovedregel foreslås det angående planer og programmer som nævnt i *stk. 1, nr. 1*, at loven gælder for sådanne, som enten fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter eller kan påvirke et udpeget internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt samt ændringer i sådanne planer og programmer. Det vil således være uden betydning, hvilke sektor planen eller programmet regulerer. Det afgørende i denne sammenhæng er, hvorvidt planen eller programmet fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser eller kan påvirke et udpeget internationalt naturbeskyttelsesområde. Disse kriterier fremgår også af miljøvurderingslovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 3. Det bemærkes, at den hidtidige gældende formulering af definitionen af planer og programmer er ”dokumenter, der fastlægger rammer for fremtidige anlæg eller arealanvendelse” udgår af loven ved en sproglig justering således, at det nu af loven fremgår, at lovens anvendelsesområder er planer og programmer, som fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser eller kan påvirke et udpeget internationalt naturbeskyttelsesområde. Dette er en konsekvens af, at lovteksten formuleres mere direktivnært end den gældende bestemmelse i miljøvurderingslovens § 2, stk. 3, nr. 1,

Med hensyn til begrebet ”fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser” vil det skulle tillægges betydning, om planen eller programmet fastlægger rammerne for den fremtidige konkrete arealanvendelse således, at ansøgninger om anlægstilladelser vil kunne tillades eller afvises med henvisning til planen eller programmet uden, at planen eller programmet dog nødvendigvis er tilstrækkeligt hjemmelsgrundlag for en tilladelse eller afvisning. Begrebet er således centralt ved vurderingen af, om en plan eller et program er omfattet af loven.

Lovforslaget fastsætter ingen formkrav i forhold til, hvad der kan udgøre en plan eller program. Det forudsættes dog, at der er tale om egentligt formelt dokument, som udstikker et påtænkt fremtidigt handlingsforløb eller tilsvarende. Det vil ikke være afgørende, om planen eller programmet formelt benævnes en plan, et program, en strategi, en retningslinje eller andet, da det er det konkrete indhold af dokumentet, der er afgørende for, om det er omfattet af loven.

Endvidere skal planen eller programmet være tilvejebragt af en myndighed, hvilket i denne sammenhæng vil sige en offentlig myndighed, som kan være enten stat, region eller kommuner. Planen eller programmet skal udarbejdes eller vedtages af en myndighed, udarbejdes af en myndighed med henblik på Folketingets vedtagelse af planer og programmer via en lovgivningsprocedure samt udarbejdes i henhold til love, administrative bestemmelser eller som grundlag for en myndigheds opgavevaretagelse. Det medfører, at planer og programmer, der udarbejdes ved lov, bekendtgørelse, cirkulære, vejledning og lignende er omfattet af loven, såfremt planen eller programmet fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser eller kan påvirke et udpeget internationalt naturbeskyttelsesområde.

Også planer og programmer, der ikke udarbejdes ved lov, bekendtgørelse, cirkulære, vejledning og lignende, er omfattet af loven i det omfang, der er tale om et plan eller program, der udarbejdes af en myndighed på grundlag af administrative bestemmelser eller planen eller programmet skal være grundlaget for myndighedens administration, i det omfang planen eller programmet fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser eller kan påvirke et udpeget internationalt naturbeskyttelsesområde. Det bemærkes i den sammenhæng, at der er en oversættelsesfejl i den danske udgave af direktivet om miljøvurdering af planer og programmer, idet alene begrebet ”administrative bestemmelser” nævnes i den danske udgave, mens den engelske version anvender begrebet ”administrative provisions”, hvilket også omfatter administrative pålæg fra ministre eller politiske råd eller udvalg som f.eks. en kommunal masterplan. Et eksempel herpå kunne være et administrationsgrundlag for en regions administration af råstofområdet, hvis betingelserne for administrationsgrundlaget som nævnt ovenfor er opfyldt. Se også Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 5. februar 2014 – NMK.10-00707 (klage over Borgerrepræsentationens afgørelse om støj og arbejdstid for metrobyggepladserne tilsidesatte miljøvurderingsloven).

Det vil være op til den myndighed, der udarbejder eller vedtager planen eller programmet samt ændringer deri, at vurdere, om sådanne er omfattet af lovforslaget.

Den foreslåede bestemmelse svarer til miljøvurderingslovens § 1, stk. 3, nr. 1, litra a) og b) og gennemfører direktivets artikel 2, stk. 1, litra a.

Med bestemmelsen i *stk. 2* foreslås det, at ministeren får mulighed for at fastsætte regler om, at et konkret privat eller offentligt selskab eller en type private eller offentligejede selskaber skal være omfattet af loven, hvis disse udarbejder planer og programmer samt ændringer deri omfattet af § 2, stk. 1, nr. 1, litra a.

Bestemmelsen skal sikre, at hvis staten ved en retsakt har pålagt et organ – uanset dets retlige organisationsform og udstrækningen af dets beføjelser – at yde offentlig servicevirksomhed under statens tilsyn, og som med henblik herpå har særlige beføjelser, vil dette organ også blive omfattet af loven. Umiddelbart vil bestemmelsen være relevant ved privatiserede forsyningsselskaber, som bliver mødt med krav om, at de skal udføre en række opgaver eller pligter, som under ikke-privatiserede ordninger udføres af offentlige myndigheder. Der henvises til EF-Domstolens sag C-188/89 Foster m.fl. mod Britisk Gas.

Planer og programmer, som sådanne organer udarbejder udelukkende til egne formål, er dog ikke omfattet af loven.

Miljø- og fødevarerministerens bemyndigelse vil kun blive anvendt efter forhandlinger med de for lovområdet relevante myndigheder samt med de berørte selskaber mv.

Det foreslås samtidig, at ministerens beslutning om, at sådanne selskaber skal være omfattet af loven, skal ske ved fastsættelse af regler, for at sikre, at en sådan udvidelse af lovens anvendelsesområde kundgøres i Lovtidende og er elektronisk tilgængelig for offentligheden i Retsinformation.dk og Lovtidende.dk. Dette krav adskiller sig fra den nuværende regel i miljøvurderingslovens § 2, stk. 2.

For så vidt angår lovens anvendelsesområde for konkrete projekter, er det i lovens stk. 1, nr. 2, afgrænset til at gælde for de projekttyper, der er optaget på lovens bilag 1-1a og bilag 2-2a. I overensstemmelse med VVM-direktivet foreslås det, at loven omfatter offentlige og private projekter, der er af en sådan beskaffenhed, at de kan have en væsentlig indvirkning på miljøet. Et konkret projekt tilhørende en eller flere projekttype(r), der er optaget på bilag 1-1a, skal gennemgå en miljøvurdering med henblik på at vurdere, om myndigheden vil tillade projektet, mens et konkret projekt tilhørende en eller flere projekttyper optaget på bilag 2-2a, skal undergå en screening med henblik på at vurdere, om projektet kan have væsentlig indvirkning på miljøet og derfor vil være omfattet af kravet om en miljøvurdering og eventuelt tilladelse.

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse angiver, hvilke to typer af planer og programmer samt ændringer deri, som ikke er omfattet af loven. Det vil være planens og programmets formål og indhold, der er afgørende for, om den konkrete plan eller program er undtaget fra lovens krav. Undtagelsesbestemmelserne skal i øvrigt fortolkes snævert.

De to undtagelser er:

1) Planer og programmer, som alene tjener et nationalt forsvarsformål eller et civilt beredskabsformål. Planer eller programmer, der alene tjener et nationalt forsvarsformål, forudsættes at vedrøre realiseringen af en planlægning eller et program, for hvilke det skønnes nødvendigt at undtage dem fra offentlighedens inddragelse. Det er således ikke et forsvarsformål i sig selv at planlægge for en kaserne eller en flyveplads, der delvist også modtager civile flyvninger. Undtagelsen af sådanne projekter er imidlertid betinget af Forsvarsministeriets vurdering af, at offentligheden inddragelse i disse projekter vil kunne skade det formål, som projekterne tjener til opfyldelse af. Et civilt beredskabsformål kan omfatte begivenheder, som har en naturlig eller menneskeskabt årsag, f.eks. jordskælv eller terrorhandlinger. Bestemmelsen medfører, at såfremt en plan eller program samt ændringer deri kun delvist tjener et nationalt forsvarsmål eller et civilt beredskabsformål, er planen eller programmet i sin helhed omfattet af loven, såfremt betingelserne i § 2, stk. 1, nr. 1, i øvrigt er opfyldt.

2) Finansielle og budgetmæssige planer og programmer. Finansielle planer og programmer beskriver, hvordan projekter og aktiviteter skal finansieres eller hvordan støttebeløb eller tilskud skal fordeles. Budgetmæssige planer og programmer omfatter de årlige budgetter for nationale, regionale eller lokale myndigheder.

Den foreslåede bestemmelse viderefører miljøvurderingslovens § 3, stk. 3, nr. 1 og 2, og er en gennemførelse af miljøvurderingsdirektivets artikel 3, stk. 8.

Det bemærkes, at der ikke længere er behov for en bestemmelse, der gennemfører direktivets artikel 3, stk. 9, om at direktivet ikke finder anvendelse på samfinansierede planer og programmer, som er omfattet af programmeringsperioden 2000-2006 for Rådets forordning (EF) nr. 1260/1999 og (EF) nr. 1257/1999. Sådanne planer og programmer for senere programmerings perioder er omfattet af direktivets krav om miljøvurdering på samme måde som andre planer og programmer. Samtidig fremgår det af direktivets artikel 11, stk. 3, at for planer og programmer, der medfinansieres af Det Europæiske Fællesskab (EU), gennemføres miljøvurderingen efter reglerne i direktivet, hvilket i dansk ret vil sige denne lov, under hensyn til de særlige bestemmelser i den relevante fællesskabslovgivning.

Til § 4

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 indebærer, at projekter eller dele af projekter, der er alene tjener et forsvarsformål og projekter, der alene tjener et civilt beredskabsformål, er undtaget fra loven. Konkrete projekter, der alene tjener et nationalt forsvarsformål, forudsættes at vedrøre realiseringen af et projekt, for hvilket det skønnes nødvendigt at undtage det fra offentlighedens inddragelse. Det er således ikke et forsvarsformål i sig selv at planlægge for en kaserne eller en flyveplads, der delvist også modtager civile flyvninger. Undtagelsen af sådanne projekter er imidlertid betinget af Forsvarsministeriets vurdering af, at

offentligheden inddragelse i disse projekter vil kunne skade det formål, som projekterne tjener til opfyldelse af. Et civilt beredskabsformål kan omfatte begivenheder, som har en naturlig eller menneskeskabt årsag, f.eks. jordskælv eller terrorhandling.

Bestemmelsen medfører, at såfremt et konkret projekt kun delvist tjener et nationalt forsvarsmål eller et civilt beredskabsformål, er projektet i sin helhed omfattet af loven,

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* er en tekstnær afskrift af den ændrede bestemmelse i det ændrede VVM-direktivs artikel 2, stk. 5, hvoraf det fremgår, at VVM-direktivets regler finder anvendelse på projekter, der vedtages ved anlægslove, herunder høring af stater over grænseoverskridende miljøpåvirkninger. Andre høringer af offentligheden er dog undtaget, idet de hensyn, som varetages herved, overtages af behandlingen i Folketinget. Med den ændrede formulering af undtagelsen, som tidligere fremgik af artikel 1, stk. 4, afspejles og videreføres den gældende danske praksis for bestemmelsens anvendelse.

Med bestemmelsen i *stk. 3* foreslås det, at der skal tages udtrykkelig stilling, hvis en lovgivning, der omfattes af denne lovs anvendelsesområde, men som indeholder en egen implementering af VVM-reglerne, ikke skal være omfattet af denne lov. Som det foreløbigt eneste eksempel kan nævnes lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. det samtidig fremsatte konsekvensændringslovforslag til ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Bestemmelsen kan ikke anvendes til at foretage opdeling af konkrete projekter, såfremt tilknyttede konkrete projekter må anses for at være integreret i og dermed en nødvendig forudsætning for hovedprojektet, jf. EU-Kommissionens note af 5. marts 2012 (Interpretation line suggested by the Commission as regards the application of Directive 85/337/EEC to associated/ancillary works).

Bestemmelsen kan dog anvendes til at bestemme, at hoved- og biaktiviteter eller andre forurenende aktiviteter skal behandles efter forskellige regelsæt, sådan som det kendes fra gældende ret på husdyrgodkendelsesområdet for så vidt angår hoved- og biaktiviteter eller andre forurenende aktiviteter, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 3.

Den foreslåede bemyndigelse i *stk. 4*, hvorefter vedkommende ressortminister efter forhandling med miljø- og fødevareministeren, er tænkt udnyttet med henblik på at give Energistyrelsen mulighed for at videreføre en særlig tilladelsesordning for havvindmølleparker, der etableres efter udbud. Tilladelsesordningen fraviger delvis den i lovforslaget foreslåede VVM-procedure, idet forundersøgelser og udarbejdelse af miljøvurderingsrapporten er integrerede i én proces, der efter Energistyrelsens påbud bliver gennemført af Energinet.dk før udbuddet er afsluttet. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.6 i de almindelige bemærkninger.

Til § 5

Forslaget implementerer direktivets artikel 11, stk. 1, hvorefter det fastslås, at en miljøvurdering efter lovens afsnit II om miljøvurdering af planer og programmer ikke kan opfylde kravene om miljøvurdering af

konkrete projekter efter lovens afsnit III eller tilsvarende bestemmelser i henhold til f.eks. husdyrbrugsreguleringen, Transport- og Bygningsministeriets eller Klima-, Forsyning- og Energiministeriets lovgivning for anlæg på havet.

Bestemmelsen betyder, at reglerne i lovens afsnit III om miljøvurdering af konkrete projekter altid skal følges, uanset om et konkret projekt gennemføres på grundlag af en plan eller et program, hvor der er gennemført en miljøvurdering efter lovens afsnit II.

Det bemærkes, at oplysningerne i miljøvurderingen af planen og programmet i relevant omfang kan indgå i miljøvurderingen af det konkrete projekt.

Forslaget er ikke til hinder for at gennemføre koordinerede eller fælles procedurer, i lighed med direktivets mulighed for at gennemføre koordinerede eller fælles procedurer, når blot kravene til indhold og proces i begge regelsæt opfyldes. Miljø- og fødevareministeren bemyndiges i den foreslåede § 6, stk. 1, til at fastsætte regler om sådanne koordinerede eller fælles procedurer, jf. bemærkningerne til § 6.

Til § 6

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* er en ny bestemmelse, som implementerer artikel 2, stk. 3, 1. pkt., i det ændrede VVM-direktiv. Direktivbestemmelsen stiller krav om en 'one stop shop' for projekter, hvor kravet om miljøkonsekvensvurdering hidrører både fra denne lov og fra bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter samt habitatvurderinger påkrævet efter anden lovgivning. Det foreslås, at miljø- og fødevareministeren skal fastsætte regler herom.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* er ligeledes ny og implementerer dels VVM-direktivets artikel 2, stk. 3, 2. pkt., og miljøvurderingsdirektivets artikel 11, stk. 2. I overensstemmelse med de to direktivbestemmelser kan miljø- og fødevareministeren fastsætte regler om 'one stop shop' procedurer, når et projekt udover en vurdering efter denne lov involverer andre *vurderinger efter EU-lovgivningen* eller *yderligere vurderinger* end dem, der er omfattet af stk. 1. Den foreslåede bemyndigelse til miljø- og fødevareministeren omfatter ikke "one stop shop" ordninger der omfatter nationale tilladelser som f.eks. landzonetilladelser, byggetilladelser eller udledningstilladelser.

'One stop shop'en' efter stk. 1 og 2 kan udformes som en samordnende procedure, hvor en permanent eller ad hoc udpeget myndighed samordner de forskellige vurderinger afgivet af de respektive myndigheder af et givent projekts indvirkninger på miljøet. 'One stop shop'en' kan også udformes som en fælles procedure,

hvor en permanent eller ad hoc udpeget myndighed udarbejder én fælles vurdering på grundlag af de forskellige vurderinger afgivet af de respektive myndigheder af et givent projekts indvirkninger på miljøet. Der er ikke taget stilling til, om og i givet fald hvordan en eventuel ansvarsfordeling mellem de respektive myndigheder skal være, samt om den udpegede myndighed vil have indsigelsesret overfor andre myndigheders vurderinger, således som det forudsættes i EU-Kommissionens 'Streamlining environmental assessment procedures for energy infrastructure Projects of Common Interest (PCIs)', s. 6, fra 2014.

Det fremgår af VVM-direktivet, at EU-Kommissionen vil udarbejde en vejledning om fastlæggelse af eventuelle samordnede eller fælles procedurer for projekter, der er underkastet vurderinger i henhold til både denne lov samt direktiv 92/43/EØF, 2000/60/EF, 2009/147/EF eller 2010/75/EU. Miljø- og fødevareministerens bemyndigelse i stk. 1 og 2 foreslås at være begrænset af de rammer, som Kommissionens vejledning senere vil sætte for procedurerne.

Til § 7

Den foreslåede bestemmelse fastsætter på grundlag af miljøvurderingsdirektivet og VVM-direktivet definitionerne af de forskellige centrale begrebet i lovforslaget.

Til nr. 1

Offentlighed: Såvel miljøvurderingsdirektivet, jf. artikel 2, litra d), som VVM-direktivet, jf. artikel 1, stk. 2, litra d), anvender enslydende definition af offentligheden. Den nærmere afgrænsning af offentligheden efter miljøvurderingsdirektivet overlades til medlemsstaterne, jf. miljøvurderingsdirektivets artikel 6, stk. 4. Den foreslåede definition i nr. 1 tager afsæt i definitionen i lov om miljøvurdering § 1, stk. 3, nr. 4, således at bestemmelsen omfatter den brede offentlighed, jf. den foreslåede formulering af litra a).

For så vidt angår den foreslåede formulering af litra b) dækker bestemmelsen den berørte offentlighed, som forudsat i VVM-direktivets artikel 1, stk. 2, litra e). Sådanne foreninger, organisationer mv. forventes at have nærmere angivne miljøinteresser som deres formål. Den foreslåede definition af offentligheden viderefører således de gældende formuleringer i lov om miljøvurdering og lov om planlægning.

Til nr. 2

Berørt myndighed: Den foreslåede bestemmelse i nr. 2 tager udgangspunkt i lov om miljøvurdering § 1, stk. 3, nr. 5, som implementerer miljøvurderingsdirektivets artikel 6, stk. 3. Berørte myndigheder er i direktivets forstand myndigheder, der på grund af deres specifikke miljøansvar, kan blive berørt af indvirkningen på miljøet af planers eller programmets gennemførelse. Det fremgår af Kommissionens implementeringsvejledning, at også myndigheder med lokale eller regionale kompetencer kan anses for at være berørte. Ved specifikke miljøansvar forstås myndighedernes ansvar for som myndigheder at overvåge

miljøkvaliteten, inspicere lokaliteter eller aktiviteter etc. Det er op til medlemsstaterne at udpege eller generelt eller ad hoc, hvilke myndigheder der er tale om. Danmark har valgt at fastsætte kredsen af berørte myndigheder generelt ved bekendtgørelse nr. 1102 af 20. november 2009 om berørte myndigheder og om offentliggørelse efter lov om miljøvurdering af planer og programmer. Se nærmere under § 31 for den i dette lovforslag valgte løsning, hvorved den nævnte bekendtgørelse ophæves.

I forhold til VVM-direktivet fremgår definitionen på berørte myndigheder af artikel 6, stk. 1. Her omfattes såvel myndigheder med specifikt miljøansvar som myndigheder med lokale eller regionale kompetencer. Berørt kan også vedrøre myndighedens rolle som den myndighed, skal godkende eller give samtykke, tilladelse, godkendelse eller dispensation. 'Er berørt' og 'kan forventes blive berørt' vurderes til at have det samme indhold.

Til nr. 3

Miljøvurdering af planer og programmer: Den foreslåede bestemmelse i nr. 3 er en snæver implementering af miljøvurderingsdirektivets artikel 2, litra b). Den foreslåede bestemmelse definerer 'miljøvurderinger af planer og programmer' som en procesbeskrivelse af de centrale stadier, en miljøvurdering skal gennemgå. Bestemmelsen er en videreførelse af miljøvurderingslovens § 1, stk. 3, nr. 2.

Til nr. 4

Miljørapport: Den foreslåede bestemmelse i nr. 4 er en snæver implementering af miljøvurderingsdirektivets artikel 2, litra c) og en videreførelse af miljøvurderingslovens § 1, stk. 3, nr. 3. Den foreslåede bestemmelse henviser til dette lovforslags bestemmelser om miljørapportens indhold, jf. således § 12 og bilag 4.

Til nr. 5

Miljøvurdering er som i nr. 3 også en proces, men her i den foreslåede bestemmelse er det af konkrete projekter. Den her angivne definition af miljøvurdering af konkrete projekter er en snæver implementering af det ændrede VVM-direktivs artikel 1, stk. 2, litra g), som beskriver i punktform og med henvisning til direktivets relevante bestemmelser de respektive trin i processen, således som den er forudsat i VVM-proceduren i dette lovforslag. Definitionen indeholder ikke screeningen, da screeningsprocessen, jf. § 21 og 22, ikke er en del af miljøvurderingsproceduren af konkrete projekter, som er undergivet kravet om en tilladelse efter § 25.

Til nr. 6

Projekt: den her foreslåede definition tager udgangspunkt i VVM-direktivets definition i artikel 1, stk. 2, litra a). Der er dog tilføjet 'nedrivning', da det er tilføjet det ændrede VVM-direktivs bilag 4, jf. dette lovforslags bilag 7. Ændringen skal ses på baggrund af EU-Domstolens afgørelse C-50/09 Kommissionen mod Irland, hvor Domstolen kom frem til, at nedrivning kan være selvstændigt projekt, selvom det ikke selvstændigt fremgår af bilag 1 og 2, jf. præmis 99-101.

Til nr. 7

Bygherre: Bestemmelsen er direktivnær implementeret med tilføjelse af ”selskab (juridisk person)” og svarer til VVM-bekendtgørelsens definition (VVM-direktiv Artikel 1, 2, b) ”»bygherre«: enten den person, der ansøger om godkendelse af et privat projekt, eller den offentlige myndighed, som tager initiativ til et projekt.” VVM-direktivet anvender begrebet bygherre, og da det er et indarbejdet begreb i den nationale implementering, er begrebet videreført i dette lovforslag.

Til nr. 8

Tilladelse: VVM-direktivets artikel 1, stk. 2, litra c), definerer afgørelse fra myndigheden eller myndighederne, der giver bygherren ret til at gennemføre projektet. I dette lovforslag foreslås tilladelsesdefinitionen udmøntet således, at begrebet kun dækker myndighedens eller myndighedernes afgørelse om VVM-tilladelse, jf. § 25, eller myndighedens eller myndighedernes afgørelse om tilladelse som efter anden lovgivning erstatter tilladelse efter § 25. under alle omstændigheder vil der være tale om en afgørelse om tilladelse, der giver bygherren ret til at gennemføre projektet.

Til II afsnit: Miljøvurdering m.v. af planer og programmer

Et af formålene med at sammenskrive miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter er, at processerne for vurderingen er identiske og begge har til hensyn at tilvejebringe et beslutningsgrundlag, hvor de miljømæssige indvirkninger er inddraget i det endelige resultat. Derfor foreslås det, at afsnit II og III udarbejdes efter samme opbygning i det omfang, det lader sig gøre.

Afsnit II foreslås opbygget således, at det fastsættes indledningsvist, hvem der som myndighed har kompetencen til at udarbejde en (miljø)vurdering, jf. § 8. Dernæst foreslås det fastsat i § 9, i hvilke tilfælde myndigheden skal foretage en miljøvurdering og dermed udarbejde en miljørapport, samt i hvilke tilfælde myndigheden skal indlede processen med en screening (vurdering) af den konkrete plan eller det konkrete program. Hjemmelen til at træffe en screeningsafgørelse fremgår af § 9, stk. 2. Herefter følger det af § 10, hvilke forhold myndigheden skal iagttage i forbindelse med screeningsafgørelsen, herunder høring af berørte myndigheder, samt offentliggørelse af afgørelsen. Såfremt myndigheden skal udarbejde en miljøvurdering af planen eller programmet fastsættes det i § 11, at myndigheden skal foretage en afgrænsning af miljørapportens indhold. De foreslåede bestemmelser i § 12, § 13 og § 14 (kapitel 5) fastsætter de nærmere regler for miljørapportens indhold, den sammenfattende redegørelse samt overvågningsprogrammet.

Til § 8

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* betyder, at det er den myndighed, der udarbejder eller vedtager planer eller programmer samt ændringer deri, der skal gennemføre miljøvurderingen eller vurderingen af om planen eller programmet kan få eller kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet. Dette gælder også, hvis planen eller programmet samt ændringer deri udarbejdes af en anden myndighed eller af en anden part end den udstedende myndighed. Bestemmelsen angår alene de planer og programmer, der er omfattet af lovens

anvendelsesområde, hvilket vil sige planer og programmer samt ændringer deri, som fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser eller kan påvirke et udpeget internationalt naturbeskyttelsesområde. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 2, stk. 1, nr. 1.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* betyder, at miljøvurderingen eller vurderingen af om en plan eller et program samt ændringer deri kan få eller kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet, skal gennemføres under udarbejdelsen og inden den endelige vedtagelse af planen eller programmet. Såfremt der er tale om en plan eller et program, som vedtages ved lovgivning, skal miljøvurderingen gennemføres, inden lovgivningsproceduren kan igangsættes. Med bestemmelsen sikres det, at miljøaspektet inddrages på et tidligt tidspunkt i processen.

Bestemmelsen gennemfører direktivets artikel 4, stk. 1.

Til § 9

Med den foreslåede bestemmelse fastsættes det, hvornår myndigheden skal foretage en miljøvurdering, jf. lovforslaget § 7, nr. 3, og dermed udarbejde en miljørapport, jf. lovforslagets § 7, nr. 4, eller myndigheden kan indlede processen med en screening (vurdering) af den konkrete plan eller det konkrete program.

Bestemmelsen forudsætter den afgrænsning, der er foretaget i lovforslagets § 2, stk. 1, nr. 1, litra a) og b), jf. dog § 2, stk. 3.

Med den foreslåede formulering i stk. 1, nr. 1 og 2, fastslås det, at myndigheden, som udarbejder en plan eller et program eller ændringer, som udarbejdes inden for de angivne sektorer, og som fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til de projekter, der er optaget på bilag 1, bilag 1 a, bilag 2 og bilag 2 a, eller disse medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger heri, skal foretage en miljøvurdering, inden den endelige vedtagelse af planen eller programmet. Her er tale om de planer og programmer, for hvilke det er obligatorisk at foretage en miljøvurdering, jf. stk. 2, nr. 1.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1, nr. 3, viser hen til de planer og programmer samt ændringer deri, hvor myndigheden i medfør af § 9, stk. 2, - efter en screening – har truffet afgørelse om, at planen eller programmet kan få en væsentlig indvirkning på miljøet.

Bestemmelsen i § 9, stk. 1, viderefører lov om miljøvurdering § 3, stk. 1, og implementerer miljøvurderingsdirektivets artikel 3, stk. 2.

Den foreslåede formulering af § 9, *stk. 2*, omhandler de screeningspligtige planer og programmer samt ændringer heri. For *nr. 1* gælder, at i det omfang en plan eller et program omfattes af § 9, stk. 1, nr. 1 eller og

2 fastlægger anvendelse af mindre områder på lokalt plan eller angiver mindre ændringer i sådanne planer eller programmer, skal myndigheden gennemføre en screening af planen eller programmet med henblik på at vurdere, om planen eller programmet samt ændringer heri kan få en væsentlig indvirkning på miljøet. Såfremt det er tilfældet, skal myndigheden gennemføre en miljøvurdering, jf. lovforslagets jf. § 9, stk. 1, nr. 3.

For *nr. 2* gælder, at i det omfang, at andre planer eller programmer omfattet af dette lovforslags § 2, stk. 1, nr. 1, fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser og kan forventes at væsentlig indvirkning på miljøet, vil myndigheden skulle foretage en screening af planen eller programmet eller ændringer heri. Såfremt myndigheden vurderer, at planen eller programmet samt ændringer heri kan få en væsentlig indvirkning på miljøet, skal myndigheden gennemføre en miljøvurdering, jf. lovforslagets jf. § 9, stk. 1, nr. 3.

Bestemmelsen i § 9, stk. 2, viderefører lov om miljøvurdering § 3, stk. 2, og implementerer miljøvurderingsdirektivets artikel 3, stk. 3 og 4.

Til § 10

Med den foreslåede *stk. 1*, skal myndigheden træffe afgørelse om, hvorvidt udkastet til planen eller programmet kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet. Ved afgørelsen skal myndigheden inddrage de relevante kriterier i bilag 3 samt resultaterne af høringerne omtalt i stk. 2.

Høringerne og de dertil knyttede betingelser er nærmere omtalt i dette lovforslags § 32, hvortil der henvises. Med den foreslåede *stk. 3* fastsættes de indholdsmæssige krav til myndighedens screeningsafgørelse, idet afgørelsen skal indeholde hovedårsagerne til trufne afgørelse. Afgørelsen skal offentliggøres efter dette lovforslags § 33, hvortil der henvises.

Til § 11

Den foreslåede bestemmelse tager afsæt i miljøvurderingsdirektivets artikel 5, stk. 4, hvoraf det fremgår, at berørte myndigheder skal høres, med henblik på at foretage en afgrænsning af miljørapportens indhold. Bestemmelsen fremgår af miljøvurderingslovens § 7, stk. 4. Den foreslåede bestemmelse fastsætter, at den myndighed, der udarbejder eller vedtager planer eller programmer samt ændringer deri, foretager en høring af berørte myndigheder med henblik på at afgrænse miljørapporten indhold og omfang (scoping). På den baggrund skal myndigheden endeligt fastlægge omfanget af de oplysninger, der skal til for at udarbejde miljørapporten, hvori den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet af planens eller programmets gennemførelse og rimelige alternativer fastlægges, beskrives og vurderes.

Til § 12

Den foreslåede bestemmelse svarer til indholdet af miljøvurderingsdirektivets artikel 5, stk. 1-3. Den planlæggende myndighed skal udarbejde en miljørapport, der enten kan være et selvstændigt dokument eller udgøre en del af redegørelsen for planens eller programmets forudsætninger. Oplysninger efter lovens bilag 4 skal indgå i vurderingen, men myndigheden må vurdere detaljeringsniveau for oplysninger mv. afpasset efter den pågældende plans eller programs detaljeringsniveau, hvad den indeholder og dens placering i eventuelt større kompleks af planer som f.eks. vandplaner eller Natura 2000 planer med tilhørende indsatsplaner og handleplaner, eller kommuneplanstrategier, kommuneplaner og lokalplaner.

Miljørapportens beskrivelse, fastlæggelse og evaluering af rimelige alternativer skal udarbejdes under hensyn til planens eller programmets formål og geografiske anvendelsesområde.

Såfremt myndigheden ikke gennemfører den krævede miljøvurdering eller ikke udarbejder miljørapport mv., foreligger der i forhold til planen eller programmet en retlig mangel. I hvilket omfang en sådan retlig mangel vil påvirke planens eller programmets gyldighed, må afgøres konkret i forhold til lovforslaget og den lovgivning, som planen eller programmet er udarbejdet i henhold til. I øvrigt henvises der til klagebestemmelserne i afsnit V i dette lovforslag.

Til § 13

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* fastslår, at da ikke alle love, der omhandler tilvejebringelse af planer eller programmer, anvender det brede miljøbegreb, som dette lovforslaget indeholder, er det i den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* fastsat, at der under alle omstændigheder skal tages hensyn til miljøpåvirkninger, der er omfattet af lovforslaget, uanset at disse påvirkninger ikke reguleres af den lovgivning, hvorefter planen eller programmet tilvejebringes.

Lovteksten indeholder således med baggrund i direktivet hjemmel for myndighederne til at tage det brede miljøbegreb i betragtning, jf. lovforslagets § 1.

Når der eksempelvis efter miljøbeskyttelsesloven skal tilvejebringes en spildevandsplan, skal der således også tages hensyn til miljørapportens oplysninger om påvirkning af f.eks. landskab og kulturarv, selvom disse faktorer ellers ikke indgår i det miljøbegreb, der er i miljøbeskyttelsesloven.

Derudover skal myndigheden ved den endelige godkendelse eller vedtagelse af den pågældende plan eller program have taget hensyn til miljørapporten og til de i offentligheds- og høringsfasen modtagne udtalelser, herunder resultaterne af en eventuel grænseoverskridende høring. Myndigheden skal således tage de fremkomne oplysninger og synspunkter i betragtning. Denne bestemmelse fremgår ikke af miljøvurderingsdirektivet men må ses som en naturlig følge af direktivets formål, som er at miljøvurdere planen eller programmet med henblik på – på et tidligt tidspunkt – at have mulighed for at vurdere planens eller programmets miljømæssige påvirkning.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* omhandler den sammenfattende redegørelse, der skal udarbejdes med henblik på at redegøre for, hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet, og hvorledes der er taget hensyn til miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, herunder resultaterne af en eventuel grænseoverskridende høring. Hvor omfattende redegørelsen bør være, må imidlertid afhænge af planens indhold. Kravet om udarbejdelsen af en sammenfattende redegørelse fremgår af miljøvurderingsdirektivets artikel 9, stk. 1, litra b) og c).

Til § 14

Efter den foreslåede bestemmelse skal myndigheden overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planens eller programmets gennemførelse, herunder for at kunne identificere uforudsete negative virkninger på et tidligt trin og for at være i stand til at træffe enhver hensigtsmæssig afhjælpende foranstaltning. Miljøvurderingsdirektivet indeholder i artikel 10 bestemmelser om overvågningsordninger.

Overvågning har bl.a. til formål at muliggøre en sammenligning mellem de i miljøvurderingen af planens eller programmets forventede væsentlige miljøpåvirkninger med de faktisk opståede som følge af planens eller programmets realisering. Hermed muliggøres bl.a. imødegåelse af uforudsete væsentlige miljømæssige konsekvenser på et tidligt tidspunkt af planens gennemførelse.

Den foreslåede bestemmelse foreskriver ikke brug af bestemte metoder eller intervaller for overvågningen. Det må dog forventes, at overvågningen er tilrettelagt med henblik på en i forhold til sigtet med overvågningen hensigtsmæssig geografisk afgrænsning, indhold og tidsforløb.

Overvågningen bør så vidt muligt bygge på allerede eksisterende overvågningsprogrammer, ligesom der så vidt muligt kun bør anvendes allerede anerkendte metoder til brug for overvågningen. Egentlige forsknings- og udredningsprogrammer er som udgangspunkt ikke nødvendige for at opfylde overvågningsforpligtelsen.

I VVM-pligtige sager vil overvågningen kunne indgå som en integreret del af det tilsyn, der er knyttet til anlæggenes miljøtilladelser.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* kan i overensstemmelse med direktivets artikel 10, stk. 2, eksisterende overvågningsordninger anvendes i det omfang, det er hensigtsmæssigt, således at dobbeltovervågning undgås.

I den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* gives miljø- og fødevareministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om overvågningens gennemførelse og om indholdet heraf. Ministeren bemyndiges endvidere til at fastsætte regler om, at overvågningen i visse tilfælde udøves af andre myndigheder end den planlæggende myndighed.

Overvågningen vedrører gennemførelsen af planen eller programmet. Det kan derfor i visse tilfælde være mere hensigtsmæssigt, at overvågningen f.eks. foretages af den myndighed, der fører tilsyn med det konkrete

projekt mv. eller fører tilsyn med miljøtilstanden i omgivelserne, og som har indgrebsmulighederne efter lovgivningen. Ved udstedelse af regler efter lovforslaget vil myndigheden desuden få beføjelse til at inddrage det brede miljøbegreb i overvågningen, hvis der ikke i den lovgivning, tilsynet udføres i henhold til, er et tilsvarende miljøbegreb.

Til III afsnit: Miljøvurdering m.v. af konkrete projekter

Et af formålene med at sammenskrive miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter er, at processerne for vurderingen er identiske og begge har til hensyn at tilvejebringe et beslutningsgrundlag, hvor de miljømæssige indvirkninger er inddraget i det endelige resultat. Derfor foreslås det, at afsnit II og III udarbejdes efter samme opbygning i det omfang, det lader sig gøre.

Til § 15

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* fastsættes kravet om, at ansøgte konkrete projekter tilhørende projekttypen optaget på bilag 1-1 a samt konkrete projekter opført på bilag 2-2 a, hvorom der er truffet afgørelse efter § 21 om krav om miljøvurdering (screeningsafgørelsen), skal underkastes en miljøvurdering, før der træffes afgørelse om, hvorvidt der kan meddeles tilladelse til det ansøgte projekt. Såfremt myndigheden træffer afgørelse om at tillade projektet, skal der meddeles skriftlig tilladelse efter § 25, før projektet påbegyndes, jf. § 15, stk. 2, nr. 2. Bestemmelsen implementerer VVM-direktivets 2, stk. 1, og den foreslåede bestemmelse viderefører således kravet i § 11 g, stk. 1, 1. pkt., i lov om planlægning, jf. bekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013 af lov om planlægning. Andre sektorlove har tilsvarende bestemmelser som f.eks. § 2 og § 3 i bekendtgørelse nr. 579 af 29. maj 2013 om miljømæssig vurdering af visse anlæg og foranstaltninger på søterritoriet, jf. § 1, stk. 2, i lov om kystbeskyttelse, jf. bekendtgørelse nr. 267 af 11. marts 2009 af lov om kystbeskyttelse.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* har til formål at sikre, at miljøvurderingsproceduren sker enten henhold til denne lov, eller i medfør af andre regler fastsat med hjemmel i § 4, stk. 4, uanset om afgørelsen om tilladelser sker enten efter dette lovforslags § 25, eller regler fastsat med hjemmel i stk. 3, jf. nedenfor.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* implementeres VVM-direktivets artikel 2, stk. 2, hvorefter miljøvurderingen som proces og de dertil knyttede afgørelser og tilladelse kan indarbejdes i gældende procedurer for projektgodkendelse, eller i mangel heraf, i andre procedurer eller i de procedurer, der skal udarbejdes for at opfylde VVM-direktivets målsætning. Bestemmelsen forventes udnyttet med henblik på at videreføre § 8 i VVM-bekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1184 af 6. november 2014 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning. Derudover forventes den foreslåede bestemmelse udnyttet til at videreføre andre ordninger, hvor tilladelser i dag

meddeles i henhold til anden lovgivning med henblik på at erstatte afgørelsen om en tilladelse som forudsat i § 25 i dette lovforslag.

Bestemmelsen forventes bl.a. udnyttet til at videreføre ordningen i lov om fremme af vedvarende energi om tilladelse til etablering af elproduktionsanlæg på havet, hvorefter VVM-tilladelsen, jf. lovforslagets § 25, erstattes af tilladelse efter VE-lovens § 25. Ligeledes forventes bestemmelsen udnyttet til at videreføre de ordninger, hvorefter tilladelse meddeles efter undergrundslovens §§ 10, 17, 23 d, 23 u og 28, kontinentalsokkelovens § 4 samt i medfør af statens højhedsret over søterritoriet for så vidt angår meddelelse af tilladelse til anbringelse af ledningsanlæg (rørledninger, sø- og luftledninger m.m.) til energitransport.

Til § 16

Den foreslåede bestemmelse skal ses i forlængelse af § 15, stk. 1, idet bestemmelsen fastsætter, at projekter på bilag 2-2 a kræver en vurdering (screening) af myndigheden og en afgørelse, om det konkrete projekts kan forventes at have væsentlig indvirkning på miljøet. Screeningsafgørelsen er ikke en tilladelse men en vurdering af, om det konkrete projekt kan have en væsentlig indvirkning på miljøet. Den nærmere proces for screeningsafgørelsen er fastsat i kapitel 8.

Til § 17

Den foreslåede bestemmelse, jf. § 17, fastlægger, hvorledes myndighedskompetencen er fordelt for behandling af bygherrens ansøgninger om konkrete projekter og de hertil knyttede afgørelser efter lovens afsnit III. Bestemmelsen, der afspejler den gældende ressortfordeling som fastsat ved kongelig resolution af 28. juni 2015, skal ses i sammenhæng med, at den her foreslåede lov er en hovedlov på området for miljøvurdering af konkrete projekter, hvorfor det er nødvendigt at fastsætte myndighedskompetencen for konkrete projekter optaget på lovens bilag 1-1 a og bilag 2-2 a.

Som hovedregel foreslås det i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen er myndighed for behandlingen af bygherrens ansøgning om etablering, ændring eller udvidelse af et konkret projekt optaget på bilag 1 og 2, jf. § 19, samt de dertil hørende afgørelser, jf. § 21 og § 25. Det betyder, at kommunalbestyrelsens stedlige kompetence videreføres, og som den er fastlagt i den gældende VVM-bekendtgørelse, jf. bekendtgørelse nr. 1184 af 6. november 2014 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning. Der er således ikke med den foreslåede bestemmelse lagt op ændringer i den gældende kompetencefordeling af projekttyper optaget på bilag 1 og 2. For havbrug henvises til bemærkningerne til stk. 3.

Den foreslåede ordning i *stk. 2*, fraviger den i *stk. 1* nævnte hovedregel, således at det er regionsrådet, der har myndighedskompetencen for behandlingen af bygherrens ansøgninger, jf. § 19, vedrørende råstofindvinding på land, jf. bilag 1 og 2, samt de dertil knyttede afgørelser efter § 21 og § 25. Dette er videreførelse af den gældende kompetencefordeling, som blev gennemført ved lov nr. 380 af 23. april 2014 om ændring af lov om råstoffer og lov om miljøbeskyttelse. Lovændringen medførte, at kommunalbestyrelsens kompetence i henhold til råstofloven til at meddele tilladelse til indvinding af råstoffer på land, at føre tilsyn samt at sikre overholdelsen af vilkår blev flyttet til regionsrådet pr. 1. juli 2014 som følge af en evaluering af kommunalreformen 2005.

VVM-bekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 764 af 23. juni 2014 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning, blev ændret i overensstemmelse hermed. Herved blev det fastsat i § 13, stk. 1, at når dele af et anlæg kræver tilladelse efter råstoflovens § 7, varetager regionsrådet kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser for hele anlægget. Denne bestemmelse videreføres med den foreslåede bestemmelse, hvilket indebærer, at når regionsrådet skal meddele tilladelse efter råstoflovens § 7 til et projekt, hvor dele af aktiviteterne kræver tilladelse efter anden lovgivning som f.eks. miljøbeskyttelsesloven, er regionsrådet forpligtet til at foretage en miljøvurdering af hele projektet og alle projektets aktiviteter. Bestemmelsen medfører således, at regionsrådet også har VVM-tilladelseskompetence for den del af projektet, der ikke angår råstofindvinding. Regionsrådet har ikke med denne bestemmelse overtaget tilladelseskompetencer, som efter anden lovgivning er tillagt kommunalbestyrelsen. Det forudsættes som hidtil, at regionsrådets miljøvurdering af det konkrete projekt sker i samarbejde med kommunalbestyrelsen, og at kommunalbestyrelsen bidrager i det omfang, kommunalbestyrelsen er tilladelsesmyndighed.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* fastsættes det, at miljø- og fødevareministeren er myndighed for projekter på havområdet. Havområdet omfatter dansk søterritorium, dansk eksklusiv økonomisk zone og dansk kontinentalsokkelområde, jf. anordning nr. 259 af 7. juni 1963 vedrørende udøvelsen af dansk højhedsret over den kontinentale sokkel. Hermed tilsigtes en videreførelse af den gældende kompetencefordeling, hvorefter miljø- og fødevareministeren er myndighed for projekter, som omhandler råstofindvindingen på havet efter lov om råstoffer, jf. bekendtgørelse nr. 657 af 27. maj 2013 af lov om råstoffer, bortset fra råstoffer omfattet af lov om anvendelse af Danmarks undergrund, jf. bekendtgørelse nr. 960 af 13. september 2011 af lov om anvendelse af Danmarks undergrund, se nærmere nedenfor. Endvidere er miljø- og fødevareministeren myndighed for projekter omfattet af lov om kystbeskyttelse, jf. bekendtgørelse nr. 267 af 11. marts 2009 af lov om kystbeskyttelse. Endelig foreslås også havbrug beliggende helt eller delvist uden for 1 sømil fra kysten omfattet af kapitel 8 a i lov om beskyttelse af

havmiljøet, jf. bekendtgørelse nr. 963 af 3. juli 2013 af lov om beskyttelse af havmiljøet, at være omfattet af den her foreslåede stk. 3.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen efter stk. 3, 2. pkt., fortsat er myndighed for saltvandsbaserede fiskeopdræt (havbrug), hvor hele projektet er placeret inden for en afstand af 1 sømil fra kysten. Da lovforslaget skal rumme fiskeopdræt såvel inden for som uden for 1 sømil, er lovforslagets bilag 2, punkt 1 (f), ændret, således at det kan begge projekttyper. Formulering på bilag 2 er den direkte ordlyd fra VVM-direktivets bilag II, punkt 1 (f). Herved videreføres den gældende kompetencefordeling mellem stat og kommune.

En del af de nævnte projekttyper vil med den gældende regulering være helt eller delvist omfattet af andre tilladelser end den i lovforslaget forudsatte VVM-tilladelser. Det ændres der ikke på med den foreslåede bestemmelse, jf. nærmere bemærkningerne til lovforslagets § 15, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* fastsætter, at energi-, forsynings og klimaministeren er myndighed for de projekter på havområdet, der er opført på lovforslagets bilag 1a og 2a. Havområdet omfatter dansk søterritorium, dansk eksklusiv økonomisk zone og dansk kontinentalsokkelområde, jf. anordning nr. 259 af 7. juni 1963 vedrørende udøvelsen af dansk højhedsret over den kontinentale sokkel. Med bestemmelsen videreføres den gældende kompetencefordeling, hvorefter energi-, forsynings- og klimaministeren er myndighed for projekter på havområdet, som kræver tilladelse eller godkendelse efter lov om anvendelse af Danmarks undergrund, jf. lovbekendtgørelse nr. 960 af 13. september 2011, som ændret ved lov nr. 535 af 29. april 2015, og for tilladelse til nedlæggelse af rørledninger i medfør af lov om kontinentalsoklen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1101 af 18. november 2005, med senere ændringer. Endvidere videreføres den gældende kompetencefordeling, hvorefter energi-, forsynings- og klimaministeren er myndighed for projekter på havområdet vedrørende etablering af elproduktionsanlæg, der udnytter vand og vind med tilhørende interne ledningsanlæg, som kræver tilladelse efter VE-loven. Ligeledes varetager Energistyrelsen på vegne af energi-, forsyning og klimaministeren forvaltningen af statens højhedsret over søterritoriet, for så vidt angår anbringelse af ledningsanlæg (rørledninger, sø- og luftledninger m.m.) til energitransport, jf. bekendtgørelse nr. 436 af 11. maj 2012 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 5, 1. pkt.*, viderefører bemyndigelsen i planlovens § 11 i, jf. bekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013 af lov om planlægning, hvorefter miljø- og fødevarerministeren kan fastlægge, hvilke konkrete typer af projekter kommunerne og regionsrådene skal være myndigheder for efter dette lovforslag, og hvilke ministeren skal behandle, jf. stk. 1-3. Forslaget indebærer, at såfremt ministeren udnytter bemyndigelsen til at overtage beføjelser vedrørende visse projekttyper, vil ministeren være pålagt de samme forpligtelser efter denne lov, som i øvrigt gælder for kommunerne og regionsrådene. Inden for de

pågældende projekttyper vil ministeren også skulle afgøre, om etablering, udvidelse og ændringer af sådanne anlæg er VVM-pligtige. Ministerens beføjelser forventes delegeret til en under miljø- og fødevareministeriet oprettet styrelse, jf. dette lovforslags § 43, stk. 1.

Det forudsættes, at den eksisterende ordning, som fremgår af VVM-bekendtgørelsens § 10 og 11, videreføres.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 5, 2. pkt.*, indeholder desuden en videreførelse af den eksisterende bemyndigelse for miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen og regionsrådet skal videresende bygherrens ansøgning om et konkret projekt til miljø- og fødevareministeren, såfremt ministeren med hjemmel i 1. pkt. har overtaget kommunalbestyrelsens eller regionsrådets beføjelser for den pågældende projekttype.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 5, 3. pkt.* er en videreførelse af den udvidede forpligtelse for kommunalbestyrelsen eller regionsrådet til at videresende bygherrens ansøgning om et konkret projekt, hvis projektansøgningen er indgivet ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. § 2 i lov nr. 537 af 29. april 2015 om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om planlægning.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 6* foreslår miljø- og fødevareministeren tillagt den såkaldte ”call-in” beføjelse, hvorefter ministeren har mulighed for i en konkret sag at overtage beføjelser, helt eller delvist fra den myndighed, der ellers måtte være kompetent til at behandle den konkrete sag. Den vigtigste beføjelse er her afgørelseskompetencen i den konkrete sag. Ministerens beslutning om at overtage kompetencen skal træffes, før der er truffet afgørelse. Hvis ministeren finder anledning til at ændre afgørelsen efter, at der er truffet afgørelse, vil det som altovervejende hovedregel kun kunne ske ved at påklage afgørelsen.

Der kan dog være tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen eller regionsrådet selv anmoder om, at ministeren helt eller delvist overtager kommunalbestyrelsens eller regionsrådets beføjelser i en konkret sag.

Grundlaget for at foretage en call-in i en konkret sag kan være, at en afgørelse vil have konsekvenser ud over den enkelte kommunegrænse eller er af national/international betydning. Ministerens call-in kræver ikke en anmodning fra andre myndigheder mv. men kan initieres på baggrund af de overordnede interesser, som miljø- og fødevareministeren skal varetage. En beslutning om call-in af en sag er ikke en afgørelse, som kan påklages. De afgørelser, som ministeren måtte træffe i sagen kan påklages efter de samme regler, som måtte gælde for kommunalbestyrelsens henholdsvis regionsrådets afgørelse, jf. lovforslagets § 49. Ministeren skal iagttage de for den eller de overtagne beføjelse(r) nødvendige procedurer, som er fastsat i nærværende lov.

Ved ministerens beslutning om at overtage kommunalbestyrelsens eller regionsrådets beføjelser i en konkret sag med henblik på at træffe afgørelse efter § 21 eller § 25, overtages ikke tilsynsforpligtelser efter denne eller anden lovgivning, jf. lovforslagets § 45, stk. 2, medmindre det udtrykkelig fremgår af beslutningen om at overtage beføjelserne, som fremsendes til kommunalbestyrelsen eller regionsrådet.

Da beslutningen om call-in i en sag om et konkret projekt kan medføre, at der også må træffes beslutning om call-in af andre beføjelser, der er nødvendige for at råde over hele sagens forløb som f.eks. planlægning, andre tilladelser mv. Call-in af andre beføjelser forudsætter, at der i de respektive sektorlove er hjemmel til at beslutte call-in. I dag er der allerede hjemmel til at foretage call-in i bl.a. planloven, naturbeskyttelsesloven, råstofloven, miljøbeskyttelsesloven og vandforsyningsloven. Såfremt der i anden lovgivning eller i medfør af anden lovgivning er fastsat bestemmelser, hvorved afgørelsen efter § 21 eller afgørelse efter § 25 indgår i andre procedurer, vil en hjemmel til at foretage call-in ud fra et specialitetsprincip skulle fremgå af den pågældende sektorlov.

Til § 18

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* fastslår, at det er bygherren, der udarbejder ansøgningen om projektet, uanset om projektet er optaget på bilag 1-1 a eller bilag 2-2 a. Bestemmelsen Ansøgningen skal være skriftlig, jf. dog nærmere dette lovforslags § 29, stk. 1, om anvendelse af digital selvbetjening mv. Formkravet om skriftlighed fremgår allerede af § 2, stk. 1, i VVM-bekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1184 af 6. november 2014 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning.

Det bemærkes, at der i lovforslagets § 19 stilles krav til indholdet af bygherrens ansøgning, såfremt det angår projekter, hvorom der skal træffes afgørelse efter § 21. Der stilles imidlertid ikke indholdsmæssige krav til bygherrens ansøgning om et projekt, hvorom der skal træffes afgørelse om tilladelse efter § 25. Baggrunden for sidstnævnte er, at der efter VVM-direktivet ikke stilles krav til bygherrens ansøgning men til den miljøkonsekvensrapport, som bygherren skal udarbejde.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* er der indsat en generel hjemmel til, at den myndighed, der skal træffe afgørelse efter § 21 (screening) eller § 25 (VVM-tilladelse), kan kræve de oplysninger, der er nødvendige hertil. Dette følger allerede af forvaltningsretten almindelige regler om officialmaksimen og der tilsigtes ingen ændring heri med denne bestemmelse. Samtidig er omfanget af de oplysninger, som myndigheden kan kræve, afhængig af, hvilken ansøgning bygherren har indgivet, jf. således § 19 og § 20, idet det forudsættes, at screeningsafgørelsen efter § 21 baseres på bygherrens egne oplysninger efter § 19, se nærmere herom nedenfor under § 21. Endelig afgrænses den foreslåede bestemmelse tillige af dette forslags § 24, stk. 1, 2. pkt., hvorefter myndigheden om nødvendigt kan indhente yderligere oplysninger fra

bygherren til opfyldelse af kravene i bilag 7. Den her foreslåede bestemmelse i § 18, stk. 2, har således ikke til formål at udvide myndighedens mulighed for at afkræve oplysninger i videre omfang end som forudsat ovenfor.

Til § 19

VVM-direktivets artikel 4, stk. 4, forudsætter, at det er bygherren, der ansøger om det konkrete projekt, som bygherren ønsker at etablere, ændre etc., når projektet er optaget på bilag II, og der kræves en screeningsafgørelse fra den myndighed, der skal behandle ansøgningen. *Stk. 1* foreslås at fastsætte såvel de formelle som de indholdsmæssige rammer for bygherrens ansøgning. De formelle rammer indeholder navnlig krav om en skriftlig ansøgning, hvilket viderefører de gældende ordninger, der vedrører indgivelse af ansøgninger vedrørende screeningspligtige projekter, herunder § 2, stk. 1, 1. pkt., i VVM-bekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1184 af 6. november 2014 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning. Miljø- og fødevarerministeren bemyndiges til at kunne stilles yderligere formelle krav til ansøgningen, jf. lovforslagets § 29, stk. 1, hvortil der henvises.

De indholdsmæssige krav til ansøgningen fremgår dels af VVM-direktivets artikel 4, stk. 4, dels af VVM-direktivets bilag II.A., hvor sidstnævnte er en liste over de mindsteoplysninger, som bygherren skal fremlægge i sin ansøgning. Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 indeholder i nr. 1 og 2 de krav, som fremgår af direktivet, idet nr. 1 gengiver overskrifterne på de oplysningskategorier, der er omtalt i VVM-direktivets bilag II.A. Nr. 2 gengiver kravet i VVM-direktivets artikel 4, stk. 4, 3. pkt. Direktivets bilag II.A. er optaget som bilag 5 til lovforslaget, hvortil den foreslåede bestemmelse i stk. 1, nr. 1, i øvrigt henviser. Miljø- og fødevarerministeren bemyndiges til at kunne stilles yderligere indholdsmæssige krav til ansøgningen, jf. lovforslagets § 29, stk. 2, hvortil der henvises.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* gengiver de muligheder, som bygherren har for yderligere at begrunde, at det konkrete screeningspligtige projekt ikke forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet. Det forudsættes, at disse oplysninger fremgår på det tidspunkt, at anmeldelsen fremlægges af bygherren. Oplysningerne kan afspejle indholdet af de justeringer i projektet, som bygherren i sin udformning af projektet har forudsat. Det er således ikke foranstaltninger, som den kompetente VVM-myndighed kan stille som vilkår for en afgørelse om ikke VVM-pligt. Bestemmelsen implementerer VVM-direktivets artikel 4, stk. 4, 4. pkt. Miljø- og fødevarerministeren bemyndiges til at kunne stilles yderligere indholdsmæssige krav til ansøgningen, jf. lovforslagets § 29, stk. 2, hvortil der henvises.

Til § 20

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* indledes med at fastslå, at det er bygherren, der udarbejder og fremlægger miljøkonsekvensrapporten for et projekt omfattet af § 15. Det er en ordret implementering af det ændrede VVM-direktivs artikel 5, stk. 1, pkt. 1, og en delvis ændring i forhold til den gældende implementering. Navnlig for projekter på land er det en ændring, jf. således § 5, stk. 1, i VVM-bekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1184 af 6. november 2014 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning. For disse projekter har det dog ofte været bygherren, som udarbejdede og fremsendte de relevante undersøgelser, data og oplysninger til myndigheden med henblik på dennes udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten. Ændringen er derfor af mere formel karakter. For andre projekter på land og projekter på havområdet er det bygherren, der i dag udarbejder miljøkonsekvensrapporten.

I overensstemmelse med den foreliggende ændring af VVM-direktivet foreslås det derfor, at det er bygherren, der udarbejder og fremlægger miljøkonsekvensrapporten. Niveaueet for oplysning og kvalitet af miljøkonsekvensvurderingen er ikke ændret, men det fremgår nu direkte af VVM-direktivets betragtning 32, at de data og oplysninger, som bygherren skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten i henhold til direktivets bilag IV, bør være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet. Bortset fra en ændring af 'bør' til 'skal', foreslås denne standard for miljøkonsekvensrapportens indhold optaget ordret i den foreslåede bestemmelses 2. pkt. Standarden ses ikke at ændre på den gældende retspraksis fra henholdsvis nationale domstole som EU-domstolen.

For så vidst angår etablering af havvindmøller som ligger under Energi-, Forsyning- og Klimaministeriets ressortområde og som er reguleret i VE-loven, indeholder loven to forskellige tilladelsesprocesser, etablering efter udbud, henholdsvis efter ansøgning (såkaldt "åben-dør"). For havvindmøller etablerede efter udbud, jf. § 23 i VE-loven, agerer Energistyrelsen bygherren indtil der er fundet en vinder af udbuddet. Energistyrelsen, (efter delegation fra energi-, forsynings- og klimaministeren), kan efter § 23, stk. 3 i VE-loven, givet et pålæg til Energinet.dk om at gennemføre forundersøgelser og udarbejde en VVM-redegørelse. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.6 i de almindelige bemærkninger.

Den nærmere afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold foreslås med *stk. 2* fastsat på grundlag af de krav, som fremgår af VVM-direktivets artikel 5, stk. 1. Der er tale om mindsteindholdet af en miljøkonsekvensrapport, hvilket også understreges af nr. 6, hvorefter oplysningerne i bilag 7 skal inddrages i rapporten, såfremt de er nødvendige for at beskrive og afspejle det konkrete projekts indvirkning på miljøet.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 3*, som er en ordret gengivelse af i VVM-direktivets artikel 5, stk. 2, 2. afsnit, 1. led, kan omfanget af oplysningerne i miljøkonsekvensrapporten baseres på den afgrænsning,

myndigheden har foretaget efter dette lovforslags § 23, stk. 1, den såkaldte scoping.

Miljøkonsekvensrapportens indhold efter afgrænsningen skal fortsat sætte myndigheden i stand til at vurdere og træffe afgørelse, om projektet skal have en tilladelse. Myndigheden kan fortsat kræve supplerende oplysninger, såfremt det vurderes nødvendigt, jf. dette lovforslags § 24, stk. 1, 2. pkt. Er der ikke afgivet en scoping udtalelse, vil det være op til bygherren at foretage afgrænsningen af de data, oplysninger og beskrivelser, der vil være nødvendige for at sikre, at rapporten er fuldstændig og af tilstrækkelig høj kvalitet.

I overensstemmelse med VVM-direktivets artikel 5, stk. 1, 2. afsnit, 2. led, foreslås det, at bygherren skal inddrage tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger foretaget i henhold til EU-lovgivning eller dansk lovgivning med henblik på at undgå dobbeltarbejde. Som eksempler på sådanne vurderinger peges der i betragtning 32 til det ændrede VVM-direktiv på direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet (EFT L 197 af 21.7.2001, s. 30), dvs. det direktiv, der også implementeres med dette lovforslag, jf. afsnit II, og hvortil der henvises.

De foreslåede bestemmelser i *stk. 4* og *5* gengiver kravene til miljøkonsekvensrapporten, således som de er beskrevet i VVM-direktivets artikel 3. I forhold til *stk. 4*, er der tale om en ordret gengivelse af formuleringen i artikel 3, stk. 1, i 2014-direktivet. Artiklen afspejler den ændrede udformning, der følger af den generelle opdatering af miljøbegrebet, som var en del af formålet med ændringen af direktivet.

I forhold til *stk. 5* er der tale om en ordret gengivelse af formulering i artikel 3, stk. 2. Der er tale om en tilføjelse til artikel 3, og tilføjelsen skal ses som udtryk for at sikre projekters modstandsdygtighed og robusthed overfor udefrakommende ulykker og naturkatastrofer. Den foreslåede bestemmelse fastslår derfor, at miljøkonsekvensrapporten skal vurdere dette.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 6* udgør sammen med *stk. 2-5* den formelle ramme for, at miljøkonsekvensrapporten er fuldstændig og af tilstrækkelig høj kvalitet efter det ændrede VVM-direktivs artikel 5, stk. 3. Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 6* foreslås således i overensstemmelse med det ændrede VVM-direktivs artikel 5, stk. 3, litra a), samt betragtning 33, at bygherren skal sikre, at miljøkonsekvensrapporten udarbejdes af ”kvalificerede og kompetente eksperter”. Da udarbejdelsen af en miljøkonsekvensvurdering allerede i dag typisk vil kræve inddragelsen af flere rådgivere (eksperter) med specialist og generel viden, er kravene til kvalifikation og kompetence søgt beskrevet med afsæt i de anvendte ordninger og beskrivelser. På den baggrund foreslås det, at de anvendte eksperter på det konkrete projekt skal besidde de relevante forudsætninger og den tilstrækkelige erfaring for at varetage det hverv, til hvilket de antages. Der er ikke krav om uafhængighed, hvilket muliggør anvendelsen af in-house rådgivning.

Det foreslås ikke at kræve en særlig uddannelse, godkendelse eller akkreditering, da omkostningerne ved ordningerne vil overstige formålet med at stille sådanne krav. De eksisterende markedsmekanismer og indirekte prøvelse af rådgiveres og eksperters kompetence ved klage over miljøkonsekvensvurderingerne vurderes derfor at være tilstrækkelig.

For krav til myndighedernes ekspertise i forbindelse med behandling af sager om konkrete projekter henvises der til bemærkningerne til § 24.

I *stk. 7* foreslås det at bemyndige miljø- og fødevareministeren til at fastsætte nærmere bestemmelse om miljøkonsekvensrapportens form og indhold, og om, at indleveringen af miljøkonsekvensrapporten skal ske ved anvendelse af digital selvbetjening, herunder for visse projekttyper. For sidstnævnte henvises til de almindelige bemærkninger.

Til § 21

Med den foreslåede *stk. 1*, skal myndigheden på grundlag af bygherrens ansøgning efter § 19 i dette lovforslag, træffe afgørelse om, hvorvidt det konkrete projekt kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet på grund af projektets art, dimensioner eller placering. Grundlaget for afgørelsen er bygherrens ansøgning, relevante resultater af foreløbig kontrol eller vurderinger af indvirkningen på miljøet foretaget i medfør af anden EU-lovgivning samt kriterierne i bilag 6. Det bemærkes, at VVM-screeningen kan fortsat ikke erstatte vurderinger efter Natura 2000-regelsættet.

Dertil kommer resultatet af høringen af berørte myndigheder efter dette lovforslags § 35, stk. 1, nr. 1, hvortil der henvises for yderligere bemærkninger. Tidsfristen for høringen skal give de berørte myndigheder mulighed for at forberede sig på og opnå reel deltagelse i screeningsproceduren. Derudover forudsættes det, at de almindelige forvaltningsretlige principper for partshøring af væsentligt og individuelt berørte lodsejere fortsat vil skulle foretages af myndigheden. Dette følger af den almindelige forpligtelse, som offentlige myndigheder har til oplysning af sagen (undersøgelsespligten). Som støtte herfor skal det bemærkes, at det i betragtning 29, sidste pkt., i VVM-direktivets præambel "... anses for at være i overensstemmelse med god forvaltningsskik at tage hensyn til uopfordrede kommentarer, der måtte være modtaget fra andre kilder såsom medlemmer af offentligheden eller offentlige myndigheder, også selv om der ikke kræves nogen formel høring i screeningsfasen." Med 'offentlige myndigheder' henvises der her til andre end berørte myndigheder. Partshøring af bygherren gælder med de modifikationer, der følger af, at det er bygherren, der har anmeldt projektet og som udgangspunkt derfor vil være bekendt med sagens oplysninger.

Med den foreslåede *stk. 2* fastsættes de indholdsmæssige krav til myndighedens screeningsafgørelse, idet afgørelsen skal indeholde hovedårsagerne til trufne afgørelse. Bestemmelsens nærmere indhold for screeningsafgørelser er en implementering af VVM-direktivets betragtning 29, 1. og 2. pkt., hvorefter screeningsproceduren skal gennemføres på effektiv og gennemsigtig vis.

Det bemærkes, at en screeningsafgørelse ikke er en tilladelse, og bl.a. derfor kan der ikke stilles vilkår i afgørelsen. Stilles der vilkår i en screeningsafgørelse, forskydes grænsen for, hvornår det konkrete projekt kan have en væsentlig indvirkning på miljøet. Viser der sig et behov for at stille vilkår i den konkrete screeningsafgørelse henblik på at holde det konkrete projekt under grænsen for væsentlig indvirkning på miljøet, vil der i stedet skulle træffes afgørelse om VVM-pligt.

Hvis myndigheden vurderer, at det konkrete projekt kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet på grund af projektets art, dimensioner eller placering og derfor vil være underlagt et krav om tilladelse, skal screeningsafgørelsen indeholde hovedårsagerne til, at en sådan miljøvurdering kræves, med henvisning til de relevante kriterier i bilag 6. Såfremt myndigheden finder, at det konkrete projekt ikke kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet på grund af projektets art, dimensioner eller placering, og bygherren har fremlagt en beskrivelse efter dette lovforslags § 19, stk. 2, skal begrundelsen endvidere anføre særkender ved projektet eller anføre, hvilke foranstaltninger der påtænkes truffet for at undgå eller forebygge, hvad der ellers kunne have været væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet. Dette implementerer VVM-direktivets artikel 4, stk. 5, litra a) og b).

En afgørelse om, at et projekt ikke er omfattet af krav om miljøvurdering, bortfalder på nærmere betingelser (forældelse og kontinuitetsbrud), jf. dette lovforslags § 39.

Til § 22

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* implementerer VVM-direktivets artikel 4, stk. 5, som beskriver på hvilket niveau den kompetente VVM-myndighed skal træffe afgørelse. Dermed videreføres den gældende nationale implementering af og praksis for screeningsproceduren, hvorefter screeningsafgørelsen er en konkret vurdering, der foretages hurtigt og hovedsageligt på grundlag af allerede foreliggende oplysninger og almene erfaringer.

Med den ændrede VVM-direktiv er der som yderligere bidrag til en effektiv screeningsprocedure i artikel 4, stk. 6, fastsat en tidsfrist for myndigheden på højst 90 dage til at træffe screeningsafgørelsen. Tidsfristen, der regnes fra det tidspunkt, hvor bygherren har fremlagt alle de i dette lovforslags § 19 krævede oplysninger,

omfatter ikke offentliggørelsen af afgørelsen. Såfremt en myndighed i særlige tilfælde ikke kan overholde tidsfristen f.eks. på grund af projektets art, kompleksitet, placering eller dimensioner, kan myndigheden forlænge fristen for at træffe afgørelse. I så fald skal myndigheden underrette bygherrens skriftligt om årsagerne til forlængelsen og om, hvornår der forventes en afgørelse. Systematiske overskridelser anses ikke for at være særlige tilfælde.

Til § 23

Med den foreslåede *stk. 1* vil der som hovedregel for projekter, for hvilke der kræves en tilladelse efter § 25, altid skulle foretages en afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold efter forudgående høring af berørte myndigheder og offentligheden. Efter § 4 i den gældende VVM-bekendtgørelse, jf. bekendtgørelse nr. 1184 af 6. november 2014 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning, er der krav om scoping samt høring af såvel berørte myndigheder som offentligheden. Dette er historisk betinget, da VVM-reglerne for projekter har ophæng i planloven, jf. lov om planlægning, jf. bekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013 af lov om planlægning, og indtil 1. januar 2014 var idé-fasen i planlovens § 23 c kædet sammen med scoping fasen. Med lov nr. 1630 af 26. november 2013 om ændring af lov om vandløb, lov om naturbeskyttelse og lov om planlægning § 2 blev det frivilligt at sammenkæde planlægning med miljøvurderingen af VVM-pligtige projekter. I forhold til VVM-direktivet er der imidlertid alene krav om høring af berørte myndigheder, jf. artikel 5, stk. 2, 2. pkt. En høring af offentligheden, herunder den berørte offentlighed, på dette tidspunkt i processen, giver erfaringsmæssigt den bedste proces for såvel bygherren, der tidligt vil have mulighed for at tilrette projektet og undersøge de miljømæssige konsekvenser heraf, som offentligheden, der med kommentarer og forslag til projektet kan være med til at påvirke projektets udformning, placering mv.

Høringsperiodens længde foreslås i § 35, stk. 5, at være op til 14 dage. Fristen fastsættes ud fra kompleksiteten af det konkrete projekt, samt den forudgående offentlighed omkring projektet. Høringsfristen må dog ikke have karakter af at være illusorisk, jf. således det ændrede VVM-direktivs artikel 6, stk. 2, hvorefter de berørte myndigheder og offentligheden skal sikres effektiv deltagelse i beslutningsprocedurerne.

Den kompetente myndigheds udtalelse (scoping notat) om afgrænsningen af miljøkonsekvensrapporten er ikke en afgørelse i forvaltningslovens forstand, da myndigheden fortsat vil have mulighed for at anmode bygherren om supplerende oplysninger, jf. § 24, stk. 1, i dette lovforslag. Bygherrens efterfølgende udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er således ikke betinget af den kompetente myndigheds udtalelse, men det vil være bygherrens ansvar og risiko, at den færdige miljøkonsekvensrapport lever op til kravene i § 20.

Såfremt den kompetente myndighed finder det ubetænkeligt at undlade en scoping i forhold til det konkrete projekt, foreslås det, at en udtalelse efter stk. 1 efter aftale med bygherren herom kan undlades, jf. den foreslåede bestemmelse i *stk. 3*. Med 'ubetænkeligt' henvises der til, at centrale oplysningers karakter og beskaffenhed for det konkrete projekt foreligger og er fremskaffet på en betryggende måde, som gør, at disse oplysninger ikke vil kunne anfægtes eller suppleres selv ved inddragelsen af kumulative virkninger. Det kan også være projekttyper, for hvilke de miljømæssige indvirkninger er velkendte, vurderede og datagrundlaget er opdateret. Dog kan f.eks. placeringen af det konkrete projekt medføre, at landskabelige forhold eller kumulative virkninger ændrer forudsætningerne, således at det ikke længere er ubetænkeligt at undlade scoping. Da der er tale om en procesledende beslutning og ikke en afgørelse i forvaltningslovens forstand, er der ikke høringspligt af parter, forinden afgørelsen træffes, ligesom der heller ikke er krav om offentliggørelse af beslutningen, men den kompetente myndighed vil være forpligtet til på forespørgsel at oplyse herom. Høring af berørte myndigheder vil i stedet finde sted i forbindelse med høringen over den miljøkonsekvensrapport, som bygherren fremlægger for myndigheden.

Efter *stk. 2* foreslås det at bemyndige miljø- og fødevareministeren til at fastsætte bestemmelser om, hvilke mindsteoplysninger der er nødvendige for høringsprocessen, indholdet af udtalelsen, samt for sagsbehandlingen i scoping fasen. For sidstnævnte gælder navnlig, at myndigheden, når høringsperioden er afsluttet, vil være forpligtet til at udarbejde udtalelsen inden for en rimelig tidsfrist, afhængigt af projektets art, kompleksitet, placering og dimensioner. Myndighedens undladelse af at afgive udtalelse må ikke antage en chikanøs karakter.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* undtages projekter på havområdet obligatorisk scoping, da den gældende regulering af disse projekttyper ikke anvender obligatorisk scoping i dag, og der tilsigtes med dette lovforslag ikke at gennemføre sektorspecifikke reformer. Det gælder dog ikke saltvandsbaseret fiskeopdræt beliggende inden for 1 sømil fra kysten, hvor kommunalbestyrelsen har kompetencen, jf. § 17, stk. 3, 2. pkt.

Til § 24

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* fastslår, at myndigheden har en forpligtelse til at sikre, at den af bygherren fremlagte miljøkonsekvensrapport også opfylder kravene i dette lovforslags § 20. Myndigheden kan, selvom den har foretaget en scoping efter § 23, og den fremlagte miljøkonsekvensrapport inddrager, beskriver mv. de ønskede oplysninger hertil, indhente supplerende oplysninger fra bygherren eller foranstalte egne undersøgelser. Dette implementerer VVM-direktivets krav i artikel 5, stk 3, litra c). Omfanget og indholdet af de supplerende oplysninger og eventuelle undersøgelser sker med henblik på at kunne opfylde de relevante krav i bilag 7 og træffe afgørelse efter dette lovforslags § 25, og følger den almindelige undersøgelsespligt i forvaltningsretten, som offentlige myndigheder har til at oplyse en sag, før der træffes

afgørelse. Processen for indhentning af oplysninger mv. følger de almindelige regler i forvaltningsloven samt eventuelle relevante krav efter god forvaltningsskik.

Myndigheden kan inddrage den fornødne ekspertise, såfremt myndigheden anser det for nødvendigt til vurdering af det konkrete projekt. Dette er en implementering af VVM-direktivets krav i artikel 4, stk. 3, litra b).

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* skal myndigheden efter gennemgangen af miljøkonsekvensrapporten i medfør af *stk. 1* sende rapporten i høring hos berørte myndigheder og offentligheden efter dette lovforslags § 35, stk. 1, nr. 3, og eventuelt § 38, som omhandler høring over projektets eventuelle grænseoverskridende påvirkninger.

Til § 25

Med den foreslåede *stk. 1* fastslås det indledningsvist, at der skal træffes afgørelse. Myndigheden kan således ikke undlade at træffe afgørelse, når sagen er oplyst/opdateret til det niveau, hvorefter der kan træffes afgørelse. Det medfører, at myndigheden skal påse, at navnlig miljøkonsekvensrapporten er opdateret og tidssvarende, såfremt den tidsmæssige udstrækning fra bygherrens fremlæggelse af rapporten til myndighedens afgørelse har været lang og/eller præget af ændrede forudsætninger. Myndighedens afgørelse baseres på bygherrens ansøgning, miljøkonsekvensrapporten, eventuelle supplerende oplysninger samt resultatet af de høringer, der er foretaget, samt miljø- og fødevareministerens samtykke efter dette lovforslags § 38, såfremt projektet kan få væsentlig indvirkning på miljøet i en anden stat. Afgørelsen, som myndigheden skal træffes, er i lighed med gældende ret i dag mere end blot en konstatering af de nødvendige undersøgelser og beskrivelser af projektet. Myndigheden skal foretage sin egen vurdering af projektet, jf. således VVM-direktivets artikel 3.

Det ændrede VVM-direktiv stiller i artikel 5, stk. 3, litra b), og betragtning 33 også krav til den kompetente myndighed ekspertises som forudsætning for at kunne behandle den af bygherren udarbejdede miljøkonsekvensrapport. Den kompetente myndighed skal således have eller efter behov have adgang til tilstrækkelig ekspertise på det for projektet relevante område med henblik på at sikre, at miljøkonsekvensrapporten er fuldstændig og af god/høj kvalitet. Den nærmere tilrettelæggelse og gennemførelse af kravene vil være op til de relevante myndigheder inden for de respektive ressortområder.

Med den foreslåede *stk. 2* fastslås det, at afgørelser efter *stk. 1* skal træffes inden for en rimelig tidsfrist. Det er en implementering af det ændrede VVM-direktivs artikel 8 a, stk. 5. Der foreligger ikke fortolkningsbidrag til afgrænsningen af 'rimelig tidsfrist', men hensynet til bygherrens økonomiske og erhvervs-mæssige situation må indgå med betydelig vægt. Udsættelse af myndighedens afgørelse kan ske,

hvor det ikke kan lægges myndigheden til last som f.eks. at høringen har vist behovet for yderligere undersøgelser, belysning af andre alternativer. En myndighed vil dog kunne træffe afgørelse om ikke at tillade projektet, hvis myndigheden ikke, trods gentagne opfordringer, får de ønskede oplysninger mv. Kravene til begrundelsen for, at afgørelsen eventuelt trækker ud, skærpes, jo længere tid der går. Dette og det foreslåede krav om at orientere bygherren om baggrunden for udsættelsen ses at følge af almindelige regler for sagsbehandlingen inden for forvaltningsretten.

Til § 26

Med det ændrede VVM-direktiv er det nu et direkte krav, at myndigheden forpligtes til at begrunde deres afgørelser, jf. artikel 8 a, stk. 1 og 2. Krav om begrundelse for enten en afgørelse om at meddele VVM-tilladelse eller ikke at meddele VVM-tilladelse indgår allerede i dag i § 7 i VVM-bekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1184 af 6. november 2014 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning, og udgør en del af de almindelige regler for sagsbehandling og det at træffe afgørelser i forvaltningsretten.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1*, som omhandler en afgørelse om at tillade projektet, fremgår det af det ændrede VVM-direktivs artikel 8 a, stk. 1, at afgørelsen skal indeholde 'den begrundede konklusion', dvs. det, der i dette lovforslags § 7, nr. 5, litra d), kaldes 'afgørelsen', samt alle de miljømæssige betingelser, der er knyttet til afgørelsen, en beskrivelse af alle projektets særkender og de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt modvirke væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, samt eventuelle overvågningsforanstaltninger. Om sidstnævnte henvises til § 27 i dette lovforslag. Baggrunden for at kræve begrundelse for en afgørelse, der principielt kan give bygherren fuldt ud medhold (begunstigende afgørelser), er forvaltningen skal vise, at der i afgørelsen er taget hensyn til resultater de gennemførte høringer og indsamlede oplysninger. Herved sikres åbenhed og ansvarlighed i forvaltningen, jf. betragtning 34 i det ændrede VVM-direktiv.

Med den foreslåede *stk. 2* skal myndighedens afgørelse om ikke at tillade projektet angive hovedårsagerne herfor i afgørelsen. Dette fremgår af det ændrede VVM-direktivs artikel 8 a, stk. 2, og ses ikke at ændre på det almindelige forvaltningsretlige krav om begrundelse af afgørelser.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* skal ses som en direkte konsekvens af at samle reguleringen af VVM-direktivet i én lov, da der vil være projekter, hvor myndighederne får brug for at kunne fastsætte vilkår i tilladelser meddelt efter dette lovforslags § 25. Myndigheder har efter almindelig forvaltningsret mulighed for at stille vilkår i en VVM-tilladelse, forudsat at vilkårene er proportionale med projektets art, placering og

dimensioner samt omfanget af dets indvirkning på miljøet. Der er således ikke tilsigtet ændringer i forhold til forvaltningsretten almindelige regler.

Den direkte anledning til den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* er det ændrede VVM-direktivs artikel 8 a, stk. 4, hvorefter myndigheden kan kræve foranstaltninger gennemført for projekter, der har en væsentlig og skadelig indvirkning på miljøet, men henblik på at imødegå sådanne indvirkninger på miljøet, samt at det overvåges, at de pågældende foranstaltninger har den ønskede virkning, jf. nærmere herom i dette lovforslags § 27.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* tager sit udgangspunkt i miljøbeskyttelseslovens § 41 a og giver myndigheden mulighed for at meddele forbud og påbud i de tilfælde, hvor forudsætningerne for at meddele tilladelsen med de eksisterende vilkår er svigtet. I alvorlige tilfælde kan myndigheden tilbagekalde en tilladelse eller fastsætte særlige vilkår, fortsat inden for lovens anvendelsesområde til opfyldelse af lovens forhold, i en eksisterende tilladelse. De tilfælde, der er nævnt i nr. 1)-3), tager ikke sigte på ulovlige forhold, se § 45 i dette lovforslag.

Til § 27

Centralt for det ændrede VVM-direktiv har også været et ønske om sikre, at der for projekter, som af den ene eller anden årsag vurderes at have væsentlige og skadelige indvirkninger på miljøet, gennemføres foranstaltninger til at imødegå sådanne indvirkninger på miljøet, og at det undersøges, om de pågældende foranstaltninger har den ønskede virkning, jf. betragtning 35, og artikel 8 a, stk. 4, i det ændrede VVM-direktiv.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* implementerer den nævnte artikel 8 a, stk. 4, hvorved myndigheden kan fastsætte vilkår i tilladelsen om, at foranstaltningerne, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere de væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, gennemføres af bygherren. Der lægges med andre ord op til, at bygherren dokumenterer, at foranstaltningerne gennemføres i de relevante faser, dvs. navnlig anlægs- og/eller driftsfasen, men også nedrivningsfasen kan her blive aktuel.

Omfanget, indholdet og den tidsmæssige udstrækning af de nævnte procedurer skal være proportionale med projektets art, placering og dimensioner samt omfanget af dets indvirkning på miljøet. Der kan anvendes eksisterende overvågningsordninger fra anden EU-lovgivning eller fastsat i anden lovgivning eller i medfør af anden lovgivning, hvor det hensigtsmæssigt i forhold til konkrete projekt og formålet med overvågningen.

Derudover skal myndigheden fastlægge procedurer for den overvågning, som bygherren skal foretage med henblik på at fastslå, om de pågældende foranstaltninger virker som ønsket. Samtidig skal procedurerne også gerne identificere eventuelle uforudsete væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet i de forskellige faser, således at der foretages en passende afhjælpning heraf. Denne overvågning bør ikke overlape eller stille yderligere krav om overvågning, end hvad der kræves i henhold til anden EU-lovgivning end VVM-direktivet og i henhold til anden lovgivning, jf. det ændrede VVM-direktivs betragtning 35), 2. pkt.

Kræves der andre tilladelser til projektets anlæg, drift og eventuelle nedrivning, herunder tilladelser omfattet af § 15, stk. 3, kan vilkår om overvågning fastsættes i sådanne tilladelser, såfremt der er hjemmel til dette i medfør af den lovgivning, som tilladelsen eller tilladelserne udstedes på grundlag af. Dette gælder også andre vilkår, som myndigheden vurderer som nødvendige at stille til det konkrete projekt.

I *stk. 2* foreslås det at give ministeren bemyndigelse til at kunne fastsætte nærmere bestemmelser om overvågningen, herunder bygherrens egenkontrol, såfremt det vil vise sig at være en hensigtsmæssig fremgangsmåde.

Til § 28

Den foreslåede bestemmelse er en konsekvens af, at miljøvurderingen af konkrete projekter løsrives fra planloven, jf. bekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013 af lov om planlægning, idet den kommunale planlægning for arealanvendelsen er tæt forbundet med projekter placeret på land og for havbrug beliggende inden for 1 sømil fra kysten.

Til § 29

Hele den foreslåede § 29 med stk. 1-4 omhandler bemyndigelser til miljø- og fødevarerministeren med henblik på at fastsætte nærmere regler for ansøgningerne og myndighedernes behandling heraf.

Bemyndigelserne udgør alle en videreførelse af de eksisterende regler.

Den foreslåede bemyndigelse i *stk. 1* viderefører den særlige ordning, der blev etableret ved lov 537 af 29. april 2015, jf. forslag nr. 126 af 29. januar 2015 til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om planlægning § 2. Herved bemyndiges miljø- og fødevarerministeren til at fastsætte regler om, at indgivelse af en anmeldelse af visse kategorier af anlæg til vurdering af anlæggets væsentlige miljøpåvirkning (screening) og efterfølgende kommunikation om anmeldelsen skal ske ved anvendelse af digital selvbetjening, herunder anvendelse af bestemte IT-systemer, særlige digitale formater, digital signatur eller lignende. De anlæg, der foreslås omfattet af denne bemyndigelse, er visse virksomheder, anlæg og indretninger, jf. miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, og anlæg omfattet af en branchebekendtgørelse udstedt i medfør af

miljøbeskyttelseslovens § 7, stk. 1, som også er omfattet af VVM-bekendtgørelsens bilag 2. Bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler om, at bygherre skal indgive sin anmeldelse af et af disse anlæg til VVM-screening ved anvendelse af en digital selvbetjeningsløsning. Ministeren vil herunder også kunne fastsætte regler om, at den kompetente myndighed kan behandle en klage, der er indgivet uden anvendelse af digital selvbetjening, hvis den kompetente myndighed vurderer, at der foreligger særlige forhold, der gør, at bygherre ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjening. Den foreslåede bestemmelse medfører, at efterfølgende kommunikation om anmeldelsen også kan foregå uden anvendelse af digital selvbetjening. Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handikap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens. Ligeledes for borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, borgere med sprogvanskeligheder, hvor hjælp og vejledning fra den kompetente myndighed ikke konkret vurderes at være en egnet løsning. Der kan således foreligge særlige forhold for nogle borgere fra de nævnte grupper, der gør, at borgeren ikke kan anvende digital selvbetjening. Tilsvarende vil der også være nogle borgere fra de nævnte grupper, der kan anvende digital selvbetjening, og som derfor er forpligtet til at anvende denne. Særlige forhold kan også foreligge, hvis bygherre skal indsende oplysninger i et format, den digitale selvbetjening ikke understøtter. Såfremt den kompetente myndighed modtager en anmeldelse, der ikke er indgivet ved den digitale selvbetjeningsløsning, vil den kompetente myndighed skulle vejlede bygherren om at anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Ud over denne videreførelse af denne særlige ordning for visse projekttyper giver bemyndigelsen i øvrigt mulighed for, at miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte øvrige regler om indgivelse af ansøgninger efter § 19 og § 20 om andre projekttyper og den efterfølgende kommunikation herom eventuelt ved anvendelse af digital selvbetjening, herunder anvendelse af bestemte IT-systemer, særlige digitale formater, digital signatur eller lignende. Ministeren vil også kunne fastsætte bestemmelser om, at efterfølgende kommunikation om anmeldelsen også kan foregå uden anvendelse af digital selvbetjening. Såfremt den kompetente myndighed modtager en anmeldelse, der ikke er indgivet ved den digitale selvbetjeningsløsning, vil den kompetente myndighed skulle vejlede bygherren om at anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Den foreslåede bemyndigelse i *stk. 2* viderefører den bemyndigelse, som blev indsat ved lov nr. 1630 af 26. december 2013 om ændring af lov om vandløb, lov om naturbeskyttelse og lov om planlægning § 3, jf. forslag nr. 30 af 3. oktober 2013 til lov om ændring af lov om vandløb, lov om naturbeskyttelse og lov om planlægning. Med forslaget gives miljø- og fødevarerministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om, at bygherren forud for påbegyndelsen af et bilag 2-anlæg (screeningspligtige anlæg), jf. dette lovforslags bilag 2, skal anvende et særligt skema til anmeldelsen. Bemyndigelsen er i dag udnyttet i VVM-bekendtgørelsens

bilag 5, der forventes revideret og opdateret i overensstemmelse med dette lovforslag. Kravet om digital indgivelse af anmeldelseskemaet forventes udnyttet.

Den foreslåede bemyndigelse i *stk. 3* viderefører planlovens § 11 h, stk. 1, 3. pkt., for så vidt angår hvilke oplysninger, bygherren skal indgive ved indlevering af miljøkonsekvensrapporten. Bemyndigelsen er i dag udnyttet i VVM-bekendtgørelsens § 5. Derudover bemyndiges miljø- og fødevareministeren til i lighed med den foreslåede bemyndigelse i dette lovforslags § 29, stk. 1, at fastsætte særlige regler for indgivelsen samt kommunikationen herom.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* er en naturlig forlængelse af muligheden for anvendelse af digitale løsninger, som de er beskrevet ovenfor.

Til § 30

Med den foreslåede affattelse af bestemmelsen bemyndiges miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler for behandlingen af sager om vurdering af et anlægs væsentlige miljøpåvirkning (VVM-screening). De anlæg, der foreslås omfattet af denne hjemmel, er visse virksomheder, anlæg og indretninger omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, som også er omfattet af dette lovforslags bilag 2. Bestemmelsen forventes anvendt til at fastsætte regler om, at myndighederne i forbindelse med sagsbehandlingen af en anmeldelse af et anlæg til VVM-screening efter dette lovforslags § 19 som udgangspunkt skal behandle sagen samtidigt med en ansøgning om miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, og en evt. ansøgning om tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 1, eller § 28, stk. 3, og at sådanne afgørelser skal træffes samtidigt.

Bestemmelsen forventes endvidere anvendt til at fastsætte regler om, at myndighederne i forbindelse med sagsbehandlingen af en anmeldelse af et anlæg til vurdering af dets væsentlige miljøpåvirkning (VVM-screening) skal behandle sagen samtidigt med en ansøgning om fravigelse af generelle krav i en branchebekendtgørelse, og en evt. ansøgning om tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 1, eller § 28, stk. 1 og 3, og at sådanne afgørelser skal træffes samtidigt.

Det er hensigten at fastsætte regler, hvorefter kravet om samtidighed for alle virksomheder omfattet af lovforslaget, skal kunne fraviges, hvis det sker med henblik på at overholde de i Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2014/52/EU om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet vedtagne ændringer.

For godkendelsespligtige virksomheder er det endvidere hensigten at fastsætte regler, der giver mulighed for at fravige kravet om samtidighed, hvis virksomheden i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 2, søger om tilladelse til at påbegynde bygge- og anlægsarbejder, før der er givet en miljøgodkendelse.

Bemyndigelsen i den foreslåede bestemmelse forventes endvidere anvendt til at fastsætte regler om sagsbehandlingstiden, der i henhold til dette lovforslag er fastsat til højst 90 dage fra den dato, hvor bygherren har fremlagt de krævede oplysninger, jf. dette lovforslags § 22.

Til § 31

Den foreslåede bestemmelse om udpegning af berørte myndigheder implementerer artikel 6, stk. 3, i miljøvurderingsdirektivet og artikel 6, stk. 1, 2. pkt., i VVM-direktivet. Både den gældende miljøvurderingslov (§ 4, stk. 3 og § 12) og VVM-bekendtgørelsen (§ 6) indeholder regler om høring af berørte myndigheder.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter, at den myndighed, der foretager en miljøvurdering efter reglerne i lovforslagets afsnit II, eller er rette myndighed til at foretage en miljøvurdering og træffe afgørelse efter reglerne i lovforslagets afsnit III, skal udpege de myndigheder, der kan forventes at blive berørt af planen, programmet samt ændringer deri eller det konkrete projekt.

De berørte myndigheder, der udpeges, er de myndigheder, der skal høres. Den myndighed, der foretager en miljøvurdering efter reglerne i afsnit II, eller er rette myndighed til at foretage en miljøvurdering og træffe afgørelse efter reglerne i afsnit III, skal således ved udpegning tage stilling til, hvilke myndigheder der skal høres.

Stk. 2 fastslår, at Miljø- og Fødevarerministeriet altid er berørt myndighed, såfremt den myndighed, der foretager miljøvurderingen efter reglerne i afsnit II eller er rette myndighed til at foretage miljøvurderingen og træffe afgørelse efter afsnit III, er et ministerium eller anden statslig myndighed.

Stk. 3 giver miljø- og fødevarerministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om hvilke myndigheder, der er berørte myndigheder. Bestemmelsen giver miljø- og fødevarerministeren mulighed for at fastlægge hvilke myndigheder, der skal høres om miljøvurderinger efter reglerne i afsnit II eller afsnit III enten generelt eller i hvert enkelt tilfælde.

Den gældende SMV-lov indeholder i § 12 en bemyndigelse til miljøministeren til at fastsætte nærmere regler om bl.a. hvilke myndigheder, der skal høres. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1102 af 20.

november 2009 om berørte myndigheder og om offentliggørelse efter lov om miljøvurdering af planer og programmer. Denne bekendtgørelse ophæves ved dette lovforslags ikrafttræden, idet udgangspunktet med dette lovforslag er, at udpegningen sker ad hoc, bortset fra de myndigheder, som miljø- og fødevareministeren har udpeget efter bemyndigelsen i stk. 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 32

Den foreslåede bestemmelse angår høring af offentligheden og myndigheder i forbindelse med miljøvurdering efter lovforslagets afsnit II. Bestemmelsen implementerer artikel 6 i miljøvurderingsdirektivet og svarer delvist til § 7, stk. 4, og § 8, stk. 1 og stk. 2, i den gældende miljøvurderingslov.

Efter det foreslåede *stk. 1* skal den myndighed, der som en del af udarbejdelsen eller vedtagelsen af en plan eller et program samt ændringer heri foretager en miljøvurdering efter reglerne i afsnit II, høre berørte myndigheder, både før der træffes afgørelse efter § 10, stk. 1, og inden der tages stilling til, hvor omfattende og detaljerede oplysninger, der skal indgå i miljørapporten. Myndigheden skal endvidere høre offentligheden og berørte myndigheder over udkast til plan eller program samt tilhørende miljørapport.

Efter det foreslåede *stk. 2* skal myndigheden fastsætte en passende frist for berørte myndigheders fremsættelse af bemærkninger til udkast til plan eller program samt tilhørende miljørapport, jf. det foreslåede stk. 1, nr. 3.

I den gældende miljøvurderingslov er fristen for offentlighedens og myndigheders fremsættelse af bemærkninger til forslaget og den ledsagende miljørapport mindst 8 uger, hvilket ændres med det foreslåede stk. 2. Den foreslåede bestemmelse er i overensstemmelse med SMV-direktivet, der fastlægger, at der skal være en passende frist til at udtale sig, jf. artikel 6, stk. 2. Med passende frist forstås, at fristen skal fastsættes under hensyntagen til planens eller programmets karakter.

I det foreslåede *stk. 3* er anført, at såfremt der i den relevante sektorlovgivning er fastsat andre regler om høringer, offentliggørelse m.v., er det sektorlovgivningens regler, der finder anvendelse i stedet for reglerne i lovforslaget. Der tilsigtes således ikke ændringer i eksempelvis de tidsfrister, der findes i anden lovgivning.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 33

Den foreslåede bestemmelse svarer til miljøvurderingsdirektivets artikel 3, stk. 4, og den gældende miljøvurderingslov § 4, stk. 4. Bestemmelsen fastlægger, at såfremt myndigheden beslutter, at planen eller programmet ikke skal miljøvurderes, skal denne beslutning og begrundelsen herfor offentliggøres. Der skal ved offentliggørelsen gives oplysning om eventuel klageadgang, herunder om fristen for klage.

Myndighederne kan informere offentligheden udelukkende på myndighedens hjemmeside.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 34

De foreslåede bestemmelser svarer delvist til den gældende miljøvurderingslov § 10 om offentliggørelse m.v. Bestemmelserne tilsigter at gennemføre direktivets artikel 9.

Det foreslåede *stk. 1* fastlægger, at myndigheden skal offentliggøre den endelige godkendelse eller vedtagelse af plan eller program.

Myndigheden skal endvidere ifølge *stk. 2* sende planen eller programmet og den sammenfattende redegørelse til berørte myndigheder.

Af *stk. 3* fremgår, at planen eller programmet og den sammenfattende redegørelse skal være offentligt tilgængelige.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter *stk. 4* skal myndigheden i tilfælde, hvor der har været gennemført høring af nabostater efter § 38, sende den vedtagne plan eller det vedtagne program vedlagt den sammenfattende redegørelse til miljø- og fødevarerministeren, som skal sikre, at disse sendes til de berørte nabostater.

Til § 35

En central del af VVM-direktivets formål er, at VVM-tilladelsen først gives efter en vurdering af de væsentlige indvirkninger på miljøet, disse projekter kan forventes at få, er blevet foretaget, jf. også den nye definition i det ændrede VVM-direktivs artikel 1, stk. 2, litra g). Denne vurdering bør foretages på grundlag af relevante oplysninger fra bygherren og eventuelt også fra de myndigheder og den offentlighed, der forventes at blive berørt af projektet, jf. VVM-direktivets betragtning 7.

I VVM-direktivets betragtning 16 fastslås det således, at en effektiv offentlig deltagelse i beslutningstagningen giver offentligheden mulighed for at fremsætte udtalelser og udtryk for betænkeligheder, som kan relevante for beslutninger, og som beslutningstageren kan tage hensyn til, således

at ansvarlighed og gennemsigtighed i beslutningsprocessen fremmes og offentlighedens opmærksomhed omkring miljøspørgsmål og dens støtte til beslutningen øges.

Derfor foreslås høringsreglerne – i lighed med VVM-direktivets udformning i øvrigt – udskilt til et selvstændigt kapitel, således at reglerne herfor står ét sted, og at fokus bevares på høringen som en vigtig fase i vurderingen og afgørelsen om VVM-tilladelse.

Den foreslåede bestemmelse, der implementerer VVM-direktivets (2011) artikel 6, angår information og høring af offentligheden og berørte myndigheder i forbindelse med miljøvurdering efter afsnit III.

Efter den foreslåede bestemmelse *stk. 1, nr. 1*, skal berørte myndigheder høres, før der træffes en afgørelse efter lovforslagets § 21. Det svarer til den praksis, der gennemføres i dag for landbaserede projekter.

Endvidere skal berørte myndigheder og offentligheden efter det foreslåede *stk. 1, nr. 2*, høres og dermed have mulighed for at komme med ideer og forslag til projektet i forbindelse med fastlæggelsen af miljøkonsekvensrapportens indhold (scoping), og før myndigheden afgiver en udtalelse efter lovforslagets § 23.

Efter det foreslåede *stk. 1, nr. 3*, skal berørte myndigheder og offentligheden høres og dermed gives mulighed for at afgive udtalelse om miljøkonsekvensrapporten, som bygherren har fremlagt, herunder om ansøgningen om tilladelse, før der træffes en afgørelse om tilladelse efter lovforslagets § 25.

Det foreslåede *stk. 2* opregner de oplysninger, som offentligheden og den berørte myndighed skal informeres om i forbindelse med høringen efter *stk. 1, nr. 2*, og som myndigheden skal offentliggøre sammen med hovedtrækkene i det påtænkte projekt. *Stk. 2* implementerer VVM-direktivets (2011) artikel 6, *stk. 4*, for så vidt angår den berørte offentligheds deltagelse i beslutningsprocedurerne på miljøområdet, og VVM-direktivets (2011) artikel 6, *stk. 3*, litra a)-c), for så vidt angår de oplysninger, som den berørte offentlighed skal have. Med hensyn til offentlighedens deltagelse og hvilke oplysninger, offentligheden skal informeres om, henvises der til VVM-direktivets (2011) artikel 6, *stk. 2*, litra a)-g). Kravene til oplysningerne er indarbejdet i § 4 i den gældende VVM-bekendtgørelse, og der er således tale om en delvis videreførelse af denne bestemmelse.

Af det foreslåede *stk. 3* fremgår, at myndigheden i forbindelse med høringen efter *stk. 1, nr. 3*, skal offentliggøre miljøkonsekvensrapporten og ansøgningen samt eventuelle supplerende oplysninger indhentet fra bygherren efter lovforslagets § 24.

Myndigheden kan efter det foreslåede *stk. 4*, der tilsigter at implementere VVM-direktivets (2014) artikel 6, stk. 6, litra a) og b), fastsætte passende frister for høringer af de berørte myndigheder i henhold til det foreslåede stk. 1, nr. 1-3. I forhold til høring af offentligheden i henhold til det foreslåede stk. 1, nr. 3, fastsættes en frist på mindst 30 dage for at fremkomme med bemærkninger til miljøkonsekvensrapporten. Bestemmelsen implementerer VVM-direktivets (2014) artikel 6, stk. 7, hvorefter høringen af den berørte offentlighed over den af bygherren fremlagte miljøkonsekvensrapport ikke må være kortere end 30 dage. Dette er en ændring i forhold til den gældende frist for høringer, som efter § 6, stk. 2, i VVM-bekendtgørelsen er mindst 8 uger. Tidsfristen på de 8 uger stammer fra det tidspunkt, hvor miljøkonsekvensrapporten skulle indarbejdes som en del af redegørelsen til det kommuneplantillæg, der skulle udarbejdes og vedtages som resultat af VVM-proceduren. Myndighedernes fastsættelse af tidsfrister skal give de berørte myndigheder og offentligheden mulighed for at forberede sig og opnå reel deltagelse i de procedurer, der indgår i en screeningsprocedure og i en VVM-procedure fastsat i dette lovforslag. Det foreslåede *stk. 5* indeholder en frist på højst 14 dage for ideer og forslag, som de berørte myndigheder og offentligheden har fået lejlighed til at komme med efter det foreslåede stk. 1, nr. 2. Fristen er ikke et krav efter direktivet, men en videreførelse af den frist, som er praksis for høring efter planlovens § 23 c. Sidstnævnte bestemmelse danner udgangspunkt for samkøring af høringsperioder (indkaldelse af ideer og forslag og høring over emner til afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten), når miljøkonsekvensrapporten indarbejdes eller udarbejdes parallelt med planforslag. 14 dages fristen kan i nogle tilfælde være for kort, hvorfor det foreslås, at såfremt myndigheden og bygherren er enige herom, kan høringsfristen forlænges. Fristen fastsættes ud kompleksiteten af det konkrete projekt, samt den forudgående offentlighed omkring projektet. Høringsfristen må dog ikke have karakter af at være illusorisk, jf. således det ændrede VVM-direktivs artikel 6, stk. 2, hvorefter de berørte myndigheder og offentligheden skal sikres effektiv deltagelse i beslutningsprocedurerne. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 36

Med den foreslåede bestemmelse, som implementerer VVM-direktivets (2014) artikel 4, stk. 5, 2. pkt., 1. led, videreføres kravet om, at en screeningsafgørelse skal offentliggøres. Kravet om offentliggørelse udvider kravet om offentliggørelse i forhold til den gældende VVM-bekendtgørelse, idet bekendtgørelsen alene stiller krav om offentliggørelse af screeningsafgørelser om ikke VVM-pligt, jf. § 3, stk. 2, mens afgørelser om VVM-pligt alene skal meddeles bygherren, jf. § 3, stk. 5.

Offentliggørelsen skal efter direktivet foregå såvel i de trykte medier som digitalt på en central portal etableret på rette administrative niveau, jf. betragtning 18 i VVM-direktivets præambel. Baggrunden for

digital offentliggørelse er at styrke offentlighedens adgang til rettidige miljøoplysninger og dermed øge gennemsigtigheden i processen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 37

Offentliggørelse af den kompetente myndigheds afgørelse om at meddele eller ikke at meddele VVM-tilladelse er en central fase i VVM-processen. Det ændrede VVM-direktivs (2011) artikel 9 indeholder således bestemmelser om, hvem der skal informeres og om hvad. Det foreslås, at *stk. 1* implementerer artikel 9 samt viderefører formuleringerne fra den gældende VVM-bekendtgørelses § 7, stk. 1, som ligeledes vedrører omfanget af de oplysninger, der offentliggøres. Der fastsættes således bestemmelse om, at de pågældende oplysninger, der er oplyst i bestemmelsen, gøres tilgængelige for offentligheden og berørte myndigheder.

I stk. 2 implementeres forpligtelsen til at offentliggøre afgørelsen overfor nabostater, jf. artikel 9, stk. 1, litra b), 2. pkt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 38

Den foreslåede bestemmelse implementerer miljøvurderingsdirektivets artikel 7 og VVM-direktivets artikel 7, hvor henholdsvis processen for initiering af høring af nabostater over en plan eller et program eller et konkret projekt beskrives. Bestemmelsen omhandler primært høring af nabostater, når en plan eller et program eller et projekt på dansk grund enten forventes at have grænseoverskridende væsentlige påvirkninger af miljøet, eller når en plan, et program eller et projekts udstrækning i sig selv er grænseoverskridende, som f.eks. planlægningen for eller etableringen af visse infrastrukturprojekter kan være det.

Det fremgår af det foreslåede *stk. 1*, at det er miljø- og fødevareministeren, der er ressortmyndighed (focal point) for kontakter til nabostater i forbindelse med høringer, og denne forankring foreslås at fremgå af lovtæksten. Forankringen er i dag beskrevet i SMV-lovens § 5 og i summarisk form i VVM-bekendtgørelsens § 9.

Af stk. 1 fremgår endvidere, at myndigheden i de ovenfor nævnte situationer snarest muligt skal underrette miljø- og fødevareministeren med henblik på gennemførelse af høring efter reglerne i de foreslåede stk. 3 og

4. Før ministeren har givet samtykke hertil, må myndigheden ikke godkende eller vedtage planen eller programmet endeligt eller træffe afgørelse om VVM-tilladelse. I tilfælde, hvor planen eller programmet skal vedtages ved lov, må lovgivningsproceduren ikke indledes, før det endelige resultat af høringen i henhold til det foreslåede stk. 3 foreligger.

Efter *stk. 2* skal miljø- og fødevarerministeren foranledige, at der gennemføres høring efter det foreslåede stk. 3 og 4 i tilfælde, hvor ministeren får en henvendelse fra en anden stats myndighed om, at denne finder, at der i Danmark er igangsat udarbejdelse af en plan eller et program eller anmeldt et projekt, hvis gennemførelse kan få væsentlig indvirkning på miljøet i denne anden stat. Som i det foreslåede stk. 1 må den danske myndighed ikke godkende eller vedtage planen eller programmet endeligt eller træffe afgørelse om VVM-tilladelse, før ministeren har givet samtykke hertil.

Af det foreslåede *stk. 3* fremgår, at miljø- og fødevarerministeren for høring over udkast til en plan eller et program skal fremsende udkast til plan eller program samt udkast til miljørapport, oplysninger om dens eller dets mulige grænseoverskridende virkninger på miljøet, herunder på sundheden, og oplysninger om beslutningsproceduren til den pågældende stat. For så vidt angår beslutningsproceduren fremgår endvidere, at ministeren skal angive en rimelig tidsfrist for oversendelse af bemærkninger.

Stk. 3 implementerer i *nr. 3 SMV-direktivets artikel 7, stk. 1 og 3*, hvor nabostater sikres en rimelig frist til at afgøre, om man ønsker at deltage i beslutningsproceduren og i givet fald sikres adgang til de relevante oplysninger.

Af det foreslåede *stk. 4* fremgår, at miljø- og fødevarerministeren skal fremsende udkast til miljøkonsekvensrapporten til et anmeldt konkret projekt, oplysninger om dens eller dets mulige grænseoverskridende virkninger på miljøet, herunder på sundheden, og oplysninger om beslutningsproceduren til den pågældende stat. For så vidt angår beslutningsproceduren fremgår endvidere, at ministeren skal angive en tidsramme for oversendelse af bemærkninger.

Stk. 4 implementerer i *VVM-direktivets artikel 7, stk. 1, 4 og 5*, hvor nabostater sikres en rimelig frist til at afgøre, om man ønsker at deltage i beslutningsproceduren og i givet fald sikres adgang til de relevante oplysninger.

Af *stk. 4* fremgår, at ministeren for høring over udkast til en plan eller et program skal fremsende de i § 39 anførte oplysninger til den pågældende stat.

Stk. 3 og 4 gengiver SMV- og VVM-direktivernes bestemmelser om pligten for den berørte stat til at svare, såfremt man ønsker at tage del i en grænseoverskridende høring fra oprindelsesstaten. Konsekvensen af ikke at svare er, at oprindelsesstaten ikke er forpligtet til at inddrage den berørte stat i processen, og herunder ikke er forpligtet til at tage hensyn til den berørte stats kommentarer. Som miljøvurderingsloven er affattet nu, fremgår det kun, at miljøministeren er forpligtet til at foranstalte en offentlig høring i Danmark. VVM-bekendtgørelsens § 9 bestemmer alene, at Naturstyrelsen varetager kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser for anlæg omfattende af bekendtgørelsen, der vil kunne få væsentlig indvirkning på miljøet i en anden stat, eller hvor en anden stat har anmodet om oplysninger om anlægget.

I *stk. 5* foreslås det at give en generel beskrivelse af, hvilke forpligtelser Danmark som berørt stat har til at gennemføre høringer over udkast til en plan, et program eller et anmeldt projekt i en anden stat. Forpligtelsen er en spejling af de bestemmelser, som er foreslået i de forudgående stk. 1-4. I sådanne tilfælde gælder de samme minimumskrav for høringer, som var der tale om en/et her i landet initieret plan, program eller projekt.

Til § 39

Med bestemmelsen foreslås en generel forældelsesregel for ikke-udnyttede screeningsafgørelser om ikke VVM-pligt efter § 21 og VVM-tilladelser efter § 25. Bestemmelsen svarer til den 3-årige forældelsesregel i planlovens § 56, stk. 1, vedrørende landbaserede anlæg.

Forældelsesreglen i planlovens § 56, stk. 1, omfatter ikke screeningsafgørelser om, at projekter ikke er VVM-pligtige, idet denne bestemmelse kun gælder for tilladelser og dispensationer. Det er imidlertid i den juridiske litteratur antaget, at ulovbestemte principper om forældelse af administrative afgørelser på dette område indebærer, at en manglende realisering af et screenet projekt vil udløse et nyt screeningskrav efter en periode på omkring 3 år afhængigt af omstændighederne i det konkrete tilfælde. På den baggrund, og for at skabe klarhed på området, foreslås det i *stk. 1* udtrykkeligt fastsat, at screeningsafgørelser om ikke VVM-pligt efter § 21 er undergivet en forældelsesfrist på 3 år.

Forslaget indebærer, at en screeningsafgørelse efter § 21 og en VVM-tilladelse efter § 25 forældes, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt, eller hvis tilladelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år (kontinuitetsbrud). Dette er en videreførelse på nærværende lovs område af planlovens § 56, stk. 1.

Efter udløbet af de 3 år må bygherren altså i givet fald indgive en ny ansøgning, jf. lovforslagets § 15.

Kravet om, at screeningsafgørelsen eller VVM-tilladelsen skal være udnyttet, indebærer, at den fysiske udnyttelse skal være påbegyndt inden fristens udløb og derefter fortsat i et sædvanligt tempo, hvilket svarer til praksis på planlovens område.

Afgørelser efter anden lovgivning, som i henhold til regler fastsat med hjemmel i lovforslagets § 15, stk. 3, erstatter en tilladelse efter § 25, forældes efter reglerne om sådanne afgørelser.

Forældelsesreglen gælder ikke for afgørelser vedrørende planer og programmer.

Til § 40

Bestemmelsen er ny og har til formål at forebygge, at der opstår interessekonflikter hos de myndigheder, som udfører opgaver i henhold til denne lov.

Bestemmelsen vedrører for det første, på SMV-reglernes område, forholdet mellem den myndighed, der udarbejder en plan eller et program, og den myndighed, der på grund af sit særlige ansvarsområde og sagkundskab vil blive berørt af planen eller programmet, og i denne egenskab skal høres (den berørte myndighed). I de tilfælde, hvor disse to roller er placeret hos samme myndighed, foreligger der en interessekonflikt.

Bestemmelsen vedrører for det andet, på VVM-reglernes område, forholdet mellem bygherren og den godkendende myndighed. I de tilfælde, hvor samme myndighed er både bygherre og godkendende myndighed, foreligger der ligeledes en interessekonflikt.

Den foreslåede bestemmelse i § 40 har i den forbindelse bl.a. til formål at sikre opfyldelse af bestemmelsen i VVM-direktivets artikel 9a, der er indført ved direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (ændring af VVM-direktivet).

Det følger af artikel 9a, stk. 1, at medlemsstaterne skal sikre, at den eller de kompetente myndigheder udfører de opgaver, der følger af direktivet, på objektiv vis og ikke befinder sig i en situation, der giver anledning til en interessekonflikt. Det følger videre af artikel 9a, stk. 2, at såfremt den kompetente myndighed også er bygherren, skal medlemsstaterne i det mindste, som led i deres strukturering af administrative kompetencer, sørge for en passende adskillelse mellem uforenelige funktioner i forbindelse med varetagelsen af opgaverne, der følger af direktivet. Af betragtning nr. 25 i direktiv 2014/52/EU fremgår i tilknytning til artikel 9a, at

interessekonflikter kan forebygges bl.a. gennem en ”funktionel adskillelse” mellem den kompetente myndighed og bygherren.

Der findes ikke en tilsvarende bestemmelse i SMV-direktivet, men EU-Domstolen har behandlet emnet i dommen af 20. oktober 2011 i sagen C-474/10, *Department of the Environment for Northern Ireland mod Seaport Ltd m.fl.* (Seaport-dommen). I henhold til SMV-direktivets artikel 6, stk. 3, skal medlemsstaterne udpege de myndigheder, som på grund af deres specifikke miljøansvar kan blive berørt af indvirkningen på miljøet af planen eller programmet, og som derfor skal høres (den berørte myndighed). Spørgsmålet for EU-Domstolen i Seaport-dommen var, om der i tilfælde, hvor den planlæggende og berørte myndighed var den samme, og hvor der ikke var andre myndigheder med tilsvarende miljøkompetencer i den pågældende medlemsstat, skulle udpeges en ny, uafhængig ”berørt myndighed”, som kunne høres. Domstolen slog fast, at der under disse omstændigheder ikke kan kræves oprettelse eller udpegning af en anden myndighed med henblik på at foretage de i artikel 6 beskrevne høringer, men at der skal foretages en funktionel opdeling inden for den pågældende myndighed, således at en intern administrativ enhed besidder reel selvstændighed og kan opfylde de opgaver, der er tillagt høringsmyndigheder efter direktivet, navnlig at give en objektiv vurdering af den pågældende plan eller program.

I *stk. 1* foreslås det i overensstemmelse med Seaport-dommen, at en myndighed, der udarbejder planer eller programmer omfattet af loven, ikke må udføre opgaver som berørt myndighed, jf. lovforslagets § 7, stk. 1, nr. 2, i forhold til sådanne planer eller programmer, medmindre der er sikret en funktionel opdeling af kompetencerne inden for myndigheden.

I *stk. 2* foreslås det i overensstemmelse med VVM-direktivets artikel 9a, stk. 2, at en myndighed, der er bygherre for et projekt omfattet af loven, ikke må behandle ansøgningen om projektet og træffe afgørelse herom, medmindre der er sikret en funktionel opdeling af kompetencerne inden for myndigheden.

I tilfælde omfattet af stk. 2 og 3 vil det således være den pågældende myndigheds ansvar at sikre, at der ikke foreligger en interessekonflikt. I den forbindelse gælder også de almindelige forvaltningsretlige regler og praksis om henskydning af kompetence og beslutning om substitution.

Såfremt der i medfør af anden lovgivning er fastsat kompetencebestemmelser med henblik på at forebygge tilbagevendende problemstillinger med myndighedsinhabilitet, kan disse være tilstrækkelige til at imødegå de beskrevne interessekonflikter, hvis de anses for dækkende i forhold til at håndtere disse specifikke problemstillinger.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.8.1.

Til § 41

Efter VVM-direktivets artikel 6, stk. 5, fastlægges de nærmere bestemmelser om information af offentligheden, f.eks. ved opslag inden for en vis radius eller offentliggørelse i lokale dagblade, og om høring af den berørte offentlighed, f.eks. ved skriftlig fremlæggelse eller offentlig høring, af medlemsstaterne. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de relevante oplysninger er elektronisk tilgængelige for offentligheden via i det mindste en central portal eller let tilgængelige adgangssteder på det rette administrative niveau.

Det foreslås, at miljø- og fødevareministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler, der supplerer de lovlovforslagets afsnit IV foreslåede regler om høringer og offentliggørelse m.v.

Med det foreslåede stk. 1 foreslås, at miljø- og fødevareministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for høringer, herunder deres form, indhold og formidling og til at fastsætte regler om, at underretninger, informationer og høringer skal ske digitalt og ved indberetning i en særlig form til en elektronisk portal eller et register. Bestemmelsen vil kunne anvendes på alle former for høringer og offentliggørelse i henhold til lovens kapitel IV.

Med *stk. 2* bestemmelsen foreslås det, at miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at den kompetente myndighed skal indberette visse nærmere angivne oplysninger om planer og programmer og projekter omfattet af § 2 til et landsdækkende digitalt register. Bemyndigelsen er en videreførelse af den eksisterende bemyndigelse i planlovens § 54 b, der anvendes til at kræve indberetninger til det landsdækkende register, PlansystemDK.

Det foreslås samtidig, at ministeren får bemyndigelse til at fastsætte regler om myndighedens digitale indsendelse og indberetning af afgørelser til registret, herunder regler om tekniske krav. Der vil med hjemmel i bestemmelsen f.eks. kunne fastsættes regler om, at indberetning til registret skal ske i overensstemmelse med en bestemt datamodel, der sikrer en både teknisk og administrativ nem og velfungerende etablering og udveksling af digitale data.

Det er hensigten, at ministeren fastsætter regler, som forpligter den kompetente myndighed til at indberette oplysninger om ansøgninger modtaget i henhold til § 16, VVM-rapporter udarbejdet af bygherren i henhold til § 20 og afgørelser om VVM-tilladelse i henhold til § 25.

Til § 42

Bestemmelsen giver ministeren bemyndigelse til efter forhandling med vedkommende ressortminister at fastsætte regler om brugerbetaling i forbindelse med lovens administration for så vidt angår projekter (VVM), herunder til dækning af myndighedernes omkostninger til tilsyn samt behandling af sager om tilladelser.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse på nærværende lovs område af den eksisterende bestemmelse i planlovens § 54.

Dog er gebyr for behandling af klagesager ikke omfattet af den foreslåede bestemmelse, da gebyr for behandling af klagesager ved Natur- og Miljøklagenævnet er reguleret af lov om Natur- og Miljøklagenævnet (lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet med senere ændringer).

Forud for en eventuel anvendelse af denne hjemmel vil ministeren tage initiativ til drøftelser med de berørte parter om mulighederne for og udformningen af sådanne brugerbetalingsbestemmelser.

Bestemmelsen gælder således ikke for planer og programmer.

Til § 43

Bestemmelsen giver miljø- og fødevareministeren adgang til at delegere beføjelser efter loven til andre statslige myndigheder og til at fastsætte regler om klageadgangen over afgørelser, der træffes i medfør af disse beføjelser. For så vidt angår beføjelser delegeret til en statslig myndighed under et andet ministerium sikrer bestemmelsen, at miljø- og fødevareministeren har mulighed for at fastsætte regler om udøvelsen af disse beføjelser. Bestemmelsen er en videreførelse på nærværende lovs område af bestemmelserne i planlovens § 52, stk. 3-5, og miljøvurderingslovens § 13.

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer til den almindeligt forekommende hjemmel i Miljø- og fødevareministeriets lovgivning til at delegere beføjelser til en under ministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder. Dette giver mulighed for en til enhver tid fleksibel organisering af ministeriets opgaver. Miljø- og fødevareministeren vil altså kunne delegere sine beføjelser

efter loven til enhver myndighed inden for ministeriets administrative hierarki uanset myndighedens placering i hierarkiet. Derudover kan ministeren efter forhandling med vedkommende minister delegere opgaver til statslige myndigheder uden for ministeriet. Bestemmelsen svarer til planlovens § 52, stk. 3, og miljøvurderingslovens § 13, stk. 1.

Der kan alene ske delegation til statslige myndigheder. Der kan således ikke i medfør af den foreslåede bestemmelse ske delegation til private virksomheder eller organisationer.

Omfanget af delegationen til en statslig myndighed under et andet ministerium skal fastlægges efter forhandling med vedkommende minister, jf. også bemærkningerne til stk. 3.

Stk. 1 tager også sigte på miljø- og fødevareministerens beføjelser efter § 38 om grænseoverskridende høringer. Det er hensigten, at Naturstyrelsen bl.a. får bemyndigelse til at varetage ministerens beføjelser for så vidt angår bestemmelserne i lovforslagets § 38 om planer og programmer samt projekter, der kan få væsentlig indvirkning på miljøet i en anden stat. Naturstyrelsen vil dels skulle påse Danmarks opfyldelse af sine internationale forpligtelser, herunder i henhold til SMV-direktivets artikel 7 og VVM-direktivets artikel 7, og dels blive bemyndiget til at træffe afgørelse om tilladelse til projektet i henhold til § 25.

I *stk. 2* foreslås det, at miljø- og fødevareministeren bemyndiges til at fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser i henhold til en bemyndigelse efter det foreslåede stk. 1, herunder om at afgørelser ikke skal kunne påklages. Bestemmelsen svarer til planlovens § 52, stk. 4, og miljøvurderingslovens § 13, stk. 2.

Adgangen til at afskære klage knytter sig kun til afgørelser på områder, som er delegeret fra miljø- og fødevareministeren. Således vil miljø- og fødevareministeren ikke i medfør af bestemmelsen have hjemmel til at afskære den i lovforslagets § 48, stk. 3 og 4, og § 49, stk. 1, fastsatte klageadgang til Natur- og Miljøklagenævnet.

I *stk. 3* foreslås det, at miljø- og fødevareministeren bemyndiges til at fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed efter forhandling med vedkommende minister bliver bemyndiget til at udøve efter stk. 1. Bestemmelsen svarer til planlovens § 52, stk. 5, og miljøvurderingslovens § 13, stk. 3.

Bestemmelsen omhandler de tilfælde, hvor miljø- og fødevareministeren udnytter sin adgang til at delegere beføjelser til andre statslige myndigheder uden for Miljø- og fødevareministeriet. Der består i disse tilfælde ikke et over-/underordningsforhold mellem miljø- og fødevareministeren og den pågældende myndighed.

Ved andre statslige myndigheders varetagelse af f.eks. myndighedsopgaver for miljø- og fødevareministeren efter delegation bevarer miljø- og fødevareministeren sine beføjelser, herunder instruktionsbeføjelsen, i relation til de delegerede opgaver, da myndigheden på det delegerede område funktionelt vil høre under miljø- og fødevareministeren.

Til § 44

Bestemmelsen indeholder de nødvendige bemyndigelser til miljø- og fødevareministeren med henblik på at opfylde og implementere de forpligtelser, som følger af internationale traktater, konventioner mv. og EU-retlige forpligtelser.

I *stk. 1* foreslås regeringen bemyndiget til at indgå overenskomster med fremmede stater om fælles foranstaltninger til opfyldelse af lovens formål. For så vidt angår projekter (VVM) er bestemmelsen en videreførelse af planlovens § 53, stk. 1. Bestemmelsen er ny for så vidt angår planer og programmer, da miljøvurderingsloven ikke indeholder en tilsvarende bestemmelse.

Hvis de nævnte overenskomster af generel karakter griber ind over områder, hvor andre ressortministre er tillagt specielle kompetencer, forudsættes det, at miljø- og fødevareministeren forhandler med den pågældende minister såvel i forbindelse med forberedelsen af overenskomsten som ved gennemførelsen af denne. Hvor gennemførelsesforanstaltninger kræver medvirken af ministerier i øvrigt forudsættes det endvidere, at gennemførelsesforanstaltningerne fastsættes på grundlag af forhandling med disse ministre.

I *stk. 2* foreslås miljø- og fødevareministeren bemyndiget til at fastsætte regler til opfyldelse af overenskomster (traktater, konventioner, aftaler mv.), der indgås i henhold til stk. 1. Bestemmelsen svarer til planlovens § 53, stk. 2, for så vidt angår projekter (VVM), men er ny i forhold til planer og programmer, idet miljøvurderingsloven ikke indeholder en tilsvarende bestemmelse.

I *stk. 3* foreslås miljø- og fødevareministeren bemyndiget til at fastsætte regler med henblik på opfyldelse og anvendelse af retsakter fastsat af Den Europæiske Union. Det kan f.eks. være regler vedrørende forhold omfattet af loven, der er nødvendige for anvendelse her i landet af Den Europæiske Unions forordninger. EU-forordninger er umiddelbart gældende i medlemsstaterne, hvilket betyder, at de ikke kan inkorporeres/implementeres i national ret. Der kan imidlertid være behov for supplerende regler om f.eks. ressortfordeling, tilsyn eller straf. Derudover kan der fastsættes regler til implementering af EU's direktiver og beslutninger. Beslutninger er ligesom direktiver EU-lovgivning, der kan indeholde bestemmelser, som er umiddelbart anvendelige i dansk ret, jf. bl.a. EU-Domstolens dom i C-9/70, Grad. Den foreslåede

rækkevidde af bemyndigelsen indebærer, at der også vil kunne fastsættes regler for myndighedernes sagsbehandling. Miljøbeskyttelsesloven indeholder en lignende bestemmelse i § 89 b, som dog alene angår regler om sagsbehandling. Stk. 3 er ny for så vidt angår både VVM- og SMV-reglerne.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* giver den i henhold til lovforslagets § 17 kompetente minister mulighed for at ændre visse af lovens bilag således, at vedkommende minister kan bestemme, hvilke projekter der er omfattet af lovens krav om screening, miljøvurdering samt efterfølgende tilladelse i det omfang, dette ikke er fastsat i VVM-direktivet.

Stk. 4 indebærer, at miljø- og fødevarerministeren ved bekendtgørelse kan ændre bilag 1 og 2, at transport- og bygningsministeren ved bekendtgørelse kan ændre bilag 1 a og 2 a på havområdet, og at energi-, forsynings- og klimaministeren ved bekendtgørelse kan ændre bilag 1 a og 2 a på havområdet. Stk. 4 viderefører den mulighed, som de relevante ministre har efter gældende ret og under overholdelse af EU's lovgivning. For så vidt angår miljø- og fødevarerministerens kompetence er bestemmelsen en videreførelse af planlovens § 11 h, stk. 1, hvorefter ministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke projekter der er omfattet af reglerne om VVM i § 11 g. Bestemmelsen angår ikke planer og programmer.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 5* bemyndiger miljø- og fødevarerministeren til at ændre alle lovens bilag til opfyldelse af EU-direktiver. En sådan ændring kan f.eks. blive aktuel, hvis EU i kommende direktiver vedtager ændringer af bilag til henholdsvis SMV-direktivet eller VVM-direktivet. En sådan ændring af direktiverne vil være underkastet den normale lovgivningsprocedure i EU, og medlemsstaterne vil blive inddraget i denne. For så vidt angår planer og programmer svarer bestemmelsen til miljøvurderingslovens § 15. På planlovens område har VVM-direktivets bilag været gennemført i dansk ret i VVM-bekendtgørelsen udstedt af miljøministeren med hjemmel i bl.a. planlovens § 11 g, stk. 3, og § 11 h, og ministeren har således haft mulighed for at tilpasse VVM-bekendtgørelsens bilag til opfyldelse af EU's direktiver om VVM.

Til § 45

Bestemmelsen omfatter regler, der er i overensstemmelse med tilsvarende tilsynsregler i andre love på miljø-, natur- og planområdet.

Det foreslås i *stk. 1*, at den i henhold til § 17 kompetente myndighed også er tilsynsmyndighed for så vidt angår overholdelse af loven og administrative regler, der er fastsat med hjemmel i loven. Bestemmelsen viderefører på nærværende lovs område reglerne om tilsyn i planlovens § 51.

Stk. 1 betyder, at det som udgangspunkt er kommunalbestyrelsen, der er tilsynsmyndighed, dog er regionsrådet tilsynsmyndighed for projekter, som helt eller delvist er omfattet af råstoflovens § 7, og på havområdet er miljø- og fødevareministeren tilsynsmyndighed for projekter på bilag 1 og 2, og energi-, forsynings- og klimaministerne for projekter på bilag 1 a og 2 a. Hvis miljø- og fødevareministeren med hjemmel i lovens § 17, stk. 5, har fraveget reglerne om kompetence i § 17, stk. 1-3, er den i medfør af disse regler kompetente myndighed også tilsynsmyndighed, jf. § 17, stk. 5.

Efter det foreslåede *stk. 2* er regionsrådet eller kommunalbestyrelsen fortsat tilsynsmyndighed, selvom miljø- og fødevareministeren med hjemmel i lovforslagets § 17, stk. 6, har anvendt sin såkaldte ”call-in” beføjelse og overtaget den kompetente myndigheds beføjelser. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 17, stk. 6.

Kommunalbestyrelsen skal efter forslaget til *stk. 3* foretage indberetning til regionsrådet eller den tilsynsførende minister, når kommunalbestyrelsen får kendskab til forhold, der er i strid med VVM-reglerne i tilfælde, hvor regionsrådet eller miljø- og fødevareministeren, energi-, forsynings- og klimaministerne eller transport- og bygningsministeren er tilsynsmyndighed. Samme forpligtelse påhviler regionsrådet i forhold til kommunalbestyrelsen og de tilsynsførende ministre. For så vidt angår kommunalbestyrelsens forpligtelse i forhold til miljø- og fødevareministeren svarer bestemmelsen til planlovens § 51, stk. 3.

Efter det foreslåede *stk. 4*, skal tilsynsmyndigheden påse, at påbud og forbud efter loven og regler udstedt med hjemmel i loven samt vilkår fastsat i tilladelser efterkommes. Tilsynsmyndigheden skal således som led i tilsynsforpligtelsen tillige føre tilsyn med, at dens egne afgørelser samt klageinstansens afgørelser efterleves. Bestemmelsen svarer til planlovens § 51, stk. 4.

Tilsynsmyndigheden skal efter det foreslåede *stk. 5* foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning. Tilsynsmyndigheden skal således søge en konstateret ulovlighed fysisk lovliggjort, hvis ikke forholdet efterfølgende retligt lovliggøres. Myndighedens pligt til at foranledige lovliggørelse forudsættes dog kun at omfatte overtrædelser, der ikke er af ganske underordnet betydning. I forbindelse hermed kan myndighederne bruge de retshåndhævelsesmidler, der står til rådighed, f.eks. meddele et lovliggørelsespåbud og evt. indbringe sagen for domstolene. Der henvises i den forbindelse også til lovforslagets § 55 om ejerens pligt til at berigtige et ulovligt forhold på en ejendom. Bestemmelsen svarer til planlovens § 51, stk. 5.

Efter det foreslåede *stk. 6* kan miljø- og fødevareministeren bestemme, at tilsynet udøves af en anden myndighed. Bestemmelsen er ny, men formuleret som den tilsvarende regel i naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 3.

Bestemmelsen angår ikke planer og programmer.

Til § 46

Det foreslås i *stk. 1*, at tilsynsmyndighedens personale og personer med bemyndigelse fra tilsynsmyndigheden har adgang til enhver ejendom uden retskendelse, og at tilsynsmyndigheden har adgang til efter underretning til ejeren eller brugeren, at foretage tekniske forarbejder til forberedelse af beslutninger efter lovforslaget.

Efter *stk. 2* skal legitimation forevises efter anmodning, og efter *stk. 3* yder politiet den nødvendige bistand til at opnå adgang, jf. *stk. 1*.

Bestemmelsen viderefører med redaktionelle ændringer planlovens § 57 på nærværende lovs område.

Til § 47

Formålet med bestemmelsen er at fremme og lette mulighederne for, at borgere, virksomheder og myndigheder kan kommunikere digitalt. Bestemmelsen er en videreførelse på nærværende lovs område af planlovens § 54 a og miljøvurderingslovens § 14.

Med den foreslåede bestemmelse bemyndiges miljø- og fødevareministeren til inden for lovforslagets område at fastlægge regler om anvendelse af elektronisk kommunikation og vilkår herfor (digital kommunikation), hvilken mulighed også skal ses i forlængelse af bestemmelsen i forvaltningslovens § 32 a.

Bemyndigelsen i forvaltningslovens § 32 a - hvorefter ministeren kan fastsætte regler om ret til at anvende digital kommunikation ved henvendelser til den offentlige forvaltning og om de nærmere vilkår herfor - omfatter ikke kommunikation mellem borgerne indbyrdes eller kommunikation fra offentlige myndigheder til borgerne. Lovforslagets § 47 giver bemyndigelse til, at miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om anvendelsen af digital kommunikation m.v., også for så vidt angår kommunikation mellem borgere og virksomheder indbyrdes samt kommunikation fra offentlige myndigheder til borgerne m.v. Det er ikke hensigten, at den foreslåede bestemmelse skal anvendes i situationer, der dækkes af forvaltningslovens § 32 a.

Med bemyndigelsen for miljø- og fødevareministeren til at fastsætte nærmere regler kan der løbende tages højde for den teknologiske udvikling. Bemyndigelsen forventes f.eks. anvendt i tilfælde, hvor der er tvivl

om, hvorvidt en bestemmelse i loven hindrer digital kommunikation. I sådanne tilfælde vil miljø- og fødevareministeren i medfør af den foreslåede bemyndigelse kunne fjerne denne tvivl ved at fastsætte regler, der udtrykkeligt tillader digital kommunikation. Bemyndigelsen er endvidere relevant i tilfælde, hvor miljø- og fødevareministeren ønsker at fastsætte nærmere vilkår for den digitale kommunikation, herunder f.eks. fastsættelse af krav om anvendelse af bestemte formater m.v. Fastsættelsen af regler herom vil ske i samråd med de berørte parter.

Bemyndigelsen indeholder mulighed for at fastsætte regler om, at digital kommunikation kan anvendes. Derimod indeholder den foreslåede bemyndigelse ikke hjemmel til at fastsætte bestemmelser, som ville udelukke anvendelsen af digital kommunikation, i det omfang dette efter gældende ret er berettiget. Der er heller ikke hjemmel til at fastsætte bestemmelser, der udelukker andre kommunikationsformer end digital kommunikation, f.eks. ved at fastsætte at kommunikationen alene kan ske ved brug af digital kommunikation. Det forudsættes, at de almindelige samtykkekrav ved digital kommunikation iagttages.

Som udgangspunkt foreligger der en ret til at kommunikere digitalt, men ikke en pligt til at kommunikere på denne måde

Bestemmelsen skal dog ses i sammenhæng med lovforslagets § 29, stk. 1, der bemyndiger miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om, at indgivelse af ansøgninger efter forslagets § 18 og § 19, miljøkonsekvensrapport efter § 20 og efterfølgende kommunikation om disse skal ske ved anvendelse af digital selvbetjening eller indgives digitalt og § 20, stk. 7, samt § 29, stk. 4, hvorefter ministeren kan fastsætte regler om, at bygherre skal modtage afgørelser efter § 21 og § 25 ved anvendelse af en digital selvbetjeningsløsning. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 29, stk. 1 og 4, hvoraf det fremgår, at disse bestemmelser giver ministeren hjemmel til at fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation, herunder digitale selvbetjeningsløsninger.

Vedrørende anvendelse af digital kommunikation i forbindelse med indgivelse af klage til Natur- og Miljøklagenævnet henvises til lovforslagets § 52 og bemærkningerne hertil.

Til § 48

Bestemmelsen omhandler klageadgang over afgørelser efter reglerne om miljøvurdering af planer og programmer i lovens afsnit II. Det foreslås, at den gældende adgang til at klage over sådanne afgørelser opretholdes uændret, og bestemmelsen viderefører således miljøvurderingslovens § 16, stk.1-2 og 4.

Bestemmelsen i det foreslåede *stk. 1* vedrører klagemuligheder over myndighedens afgørelser efter § 10, stk. 1, om, at der ikke skal gennemføres en miljøvurdering af en plan eller program eller ændringer deri omfattet

af § 9, stk. 2 (screeningsafgørelsen). Sådanne afgørelser kan påklages efter den for planen eller programmet relevante lovgivning.

Klagemulighederne for så vidt angår afgørelser vedrørende planer efter lov om planlægning - dvs. kommuneplaner og tillæg hertil samt lokalplaner - følger planlovens regler, således at der kun kan klages over retlige spørgsmål. For andre planer eller programmer, der tilvejebringes, men ikke har baggrund i lov om planlægning, gælder, at klagemuligheder følger eventuelle regler herom i de pågældende sektorlovgivninger.

På samme måde foreslås det i *stk. 2*, at myndighedens gennemførelse af en miljøvurdering efter forslaget § 9, stk. 1, kan påklages efter reglerne i den lovgivning, som planen eller programmet er udarbejdet i henhold til.

De foreslåede stk. 1 og 2 viderefører miljøvurderingslovens § 16, stk. 1.

Med bestemmelsens *stk. 3* foreslås, at hvis planen eller programmet eller ændringer deri er tilvejebragt uden lovgrundlag eller i henhold til lovgivning uden klagemuligheder, kan myndighedens afgørelser efter § 10, stk. 1, om, at der ikke skal gennemføres en miljøvurdering af planer og programmer eller ændringer deri omfattet af § 9, stk. 2 (screeningsafgørelsen), påklages til Natur- og Miljøklagenævnet i dets læge sammensætning for så vidt angår retlige spørgsmål.

Med bestemmelsen i *stk. 4* foreslås tilsvarende, at hvis planen eller programmet eller ændringer deri er tilvejebragt uden lovgrundlag eller i henhold til lovgivning uden mulighed for klage, kan også myndighedens gennemførelse af en miljøvurdering efter § 9, stk. 1, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet i dets læge sammensætning for så vidt angår retlige spørgsmål.

De foreslåede stk. 3 og 4 viderefører miljøvurderingslovens § 16, stk. 2. Bestemmelserne sikrer overensstemmelse med Århus-konventionen, der pålægger underskriverlandene at sikre den berørte offentlighed en fair, rimelig, betimelig og ikke uoverkommelig dyr adgang til at få prøvet myndighedens afgørelse vedrørende spørgsmål om miljøvurdering af planen eller programmet. De retlige spørgsmål, som kan indbringes, er spørgsmål om, hvorvidt planen eller programmet skulle have været miljøvurderet og om afgørelsen heraf opfylder lovens krav til indhold og procedure.

Efter det foreslåede *stk. 5* gælder bestemmelserne i stk. 3-4 ikke for planer og programmer, der vedtages af Folketinget ved en lovgivningsprocedure. Der er således ikke klageadgang for afgørelser vedrørende planer og programmer eller ændringer deri, når disse er vedtaget af Folketinget ved en lovgivningsprocedure. Det foreslåede stk. 5 viderefører miljøvurderingslovens § 16, stk. 4.

Bestemmelsen i § 48 regulerer ikke muligheden for at klage over selve planen eller programmet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 3.8.2.

Til § 49

Bestemmelsen omhandler klageadgang over afgørelser efter reglerne om miljøvurdering af projekter (VVM) i lovens afsnit III. Det foreslås, at den gældende adgang til at klage over sådanne afgørelser opretholdes uændret, og bestemmelsen viderefører således på nærværende lovs område planlovens § 58 for så vidt angår VVM.

Med *stk. 1* foreslås, at klager over de i bestemmelsen nævnte afgørelser skal behandles af Natur- og Miljøklagenævnet i den læge sammensætning, medmindre andet er fastsat i regler efter *stk. 2*, jf. nedenfor..

Afgørelser efter lovforslagets § 21 om, hvorvidt et projekt på bilag 2- 2 a er omfattet af krav om VVM-tilladelse efter § 25 (screeningsafgørelser), kan kun påklages for så vidt angår retlige spørgsmål, mens afgørelser efter § 25 (afgørelser om VVM-tilladelse) kan prøves i forhold til både retlige og skønsmæssige spørgsmål. Det gælder såvel en afgørelse om afslag som en afgørelse om tilladelse.

Derudover foreslås det, at der kan klages over tilsynsafgørelser efter § 45.

Bestemmelsen i det foreslåede *stk. 2* giver miljø- og fødevareministeren mulighed for at fastsætte regler om, at klager over afgørelser, der kan påklages efter forslaget § 49, *stk. 1*, i visse tilfælde skal behandles af Natur- og Miljøklagenævnet i den sagkyndige sammensætning, jf. lov om Natur- og Miljøklagenævnet § 5, *stk. 1*, nr. 1. Der vil således kunne fastsættes regler om, at klager over myndighedens afgørelser om VVM-pligt/ikke VVM-pligt efter § 21 (screeningsafgørelser) og om tilladelse/ikke tilladelse efter § 25 i visse tilfælde skal behandles af nævnet med den sagkyndige sammensætning. Det kan f.eks. være hensigtsmæssigt, i det omfang projektet samtidig er omfattet af tilladelser og godkendelser, f.eks. efter miljøbeskyttelsesloven, som alene skal behandles af nævnet med den sagkyndige sammensætning. Bestemmelsen viderefører på nærværende lovs område planlovens § 58, *stk. 2*, med den ændring, at også tilladelser er omfattet.

I øvrigt vil formanden efter bestemmelserne i lov om Natur- og Miljøklagenævnet i alle sager - herunder sager omfattet af regler fastsat med hjemmel i det foreslåede § 49, *stk. 2* - ud fra en konkret vurdering kunne henvise en sag til behandling med en anden nævnssammensætning end den i lovgivningen fastsatte.

Miljø- og fødevareministeren foreslås i lovforslagets § 15, *stk. 3*, bemyndiget til at fastsætte regler om, at en tilladelse efter § 25 helt eller delvis kan erstattes af en tilladelse, som udstedes med hjemmel i anden lov for projektyper omfattet af bilag 1, bilag 1 a, bilag 2 og bilag 2 a. Efter det foreslåede *stk. 3* kan sådanne

afgørelser påklages efter reglerne i den lovgivning, som tilladelsen meddeles i henhold til. En tilsvarende bestemmelse findes ikke i planloven.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 3.8.2.

Til § 50

Bestemmelsen vedrører klageberettigelse i de tilfælde, hvor der er klageadgang efter lovforslagets § 48 eller § 49. For så vidt angår planer og programmer drejer det sig om klageberettigelse for så vidt angår myndighedens afgørelse efter § 10, stk. 1, om, at der ikke skal gennemføres en miljøvurdering (screeningsafgørelse) eller myndighedens gennemførelse af en miljøvurdering, hvis planen eller programmet ikke er udarbejdet i henhold til lov eller den pågældende lov ikke giver mulighed for klage, jf. forslaget § 48, stk. 3 og 4. For så vidt angår projekter drejer det sig om klager over myndighedens afgørelser efter § 21 (screeningsafgørelse) og afgørelser om tilladelser efter § 25 og afgørelser efter § 45, jf. forslaget § 49, stk. 1.

Klageberettiget ifølge det foreslåede *stk. 1, 1. pkt.* er miljø- og fødevarerministeren og enhver med retlig interesse i sagens udfald. Bestemmelsen viderefører dermed på nærværende lovs område regler om klageberettigelse i planlovens § 59, stk. 1, og miljøvurderingslovens § 16, stk. 3, 1. pkt.

Dernæst foreslås det i *stk. 1, 2. pkt.*, at landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelse af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, bliver klageberettigede med hensyn til de omfattede afgørelser. Dette er en videreførelse på nærværende lovs område af planlovens § 59, stk. 2, der blev indført ved lov nr. 447 af 31. maj 2000 til lov om ændring af visse miljølove, og som implementerer Århuskonventionens regler om adgang til klage for ikke-statslige organisationer, jf. særligt konventionens artikel 9, stk. 2, og miljøvurderingslovens § 16, stk. 3.

Efter Århus-konventionens artikel 9, stk. 2, skal enhver part under konventionen, inden for rammerne af dens nationale lovgivning, sikre, at medlemmer af den berørte offentlighed, som har tilstrækkelig interesse, har adgang til ved en domstol og/eller et andet ved lov etableret uafhængigt og upartisk organ at få prøvet den materielle og processuelle lovlighed af enhver afgørelse, handling eller undladelse, der er omfattet af bestemmelserne i konventionens artikel 6. Hvad der udgør tilstrækkelig interesse, fastsættes i overensstemmelse med dansk rets almindelige regler og i overensstemmelse med det mål at give den berørte

offentlighed ved adgang til domstolsprøvelse inden for rammerne af konventionen. Ikke-statslige organisationer, der arbejder for at fremme miljøbeskyttelse, og som imødekommer alle krav efter national lovgivning, anses for at have tilstrækkelig interesse, jf. også konventionens artikel 2, stk. 5.

Århuskonventionen tillader, at de enkelte lande foretager en nærmere afgrænsning af, hvilke betingelser en forening skal opfylde for at kunne være klageberettiget. I overensstemmelse med konventionen er der derfor i lovforslaget opstillet nogle minimumsbetingelser for foreningernes klageret, som skal sikre, at der er tale om etablerede foreninger. Det foreslås derfor, at den landsdækkende forening eller organisation skal repræsentere mindst 100 medlemmer, dvs. at organisationen selv skal have 100 medlemmer, eller at der, hvis der er tale om en paraplyorganisation, sammenlagt skal være mindst 100 medlemmer i de tilsluttede foreninger. Kravet om vedtægter eller love skal sikre, at foreningens formål kan dokumenteres, og at der er nogle, der tegner foreningen.

I *stk. 2* foreslås, at vedkommende minister bemyndiges til at fastsætte særlige regler om klageberettigelse i sager vedrørende projekter på havområdet. Bemyndigelsen tænkes udnyttet, således at de eksisterende regler videreføres.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 3.8.2

Til § 51

Med bestemmelsen i det foreslåede *stk. 1* fastsættes en klagefrist på 4 uger for klage over de afgørelser, som kan påklages i henhold til lovforslagets § 48, stk. 3 og 4, og § 49, stk. 1. Klagefristen på 4 uger svarer til fristen i planlovens § 60, stk. 1, 1. pkt., og miljøvurderingslovens 16, stk. 2. Klager skal indgives skriftligt.

Fristen regnes fra offentliggørelsen i henhold til reglerne herom i lovforslagets §§ 33, 34 (planer og programmer), 36 og 37 (projekter). Miljø- og fødevareministeren er efter lovforslagets § 47 bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om digital kommunikation inden for lovforslagets område, hvilket også kan omfatte regler om offentliggørelse. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 47.

Det foreslåede *stk. 2* medfører, at hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. Bestemmelsen svarer til planlovens § 60, stk. 1, sidste punktum.

Efter det foreslåede *stk. 3* kan en klage efter § 48, stk. 4, tidligst indgives, når planen eller programmet er endelig vedtaget. Der kan således ikke klages særskilt over eksempelvis scoping'en eller indholdet af miljørapporten.

Bestemmelsen i stk. 3 lovfæster Natur- og Miljøklagenævnets praksis som offentliggjort i Natur- og Miljøklagenævnet Orienterer (NoMO) nr. 69 om, at der ikke kan klages over en miljøvurdering efter miljøvurderingsloven eller en VVM-redegørelse efter VVM-reglerne, før den plan, som miljøvurderingen/VVM-redegørelsen knytter sig til, er endeligt vedtaget. Som det fremgår heraf, lagde nævnet ved vurderingen vægt på planlovens og miljøvurderingslovens klageregler, hensynet til offentlighedsperioden i forbindelse med det pågældende planforslag, og at planen måske ikke bliver vedtaget i den foreslåede form. På den baggrund fandt nævnet det rigtigst, at en klagesagsbehandling af en VVM-redegørelse og/eller en miljøvurdering først kan finde sted, efter planen er endeligt vedtaget.

Med det foreslåede stk. 4 lovfæstes princippet således, at klager over myndighedens gennemførelse af en miljøvurdering efter § 48, stk. 4, først kan indgives, når planen eller programmet er endeligt vedtaget.

Til § 52

Bestemmelsen indeholder regler om indgivelse af klage og efterfølgende kommunikation og er en videreførelse på nærværende lovs område af planlovens § 60, stk. 2-4, 6-7 og 10, og miljøvurderingslovens § 16, stk. 5-8.

Efter det foreslåede *stk. 1* skal klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelse, ved anvendelse af digital selvbetjening. Bestemmelsen skal dog ses i sammenhæng med § 18 b, stk. 2-4, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet, hvorefter Natur- og Miljøklagenævnet i visse tilfælde kan undtage fra kravet om indgivelse af klage ved anvendelse af den digitale selvbetjening.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, 2. pkt.* betyder, at klagers efterfølgende kommunikation med Natur- og Miljøklagenævnet angående klagesagen skal ske via den digitale selvbetjening. Det kan f.eks. være i forbindelse med partshøring eller indgivelse af supplerende oplysninger.

Videre foreslås det i *stk. 1, 3. pkt.*, at en klage til Natur- og Miljøklagenævnet skal anses for at være indgivet, når den er tilgængelig for den myndighed, der har truffet den afgørelse, der påklages. Det vil sige fra det tidspunkt, hvor myndigheden har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af klagen. Det er uden betydning, om eller hvornår myndigheden gør sig bekendt med indholdet af klagen. En klage vil normalt være tilgængelig for en myndighed på det tidspunkt, hvor myndigheden kan behandle eller læse klagen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i modtagelsessystemet eller i et datasystem. En klage, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. En ansøgning, anmeldelse, indberetning mv., der er tilgængelig i myndighedens system eksempelvis klokken

23:59 den 30. november, er således kommet frem den 30. november, uanset at der ikke fysisk sidder en medarbejder i myndigheden og gør sig bekendt med klagen på dette tidspunkt, der ligger uden for normal arbejdstid/åbningstid. Det kan med digital selvbetjening præcist registreres, hvornår en klage er kommet frem. Kan modtagelsestidspunktet for en digital klage ikke fastlægges som følge af problemer med myndighedens it-system eller andre lignende problemer, må klagen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet. Det vil således ikke komme klager til skade, at en klage modtages efter fristens udløb, hvis dette skyldes et systemnedbrud af den digitale selvbetjening. IT-problemer (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en klage ikke kan indgives til Natur- og Miljøklagenævnet ved anvendelse af digital selvbetjening. Opstår problemerne tæt på udløbet af klagefristen, og kan problemerne føre til, at klagefristen med rimelighed ikke kan overholdes, anses klagen for at være kommet frem inden for fristen, hvis den gøres tilgængelig for Natur- og Miljøklagenævnet inden for en rimelig tid efter, at problemerne er ophørt. Den foreslåede bestemmelse er relevant i forhold til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af, om en klage er indgivet rettidigt. Natur- og Miljøklagenævnet afgør på samme måde som i dag spørgsmålet om, hvorvidt procesforudsætningerne for behandlingen af en klage er opfyldt, herunder også om en klage er blevet indgivet inden klagefristens udløb. Det bemærkes, at en myndighed på samme måde som i dag, vil skulle sikre, at en klage, der indgives til en forkert adressat, henvises til den rette adressat.

Førsteinstansen skal efter det foreslåede *stk. 1, 4. pkt.*, hvis den vil fastholde sin afgørelse, efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Indsendelsen skal ske snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb. Det forventes, at førsteinstansen i de fleste tilfælde kan videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet umiddelbart efter klagefristens udløb. Når dette ikke er muligt, fastsætter bestemmelsen, at klagen som udgangspunkt ikke skal videresendes senere end 3 uger efter klagefristens udløb. 3 ugers-fristen forventes førsteinstansen at kunne overholde i langt de fleste sager. Da der stilles krav om, at førsteinstansen skal udarbejde en udtalelse med myndighedens bemærkninger til sagen og de enkelte klagepunkter, vil førsteinstansen imidlertid i visse sager have behov for længere tid, eksempelvis hvis klagepunkterne vedrører komplicerede forhold. I nogle tilfælde vil førsteinstansen endvidere have behov for længere tid til at overveje, om der er grundlag for at genoptage sagen. En anden situation, hvor udgangspunktet om, at klagen senest 3 uger efter klagefristens udløb skal videresendes til Natur- og Miljøklagenævnet, kan fraviges, er, når førsteinstansen efter modtagelsen af klagen inddrages i forhandlinger med afgørelsens adressat og klageren om tilpasninger af den ansøgte aktivitet, der er af betydning for klagen.

Klagen skal efter *stk. 1, 5. pkt.*, når den videresendes til Natur- og Miljøklagenævnet, udover de dokumenter, der er indgået i sagens behandling, være bilagt myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter. Førsteinstansen skal således ikke afvente en høring fra nævnet, men skal af sig selv samle de

relevante dokumenter i sagen og udarbejde en udtalelse. Når klagesagen modtages i Natur- og Miljøklagenævnet, vil den således som udgangspunkt være fuldt oplyst. Bestemmelsen svarer til planlovens § 60, stk. 2, og miljøvurderingslovens § 16, stk. 5.

Efter det foreslåede *stk. 2*, skal førsteinstansen, når den videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, samtidig sende en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen. Herved effektiviseres klagesagsbehandlingen i Natur- og Miljøklagenævnet, idet nævnet ikke efter at have modtaget førsteinstansens udtalelse skal sende den i høring hos de øvrige, der er involveret i klagesagen. Den foreslåede bestemmelse udelukker ikke, at Natur- og Miljøklagenævnet efter omstændighederne i konkrete sager kan dispensere fra fristen for at afgive bemærkninger, hvis særlige forhold begrunder dette, herunder f.eks. sagens kompleksitet. Bestemmelsen svarer til planlovens § 60, stk. 3 og miljøvurderingslovens § 16, stk. 6.

Det følger af det foreslåede *stk. 3*, at førsteinstansen skal underrette Natur- og Miljøklagenævnet, såfremt førsteinstansen efter videresendelsen af klagen inddrages i forhandlinger med adressaten for en afgørelse og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Bestemmelsen vedrører alene projekter. Forhandlingerne kan bl.a. være af betydning for klagen ved at vedrøre et forhold, der er klaget over, eller ved at de kan resultere i, at ansøgningen - og i forlængelse heraf klagen - trækkes tilbage, og at adressaten indgiver en ny ansøgning. Hensigten med underretningen er, at Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af klagesagen i bero, mens der forhandles om tilpasninger af projektet. Nævnets adgang til at sætte klagesagsbehandlingen i bero, mens der forhandles om tilpasninger af det ansøgte projekt, præciseres med lovforslaget. Efter forslaget skal førsteinstansen tillige underrette nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet. Bestemmelsen svarer til planlovens § 60, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* medfører, at myndigheden er forpligtet til at anvende digital selvbetjening ved videresendelse og efterfølgende kommunikation med Natur- og Miljøklagenævnet om klagesagen. Denne forpligtigelse omfatter også de situationer, hvor en klage er indgivet uden anvendelse af digital selvbetjening, og Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse om, at klage ikke afvises. Det betyder, at myndigheden skal indføre klagen i den digitale selvbetjening. Bestemmelsen svarer til planlovens § 60, stk. 6, og miljøvurderingslovens § 16, stk. 7.

Det foreslås i *stk. 5*, at myndigheden forpligtes til at videresende klager, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening til Natur- og Miljøklagenævnet. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med Natur- og Miljøklagenævnets mulighed for at afvise klager, der ikke er indgivet ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. § 18 b, stk. 1, 2. pkt., i lov om Natur- og Miljøklagenævnet. Det forudsættes dog, at hvis myndigheden modtager en klage, der ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjening, vejleder

myndigheden klager om anvendelse den digitale selvbetjening i stedet. Det forudsættes således, at kommunerne i et vist omfang er klager behjælpelige med vejledning i forhold til helt grundlæggende spørgsmål som f.eks. vejledning om, at der består en pligt til at bruge den digitale selvbetjening, angivelse af web-adressen til den digitale selvbetjening, kontaktoplysninger til Natur- og Miljøklagenævnets supportfunktion og lignende.

Natur- og Miljøklagenævnet stiller en supportfunktion til rådighed for brugere af den digitale selvbetjening. Supportfunktionen vil bestå i en mulighed for henvendelse pr. telefon eller mail i et nærmere bestemt tidsrum, hvor klager og myndigheder vil kunne få vejledning til forståelsesmæssige problemer med at håndtere den digitale selvbetjening eller tilfælde af tekniske problemer med den digitale selvbetjenings funktioner. Supportfunktionen begrænser sig til vejledning med håndtering/teknik omkring den digitale selvbetjening. Supportfunktionen kan således ikke f.eks. være klager behjælpelige i tilfælde af problemer med borgerens egen hardware eller software eller problemer med login på borger.dk, virk.dk eller nemlogin. Supportfunktionen kan heller ikke vejlede omkring det indholdsmæssige i en klage. Supportfunktionens kontaktoplysninger vil være at finde på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Det er Natur- og Miljøklagenævnet, som afgør, om en klage er blevet indgivet inden klagefristens udløb. Det bemærkes, at såfremt en klage indgives på anden måde end ved anvendelse af den digitale selvbetjening inden klagefristens udløb, og klagen derefter indgives ved anvendelse af den digitale selvbetjening efter klagefristens udløb, vil Natur- og Miljøklagenævnet skulle betragte klagen som indgivet rettidigt. Situationen svarer til, hvad der i øvrigt gælder, hvis en klage er blevet indgivet til en forkert adressat.

Det foreslås, at når myndigheden videresender en klage, der ikke er indgivet til Natur- og Miljøklagenævnet ved anvendelse af digital selvbetjening, finder reglerne om tidsfristen for myndighedens videresendelse af klagen til nævnet, myndighedens oplysning af sagen og høring af de involverede parter i klagesagen i stk. 1, 4. og 5. pkt. og stk. 2 ikke anvendelse. Bestemmelsen svarer til planlovens § 60, stk. 7, og miljøvurderingslovens § 16, stk. 8.

Med bestemmelsen i *stk. 6* foreslås, at hvis en afgørelse påklages, skal den myndighed, der har truffet afgørelsen, sikre, at adressaten for afgørelsen straks underrettes om klagen. Bestemmelsen skal sikre, at den, der har modtaget en afgørelse, hurtigst muligt underrettes om en indgivet klage. Bestemmelsen betyder, at det i alle tilfælde er den kompetente myndighed, der skal underrette adressaten, også ved klager over VVM-tilladelser efter lovforslagets § 25. Bestemmelsen svarer delvist til planlovens § 60, stk. 10.

Efter den foreslåede bestemmelse er det udgangspunktet, at klager over afgørelser efter § 21 eller afgørelser om VVM-tilladelse efter § 25, og afgørelser efter § 45, jf. § 49, stk. 1, ikke har opsættende virkning. Det indebærer, at en påklaget afgørelse kan udnyttes eller skal efterkommes, mens klagesagen verserer.

Efter det foreslåede *1.pkt.* kan Natur- og Miljøklagenævnet imidlertid tillægge en rettidig klage over en screeningsafgørelse efter § 21 eller en afgørelse om VVM-tilladelse efter § 25, jf. § 49, stk. 1, opsættende virkning. Nævnet kan både bestemme, at en afgørelse efter §§ 21 eller 25 ikke må udnyttes, og at påbud ikke skal efterkommes. Bestemmelsen viderefører planlovens § 60, stk. 8, 1. pkt. på nærværende lovs område.

Det beror på Natur- og Miljøklagenævnets vurdering i den konkrete sag, om klagen skal tillægges opsættende virkning. Afgørende for denne vurdering er først og fremmest, om det ud fra en foreløbig bedømmelse af sagen må anses for overvejende sandsynligt, at der foreligger en væsentlig overtrædelse af loven. En række andre omstændigheder vil imidlertid også have betydning for nævnets beslutning, navnlig tidspunktet for klagens indgivelse, aktivitetens påbegyndelse og aktivitetens karakter. Dette svarer til gældende praksis.

Efter forslaget *2. pkt.* kan Natur- og Miljøklagenævnet påbyde et iværksat bygge- eller anlægsarbejde standset. Bestemmelsen viderefører planlovens § 60, stk. 8, 2. pkt. på nærværende lovs område.

Lovforslagets § 53 angår alene klager over de i bestemmelsen nævnte afgørelser efter lovforslagets §§ 21, 25 og 45. I det en afgørelse er truffet i henhold til anden lov og påklages efter reglerne heri, vil spørgsmålet om opsættende virkning kunne være reguleret i reglerne om klageadgang i den pågældende sektorlovgivning.

Til § 54

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* vil der være en frist på 6 måneder efter, at en afgørelse er meddelt eller offentligt annonceret, for at anlægge en sag til prøvelse af afgørelsen ved domstolene. Søgsmålsfristen omfatter afgørelser efter loven eller regler udstedt i medfør af loven. Søgsmålsfristen afbrydes ved sagsanlæg, dvs. ved at indgive stævning til retten. Søgsmålsfristen regnes fra dagen, hvor afgørelsen er meddelt adressaten, eller, hvis afgørelsen er offentliggjort, fra tidspunktet fra bekendtgørelsen.

Tilsvarende bestemmelser, der fastsætter en søgsmålsfrist på 6 måneder, findes i planlovens § 62 og en række andre love på miljøområdet. Formålet med bestemmelserne og denne bestemmelse er at sikre, at retstilstanden ikke er uvis over længere tid. Miljøvurderingsloven indeholder ingen regler om søgsmålsfrist.

Det foreslås i *stk. 2*, at retten ved søgsmål om forhold vedrørende miljøet, der er omfattet af denne lov, skal påse, at omkostningerne ved sagen ikke er uoverkommeligt høje for de berørte parter. Forpligtelsen påhviler samtlige retsinstanser. Der er tale om en ny bestemmelse.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med de gældende regler i retsplejeloven. Udgangspunktet efter retsplejeloven er, at den tabende part erstatter de udgifter, som den vindende part har afholdt, forudsat disse har været fornødne til sagens forsvarlige udførelse. Udgifter til bistand af advokat m.v. erstattes med et passende beløb, og de øvrige udgifter erstattes fuldt ud. I medfør af retsplejelovens § 312, stk. 2, kan retten dog af egen drift bestemme, at den tabende part ikke eller kun delvist skal erstatte modparten de påførte udgifter, hvis særlige grunde taler for det. Sådanne grunde vil kunne foreligge, såfremt omkostningerne i modsat fald vurderes at ville være uoverkommeligt høje for den pågældende, hvor der i henhold til lovgivningen eller internationale forpligtelser m.v. er et krav om, at de tilgængelige retsmidler ikke må være uoverkommeligt dyre. Samtidig skal forslaget ses i sammenhæng med reglerne i retsplejelovens kapitel 31 om bl.a. retshjælp og fri proces.

Bestemmelsen har til hensigt at sikre overholdelsen af kravet i Århus-konventionen og VVM-direktivet om, at de tilgængelige retsmidler ikke må være uoverkommeligt dyre. Bestemmelsen skal derfor forstås i overensstemmelse med konventionen og direktivet, herunder den praksis fra EU-domstolen, der knytter sig hertil. Det bemærkes i den forbindelse, at EU er kontraherende part under Århus-konventionen, og at konventionen derfor også til dels er gennemført i EU-retten, jf. herved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/35/EF af 26. maj 2003 om mulighed for offentlig deltagelse i forbindelse med udarbejdelse af visse planer og programmer på miljøområdet og om ændring af Rådets direktiv 85/337/EØF (det tidligere VVM-direktiv) 96/61/EF for så vidt angår offentlig deltagelse og adgang til klage og domstolsprøvelse.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 9.

Til § 55

Bestemmelsen omhandler ejerens lovliggørelsespligt og er en videreførelse på nærværende lovs område af planlovens § 63. Tilsvarende regler findes i en række andre love på miljø- og naturområdet.

Efter *stk. 1* påhviler det den til enhver tid værende ejer af en ejendom at berigtige ulovlige forhold. Hvis der er tale om ulovlig brug af ejendommen, påhviler forpligtelsen dog tillige brugeren. Bestemmelsen svarer til planlovens § 63, stk. 1.

Forslagets *stk. 2* giver hjemmel til tinglysning af et påbud om lovliggørelse. Bestemmelsen svarer til planlovens § 63, stk. 2.

Efter stk. 1, som i størstedelen af miljø- og planlægningslovgivningen, påhviler pligten til at lovliggøre et ulovligt forhold den til enhver tid værende ejer af en fast ejendom og er dermed knyttet objektivt til ejendommen. Pligten er derimod personlig i den forstand, at både et administrativt påbud om at lovliggøre og en eventuel tiltale må rettes mod den konkrete ejer. Skifter ejendommen ejer, må påbuddet gentages over for den nye ejer. Når der sker ejerskifte er det dermed af betydning at undgå, at den fysiske lovliggørelse forsinkes unødigt, f.eks. fordi den nye ejer, hvis han ikke har haft kendskab til det ulovlige forhold, vil være tilskyndet til at søge forholdet berigtiget ved retlig lovliggørelse. Det foreslås derfor, at der kan ske tinglysning af lovliggørelsespåbud, når pligten påhviler den til enhver tid værende ejer af ejendommen. Betydningen af tinglysningen vil være, at en køber kan blive advaret om det ulovlige forhold. Tinglysningen er af oplysende karakter og således ikke nogen betingelse for, at det meddelte påbud er gyldigt og får retsvirkninger.

Det foreslåede *stk. 3* giver tilsynsmyndigheden adgang til på ejerens regning at foretage det nødvendige til forholdets berigtigelse efter forudgående dom til gennemtvangelse af et påbud om berigtigelse, når tvangsbøder ikke kan antages at føre til at påbuddet efterkommes. Bestemmelsen svarer til planlovens § 60, stk. 3.

Til § 56

Den foreslåede bestemmelse vedrører straf for overtrædelse af visse af lovens bestemmelser. Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til planlovens § 64, stk. 1, nr. 3 og 4, og VVM-bekendtgørelsens § 15, som er fastsat med hjemmel i planlovens § 64, stk. 2.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 1 og 2*, at der fastsættes regler om straf i form af bøde ved overtrædelse af bestemmelserne i § 15, stk. 1 og 2, det vil sige hvis bygherren undlader at indgive ansøgning om et projekt omfattet af bilag 1, bilag 1 a, bilag 2 eller bilag 2 a eller påbegynder et ansøgt projektfør myndigheden har truffet afgørelse. Bestemmelserne svarer indholdsmæssigt til VVM-bekendtgørelsens § 15, stk. 1.

Desuden foreslås i *stk. 1, nr. 3 og 4*, at der fastsættes regler om straf i form af bøde ved tilsidesættelse af vilkår for en tilladelse eller undladelse af at efterkomme et påbud eller forbud efter loven eller regler udstedt i medfør heraf. Bestemmelserne svarer til planlovens § 64, stk. 1, nr. 3 og 4.

Bestemmelsen i det foreslåedes *stk. 1* sikrer overholdelse af VVM-direktivets artikel 10a og artikel 3, litra h, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (2008/99/EF) af 19. november 2008 om strafferetlig beskyttelse af miljøet (miljøstraffedirektivet).

Det foreslås i *stk. 2*, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel. Det gælder både for overtrædelse af lovens § 15 og for overtrædelse af regler i forskrifter udstedt i medfør af loven. Bestemmelsen svarer til planlovens § 64, stk. 3, og VVM-bekendtgørelsens § 15, stk. 2.

Miljøvurderingsloven indeholder ingen regler om straf og dette videreføres med lovforslaget. Overtrædelse af reglerne om planer og programmer kan således ikke straffes.

Til § 57

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 16. maj 2017, som er datoen for implementeringsfristen af den seneste ændring af VVM-direktivet fra 2014.

Med bestemmelserne i *stk. 2 og 3* foreslås det, at loven ikke finder anvendelse for planer og programmer, der er vedtaget før eller er under udarbejdelse på tidspunktet for lovens ikrafttræden. Dette betyder, at en klageinstans skal behandle klager over planer og programmer, der er blevet vedtaget før lovens ikrafttræden efter den nugældende lov om miljøvurdering.

Uanset at loven ikke tilsigter nogen ændringer fra den gældende regulering på miljøvurderingsområdet findes det hensigtsmæssigt at fastsætte overgangsbestemmelser, da de nugældende bilag 1 og 2 erstattes med det reviderede VVM-direktivs bilag 1 og 2.

Med bestemmelsen i *stk. 4* foreslås det, at klage over afgørelser på planlovens område indgivet til Natur- og Miljøklagenævnet skal behandles af nævnet efter de hidtil gældende regler, hvis afgørelsen er truffet før lovens ikrafttræden. Dette gælder uanset, om klage er indgivet til Natur- og Miljøklagenævnet før eller efter lovens ikrafttræden.

Det bemærkes, at såfremt Natur- og Miljøklagenævnet ved behandling af en klage træffer afgørelse om, at sagen skal hjemvises til den kompetente myndighed for sager omfattet af lov om planlægning § 11 g-§ 11 i, til fornyet behandling, skal den kompetente myndighed behandle sagen efter denne lov.

Med bestemmelsen i *stk. 5* foreslås det, at anmeldelser, der ikke er færdigbehandlede på tidspunktet for lovens ikrafttræden, forsat kan behandles i henhold til de hidtidige gældende regler.

Med bestemmelsen i *stk. 6* foreslås det, at klage over afgørelser indgivet til Energiklagenævnet skal behandles af nævnet efter de hidtil gældende regler, hvis afgørelsen er truffet før lovens ikrafttræden. Dette gælder uanset, om klage er indgivet til Energiklagenævnet før eller efter lovens ikrafttræden.

Det bemærkes, at såfremt Energiklagenævnet ved behandling af en klage træffer afgørelse om, at sagen skal hjemvises til den kompetente myndighed for sager omfattet af lov om fremme af vedvarende energi, lov om anvendelse af Danmarks undergrund eller lov om kontinentalsoklen, til fornyet behandling, skal den kompetente myndighed behandle sagen efter denne lov.

Med bestemmelsen i stk. 7 foreslås det, at de gældende regler, som gennemfører direktivets bilag III oplister en række udvælgelseskriterier til bestemmelse af, hvorvidt konkrete projekter opført i direktivets bilag II skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering. Med direktivændringen indføres et nyt bilag II A i direktivet, jf. lovforslagets bilag 5, som stiller krav til, hvilke oplysninger bygherren skal indsende til myndigheden, jf. lovforslagets § 19, således at myndigheden kan foretage en vurdering efter kriterierne i direktivets bilag III. Endvidere foreslås med lovforslagets § 20, stk. 6, at det er bygherrens ansvar, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af kvalificerede og kompetente eksperter, der besidder den relevante uddannelse og den tilstrækkelige erfaring. Tilsvarende regler findes ikke i gældende ret.

Den foreslåede overgangsbestemmelse sikrer, at ansøgninger, der ikke er færdigbehandlede på tidspunktet for lovens ikrafttræden, fortsat kan behandles i henhold til de hidtidige gældende regler.

Til § 58

Den foreslåede bestemmelse ophæver den nugældende miljøvurderingslov, da denne erstattes i det hele af dette lovforslag.

Til § 59

Bestemmelsen angår lovens territoriale gyldigheds område, og det foreslås, at loven ikke finder anvendelse på Grønland og Færøerne.